

Službeni list

Europske unije

L 234

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Godište 66.

22. rujna 2023.

Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2023/1804 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ ⁽¹⁾ 48

II. *Nezakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1806 od 20. rujna 2023. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2019/73 o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine 101
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1807 od 21. rujna 2023. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2019/72 o uvođenju konačne kompenzacijske pristojbe na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine 103
- ★ Provedbena uredba Komisije (EU) 2023/1808 od 21. rujna 2023. o utvrđivanju predložka za dostavu informacija o planiranju prevencije, pripravnosti i odgovora u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju u skladu s Uredbom (EU) 2022/2371 Europskog parlamenta i Vijeća 105

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

HR

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

ODLUKE

- ★ **Odluka Komisije (EU) 2023/1809 od 14. rujna 2023. o utvrđivanju mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode i menstrualne čašice za višekratnu upotrebu (priopćeno pod brojem dokumenta C(2023) 6024) ⁽¹⁾** 142
- ★ **Odluka Komisije (EU) 2023/1810 od 19. rujna 2023. o zahtjevu za proširenu kumulaciju između Kambodže i Vijetnama, u skladu s člankom 56. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446, u pogledu pravila o podrijetlu koja se primjenjuju za potrebe sustava općih carinskih povlastica na temelju Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 za određene materijale ili dijelove koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala** 190
- ★ **Provedbena odluka Komisije (EU) 2023/1811 od 20. rujna 2023. o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1550 utvrđivanjem programa kontrola Komisije za 2024. u državama članicama radi verifikacije primjene propisa Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu** 196

POSLOVNICI

- ★ **Odluka br. 37-2023 Europskog revizorskog suda o javnom pristupu dokumentima Suda** 200
-

Ispravci

- ★ **Ispravak Odluke Vijeća (ZVSP) 2023/432 od 25. veljače 2023. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine (SL L 100, 13.4.2023.)** 206
- ★ **Ispravak Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2023/429 od 25. veljače 2023. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine (SL L 100, 13.4.2023.)** 207

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2023/1804 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 13. rujna 2023.

o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Direktivom 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ utvrđen je okvir za uspostavu infrastrukture za alternativna goriva. U komunikaciji Komisije od 9. prosinca 2020. naslovljenoj „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti” („strategija za održivu i pametnu mobilnost”) ukazuje se na neujednačen razvoj infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom u cijeloj Uniji te na nedostatak interoperabilnosti i prilagođenosti korisnicima. Napominje se da je nedostatak jasne zajedničke metodologije za određivanje ciljeva i donošenje mjera na temelju nacionalnih okvira politike koji se propisuju Direktivom 2014/94/EU doveo do situacije u kojoj se razina ambicija u utvrđivanju ciljeva i povezanim politikama uvelike razlikuje među državama članicama. Te su razlike ometale uspostavu sveobuhvatne i cjelovite mreže infrastrukture za alternativna goriva u cijeloj Uniji.
- (2) Pravom Unije već su utvrđeni ciljevi za obnovljiva goriva. Direktivom (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, na primjer, utvrđen je cilj tržišnog udjela obnovljive energije u gorivima namijenjenima uporabi u prometu od 14 %.

⁽¹⁾ SL C 152, 6.4.2022., str. 138.

⁽²⁾ SL C 270, 13.7.2022., str. 38.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. srpnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 25. srpnja 2023.

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

- (3) Uredbama (EU) 2019/631 ⁽⁶⁾ i (EU) 2019/1242 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ već su utvrđene standardne vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te za određena nova teška vozila. Te bi uredbe posebno trebale ubrzati širu upotrebu vozila s nultim emisijama i time stvoriti potražnju za infrastrukturom za punjenje i opskrbu gorivom. Važno je da se uredbama (EU) 2019/631 i (EU) 2019/1242 te ovom Uredbom osigura usklađen okvir za upotrebu i uvođenje alternativnih goriva u cestovnom prometu.
- (4) Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz i Uredbom (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ trebala bi se potaknuti proizvodnja i uvođenje održivih alternativnih goriva u zračnom i pomorskom prometu. Iako se zahtjevi za upotrebu goriva za održiva zrakoplovna goriva u velikoj mjeri mogu oslanjati na postojeću infrastrukturu za opskrbu gorivom, potrebna su ulaganja za opskrbu električnom energijom zrakoplova u mirovanju. Uredbom (EU) 2023/1805 utvrđuju se zahtjevi posebno za upotrebu električne energije s kopna koji se mogu ispuniti samo ako je u lukama u transeuropskoj prometnoj mreži (TEN-T) uvedena odgovarajuća razina opskrbe električnom energijom s kopna. Međutim, te uredbe ne sadržavaju zahtjeve o infrastrukturi za goriva iako su takvi zahtjevi preduvjet za ostvarivanje tih ciljeva.
- (5) Sve bi vrste prijevoza, stoga, trebale biti obuhvaćene jednim pravnim aktom koji bi trebao uzeti u obzir niz alternativnih goriva. Primjena tehnologija pogonskih sklopova s nultim emisijama različito napreduje u različitim vrstama prijevoza i u različitim državama članicama. Osobito u sektoru cestovnog prometa broj električnih vozila na baterije i hibridnih vozila na punjenje ubrzano raste. Na tržištu su dostupna i vozila s pogonom na vodik. Osim toga, u okviru različitih projekata trenutačno se i u prvim komercijalnim operacijama uvode manja električna plovila na vodik i električna plovila na baterije te vlakovi s pogonom na vodik, a u narednim godinama očekuje se njihovo potpuno komercijalno uvođenje. Nasuprot tome, sektori zračnog i vodnog prometa i dalje ovise o tekućim i plinovitim gorivima jer se očekuje da će rješenja pogonskog sklopa s nultim i niskim emisijama ući na tržište tek do otprilike 2030. ili čak kasnije, osobito za zrakoplovni sektor, pri čemu je za punu komercijalizaciju potrebno vrijeme. Upotreba fosilnih plinovitih ili tekućih goriva moguća je samo ako je jasno uključena u jasan plan dekarbonizacije koji je u skladu s dugoročnim ciljem klimatske neutralnosti Unije, pri čemu ih je potrebno više miješati s obnovljivim gorivima kao što su biometan, napredna biogoriva ili obnovljiva i niskouglična sintetička, parafinska, plinovita i tekuća goriva ili ih nadomjestiti njima.
- (6) Takva biogoriva, sintetička goriva i parafinska goriva, koja zamjenjuju dizel, benzin i mlazno gorivo, mogu se proizvoditi iz različitih sirovina te se mogu miješati u fosilna goriva u vrlo visokim omjerima miješanja. Ta su goriva osobito važna za smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektorima zračnog i pomorskog prometa, u kojima se očekuje da će elektrifikacija biti sporija. Ta goriva tehnički su kompatibilna s trenutačnom tehnologijom vozila uz manje prilagodbe. Nadalje, obnovljivi metanol može se, među ostalim, upotrebljavati za plovidbu unutarnjim vodama i u pomorskom prometu na kratkim udaljenostima. Upotrebom sintetičkih i parafinskih goriva moguće je smanjiti upotrebu izvora fosilnih goriva u prometnom sektoru. Sva se ta goriva mogu distribuirati, skladištiti i upotrebljavati s postojećom infrastrukturom ili, po potrebi, s infrastrukturom iste vrste.
- (7) Ukapljeni metan vjerojatno će se nastaviti upotrebljavati u pomorskom prometu, gdje trenutačno nije dostupna nikakva gospodarski održiva tehnologija pogonskog sklopa s nultim emisijama. Međutim, ukapljeni metan iz fosilnih izvora trebalo bi što je prije moguće ukinuti u pomorskom prometu i zamijeniti ga održivijim alternativama. U okviru strategije za održivu i pametnu mobilnost predviđeno je da će morska plovila s nultim emisijama postati spremni za tržište do 2030., a projekti za takve brodove već su u tijeku. Očekuje se da će se obnova flota odvijati postupno zbog dugog vijeka trajanja morskih plovila. Za razliku od situacije u pomorskom prometu, u prometu unutarnjim plovnim putovima, gdje obično prevladavaju manja plovila i kraće udaljenosti, tehnologije pogonskih sklopova s nultim emisijama poput vodika i električne energije postaju razvijene tehnologije te se stoga očekuje da će brže stići na tržište. Međutim, te tehnologije pogonskih sklopova s nultim emisijama mogle bi imati važnu ulogu u pomorskom prometu jer bi mogle omogućiti stvaranje većih razmjera u pogledu pogonskih

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 (SL L 111, 25.4.2019., str. 13.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2019/1242 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju emisijskih normi CO₂ za nova teška vozila i izmjeni uredbi (EZ) br. 595/2009 i (EU) 2018/956 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 96/53/EZ (SL L 198, 25.7.2019., str. 202.).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (vidjeti stranicu 48. ovoga Službenog lista).

rješenja s nultom stopom emisija. Očekuje se da ukapljeni metan više neće imati važnu ulogu u tom sektoru. Goriva namijenjena uporabi u prometu, kao što je ukapljeni metan, trebaju se sve više dekarbonizirati miješanjem ili nadomještanjem na primjer s ukapljenim biometanom ili s obnovljivim i niskougljičnim sintetičkim plinovitim e-gorivima (e-plinovi). Za ta dekarbonizirana goriva može se upotrebljavati ista infrastruktura kao i za fosilna plinovita goriva, čime se omogućuje postupan prelazak na dekarbonizirana goriva.

- (8) Tehnologije za kamione na ukapljeni metan u sektoru cestovnog prometa teškim vozilima u potpunosti su razvijene. Zajednički scenariji na kojima se temelje strategija za održivu i pametnu mobilnost i komunikacija Komisije od 17. rujna 2020. naslovljena „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. – Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana” („Plan za postizanje klimatskog cilja”) kao i scenariji modeliranja revidiranog paketa „Spremni za 55 %“ upućuju na ograničenu ulogu za plinovita goriva koja će se sve više dekarbonizirati u cestovnom prometu teškim vozilima, posebno u segmentu prijevoza na velike udaljenosti. Nadalje, očekuje se da će vozila na ukapljeni prirodni plin (UPP) i stlačeni prirodni plin (SPP) za koja već postoji dostatna infrastrukturna mreža u cijeloj Uniji biti postupno nadomještena pogonskim sklopovima (engl. *powertrains*) s nultim emisijama te se stoga smatra da je za popunjavanje preostalih praznina u glavnim mrežama potrebna samo ograničena ciljana politika za uvođenje infrastrukture za ukapljeni metan koja može jednako tako opskrbljivati dekarboniziranim gorivima.
- (9) Ovom bi se Uredbom trebali utvrditi obvezni minimalni ciljevi za uvođenje javno dostupnih infrastruktura za punjenje i opskrbu gorivom cestovnih vozila.
- (10) Postaja za punjenje fizičko je postrojenje za punjenje električnih vozila. Svaka postaja za punjenje ima najveću teoretsku izlaznu snagu izraženu u kW i najmanje jedno mjesto za punjenje koje u određenom trenutku može opskrbljivati samo jedno vozilo. Broj mjesta za punjenje na postaji za punjenje određuje broj vozila koja se u svakom danom trenutku mogu napuniti na toj postaji. Ako se u određenom trenutku na postaji za punjenje puni više vozila, najveća izlazna snaga raspodjeljuje se na različita mjesta za punjenje tako da je snaga pružena na svakom pojedinačnom mjestu za punjenje niža od izlazne snage te postaje za punjenje. Skupno mjesto za punjenje sastoji se od jedne ili više postaja za punjenje na određenoj lokaciji, uključujući, ovisno o slučaju, posebna parkirališna mjesta koja se nalaze pored postaje za punjenje. U pogledu ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi za skupna mjesta za punjenje, najmanju izlaznu snagu potrebnu za skupna mjesta za punjenje mogla bi pružiti jedna postaja za punjenje ili više njih.
- (11) Javno dostupna mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom uključuju, na primjer, mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom u privatnom vlasništvu koja su dostupna javnosti i koja se nalaze na posjedu u javnom ili privatnom vlasništvu, kao što su javna parkirališta ili parkirališta supermarketa. Mjesto za punjenje ili opskrbu gorivom koje se nalazi na posjedu u privatnom vlasništvu koji je dostupan javnosti trebalo bi smatrati javno dostupnim čak i kada je pristup ograničen na određenu opću skupinu korisnika, na primjer na klijente. Mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom za programe zajedničkog korištenja automobila trebala bi se smatrati javno dostupnima samo ako izričito omogućuju pristup korisnicima koji su treće strane. Mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom koja se nalaze na posjedu u privatnom vlasništvu kojem je pristup ograničen na ograničenu i točno utvrđenu skupinu osoba, kao što su parkirališna mjesta u uredskim zgradama kojima mogu pristupiti samo zaposlenici ili ovlaštene osobe, ne bi se trebala smatrati javno dostupnim mjestima za punjenje ili opskrbu gorivom.
- (12) Kako bi se stvorili pogodniji uvjeti za potrošače, važno je da operatori javno dostupnih mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom osiguraju da radno vrijeme tih mjesta i vrijeme dostupnosti njihovih usluga u potpunosti odgovaraju potrebama krajnjih korisnika.
- (13) Uvođenje javno dostupne infrastrukture za punjenje lakih električnih vozila nejednako je na razini Unije. Kontinuirana nejednaka distribucija javno dostupne infrastrukture za punjenje ugrozila bi uvođenje lakih električnih vozila i time ograničila povezanost diljem Unije. Kontinuirano razilaženje između ambicija politike i pristupa na nacionalnoj razini otežava prijeko potrebnu održivu tranziciju prometnog sektora i ne doprinosi stvaranju dugoročne sigurnosti potrebne za bitna ulaganja na tržištu. Stoga bi obvezni minimalni ciljevi za države članice na nacionalnoj razini trebali pružiti smjernice politike i dopuniti nacionalne okvire politike. Tim bi se pristupom nacionalni ciljevi koji se temelje na voznom parku trebali kombinirati s ciljevima koji se temelje na udaljenosti za TEN-T. Nacionalnim ciljevima koji se temelje na voznom parku trebalo bi osigurati da je šira upotreba lakih električnih vozila u svakoj državi članici popraćena uvođenjem dostatne javno dostupne infrastrukture za punjenje. Ciljevi koji se temelje na udaljenosti za mrežu TEN-T trebali bi osigurati punu pokrivenost mjesta za punjenje duž glavnih cestovnih mreža Unije i time osigurati jednostavno i neometano putovanje u cijeloj Uniji.

- (14) Nacionalne ciljevi koji se temelje na voznom parku trebalo bi utvrditi na temelju ukupnog broja električnih vozila registriranih u dotičnoj državi članici. Ti bi se ciljevi trebali utvrditi na temelju zajedničke metodologije kojom se uzima u obzir tehnološki razvoj koji uključuje povećani raspon vožnje električnih vozila ili povećanje broja mjesta za brzo punjenje na kojima se u istom vremenskom razdoblju može puniti veći broj električnih vozila nego na mjestu za punjenje uobičajene snage. U okviru te zajedničke metodologije trebali bi se uzeti u obzir i različiti obrasci punjenja električnih vozila na baterije i hibridnih vozila na punjenje. Metodologijom kojom se utvrđuju nacionalni ciljevi koji se temelje na voznom parku prema ukupnoj najvećoj izlaznoj snazi javno dostupne infrastrukture za punjenje omogućila bi se fleksibilnost u primjeni različitih tehnologija punjenja u državama članicama.
- (15) Provedbom nacionalnih ciljeva koji se temelje na voznom parku u državama članicama trebalo bi se osigurati postavljanje dovoljnog broja javno dostupnih mjesta za punjenje na način kojim se također jamči dostupnost mjesta za punjenje na čitavom njihovom državnom području, posebno na postajama javnog prometa, kao što su lučki putnički terminali, zračne luke ili željezničke postaje. Uvođenje tih javno dostupnih mjesta za punjenje posebno je važno u stambenim područjima u kojima nema dovoljno parkirališnih mjesta na ulici i u područjima u kojima su vozila obično parkirana na duže vrijeme. Trebalo bi uvesti i dovoljan broj javno dostupnih mjesta za brzo punjenje namijenjenih lakim električnim vozilima kako bi se stvorili pogodniji uvjeti za potrošače, posebno u cijeloj mreži TEN-T u svrhu osiguravanja potpune prekogranične povezanosti i omogućivanja prometovanja električnih vozila u cijeloj Europskoj uniji. Važno je da uvođenje javno dostupne infrastrukture za punjenje u prvom redu bude rezultat privatnih tržišnih ulaganja. Međutim, države članice bi, u skladu s pravilima Unije o državnim potporama, trebale moći poduprijeti uvođenje potrebne javno dostupne infrastrukture za punjenje u slučajevima kad je zbog tržišnih uvjeta javnu potpora potrebna prije nego što se uspostavi potpuno konkurentno tržište.
- (16) Ovisno o konkretnim okolnostima u nekoj državi članici, zahtjevi u pogledu razine ukupne fiksne izlazne snage koju treba pružiti putem javno dostupnih postaja za punjenje za svako lako električno vozilo na baterije koje je registrirano u toj državi članici možda više neće biti opravdani ako bi ti zahtjevi mogli imati štetne učinke jer bi se njima obeshrabrivala privatna ulaganja ili osobito ako bi zbog njih nastala prekomjerna opskrba u srednjoročnom razdoblju. Rizik od takvih štetnih učinaka mogao bi nastati zbog postavljanja velikog broja privatnih mjesta za punjenje. Potrebe korisnika ili stopa upotrebe javno dostupnih postaja za punjenje mogli bi biti niži u odnosu na početne pretpostavke, što bi za posljedicu moglo imati stanje u kojem je ukupna izlazna snaga dostupna putem javno dostupnih postaja za punjenje nerazmjerno visoka u usporedbi sa stvarnim korištenjem takvih postaja. U takvim bi slučajevima država članica na koju se to odnosi trebala moći zatražiti odobrenje za primjenu nižih zahtjeva od onih utvrđenih u ovoj Uredbi u pogledu razine ukupne izlazne snage ili za prestanak primjene takvih zahtjeva. Kako bi država članica mogla podnijeti takav zahtjev, udio lakih električnih vozila na baterije u usporedbi s ukupnim voznim parkom lakih vozila registriranih u državi članici trebao bi biti najmanje 15 %, a država članica bi trebala na odgovarajući način obrazložiti svoj zahtjev.
- (17) Važno je da Komisija u okviru preispitivanja ove Uredbe procjeni potrebu za uključivanjem zahtjeva za infrastrukturu za punjenje koja bi služila biciklima s pomoćnim električnim pogonom i vozilima kategorije L, kao što su električni bicikli i električni mopedi, a osobito mogućnost opremanja infrastrukture za punjenje električnom energijom utičnicom uobičajenom u kućanstvima koja omogućuje lako punjenje takvih vozila jer ona predstavljaju način prijevoza koji može pomoći u daljnjem smanjenju emisija CO₂ i onečišćenja zraka.
- (18) Teška električna vozila trebaju infrastrukturu za punjenje vrlo različitu od one za punjenje lakih električnih vozila. Međutim, trenutačno gotovo ne postoji javno dostupna infrastruktura za teška električna vozila u Uniji te je potrebno ubrzati uvođenje takve infrastrukture. Uvođenje dostatne javno dostupne infrastrukture za punjenje gorivom teških električnih vozila u cijeloj Uniji trebalo bi se osigurati kombiniranim pristupom koji obuhvaća ciljeve koji se temelje na udaljenosti duž mreže TEN-T, uz odgovarajuće razlikovanje između osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T, ciljeve za infrastrukturu za punjenje preko noći i ciljeve za gradske čvorove kako bi se poduprlo očekivano povećanje udjela teških električnih vozila na baterije na tržištu.

- (19) Duž mreže TEN-T trebalo bi uvesti dovoljan broj javno dostupnih mjesta za brzo punjenje namijenjenih teškim vozilima kako bi se osigurala potpuna povezanost u cijeloj Uniji. Ta infrastruktura trebala bi imati dovoljnu izlaznu snagu za punjenje teških vozila unutar vremena tijekom kojeg vozač mora uzeti stanku. Kako bi se uzelo u obzir vrijeme potrebno za planiranje, projektiranje i uvođenje infrastrukture za punjenje, što može uključivati proširenje ili nadogradnju elektroenergetske mreže u određenim područjima, stjecanje zemljišta, okolišna odobrenja i, ovisno o potrebi, dodjelu ugovora o javnoj nabavi, te kako bi se izvršila prilagodba na postupno uvođenje teških električnih vozila, javno dostupnu infrastrukturu za punjenje za takva vozila trebalo bi uvesti postupno počevši od 2025. kako bi se do 2030. obuhvatila cijela mreža TEN-T.
- (20) Za potrebe uvođenja infrastrukture za punjenje duž cestovne mreže TEN-T, sve postaje za punjenje koje će se uvesti duž cestovne mreže TEN-T trebale bi se nalaziti na cestovnoj mreži TEN-T ili unutar 3 km vožnje od najbližeg izlaza s ceste TEN-T.
- (21) Neke države članice trenutačno moderniziraju dionice mreže TEN-T kako bi ispunile zahtjeve utvrđene u Uredbi (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ^(*). Pritom bi države članice trebale nastojati osigurati da se zahtjevi za uvođenje infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom duž mreže TEN-T utvrđeni u ovoj Uredbi provode na sveobuhvatan način kako bi se izbjegao nastanak neupotrebljive imovine i na način kojim se osigurava koordinirana provedba Uredbe (EU) br. 1315/2013 i ove Uredbe.
- (22) Trenutačno se izrađuju novi standardi za infrastrukturu za punjenje za teška električna vozila. Stoga bi Komisija trebala razmotriti mogućnost povećanja izlazne snage pojedinačnih postaja za punjenje u okviru skupnih mjesta za punjenje kad budu dostupne nove zajedničke tehničke specifikacije.
- (23) Infrastrukturu za punjenje duž mreže TEN-T trebalo bi dopuniti javno dostupnom infrastrukturom za brzo punjenje u gradskim čvorovima. Ta je infrastruktura posebno potrebna kako bi se omogućilo punjenje dostavnih kamiona i punjenje kamiona za prijevoz na velike udaljenosti na određištima. Međutim, mjesta za punjenje lakih električnih vozila u gradskim područjima trebala bi biti obuhvaćena nacionalnim ciljem koji se temelji na voznom parku. Osim mjesta za brzo punjenje duž mreže TEN-T i u gradskim čvorovima, teška električna vozila trebala bi moći koristiti i javno dostupnu infrastrukturu za punjenje preko noći duž glavne prometne mreže kako bi se konkretno poduprla elektrifikacija sektora prijevoza na velike udaljenosti.
- (24) Kako bi se izbjegla ulaganja koja bi bila nerazmjerna u odnosu na količinu prometa na nekim cestama mreže TEN-T i u slučajevima kada se uvođenje infrastrukture za punjenje ne može opravdati u smislu socioekonomskih troškova i koristi, država članica trebala bi moći predvidjeti da jedno javno dostupno skupno mjesto za punjenje opslužuje oba smjera putovanja, pod uvjetom da su ispunjeni drugi primjenjivi zahtjevi u smislu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, ukupne izlazne snage skupnog mjesta za punjenje i broja mjesta za punjenje na skupnim mjestima za punjenje koji su primjenjivi za jedan smjer putovanja. Alternativno, države članice trebale bi moći smanjiti ukupnu izlaznu snagu skupnih mjesta za punjenje namijenjenih lakim električnim vozilima ili teškim električnim vozilima koja se nalaze duž cestovne mreže TEN-T s malom količinom prometa lakih električnih vozila odnosno teških električnih vozila. U istu svrhu države članice trebale bi moći dopustiti i veću najveću udaljenost između javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih lakim električnim vozilima ili teškim električnim vozilima duž cesta osnovne mreže TEN-T s vrlo malom količinom prometa.
- (25) S obzirom na otočni značaj Cipra, nepostojanje kopnene povezanosti s drugim državama članicama i kopnom te ograničen opseg njegove cestovne mreže TEN-T, prometovanje teških vozila na velike udaljenosti u toj je državi članici ograničeno. Osim toga, s obzirom na ograničenu dnevnu kilometražu električnih teških vozila na Cipru, njihove potrebe za punjenjem uglavnom će biti pokriven kapacitetima za punjenje preko noći na privatnim lokacijama kao što su skladišta. Cipar bi stoga imao nerazmjernu i nepotrebnu obvezu kad bi morao ispuniti zahtjeve utvrđene ovom Uredbom u pogledu minimalne pokrivenosti javno dostupnim skupnim mjestima za punjenje namijenjenima teškim vozilima na svojem državnom području u smislu razine ukupne izlazne snage takvih skupnih mjesta za punjenje smještenih duž mreže TEN-T i najveće udaljenosti između tih skupnih mjesta za

^(*) Uredba (EU) br. 1315/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o smjernicama Unije za razvoj transeuropske prometne mreže i stavljanju izvan snage Odluke br. 661/2010/EU (SL L 348, 20.12.2013., str. 1.).

punjenje. Stoga bi Cipar trebao moći podnijeti Komisiji obrazloženi zahtjev za odobrenje primjene blažih zahtjeva u tom pogledu pod uvjetom da takvi blaži zahtjevi ne ometaju prometovanje teških električnih vozila u toj državi članici.

- (26) Od vlasnika električnih vozila očekuje se da u velikoj mjeri koriste mjesta za punjenje na vlastitom posjedu ili na zajedničkim parkirališnim mjestima u stambenim i nestambenim zgradama. Iako je uvođenje kanalske infrastrukture i mjesta za punjenje u takvim zgradama uređeno Direktivom 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, važno je da države članice uzmu u obzir dostupnost te privatne infrastrukture kada planiraju uvođenje javno dostupnih mjesta za punjenje.
- (27) Infrastrukturu za punjenje teških električnih vozila jednako je važno uvesti na privatnim lokacijama koje nisu dostupne javnosti, kao što su privatna skladišta i logistička središta, kako bi se osiguralo punjenje preko noći i punjenje na određitu. Javna tijela trebala bi razmotriti mogućnost poduzimanja mjera u kontekstu uspostave svojih revidiranih nacionalnih okvira politike kako bi osigurala da odgovarajuća infrastruktura postoji i za punjenje preko noći i za punjenje na određitu.
- (28) U skladu s načelima utvrđenima u komunikaciji Komisije od 23. ožujka 2017. naslovljenoj „Europski okvir za interoperabilnost – strategija provedbe“, mogućnost razvoja naprednih digitalnih usluga, uključujući rješenja za plaćanje na temelju ugovora, te osiguranja pružanja transparentnih informacija za korisnike digitalnim sredstvima ovisi o uvođenju digitalno povezanih i mjesta za pametno punjenje kojima se podupire stvaranje digitalno povezane i interoperabilne infrastrukture. Ta mjesta za pametno punjenje trebala bi obuhvaćati skup fizičkih značajki i tehničkih specifikacija (hardver i softver) potrebnih za slanje i primanje podataka u stvarnom vremenu i omogućavanje protoka informacija među sudionicima na tržištu koji ovisi o tim podacima za potpuno razvijanje iskustva punjenja, uključujući operatore mjesta za punjenje, pružatelje usluga mobilnosti, platforme za e-roaming, operatore distribucijskih sustava i, u konačnici, krajnje potrošače.
- (29) Pametni sustavi mjerenja kako su definirani Direktivom (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾ omogućuju dobivanje podataka u stvarnom vremenu, što je potrebno da bi se osigurala stabilnost elektroenergetske mreže i potaknula racionalna upotreba usluga punjenja. Mjerenjem potrošnje energije u stvarnom vremenu i pružanjem točnih i transparentnih informacija o troškovima, pametni sustavi mjerenja u kombinaciji s mjestima za pametno punjenje potiču punjenje u vrijeme niske opće potražnje za električnom energijom i niskih cijena energije. Upotreba pametnih sustava mjerenja u kombinaciji s mjestima za pametno punjenje može optimizirati punjenje, uz pogodnosti za elektroenergetski sustav i za krajnjeg korisnika. Države članice trebale bi poticati upotrebu pametnih sustava mjerenja za punjenje električnih vozila na javno dostupnim postajama za punjenje ako je to tehnički izvedivo i ekonomski opravdano te bi trebale osigurati da ti sustavi ispunjavaju zahtjeve iz članka 20. Direktive (EU) 2019/944.
- (30) Zbog sve većeg broja električnih vozila u cestovnom, željezničkom, pomorskom i drugim vrstama prometa bit će potrebna optimizacija postupaka punjenja i upravljanje njima na način koji ne uzrokuje zagušenja i u potpunosti iskorištava dostupnost obnovljive električne energije i niske cijene električne energije u sustavu. Pametno punjenje osobito može olakšati daljnju integraciju električnih vozila u elektroenergetski sustav jer omogućuje reguliranje potražnje agregiranjem. Integracija sustava može se dalje olakšati dvosmjernim punjenjem (vozilo-mreža), dok se pametnim i dvosmjernim punjenjem također mogu smanjiti troškovi punjenja za potrošače. Sva mjesta za punjenje koja su izgrađena ili obnovljena nakon 13. travnja 2024. trebala bi stoga podržavati pametno punjenje. Osim toga, trebalo bi donijeti komunikacijske standarde kojima se podupire pametno i dvosmjerno punjenje kako bi se osigurala interoperabilnost.

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2019/944 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i izmjeni Direktive 2012/27/EU (SL L 158, 14.6.2019., str. 125.).

- (31) Razvoj mrežne i izvanmrežne infrastrukture za električna vozila, interakcija te infrastrukture s elektroenergetskim sustavom te prava i odgovornosti dodijeljeni različitim sudionicima na tržištu električne mobilnosti moraju biti u skladu s načelima utvrđenima u Direktivi (EU) 2019/944. U tom bi kontekstu operatori distribucijskih sustava trebali na nediskriminirajućoj osnovi surađivati sa svakom osobom koja postavlja javno dostupna mjesta za punjenje ili upravlja njima. Pristup opskrbljivača električnom energijom iz Unije mjestima za punjenje ne bi smio dovoditi u pitanje odstupanja predviđena člankom 66. Direktive (EU) 2019/944.
- (32) Postavljanje i upotrebu mjesta za punjenje električnih vozila trebalo bi razviti kao konkurentno tržište otvoreno za pristup svim stranama zainteresiranima za uvođenje infrastrukture za punjenje ili upravljanje njome. S obzirom na ograničene alternativne lokacije za mjesta za punjenje električnih vozila na autocestama, postojeće koncesije za autoceste, kao što su one za konvencionalne postaje za opskrbu gorivom ili odmarališta, poseban su razlog za zabrinutost jer mogu trajati veoma dugo, a ponekad čak i nemaju točan datum isteka. Države članice trebale bi nastojati, u mjeri u kojoj je to moguće i u skladu s Direktivom 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾, kompetitivno dodjeljivati nove koncesije osobito za postaje za punjenje na postojećim odmorištima na autocestama ili pored njih kako bi se spriječilo zadiranje u zelene površine te ograničili troškovi uvođenja i omogućio ulazak novih sudionika na tržište.
- (33) Transparentnost cijena ključna je za osiguranje nesmetanog i jednostavnog punjenja i nesmetane i jednostavne opskrbe gorivom. Korisnicima vozila na alternativna goriva trebalo bi pružiti točne informacije o cijenama prije početka ciklusa punjenja ili opskrbe gorivom. Cijena bi trebala biti predstavljena na jasno strukturiran način kako bi se krajnjim korisnicima omogućilo da odrede različite komponente cijene koje operator naplaćuje kada zaračunava cijenu ciklusa punjenja ili opskrbe gorivom i da predvide ukupni trošak. Operatorima postaja za punjenje također bi trebalo dopustiti naplaćivanje dodatnih naknada kako bi se, među ostalim, izbjeglo blokiranje mjesta za punjenje kako ga drugi korisnici ne bi mogli koristiti, pod uvjetom da su te naknade jasno navedene i predstavljene prije početka ciklusa punjenja. Ako se cijena za punjenje na ad hoc osnovi navodi na posebnoj internetskoj stranici, ona bi trebala biti jasno navedena na istoj internetskoj stranici na kojoj se izvršava plaćanje ciklusa. Utvrđivanjem zahtjeva za operatore i pružatelje usluga mobilnosti osigurala bi se jamstva i predvidljivost za potrošače te bi se time doprinijelo stvaranju povjerenja tijekom početnih faza uvođenja električne mobilnosti. Potaknulo bi se i brzo uvođenje električnih vozila na baterije i vozila s pogonom na vodik, što je ključno za ostvarenje povećanih klimatskih ambicija Unije i prioriteta utvrđenih u komunikaciji Komisije „Europski zeleni plan” od 11. prosinca 2019. Cijene bi trebale biti razumne i ne bi smjele premašivati nastale troškove uvećane za razumnu maržu dobiti. Tim zahtjevima u pogledu cijena ne dovodi se u pitanje pravo država članica da odrede primjenjivu jediničnu cijenu električne energije koju naplaćuje postaja za punjenje u skladu s Direktivom 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾.
- (34) S vremenom se pojavljuju nove usluge kao potpora upotrebi električnih vozila. Poticaji koje pružaju države članice, kao i obvezujuće mjere koje donose, kao što je obvezna sposobnost roaminga na određenim mjestima za punjenje, imaju važnu ulogu u razvoju takvih usluga. Subjekti koji nude te nove usluge, kao što su pružatelji usluga mobilnosti, trebali bi moći poslovati u skladu s poštenim tržišnim uvjetima. Operatori mjesta za punjenje posebno ne bi smjeli davati neopravdano povlašten tretman određenim pružateljima usluga mobilnosti, na primjer neopravdanim razlikovanjem cijena, čime se može ograničiti tržišno natjecanje i u konačnici dovesti do viših cijena za potrošače. Kako bi se osigurao prijelaz na te nove usluge i kako bi se osiguralo da korisnici takvih vozila mogu lako i bez ometanja upotrebljavati infrastrukturu za punjenje svugdje u Uniji, države članice trebale bi pratiti razvoj tržišta punjenja goriva. Komisija bi pri preispitivanju ove Uredbe trebala poduzeti mjere kad to zahtijevaju kretanja na tržištu koja uključuju ograničenje usluge za krajnje korisnike, usluge koje potrošače dovode u zabludu i narušavaju transparentnost cijena ili poslovne prakse kojima se može ograničiti tržišno natjecanje.
- (35) Vozila s pogonom na vodik trenutačno vrlo slabo prodiru na tržište. Međutim, uvođenje dostatne infrastrukture za opskrbu vodikom nužno je kako bi se omogućila šira upotreba vozila s pogonom na vodik, kako je predviđeno u komunikaciji Komisije od 8. srpnja 2020. „Strategija za vodik za klimatski neutralnu Europu”. Trenutačno se mjesta za opskrbu vodikom uvode samo u nekoliko država članica i uglavnom nisu prikladna za teška vozila. Stoga vozila s pogonom na vodik ne mogu prometovati diljem Unije. Obveznim ciljevima uvođenja javno dostupnih mjesta za opskrbu vodikom trebala bi se osigurati dovoljno gusta mreža mjesta za opskrbu vodikom duž središnje mreže TEN-T da se omogućí neometano prometovanje lakih i teških vozila na vodik u cijeloj Uniji. Radi uvođenja

⁽¹²⁾ Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).

⁽¹³⁾ Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima (SL L 80, 18.3.1998., str. 27.).

infrastrukture za opskrbu vodikom duž cestovne mreže TEN-T sve postaje za opskrbu vodikom koje će se postaviti duž cestovne mreže TEN-T trebale bi se nalaziti na cestovnoj mreži TEN-T ili u krugu od 10 km vožnje od najbližeg izlaza ceste TEN-T.

- (36) Korisnici vozila na alternativna goriva trebali bi moći puniti i opskrbljivati gorivom svoja vozila na ad hoc osnovi te jednostavno i praktično plaćati na svim javno dostupnim mjestima za punjenje i opskrbu gorivom, bez potrebe sklapanja ugovora s operatorom mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom ili pružateljem usluga mobilnosti. Stoga bi za punjenje ili opskrbu na ad hoc osnovi sva javno dostupna mjesta za punjenje i opskrbu gorivom trebala prihvaćati platne instrumente koji se često upotrebljavaju u Uniji, a posebno elektronička plaćanja putem terminala i uređaja koji se upotrebljavaju za platne usluge. Kad je riječ o infrastrukturi uvedenoj prije datuma početka primjene ove Uredbe, primjenu tih zahtjeva trebalo bi odgoditi. Taj ad hoc način plaćanja uvijek bi trebao biti dostupan potrošačima, čak i kad se plaćanja na temelju ugovora nude na mjestu za punjenje ili opskrbu gorivom.
- (37) Bez obzira na marku svojeg vozila, krajnji korisnici trebali bi moći pristupiti javno dostupnim postajama za punjenje i koristiti ih na nediskriminirajući način prilagođen korisnicima.
- (38) Prometna infrastruktura trebala bi svim korisnicima, uključujući starije osobe, osobe smanjene pokretljivosti i osobe s invaliditetom, omogućiti neometanu mobilnost i dostupnost. U načelu, lokacija svih postaja za punjenje i opskrbu gorivom te same postaje za punjenje i opskrbu gorivom trebale bi biti osmišljene tako da budu pristupačne i jednostavne za korištenje što više javnosti, posebno starijim osobama, osobama smanjene pokretljivosti i osobama s invaliditetom. To bi trebalo uključivati, na primjer, osiguravanje dovoljnog prostora oko parkirališta, osiguravanje da se postaja za punjenje ne nalazi na nogostupu, osiguravanje da su gumbi ili zaslon postaje za punjenje na odgovarajućoj visini i da je težina kabela za punjenje i opskrbu gorivom takva da osobe s ograničenom snagom mogu lako njima baratati. Osim toga, korisničko sučelje povezanih postaja za punjenje trebalo bi biti dostupno. U tom bi se smislu zahtjevi za pristupačnost utvrđeni u Direktivi (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ trebali primjenjivati na infrastrukturu za punjenje i opskrbu gorivom.
- (39) Sigurnost i zaštita korisnika, posebno na postajama za punjenje bez nadzora, mogla bi se riješiti opremanjem postaja za punjenje gumbima za hitne pozive, prikazivanjem podataka za kontakt hitnih službi, osiguravanjem odgovarajuće rasvjete ili bilo kojim drugim odgovarajućim mjerama.
- (40) Vozila s pogonom na vodik trebala bi se moći opskrbljivati gorivom na određitu ili u blizini njega, obično u urbanom području. Kako bi se osigurala javna dostupnost opskrbe gorivom na određitu barem u glavnim urbanim područjima, takve postaje za opskrbu vodikom trebale bi biti predviđene u svim gradskim čvorovima kako su definirani u Uredbi (EU) br. 1315/2013. U gradskim čvorovima javna tijela trebala bi razmotriti uvođenje postaja za opskrbu vodikom u multimodalnim čvorištima zato što su takva čvorišta tipično određite za teška vozila i zato što bi mogla osiguravati opskrbu vodikom i za druge vrste prijevoza, kao što su željeznički i unutarnji vodni prijevoz. Trebalo bi omogućiti da se jedna javno dostupna postaja za opskrbu vodikom smještena unutar gradskog čvora uzme u obzir kako bi se ispunio zahtjev u pogledu TEN-T-a, pod uvjetom da se postigne ciljni kapacitet.
- (41) U ovoj ranoj fazi uvođenja na tržište još uvijek postoji određena nesigurnost u pogledu vrste vozila koja će doći na tržište i vrste tehnologija koje će se široko upotrebljavati. U okviru strategije za vodik za klimatski neutralnu Europu, segment teških vozila utvrđen je kao segment u kojem će najvjerojatnije doći do ranog masovnog uvođenja vozila s pogonom na vodik. Stoga bi infrastruktura za opskrbu vodikom u početku trebala biti usmjerena na taj segment pri čemu bi i lakim vozilima trebalo omogućiti da se opskrbljuju na javno dostupnim postajama za opskrbu vodikom. Kako bi se osigurala interoperabilnost, sve javno dostupne postaje za opskrbu vodikom trebale bi omogućavati opskrbu barem plinovitim vodikom na 700 bara. Pri uvođenju infrastrukture trebalo bi uzeti u obzir i pojavu novih tehnologija, kao što je tehnologija tekućeg vodika, koje omogućuju veći raspon za teška vozila i očekuje se da su poželjan odabir tehnologije nekih proizvođača vozila.

⁽¹⁴⁾ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70.).

- (42) Razvoj novih tehnologija zahtijevat će koordinaciju među svim dionicima. Na primjer, Zajedničko poduzeće za čisti vodik, koje je uspostavljeno Uredbom Vijeća (EU) 2021/2085⁽¹⁵⁾, također bi se trebalo upotrijebiti s ciljem omogućavanja i korištenja privatnog financiranja radi postizanja odgovarajućih ciljeva utvrđenih u ovoj Uredbi.
- (43) U Uniji je uspostavljen niz mjesta za opskrbu ukapljenim metanom, što je već temelj za promet teških vozila na ukapljeni metan. Osnovna mreža TEN-T trebala bi ostati osnova za uvođenje infrastrukture za ukapljeni metan jer obuhvaća glavne prometne tokove i omogućuje prekograničnu povezanost u cijeloj Uniji. U Direktivi 2014/94/EU preporučeno je da se takva mjesta za opskrbu uvode na svakih 400 km duž osnovne mreže TEN-T. Međutim, ograničeni broj praznina duž te mreže spriječio je postizanje tog cilja. Države članice trebale bi ostvariti taj cilj i popuniti preostale praznine do 2025., nakon čega bi se cilj trebao prestati primjenjivati.
- (44) Za potrebe ove Uredbe pojam „ukapljeni metan” trebao bi se tumačiti kao „ukapljeni prirodni plin, ukapljeni biopljin ili sintetički ukapljeni metan, uključujući mješavine tih goriva”. Upotrebom definiranog pojma „ukapljeni metan” ne mijenjaju se definicija ni sastav zasebnih goriva (ukapljeni prirodni plin, ukapljeni biopljin ili sintetički ukapljeni metan), kako je definirano u drugim pravnim aktima Unije.
- (45) Fiksna ili mobilna elektroenergetska infrastruktura s kopna može služiti kao izvor čiste energije za pomorski promet i plovidbu unutarnjim vodama i može doprinijeti smanjenju učinka morskih plovila i plovila unutarnje plovidbe na okoliš, klimu i zdravlje, posebno u pogledu kvalitete zraka u gradskim područjima koja okružuju luke. Na temelju Uredbe (EU) 2023/1805 operateri kontejnerskih brodova za plovidbu morem i putničkih brodova za plovidbu morem trebaju smanjiti količinu emisija koje proizvode njihovi brodovi dok su privezani u pristaništu. Obvezni ciljevi uvođenja trebali bi osigurati da sektor može dostatno opskrbiti električnom energijom s kopna brodove koji su privezani u pristaništu u pomorskim lukama osnovne mreže TEN-T i pomorskim lukama sveobuhvatne mreže TEN-T kako bi ispunio te zahtjeve. Stoga je važno utvrditi jasne ciljeve za uvođenje infrastrukture za električnu energiju s kopna u lukama u mreži TEN-T. S obzirom na činjenicu da države članice imaju različite modele upravljanja lukama, kako bi postigle te ciljeve, države članice trebale bi imati mogućnost odlučiti kako će na najbolji način uvesti infrastrukturu unutar svojih luka i na različitim terminalima u skladu sa svojim potrebama. Važno je da se infrastruktura uvede u lukama i, prema potrebi, među terminalima gdje najveći povrat ulaganja i stopa popunjenosti rezultiraju najvećim koristima za okoliš u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova i onečišćenja zraka.
- (46) Planiranje, razvoj i uvođenje opskrbe električnom energijom s kopna za morska plovila zahtijeva koordinirani pristup kako bi se opskrba uskladila s potražnjom. Stoga bi se svi javni i privatni dionici i na stani brodova i na strani luka, kao i svi drugi relevantni sudionici na tržištu, trebali koordinirati kako bi se omogućilo svakodnevno neometano funkcioniranje.
- (47) Važno je izbjeći neupotrebljivu imovinu i osigurati da javna i privatna ulaganja koja se danas provode budu održiva u budućnosti i da doprinose prijelazu na klimatsku neutralnost kako je utvrđeno u europskom zelenom planu. Uvođenje opskrbe električnom energijom s kopna u pomorskim lukama mora se promatrati zajedno s trenutačnim i budućim uvođenjem odgovarajućih alternativnih tehnologija s nultom stopom emisija stakleničkih plinova i nultom stopom onečišćenja, posebno onih tehnologija koje omogućuju smanjenje emisija i onečišćenja na vezu i tijekom plovidbe.
- (48) Prvenstveno bi se kontejnerski brodovi za plovidbu morem i putnički brodovi za plovidbu morem, kao kategorije brodova koji proizvode najveću količinu emisija po brodu dok su privezani u pristaništu, trebali opskrbljivati električnom energijom s kopna. Kako bi se u obzir uzele značajke potražnje za energijom različitih putničkih brodova za plovidbu morem dok su privezani u pristaništu, kao i operativne značajke luke, potrebno je razlikovati zahtjeve u pogledu putničkih brodova za plovidbu morem za ro-ro putničke brodove i brza putnička plovila s jedne strane, i zahtjeve za druge putničke brodove za plovidbu morem s druge strane.

⁽¹⁵⁾ Uredba Vijeća (EU) 2021/2085 od 19. studenoga 2021. o osnivanju zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor Europa te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 219/2007, (EU) br. 557/2014, (EU) br. 558/2014, (EU) br. 559/2014, (EU) br. 560/2014, (EU) br. 561/2014 i (EU) br. 642/2014 (SL L 427, 30.11.2021., str. 17.).

- (49) Obveznim ciljevima uvođenja trebale bi se uzeti u obzir vrste plovila koja se opskrbljuju i količina prometa koje ostvaruju pomorske luke. Kako bi se izbjeglo instaliranje kapaciteta koji će biti nedovoljno iskorišten, na pomorske luke s malom gustoćom prometa određenih kategorija brodova na temelju prosječnog godišnjeg broja pristajanja u luku ne bi se trebali primjenjivati obvezni zahtjevi za odgovarajuće kategorije brodova. Slično tome, obvezni ciljevi ne bi trebali biti usmjereni na najveću potražnju, nego na odgovarajuću ponudu kako bi se izbjegao nedovoljno iskorišteni kapacitet i uzele u obzir operativne značajke luke.
- (50) Pri određivanju broja pristajanja u luku ne bi se trebala uzimati u obzir kratkotrajna pristajanja u luku, pristajanja u luku brodova koji upotrebljavaju tehnologije s nultom stopom emisija, neplanirana pristajanja u luku zbog sigurnosti ili spašavanja života na moru, pristajanja u luku u izvanrednim okolnostima koje zahtijevaju proizvodnju energije na brodu, pristajanja u luku u hitnim situacijama koje predstavljaju izravnu opasnost za život, brod ili okoliš, ni pristajanja u luku zbog drugih razloga više sile.
- (51) Pomorski promet važan je čimbenik u koheziji i gospodarskom razvoju otoka i najudaljenijih regija u Uniji, kao i za Ceutu i Melillu. Kapacitet proizvodnje energije na tim otocima te u tim regijama i područjima možda nije uvijek dovoljan kako bi se zadovoljila potražnja za energijom potrebnom za opskrbu električnom energijom s kopna. U tom se slučaju ti otoci, regije i područja izuzimaju od zahtjeva za pružanjem usluge opskrbe električnom energijom s kopna, osim ako je takva električna veza s kopnom ili susjednim zemljama uspostavljena ili dok se ne uspostavi, ovisno o slučaju, ili ako postoji dostatan lokalni kapacitet iz nefosilnih izvora energije.
- (52) Do 2025. trebao bi biti dostupan odgovarajući broj mjesta za opskrbu ukapljenim metanom u pomorskim lukama osnovne TEN-T mreže. Uvođenje te infrastrukture trebalo bi se temeljiti na tržišnoj potražnji. Postaje za opskrbu ukapljenim metanom uključuju terminale za ukapljeni metan, rezervoare, prikolice cestovnih cisterni, kamione cisterne, pokretne spremnike, plovila za opskrbu plovila gorivom i teglenice.
- (53) Postrojenja za opskrbu električnom energijom s kopna trebala bi se uvesti i u lukama unutarnjih plovnih putova u mreži TEN-T.
- (54) Uporaba vanjske opskrbe električnom energijom trebala bi zamijeniti upotrebu motora kada je zrakoplov u mirovanju u zračnoj luci. To bi trebalo smanjiti emisije onečišćujućih tvari i buke, poboljšati kvalitetu zraka i smanjiti utjecaj zrakoplova na klimatske promjene. Stoga bi za sve operacije komercijalnog prijevoza trebalo osigurati upotrebu vanjske opskrbe električnom energijom dok su zrakoplovi parkirani na parkirališnim mjestima za zrakoplov s kontaktom ili parkirališnim mjestima za zrakoplov bez kontakta u zračnim lukama mreže TEN-T. Vanjska opskrba zrakoplova električnom energijom mogla bi se osigurati zahvaljujući fiksnim ili pokretnim nadzemnim izvorima napajanja na površini zemlje kako na parkirališnim mjestima za zrakoplov s kontaktom, tako i na parkirališnim mjestima za zrakoplov bez kontakta. Iako bi zrakoplov trebao moći koristiti vanjsku opskrbu električnom energijom na svim parkirališnim mjestima za zrakoplov s kontaktom i parkirališnim mjestima za zrakoplov bez kontakta koja se upotrebljavaju za komercijalni zračni prijevoz, nije potrebno da svako parkirališno mjesto bude opremljeno fiksnim ili pokretnim nadzemnim izvorom napajanja jer jedan nadzemni izvor napajanja, bilo fiksni ili pokretni, može opskrbljivati više parkirališnih mjesta te ga se može koristiti kako bi zadovoljio operativne potrebe.
- (55) Prilikom osiguravanja da zrakoplovi u mirovanju imaju pristup opskrbi električnom energijom u zračnim lukama, države članice trebale bi, prema potrebi, promicati suradnju upravnog tijela zračne luke s pružateljima zemaljskih usluga i, prema potrebi, s korisnicima zračne luke koji samostalno obavljaju usluge. Države članice trebale bi to posebno učiniti putem odbora korisnika zračne luke osnovanog u skladu s Direktivom Vijeća 96/67/EZ ⁽¹⁶⁾.
- (56) Države članice trebale bi imati mogućnost da zračne luke mreže TEN-T koje su godišnje ostvarile manje od 10 000 komercijalnih letova, izračunano kao prosjek tijekom prethodne tri godine, izuzmu od obveze da zrakoplove u mirovanju na svim udaljenim parkirališnim mjestima za zrakoplov opskrbljuju električnom energijom. S obzirom na broj predmetnih letova, troškovi ulaganja i održavanja za opskrbu parkirališnih mjesta za zrakoplove bez kontakta električnom energijom u tim zračnim lukama mreže TEN-T možda neće biti razmjerni koristi za okoliš, posebno u usporedbi s učinkovitijim ulaganjima za smanjenje emisija CO₂ zračnih luka.

⁽¹⁶⁾ Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice (SL L 272, 25.10.1996., str. 36.).

- (57) U skladu s Direktivom 2014/94/EU države članice uspostavile su nacionalne okvire politike u kojima su navedeni njihovi ciljevi i planovi kako bi se osiguralo ispunjenje tih ciljeva. Procjena nacionalnih okvira politike i evaluacija Direktive 2014/94/EU naglasile su potrebu za višim ambicijama i usklađenijim pristupom među državama članicama s obzirom na očekivani ubrzani porast broja vozila na alternativna goriva u upotrebi, posebno električnih vozila. Nadalje, u svim vrstama prijevoza bit će potrebne alternative fosilnim gorivima kako bi se ispunile ambicije europskog zelenog plana i klimatski ciljevi Unije. Postojeće nacionalne okvire politike trebalo bi revidirati kako bi se jasno opisalo na koji će način države članice ispuniti znatno veću potrebu za javno dostupnom infrastrukturom za punjenje i opskrbu gorivom, kako je izražena u obveznim ciljevima. Revidiranim nacionalnim okvirima politike mogli bi se obuhvatiti i načini prijevoza za koje ne postoje obvezni ciljevi uvođenja. Države članice trebale bi redovito izvješćivati o napretku u pogledu provedbe tih revidiranih nacionalnih okvira politike.
- (58) Nadalje, države članice trebale bi redovito procjenjivati kako bi uvođenje i rad mjesta za punjenje moglo omogućiti električnim vozilima da dodatno doprinesu fleksibilnosti energetskog sustava i daljnjoj apsorpciji obnovljive električne energije. Tom bi se procjenom trebale utvrditi odgovarajuće mjere koje treba provesti kako bi se osigurala dosljednost između planiranja infrastrukture za punjenje i odgovarajućeg planiranja mreže radi ispunjenja zahtjeva utvrđenih u ovoj Uredbi. Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾ i Direktivu (EU) 2019/944, države članice trebale bi poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da električna mreža zadovoljava potražnju za električnom energijom infrastrukture za punjenje predviđenu ovom Uredbom. U tu bi svrhu države članice trebale nadograditi i održavati električnu mrežu kako bi se mogla nositi sa sadašnjom i budućom potražnjom prometnog sektora za električnom energijom.
- (59) Revidirani nacionalni okviri politike trebaju obuhvaćati mjere potpore za razvoj tržišta u pogledu alternativnih goriva, uključujući uvođenje potrebne infrastrukture za alternativna goriva koju treba izgraditi, u bliskoj suradnji s regionalnim i lokalnim tijelima vlastima te industrijom na koju se to odnosi, istodobno uzimajući u obzir potrebe malih i srednjih poduzeća. Osim toga, revidirani nacionalni okviri politike trebali bi opisati cjelokupni nacionalni okvir za planiranje, izdavanje dozvola i nabavu te infrastrukture, utvrditi sve prepreke i mjere koje će se poduzeti za njihovo uklanjanje kako bi vrijeme između uvođenja i upotrebe infrastrukture bilo razumno te kako bi se moglo postići brže uvođenje infrastrukture. Pri reviziji nacionalnih okvira politike važno je poštovati opća načela tehnološke neutralnosti i energetske učinkovitosti na prvom mjestu. Države članice trebale bi navesti sve mjere koje su donesene ili se planiraju.
- (60) Komisija bi putem razmjena informacija i najbolje prakse između država članica trebala olakšavati razvoj i provedbu revidiranih nacionalnih okvira politike država članica. Svaka država članica također bi trebala moći odlučiti imenovati nacionalnog koordinatora za uvođenje infrastrukture za alternativna goriva sa zadatkom nadgledanja nacionalne koordinacije i provedbe okvira nacionalne politike.
- (61) Kako bi se promicala alternativna goriva i razvila odgovarajuća infrastruktura, nacionalni okviri politike trebali bi pružiti pregled trenutačnog stanja, perspektiva i planiranih inicijativa za promicanje alternativnih goriva u sektorima koje je teško dekarbonizirati, kao što su zrakoplovstvo, pomorski promet, plovidba unutarnjim vodama te željeznički promet na dionicama pruge koje se ne mogu elektrificirati. Države članice posebno bi trebale pružiti pregled trenutačnog stanja, perspektiva i planiranih inicijativa za dekarbonizaciju plovidbe unutarnjim vodama duž mreže TEN-T u bliskoj suradnji s predmetnim državama članicama. Dugoročne strategije dekarbonizacije mogle bi biti razvijene i za luke mreže TEN-T i zračne luke mreže TEN-T, pri čemu će u prvom planu posebno biti uvođenje infrastrukture za plovila i zrakoplove s niskim i nultim emisijama, kao i za željezničke pruge koje neće biti elektrificirane. Na temelju tih strategija i uzimajući u obzir nacionalne podatke o udjelu na tržištu i u prometu te tržišna predviđanja, Komisija bi trebala preispitati ovu Uredbu kako bi postavila dodatne obvezne ciljeve za te sektore.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2019/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o unutarnjem tržištu električne energije (SL L 158, 14.6.2019., str. 54.).

- (62) Razvoj tehnologija za alternativna goriva važan je i za željeznice u kojima izravna elektrifikacija željezničke dionice možda neće biti moguća zbog razloga kao što je troškovna učinkovitost usluge. Željezničkom sektoru dostupne su različite tehnologije za prestanak korištenja dizelskih vlakova, uključujući izravnu elektrifikaciju, vlakove na baterijski pogon i primjene vodika. Razvoj tih tehnologija podrazumijeva uvođenje odgovarajuće infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom u državama članicama.
- (63) Države članice trebale bi koristiti širok raspon regulatornih i neregulatornih poticaja i mjera za postizanje obveznih ciljeva i provedbu svojih nacionalnih okvira politike, u uskoj suradnji sa subjektima iz privatnog sektora, koji bi trebali igrati ključnu ulogu u podupiranju razvoja infrastrukture za alternativna goriva.
- (64) U skladu s Direktivom 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾ najmanji nacionalni udjeli javne nabave rezervirani su za čiste autobuse i autobuse s nultim emisijama, pri čemu čisti autobus upotrebljava alternativna goriva kako je definirano u ovoj Uredbi. Važno je da države članice u svrhu postizanja tih obveznih ciljeva uključe ciljanu promidžbu i razvoj potrebne autobusne infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom kao ključnog elementa u svoje nacionalne okvire politike, s obzirom na sve veći broj tijela nadležnih za javni prijevoz i operatora koji prelaze na čiste autobuse i autobuse s nultim emisijama. Važno je i da države članice na lokalnoj razini uspostave i održavaju odgovarajuće instrumente za promicanje uvođenja autobusne infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom i za vlastite vozne parkove, posebno za čiste autobuse i autobuse s nultim emisijama.
- (65) S obzirom na sve veću raznolikost vrsta goriva za motorizirana vozila i istodobni stalni rast cestovne mobilnosti građana u cijeloj Uniji, korisnicima je potrebno pružiti jasne i lako razumljive informacije o gorivima na postajama za opskrbu gorivom te o sukladnosti njihova vozila s različitim gorivima ili mjestima za punjenje na tržištu Unije.
- (66) Jednostavne i lako usporedive informacije o cijeni različitih goriva mogle bi imati važnu ulogu pri omogućivanju korisnicima da lakše procijene relativni trošak pojedinačnih goriva dostupnih na tržištu. Stoga bi usporedba jediničnih cijena određenih alternativnih goriva i konvencionalnih goriva, izražena kao „cijena goriva na 100 km”, trebala biti prikazana u informativne svrhe na svim relevantnim postajama za opskrbu gorivom. Potrošačima bi trebalo objasniti da se takve usporedbe odnose na prosječne cijene goriva u državi članici, koje se mogu razlikovati od stvarnih cijena koje se naplaćuju na dotičnoj postaji za opskrbu gorivom. Nadalje, Komisija bi, prema potrebi, trebala preispitati Direktivu 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾ kako bi se osiguralo da se u informacijama za potrošače o potrošnji goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih osobnih vozila, kako je predviđeno tom Direktivom, uzimaju u obzir i odražavaju kretanja povezana s prijelazom na alternativna goriva.
- (67) Potrošačima je potrebno pružiti dovoljno informacija o geografskom položaju, karakteristikama i uslugama koje se nude na javno dostupnim mjestima za punjenje i opskrbu alternativnim gorivima obuhvaćenima ovom Uredbom. Stoga bi države članice trebale osigurati da operatori ili vlasnici javno dostupnih mjesta za punjenje i opskrbu gorivom stave na raspolaganje relevantne statične i dinamične podatke. Trebalo bi utvrditi zahtjeve za vrste podataka koji se odnose na dostupnost i pristupačnost relevantnih podataka povezanih s punjenjem i opskrbom, polazeći od ishoda aktivnosti za potporu programu „Prikupljanja podataka povezanih s mjestima za punjenje/opskrbu za alternativna goriva i jedinstvene identifikacijske oznake povezane s dionicima e-mobilnosti” („IDACS”), koji je zaključen 2022.
- (68) Ova se Uredba odnosi na vrste podataka koji su potrebni za funkcioniranje konkurentnog i otvorenog tržišta i koji su ključni kako bi krajnji korisnici mogli donijeti utemeljene odluke o svojim ciklusima punjenja i opskrbe gorivom, među ostalim putem visokokvalitetnih usluga informiranja koje su razvili relevantni sudionici na tržištu. Zahtjevi za vrste podataka utvrđeni u ovoj Uredbi trebali bi se primjenjivati samo na podatke koji su dostupni u strojno čitljivom formatu.

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2009/33/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju čistih vozila u cestovnom prijevozu s ciljem podupiranja mobilnosti s niskom razinom emisija (SL L 120, 15.5.2009., str. 5.).

⁽¹⁹⁾ Direktiva 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih osobnih automobila (SL L 12, 18.1.2000., str. 16.).

- (69) Podatci bi trebali imati ključnu ulogu u odgovarajućem funkcioniranju infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom. Format, učestalost i kvaliteta u kojoj bi ti podatci trebali biti dostupni i raspoloživi određuju ukupnu kvalitetu infrastrukture za alternativna goriva koja zadovoljava potrebe korisnika. Osim toga, ti bi podatci trebali biti dostupni na dosljedan način u svim državama članicama. Države članice trebale bi podatke o infrastrukturi za alternativna goriva staviti na raspolaganje kao otvorene podatke preko svoje nacionalne pristupne točke u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/670⁽²⁰⁾ i u skladu s dodatnim specifikacijama koje nadopunjuju one utvrđene u toj Delegiranoj uredbi. Također bi trebalo omogućiti da se takvi podatci dostave zajedničkoj europskoj pristupnoj točki koju bi Komisija trebala uspostaviti, a koja bi trebala funkcionirati kao jedinstveni podatkovni pristupnik Unije za podatke koje operatori stavljaju na raspolaganje u nacionalnim pristupnim točkama. Zajednička europska pristupna točka trebala bi se, ako je to moguće, temeljiti na postojećim strukturama i funkcijama Europskog informativnog portala o alternativnim gorivima (EAFO), zajedno s tehničkim informacijskim sustavom za transeuropsku prometnu mrežu ili, na primjer, biti dostupna putem posebnog internetskog portala. Zajednička europska pristupna točka trebala bi korisnicima podataka omogućiti jednostavan pristup podacima, usporedbu informacija o cijeni i dobivanje informacija o značajkama infrastrukture za alternativna goriva, kao što su pristupačnost, dostupnost ili kapacitet napajanja.
- (70) Ključno je da svi sudionici u sektoru električne mobilnosti mogu lako komunicirati digitalnim sredstvima kako bi krajnjim korisnicima osigurali najbolju kvalitetu usluge. Za takvu interakciju potrebni su jedinstveni identifikatori za sudionike u lancu vrijednosti. U tu bi svrhu sve države članice trebale uspostaviti organizaciju za registraciju identifikacije (IDRO) za izdavanje i upravljanje jedinstvenim identifikacijskim (ID) oznakama kako bi se, u najmanju ruku, identificirali operatori mjesta za punjenje i pružatelji usluga mobilnosti. Svaki IDRO trebao bi prikupljati informacije o identifikacijskim oznakama e-mobilnosti koje se već upotrebljavaju u njegovoj državi članici te prema potrebi izdavati nove identifikacijske oznake e-mobilnosti operatorima mjesta za punjenje i pružateljima usluga mobilnosti na temelju zajedničke dogovorene logike na razini Unije u kojoj su formatirane identifikacijske oznake e-mobilnosti i omogućiti razmjenu i provjeru njihove jedinstvenosti s pomoću mogućeg budućeg zajedničkog repozitorija za registraciju identifikacije (IDRR). Komisija bi trebala izdati tehničke smjernice o osnivanju takvih organizacija, oslanjajući se na rezultate IDACS-a.
- (71) Tehničke specifikacije za interoperabilnost mjesta za punjenje i opskrbu gorivom trebale bi biti utvrđene u okviru europskih ili međunarodnih normi. Europske organizacije za normizaciju trebale bi donijeti europske norme u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²¹⁾. Važno je da se te norme, ako je to primjenjivo, temelje na trenutačnim međunarodnim normama ili tekućem razvoju međunarodne normizacije. U tu je svrhu važno da se europski postupci normizacije za infrastrukturu za punjenje i opskrbu gorivom provode brzo radi pravodobnog pridržavanja vremenskog okvira potrebnog za planiranje, javnu nabavu i izgradnju infrastrukture koja se zahtijeva ovom Uredbom. Također je važno pokrenuti ili ubrzati postupke normizacije za infrastrukturu za statično i dinamično punjenje usklađenu na razini Unije.
- (72) Pomorskom prometu i plovidbi unutarnjim vodama potrebne su nove norme kako bi se olakšao i učvrstio ulazak alternativnih goriva na tržište u odnosu na opskrbu električnom energijom i vodikom, skladištenje metanola i amonijaka, kao i norme za razmjenu komunikacije između plovila i infrastrukture.
- (73) Međunarodna pomorska organizacija (IMO) razvija jedinstvene i međunarodno priznate norme za sigurnost i zaštitu okoliša za pomorski promet. S obzirom na globalnu prirodu pomorskog prometa trebalo bi izbjegavati neusklađenost s međunarodnim normama. Stoga bi Unija trebala osigurati da tehničke specifikacije za pomorski promet, koje su donesene na temelju ove Uredbe, budu usklađene s međunarodnim pravilima koja je donio IMO.

⁽²⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/670 od 2. veljače 2022. o dopuni Direktive 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu pružanja usluga prometnih informacija u cijeloj Europskoj uniji u realnom vremenu (SL L 122, 25.4.2022., str. 1.).

⁽²¹⁾ Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).

- (74) U primjeni ove Uredbe Komisija bi se trebala savjetovati s relevantnim stručnim skupinama, a posebno s Forumom za održivi promet i Europskim forumom za održivu plovidbu. To stručno savjetovanje posebno je važno kad Komisija namjerava donijeti delegirane ili provedbene akte na temelju ove Uredbe.
- (75) Infrastruktura za alternativna goriva područje je koje se brzo razvija. Nedostatak zajedničkih tehničkih specifikacija predstavlja prepreku stvaranju jedinstvenog tržišta infrastrukture za alternativna goriva. Stoga je potrebno utvrditi tehničke specifikacije za područja u kojima su zajedničke tehničke specifikacije potrebne, ali još ne postoje. Te bi tehničke specifikacije posebno trebale obuhvaćati komunikaciju između električnog vozila i mjesta za punjenje, komunikaciju između mjesta za punjenje i sustava za upravljanje softverom za punjenje (pozadinska komunikacija), komunikaciju povezanu s uslugom roaminga za električna vozila i komunikaciju s elektroenergetskom mrežom, uz osiguravanje najviše razine zaštite kibernetičke sigurnosti i zaštite osobnih podataka krajnjih korisnika. Također je potrebno uspostaviti odgovarajući upravljački okvir i uloge različitih sudionika uključenih u komunikacijski sektor vozilo-mreža. Nadalje, treba uzeti u obzir nova tehnološka kretanja, kao što su električni cestovni sustavi, posebno dinamično nadzemno napajanje s pomoću pantografa, dinamično nadzemno napajanje preko vodljivih tračnica i induktivno napajanje preko zavojnica na cesti. Kad je riječ o pružanju podataka, podatcima o javno dostupnim mjestima za punjenje potrebno je pridodati dodatne vrste podataka kao što su podatci koji se odnose na postojanje objekata koji krajnjim korisnicima nude povezane usluge, podatci koji se odnose na prihvaćene metode plaćanja, podatci koji se odnose na dostupne jezike na infrastrukturi i podatci povezani s pružanjem usluga pametnog i dvosmjernog punjenja.
- (76) Kako bi se ova Uredba dopunila utvrđivanjem dodatnih tehničkih specifikacija te kako bi se ova Uredba izmijenila dodavanjem dodatnih vrsta podataka, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) u vezi sa zajedničkim tehničkim zahtjevima za zajedničko sučelje aplikacijskog programa kako bi se omogućila automatizirana i ujednačena razmjena podataka između operatora javno dostupnih mjesta za punjenje i opskrbu i korisnika podataka. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²²⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (77) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s razvojem odredaba o označivanju, formatom, učestalosti i kvalitetom podataka o javno dostupnim mjestima za punjenje i opskrbu gorivom koje treba staviti na raspolaganje i učiniti dostupnima na temelju ove Uredbe te u vezi s postupkom kojim se omogućuje to stavljanje na raspolaganje i dostupnost. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾.
- (78) Tržište alternativnih goriva, a posebno goriva s nultim emisijama, još uvijek je u ranim fazama razvoja, a tehnologija brzo napreduje. Taj će razvoj vjerojatno utjecati na potražnju za alternativnim gorivima, a time i na infrastrukturu za alternativna goriva za sve vrste prijevoza. Komisija bi stoga do 31. prosinca 2024. trebala predstaviti izvješće o tehnološkoj i tržišnoj spremnosti teških vozila. U tom bi se izvješću trebale uzeti u obzir prve naznake o preferencijama tržišta te tehnološki razvoj i razvoj tehničkih specifikacija. Do 31. prosinca 2026. te svakih pet godina nakon toga Komisija bi trebala provoditi preispitivanje ove Uredbe.

⁽²²⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²³⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (79) S obzirom na to da će ova Uredba uzrokovati dodatne troškove prilagodbe i administrativne troškove, ukupno regulatorno opterećenje za sektore obuhvaćene ovom Uredbom trebalo bi pomno preispitivati. U tom kontekstu Komisija bi u svojem izvješću o evaluaciji funkcioniranja ove Uredbe trebala procijeniti u kojoj su mjeri ciljevi ove Uredbe ostvareni i u kojoj su mjeri utjecali na konkurentnost relevantnih sektora. To bi preispitivanje trebalo obuhvaćati i interakciju ove Uredbe s drugim relevantnim pravnim aktima Unije, uključujući moguća djelovanja i mjere koje su poduzete ili bi se mogle poduzeti kako bi se smanjio ukupni troškovni pritisak na relevantne sektore.
- (80) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest osiguravanje uvođenja dostatne infrastrukture za alternativna goriva u Uniji, posebno za cestovna vozila, vlakove, plovila i zrakoplove u mirovanju, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog potrebe za omogućivanjem prometovanja vozila na alternativna goriva širom Unije on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (81) Direktivu 2014/94/EU stoga bi trebalo staviti izvan snage. Delegiranim uredbama Komisije (EU) 2019/1745 ⁽²⁴⁾ i (EU) 2021/1444 ⁽²⁵⁾ utvrđene su nedatirane tehničke specifikacije za određene vrste infrastrukture za alternativna goriva, a te su specifikacije sada datirane i navedene u Prilogu II. ovoj Uredbi. Stoga bi i te delegirane uredbe trebalo staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju obvezni nacionalni ciljevi koji vode do uvođenja dostatne infrastrukture za alternativna goriva u Uniji za cestovna vozila, vlakove, plovila i zrakoplove u mirovanju. Njome se utvrđuju zajedničke tehničke specifikacije i zahtjevi za informacije za korisnike, pružanje podataka i zahtjevi za plaćanje povezani s infrastrukturom za alternativna goriva.
2. Ovom se Uredbom utvrđuju i pravila za nacionalne okvire politika iz članka 14. koje trebaju donijeti države članice, uključujući pravila za uvođenje infrastrukture za alternativna goriva u područjima u kojima nisu utvrđeni obvezni ciljevi na razini Unije i za izvješćivanje o uvođenju takve infrastrukture.
3. Ovom se Uredbom uspostavlja mehanizam izvješćivanja kako bi se potaknula suradnja i osiguralo dobro praćenje napretka. Mehanizam izvješćivanja ima oblik strukturiranog, transparentnog i iterativnog postupka koji se odvija između Komisije i država članica u svrhu finalizacije nacionalnih okvira politike, uzimajući u obzir postojeće lokalne i regionalne strategije za uvođenje infrastrukture za alternativna goriva, i njihove naknadne provedbe te odgovarajućeg djelovanja Komisije za potporu usklađenom i bržem uvođenju infrastrukture za alternativna goriva u državama članicama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „dostupnost podataka” znači mogućnost traženja i dobivanja podataka u bilo kojem trenutku u strojno čitljivom obliku;

⁽²⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1745 od 13. kolovoza 2019. o dopuni i izmjeni Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu mjesta za punjenje motornih vozila kategorije L, opskrbe električnom energijom s kopna za plovila na unutarnjim vodnim putovima, opskrbe vodikom za cestovni promet, opskrbe prirodnim plinom za cestovni i vodni promet te o stavljanju izvan snage Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/674 (SL L 268, 22.10.2019., str. 1.).

⁽²⁵⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1444 od 17. lipnja 2021. o dopuni Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu normi za mjesta za punjenje električnih autobusa (SL L 313, 6.9.2021., str. 1.).

2. „ad hoc cijena” znači cijena koju operator mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom naplaćuje krajnjem korisniku za punjenje ili opskrbu gorivom na ad hoc osnovi;
3. „duž cestovne mreže TEN-T” znači:
 - (a) kad je riječ o postajama za punjenje električnom energijom: da se nalaze na cestovnoj mreži TEN-T ili unutar udaljenosti od 3 km od najbližeg izlaza s ceste TEN-T; i
 - (b) kad je riječ o postajama za opskrbu vodikom: da se nalaze na cestovnoj mreži TEN-T ili unutar udaljenosti od 10 km od najbližeg izlaza s ceste TEN-T;
4. „alternativna goriva” znači goriva ili izvori energije koji služe, barem djelomično, kao nadomjestak za izvore fosilnih goriva u energiji koja se upotrebljava za promet i koji imaju potencijal doprinijeti njegovoj dekarbonizaciji te poboljšati okolišnu učinkovitost prometnog sektora, uključujući:
 - (a) „alternativna goriva za vozila, vlakove, plovila i zrakoplove s nultim emisijama”:
 - električnu energiju,
 - vodik,
 - amonijak;
 - (b) „obnovljiva goriva”:
 - goriva iz biomase, uključujući bioplina, i biogoriva kako su definirana u članku 2. točki 27., 28. odnosno 33. Direktive (EU) 2018/2001,
 - sintetička i parafinska goriva, uključujući amonijak, dobivena iz obnovljive energije;
 - (c) „neobnovljiva alternativna goriva i prijelazna fosilna goriva”
 - prirodni plin u plinovitom obliku (stlačeni prirodni plin – SPP) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin – UPP),
 - ukapljeni naftni plin (UNP),
 - sintetička i parafinska goriva dobivena od neobnovljive energije;
5. „parkirališno mjesto zrakoplova s kontaktom” znači parkirališno mjesto na određenom dijelu stajanke zračne luke opremljeno mostom za ukrcaj putnika;
6. „parkirališno mjesto zrakoplova bez kontakta” znači parkirališno mjesto u određenom dijelu stajanke zračne luke koje nije opremljeno mostom za ukrcaj putnika;
7. „zračna luka osnovne mreže TEN-T ili zračna luka sveobuhvatne mreže TEN-T” znači zračna luka kako je navedena i kategorizirana u Prilogu II. Uredbi (EU) br. 1315/2013;
8. „automatska provjera autentičnosti” znači provjera autentičnosti vozila na mjestu za punjenje s pomoću priključka za punjenje ili telematike;
9. „raspoloživost podataka” znači postojanje podataka u digitalnom strojno čitljivom formatu;
10. „električno vozilo na baterije” znači električno vozilo na isključivo električni pogon, bez sekundarnog pogonskog uređaja;
11. „dvosmjerno punjenje” znači operacija pametnog punjenja u kojoj se tok električne energije može preokrenuti, čime se omogućuje da električna energija teče iz baterije do mjesta za punjenje s kojim je povezana;
12. „priključak” znači fizičko sučelje između mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom i vozila kroz koje se razmjenjuje gorivo ili električna energija;
13. „komercijalni zračni prijevoz” znači komercijalni zračni prijevoz kako je definiran u članku 3. točki 24. Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾;
14. „kontejnerski brod” znači brod koji je projektiran isključivo za prijevoz kontejnera u teretnom prostoru ili na palubi;

⁽²⁶⁾ Uredba (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 (SL L 212, 22.8.2018., str. 1.).

15. „plaćanje na temelju ugovora” znači plaćanje usluge punjenja ili opskrbe gorivom krajnjeg korisnika pružatelju usluga mobilnosti na temelju ugovora sklopljenog između tog krajnjeg korisnika i tog pružatelja usluga mobilnosti;
16. „korisnik podataka” znači svako javno tijelo, tijelo nadležno za ceste, operator cestovnog prometa, operater mjesta za punjenje i opskrbu gorivom, istraživačka ili nevladina organizacija, pružatelj usluga mobilnosti, platforma za e-roaming, pružatelj digitalnih karata ili bilo koji drugi subjekt koji je zainteresiran za upotrebu podataka za pružanje informacija, stvaranje usluga ili provođenje istraživanja ili analize infrastrukture za alternativna goriva;
17. „digitalno povezano mjesto za punjenje” znači mjesto za punjenje koje može slati i primati informacije u stvarnom vremenu, dvosmjerno komunicirati s električnom mrežom i električnim vozilom te koje se može daljinski pratiti i kontrolirati, uključujući radi pokretanja i zaustavljanja ciklusa punjenja i mjerenje tokova električne energije;
18. „operator distribucijskog sustava” znači operator distribucijskog sustava kako je definiran u članku 2. točki 29. Direktive (EU) 2019/944;
19. „distributer” znači distributer kako je definiran u članku 3. točki 43. Uredbe (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾;
20. „dinamični podatci” znači podatci koji se mijenjaju često ili redovito;
21. „električni cestovni sustav” znači fizička instalacija uz cestu za prijenos električne energije na električno vozilo dok je vozilo u pokretu;
22. „električno vozilo” znači motorno vozilo opremljeno pogonskim sklopom koje sadržava barem jedan neperiferni električni uređaj kao pretvornik energije s električnim sustavom za pohranu energije s mogućnošću ponovnog punjenja, koji je moguće puniti eksterno;
23. „opskrba zrakoplova u mirovanju električnom energijom” znači opskrba zrakoplova električnom energijom putem standardiziranog fiksnog ili mobilnog sučelja kad se zrakoplov nalazi na parkirališnom mjestu zrakoplova s kontaktom ili parkirališnom mjestu zrakoplova bez kontakta;
24. „krajnji korisnik” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje alternativno gorivo za izravnu upotrebu u vozilu;
25. „e-roaming” znači razmjena podataka i plaćanja između operatora mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom i pružatelja usluga mobilnosti od kojeg krajnji korisnik kupuje uslugu punjenja ili opskrbe gorivom;
26. „platforma za e-roaming” znači platforma koja povezuje sudionike na tržištu, posebno pružatelje usluga mobilnosti i operatore mjesta za punjenje ili opskrbu gorivom, kako bi se omogućilo pružanje usluga između njih, uključujući e-roaming;
27. „europska norma” je europska norma kako je definirana u članku 2. stavku 1. točki (b) Uredbe (EU) br. 1025/2012;
28. „opće zrakoplovstvo” znači sve operacije civilnog zrakoplovstva osim redovnog zračnog prijevoza i izvanrednih operacija zračnog prijevoza uz naknadu ili najam;

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).

29. „bruto tonaža” (BT) znači bruto tonaža kako je definirana u članku 3. točki (e) Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁸⁾;
30. „teško vozilo” znači motorno vozilo kategorije M2 kako je opisano u članku 4. stavku 1. točki (a) podtočki ii., motorno vozilo kategorije M3 kako je opisano u članku 4. stavku 1. točki (a) podtočki iii., motorno vozilo kategorije N2 kako je opisano u članku 4. stavku 1. točki (b) podtočki ii. ili motorno vozilo kategorije N3 kako je opisano u članku 4. stavku 1. točki (b) podtočki iii. Uredbe (EU) 2018/858;
31. „mjesto za punjenje visoke snage” znači mjesto za punjenje s izlaznom snagom većom od 22 kW za prijenos električne energije na električno vozilo;
32. „brzo putničko plovilo” znači ‚brzo putničko plovilo’ kako je definirano u Pravilu 1. poglavlja X. Međunarodne konvencija o zaštiti ljudskog života na moru iz 1974. (SOLAS 74) i koje prevozi više od 12 putnika;
33. „lako vozilo” znači motorno vozilo kategorije M1 kako je opisano u članku 4. stavku 1. točki (a) podtočki i. ili motorno vozilo kategorije N1 kako je opisano u članku 4. stavku 1. točki (b) podtočki i. Uredbe (EU) 2018/858;
34. „ukapljeni metan” znači ukapljeni prirodni plin, ukapljeni bioplina ili sintetički ukapljeni prirodni plin, uključujući mješavine tih goriva;
35. „proizvođač” znači proizvođač kako je definiran u članku 3. točki 40. Uredbe (EU) 2018/858;
36. „pružatelj usluga mobilnosti” znači pravna osoba koja krajnjem korisniku pruža usluge, uključujući prodaju usluge punjenja ili opskrbe gorivom, u zamjenu za naknadu;
37. „mjesto za punjenje male snage” znači mjesto za punjenje s izlaznom snagom 22 kW ili manjom za prijenos električne energije na električno vozilo;
38. „nacionalna pristupna točka” znači digitalno sučelje koje je uspostavila država članica i koje čini jedinstvenu točku pristupa podacima;
39. „operator mjesta za punjenje” znači subjekt koji je odgovoran za upravljanje i rad mjesta za punjenje i koji krajnjim korisnicima pruža uslugu punjenja, među ostalim u ime i za račun pružatelja usluga mobilnosti;
40. „operator mjesta za opskrbu gorivom” znači subjekt koji je odgovoran za upravljanje i rad mjesta za opskrbu gorivom i koji krajnjim korisnicima pruža uslugu opskrbe gorivom, među ostalim u ime i za račun pružatelja usluga mobilnosti;
41. „putnički brod” znači brod koji prevozi više od 12 putnika, uključujući brodove za kružna putovanja, brza putnička plovila i ro-ro putničke brodove;
42. „platna usluga” znači „platna usluga” kako je definirana u članku 4. točki 3. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾;
43. „hibridno vozilo na punjenje” znači električno vozilo s konvencionalnim motorom s unutarnjim izgaranjem kombiniranim s električnim pogonskim sustavom koji se može ponovno puniti iz vanjskog izvora električne energije;
44. „izlazna snaga” znači najveća teoretska snaga, izražena u kW, koju mjesto za punjenje, postaja ili skupno mjesto ili postrojenje za opskrbu električnom energijom s kopna može osigurati vozilima ili plovilima priključenim na to mjesto, postaju, skupno mjesto ili postrojenje za punjenje;
45. „javno dostupna infrastruktura za alternativna goriva” znači infrastruktura za alternativna goriva koja se nalazi na lokaciji ili u prostoru koji su otvoreni široj javnosti, bez obzira na to nalazi li se infrastruktura za alternativna goriva na javnoj ili privatnoj imovini, primjenjuju li se ograničenja ili uvjeti u pogledu pristupa lokaciji ili prostoru i bez obzira na primjenjive uvjete upotrebe infrastrukture za alternativna goriva;
46. „kôd za brzi odgovor” (QR kôd) znači kodiranje i vizualizacija podataka u skladu s normom ISO/IEC 18004:2015;

⁽²⁸⁾ Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

⁽²⁹⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

47. „ponovno punjenje na ad hoc osnovi” znači usluga punjenja koju je kupio krajnji korisnik bez potrebe da se taj krajnji korisnik registrira, sklopi pisani sporazum ili uđe u trgovački odnos s operatorom tog mjesta za punjenje koji se proteže i nakon same kupnje usluge punjenja;
48. „mjesto za punjenje” znači mrežno ili izvanmrežno fiksno ili mobilno sučelje za prijenos električne energije na električno vozilo, koje, iako može imati jedan ili više priključaka za različite vrste priključaka, može puniti samo jedno električno vozilo u određenom trenutku, što isključuje uređaje izlazne snage manje od ili jednake 3,7 kW čija primarna svrha nije punjenje električnih vozila;
49. „mjesto, postaja ili skupno mjesto za punjenje namijenjeno lakim vozilima” znači mjesto, postaja ili skupno mjesto za punjenje namijenjeno za punjenje lakih vozila, zbog posebnog projektiranja priključaka/utikača ili dizajna parkirnog mjesta koje je pored mjesta, postaje ili skupnog mjesta za punjenje, ili oboje;
50. „mjesto, postaja ili skupno mjesto za punjenje namijenjeno teškim vozilima” znači mjesto, postaja ili skupno mjesto za punjenje namijenjeno za punjenje teških vozila, zbog posebnog projektiranja priključaka/utikača ili dizajna parkirnog mjesta koje je pored mjesta, postaje ili skupnog mjesta za punjenje, ili oboje;
51. „skupno mjesto za punjenje” znači jedna ili više postaja za punjenje na određenoj lokaciji;
52. „postaja za punjenje” znači fizičko postrojenje na određenoj lokaciji koje se sastoji od jednog ili više mjesta za punjenje;
53. „usluga punjenja” znači prodaja ili pružanje električne energije, uključujući povezane usluge, putem javno dostupnog mjesta za punjenje;
54. „ciklus punjenja” znači potpuni postupak punjenja vozila na javno dostupnom mjestu punjenja od trenutka kad je vozilo spojeno sve do trenutka kad je vozilo isključeno;
55. „opskrba gorivom na ad hoc osnovi” znači usluga opskrbe gorivom koju je kupio krajnji korisnik bez potrebe da se taj krajnji korisnik registrira, sklopi pisani sporazum ili uđe u trgovački odnos s operatorom tog mjesta za opskrbu gorivom koji se proteže i nakon same kupnje usluge opskrbe gorivom;
56. „mjesto za opskrbu gorivom” znači postrojenje za opskrbu bilo kojim tekućim ili plinovitim gorivom, putem fiksno ili pokretno postrojenja, koje može opskrbljivati samo jedno vozilo, jedan vlak, jedan brod ili jedan zrakoplov u određenom trenutku;
57. „usluga opskrbe gorivom” znači prodaja bilo kojeg tekućeg ili plinovitog goriva ili opskrba njime putem javno dostupnog mjesta za opskrbu gorivom;
58. „ciklus opskrbe gorivom” znači potpuni postupak opskrbe gorivom vozila na javno dostupnom mjestu za opskrbu gorivom od trenutka kad je vozilo spojeno sve do trenutka kad je vozilo isključeno;
59. „postaja za opskrbu gorivom” znači jedno fizičko postrojenje na određenoj lokaciji koje se sastoji od jednog ili više mjesta za opskrbu gorivom;
60. „regulatorno tijelo” znači regulatorno tijelo koje je odredila svaka država članica na temelju članka 57. stavka 1. Direktive (EU) 2019/944;
61. „obnovljiva energija” znači energija iz obnovljivih izvora kako je definirana u članku 2. drugom stavku točki 1. Direktive (EU) 2018/2001;
62. „ro-ro putnički brod” znači brod opremljen tako da omogućava cestovnim ili željezničkim vozilima da se ukrcaju („roll on”) na plovilo i iskrcaju („roll off”) s njega, i koji prevozi više od 12 putnika;

63. „sigurno i zaštićeno parkiralište” znači parkiralište dostupno vozačima koji obavljaju prijevoz robe ili putnika i koje je certificirano u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/1012 ⁽³⁰⁾;
64. „opskrba električnom energijom s kopna” znači opskrba morskih plovila ili plovila unutarnje plovidbe privezanih u pristaništu električnom energijom s kopna, putem standardiziranog fiksnog ili mobilnog sučelja;
65. „pametno punjenje” znači postupak punjenja u kojem se intenzitet električne energije isporučene u bateriju prilagođava u stvarnom vremenu na temelju informacija primljenih elektroničkom komunikacijom;
66. „statični podatci” znači podatci koji se ne mijenjaju često ili redovito;
67. „sveobuhvatna mreža TEN-T” znači sveobuhvatna mreža u smislu članka 9. Uredbe (EU) br. 1315/2013;
68. „osnovna mreža TEN-T” znači osnovna mreža u smislu članka 38. Uredbe (EU) br. 1315/2013;
69. „luka unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T ili luka unutarnjih vodnih putova sveobuhvatne mreže TEN-T” znači luka unutarnjih vodnih putova osnovne mreže TEN-T ili sveobuhvatne mreže TEN-T kako je navedena i kategorizirana u Prilogu II. Uredbi (EU) br. 1315/2013;
70. „pomorska luka osnovne mreže TEN-T ili pomorska luka sveobuhvatne mreže TEN-T” znači pomorska luka osnovne mreže TEN-T ili sveobuhvatne mreže TEN-T kako je navedena i kategorizirana u Prilogu II. Uredbi (EU) br. 1315/2013;
71. „operator prijenosnih sustava” znači operator prijenosnih sustava kako je definiran u članku 2. točki 35. Direktive (EU) 2019/944;
72. „gradski čvor” znači gradski čvor kako je definiran u članku 3. točki (p) Uredbe (EU) br. 1315/2013.

Članak 3.

Ciljevi za infrastrukturu za punjenje namijenjenu lakim električnim vozilima

1. Države članice osiguravaju da se na njihovu državnom području uvedu javno dostupne postaje za punjenje namijenjene lakim električnim vozilima na način koji je razmjeran upotrebi lakih električnih vozila i da se na njima osigura dovoljna izlazna snaga za ta vozila.

U tu svrhu države članice osiguravaju da su na kraju svake godine, počevši od 2024. kumulativno ispunjeni sljedeći ciljevi izlazne snage:

- (a) za svako lako električno vozilo na baterije registrirano na njihovu državnom području, ukupna izlazna snaga od najmanje 1,3 kW osigurava se s pomoću javno dostupnih postaja za punjenje; i
- (b) za svako lako hibridno vozilo na punjenje registrirano na njihovu državnom području, ukupna izlazna snaga od najmanje 0,80 kW osigurava se s pomoću javno dostupnih postaja za punjenje.

2. Ako udio lakih električnih vozila na baterije u ukupnom voznom parku lakih vozila registriranih na državnom području države članice dosegne najmanje 15 % i država članica dokaže da provedba zahtjeva iz stavka 1. drugog podstavka ima negativne učinke u toj državi članici jer odvrća privatna ulaganja i više nije opravdana, ta država članica može Komisiji podnijeti obrazloženi zahtjev za odobrenje primjene blažih zahtjeva u pogledu razine ukupne izlazne snage ili prestanka primjene takvih zahtjeva.

3. Komisija u roku od šest mjeseci od primitka obrazloženog zahtjeva podnesenog na temelju članka 2. donosi odluku kako je opravdano u svakom pojedinom slučaju.

⁽³⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/1012 od 7. travnja 2022. o dopuni Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu utvrđivanja standarda kojima se razrađuju razina usluge i zaštite sigurnih i zaštićenih parkirališta te postupci za njihovo certificiranje (SL L 170, 28.6.2022., str. 27.).

4. Države članice osiguravaju minimalnu pokrivenost javno dostupnim mjestima za punjenje namijenjenima lakim električnim vozilima na cestovnoj mreži na svojem državnom području.

U tu svrhu države članice osiguravaju:

- (a) da se duž osnovne cestovne mreže TEN-T, javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena lakim električnim vozilima koja ispunjavaju sljedeće zahtjeve uvedu u svakom smjeru putovanja s najvećom udaljenosti od 60 km između njih:
 - i. do 31. prosinca 2025. svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 400 kW i uključuje najmanje jedno mjesto za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW;
 - ii. do 31. prosinca 2027. svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 600 kW i uključuje najmanje dva mjesta za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW;
- (b) da se duž sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T, javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena lakim električnim vozilima koja ispunjavaju sljedeće zahtjeve uvedu u svakom smjeru putovanja s najvećom udaljenosti od 60 km između njih:
 - i. do 31. prosinca 2027. duž najmanje 50 % dužine sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 300 kW i uključuje najmanje jedno mjesto za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW;
 - ii. do 31. prosinca 2030. svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 300 kW i uključuje najmanje jedno mjesto za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW;
 - iii. do 31. prosinca 2035. svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 600 kW i uključuje najmanje dva mjesta za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW.

5. Izračun postotka duljine sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T iz stavka 4. točke (b) podtočke i. temelji se na sljedećim elementima:

- (a) za izračun nazivnika: ukupna duljina sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T na državnom području države članice;
- (b) za izračun brojnika: ukupna duljina dionica sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T između dvaju javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih lakim električnim vozilima koja ispunjavaju zahtjeve iz stavka 4. točke (b) podtočke i., isključujući sve dionice sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T između dvaju skupnih mjesta za punjenja koja su udaljena više od 60 km.

6. Jedinstveno javno dostupno skupno mjesto za punjenje namijenjeno lakim električnim vozilima može se uvesti duž cestovne mreže TEN-T za oba smjera putovanja pod uvjetom da:

- (a) skupno mjesto za punjenje lako je dostupno iz oba smjera putovanja;
- (b) skupno mjesto za punjenje odgovarajuće je označeno; i
- (c) zahtjevi utvrđeni u stavku 4. u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, ukupne izlazne snage skupnih mjesta za punjenje, broja mjesta za punjenje i izlazne snage pojedinačnih mjesta za punjenje primjenjivih za jedan smjer putovanja ispunjeni su za oba smjera putovanja.

7. Odstupajući od stavka 4. ovog članka, duž cesta mreže TEN-T s ukupnim prosječnim godišnjim dnevnim prometom manjim od 8 500 lakih vozila i ako se uvođenje infrastrukture ne može opravdati u smislu socioekonomskih troškova i koristi, države članice mogu predvidjeti da javno dostupno skupno mjesto za punjenje namijenjeno lakim električnim vozilima služi za oba smjera putovanja pod uvjetom da su zadovoljeni zahtjevi utvrđeni u stavku 4. ovog članka u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, ukupne izlazne snage skupnih mjesta za punjenje, broja mjesta za punjenje i izlazne snage pojedinačnih mjesta za punjenje primjenjivih za jedan smjer putovanja te da je to skupno mjesto za punjenje lako dostupno iz oba smjera putovanja i odgovarajuće označeno. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile odstupanje iz ovog stavka. Države članice preispituju te slučajeve svake dvije godine u okviru nacionalnih izvješća o napretku iz članka 15.

8. Odstupajući od stavka 4. ovog članka, duž cesta mreže TEN-T s ukupnim prosječnim godišnjim dnevnim prometom manjim od 8 500 lakih vozila i ako se uvođenje infrastrukture ne može opravdati u smislu socioekonomskih troškova i koristi, države članice mogu smanjiti do 50 % ukupnu izlaznu snagu javno dostupnog skupnog mjesta za punjenje namijenjenog lakim vozilima koja se zahtijeva u skladu sa stavkom 4. ovog članka, pod uvjetom da skupno mjesto za punjenje služi samo u jednom smjeru putovanja te da su zadovoljeni drugi zahtjevi utvrđeni u stavku 4. ovog članka u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, broja mjesta za punjenje i izlazne snage pojedinačnih mjesta za punjenje. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile odstupanje iz ovog stavka. Države članice preispituju te slučajeve svake dvije godine u okviru nacionalnih izvješća o napretku iz članka 15.

9. Odstupajući od zahtjeva koji se odnosi na najveću udaljenost od 60 km između javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih lakim vozilima iz stavka 4. točaka (a) i (b) ovog članka, države članice mogu dopustiti veću udaljenost do 100 km za takva skupna mjesta za punjenje duž cesta u mreži TEN-T s ukupnim prosječnim godišnjim dnevnim prometom manjim od 3 000 lakih vozila, pod uvjetom da je udaljenost između skupnih mjesta za punjenje odgovarajuće označena. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile odstupanje iz ovog stavka. Države članice preispituju te slučajeve svake dvije godine u okviru nacionalnih izvješća o napretku iz članka 15.

10. Ako je država članica obavijestila Komisiju o slučaju u kojem je primijenila odstupanje iz stavka 7., zahtjevi iz stavka 4. točaka (a) i (b), u pogledu najveće udaljenosti između udruženja za punjenje, smatraju se zadovoljenima.

11. Susjedne države članice osiguravaju da najveće udaljenosti iz stavka 4. točaka (a) i (b) nisu prekoračene za prekogranične odjeljke osnovne cestovne mreže TEN-T i sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T.

Članak 4.

Ciljevi za infrastrukturu za punjenje namijenjenu teškim električnim vozilima

1. Države članice osiguravaju minimalnu pokrivenost javno dostupnim mjestima za punjenje namijenjenima teškim električnim vozilima na svojem državnom području.

U tu svrhu države članice osiguravaju:

(a) da se do 31. prosinca 2025. duž najmanje 15 % duljine cestovne mreže TEN-T u svakom smjeru putovanja uvedu javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima i da svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 1 400 kW i uključuje najmanje jedno mjesto za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 350 kW;

(b) da se do 31. prosinca 2027. duž najmanje 50 % duljine cestovne mreže TEN-T u svakom smjeru putovanja uvedu javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima i da svako skupno mjesto za punjenje:

i. duž osnovne cestovne mreže TEN-T ima izlaznu snagu od najmanje 2 800 kW i uključuje dva mjesta za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 350 kW;

ii. duž sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T ima izlaznu snagu od najmanje 1 400 kW i uključuje najmanje jedno mjesto za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 350 kW;

(c) da se do 31. prosinca 2030. duž osnovne cestovne mreže TEN-T u svakom smjeru putovanja uvedu javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima s najvećom udaljenosti između njih od 60 km i da svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 3 600 kW i uključuje najmanje dva mjesta za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 350 kW;

- (d) da se do 31. prosinca 2030. duž sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T u svakom smjeru putovanja uvedu javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima s najvećom udaljenosti između njih od 100 km i da svako skupno mjesto za punjenje ima izlaznu snagu od najmanje 1 500 kW i uključuje najmanje jedno mjesto za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 350 kW;
- (e) da se do 31. prosinca 2027. na svakom sigurnom i zaštićenom parkiralištu uvedu najmanje dvije javno dostupne postaje za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima izlazne snage od najmanje 100 kW;
- (f) do se do 31. prosinca 2030. na svakom sigurnom i zaštićenom parkiralištu uvedu najmanje četiri postaje za punjenje namijenjene teškim električnim vozilima s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 100 kW;
- (g) da se do 31. prosinca 2025. u svakom gradskom čvoru uvedu javno dostupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima s ukupnom snagom od najmanje 900 kW koja pružaju postaje za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW;
- (h) da se do 31. prosinca 2030. u svakom gradskom čvoru uvedu javno dostupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima s ukupnom snagom od najmanje 1 800 kW koja pružaju postaje za punjenje s pojedinačnom izlaznom snagom od najmanje 150 kW.

2. Izračun postotka duljine cestovne mreže TEN-T iz stavka 1. točaka (a) i (b) temelji se na sljedećim elementima:

- (a) za izračun nazivnika: ukupna duljina cestovne mreže TEN-T na državnom području države članice;
- (b) za izračun brojnika: ukupna duljina dionica cestovne mreže TEN-T između dvaju javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih teškim električnim vozilima koja ispunjavaju zahtjeve iz stavka 1. točke (a) ili (b), isključujući sve dionice cestovne mreže TEN-T između dvaju od tih mjesta za punjenje koja su udaljena više od 120 km.

3. Jedinствeno javno dostupno skupno mjesto za punjenje namijenjeno lakim električnim vozilima može se uvesti duž cestovne mreže TEN-T za oba smjera putovanja pod uvjetom da:

- (a) skupno mjesto za punjenje lako je dostupno iz oba smjera putovanja;
- (b) skupno mjesto za punjenje odgovarajuće je označeno; i
- (c) zahtjevi utvrđeni u stavku 1. u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, ukupne izlazne snage skupnih mjesta za punjenje, broja mjesta za punjenje i izlazne snage pojedinačnih mjesta za punjenje primjenjivih za jedan smjer putovanja ispunjeni su za oba smjera putovanja.

4. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, na cestama mreže TEN-T s ukupnim prosječnim godišnjim dnevnim prometom manjim od 2 000 teških vozila i ako se uvođenje infrastrukture ne može opravdati u smislu socioekonomskih troškova i koristi, države članice mogu predvidjeti da javno dostupna skupna mjesta za punjenje namijenjena teškim električnim vozilima služe u oba smjera putovanja, pod uvjetom da su zadovoljeni zahtjevi utvrđeni u stavku 1. ovog članka u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, ukupne izlazne snage skupnih mjesta za punjenje, broja mjesta za punjenje i izlazne snage pojedinačnih mjesta za punjenje primjenjivih za jedan smjer putovanja te da je to skupno mjesto za punjenje lako dostupno iz oba smjera putovanja i odgovarajuće označeno. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile odstupanje iz ovog stavka. Države članice preispituju te slučajeve svake dvije godine u okviru nacionalnog izvješća o napretku iz članka 15.

5. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, duž cesta mreže TEN-T s ukupnim prosječnim godišnjim dnevnim prometom manjim od 2 000 teških vozila i ako se uvođenje infrastrukture ne može opravdati u smislu socioekonomskih troškova i koristi, države članice mogu smanjiti za do 50 % ukupnu izlaznu snagu javno dostupnog skupnog mjesta za punjenje namijenjenog teškim električnim vozilima koja se zahtijeva u skladu sa stavkom 1. ovog članka, pod uvjetom da to skupno mjesto za punjenje služi samo u jednom smjeru putovanja te da su zadovoljeni drugi zahtjevi utvrđeni u stavku 1. ovog članka, u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, broja mjesta za punjenje i izlazne snage pojedinačnih mjesta za punjenje. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile

odstupanje iz ovog stavka. Države članice preispituju te slučajeve svake dvije godine u okviru nacionalnog izvješća o napretku iz članka 15.

6. Odstupajući od zahtjeva koji se odnosi na najveću udaljenost od 60 km između javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih teškim električnim vozilima iz stavka 1. točke (c) ovog članka, države članice mogu dopustiti veću udaljenost do 100 km za takva skupna mjesta za punjenje duž cesta osnovne mreže TEN-T s ukupnim prosječnim godišnjim dnevnim prometom manjim od 800 teških vozila, pod uvjetom da je udaljenost između skupnih mjesta za punjenje odgovarajuće označena. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile odstupanje iz ovog stavka. Države članice preispituju te slučajeve svake dvije godine u okviru nacionalnog izvješća o napretku iz članka 15.

7. Ako je država članica obavijestila Komisiju o slučaju u kojem je primijenila odstupanje iz stavka 6., zahtjev iz stavka 1. točke (c), u pogledu najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje, smatra se zadovoljenim.

8. Odstupajući od zahtjeva iz stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (d) koji se odnose na ukupnu izlaznu snagu javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih teškim električnim vozilima i od zahtjeva utvrđenog u stavku 1. točki (c) u pogledu najveće udaljenosti između tih skupnih mjesta za punjenje, Cipar može Komisiji podnijeti obrazloženi zahtjev za odobrenje primjene nižih zahtjeva u pogledu razine ukupne izlazne snage javno dostupnih skupnih mjesta za punjenje namijenjenih teškim električnim vozilima ili za primjenu veće najveće udaljenosti između tih skupnih mjesta do 100 km, ili oboje, pod uvjetom da takav zahtjev, ako bude odobren, ne ometa promet teških električnih vozila u toj državi članici.

Komisija u roku od šest mjeseci od primitka obrazloženog zahtjeva za odobrenje podnesenog u skladu s prvim podstavkom donosi odluku kako je opravdano u svakom pojedinom slučaju. Svako odobrenje izdano Cipru na temelju takve odluke valjano je najviše četiri godine. Ako Cipar želi produljiti valjanost odobrenja, može podnijeti dodatni obrazloženi zahtjev Komisiji prije isteka odobrenja.

9. Do 31. prosinca 2030. susjedne države članice osiguravaju da najveće udaljenosti između skupnih mjesta za punjenje iz stavka 1. točaka (c) i (d) nisu prekoračene za prekogranične dionice osnovne cestovne mreže TEN-T i sveobuhvatne cestovne mreže TEN-T. Prije tog datuma posebna pozornost posvećuje se prekograničnim dionicama, a susjedne države članice poduzimaju sve moguće napore kako bi poštovala te najveće udaljenosti čim uvedu infrastrukturu za punjenje duž prekograničnih dionica cestovne mreže TEN-T.

Članak 5.

Infrastruktura za punjenje

1. Operatori mjesta za punjenje na javno dostupnim mjestima za punjenje kojima upravljaju pružaju krajnjim korisnicima mogućnost ad hoc punjenja njihova električnog vozila.

Na javno dostupnim mjestima za punjenje uvedenim od 13. travnja 2024. mora biti omogućeno ad hoc punjenje upotrebom platnog instrumenta koji je u širokoj upotrebi u Uniji. U tu svrhu operatori mjestâ za punjenje prihvaćaju elektronička plaćanja na tim mjestima putem terminala i uređaja koji se upotrebljavaju za platne usluge, uključujući barem jedno od sljedećeg:

(a) čitače platnih kartica;

(b) uređaje s beskontaktnom funkcionalnošću koji mogu barem čitati platne kartice;

(c) za javno dostupna mjesta za punjenje izlazne snage manje od 50 kW, uređaje koji upotrebljavaju internetsku vezu i omogućuju sigurne platne transakcije, kao što su uređaji koji generiraju poseban kôd za brzi odgovor.

Od 1. siječnja 2027. operatori mjesta za punjenje osiguravaju da sva javno dostupna mjesta za punjenje kojima upravljaju, koja imaju izlaznu snagu jednaku 50 kW ili veću i koja su uvedena duž cestovne mreže TEN-T ili na sigurnom i zaštićenom parkiralištu, uključujući mjesta za punjenje uvedena prije 13. travnja 2024. ispunjavaju zahtjeve iz točke (a) ili (b).

Jedan jedini terminal ili uređaj za plaćanje iz drugog podstavka može služiti za niz javno dostupnih mjesta za punjenje unutar određenog skupnog mjesta za punjenje.

Zahtjevi utvrđeni u ovom stavku ne primjenjuju se na javno dostupna mjesta za punjenje koja ne zahtijevaju plaćanje za uslugu punjenja.

2. Operatori mjesta za punjenje, kad nude automatsku provjeru autentičnosti na javno dostupnom mjestu za punjenje kojim upravljaju, osiguravaju da krajnji korisnici uvijek imaju pravo ne koristiti automatsku provjeru autentičnosti i da umjesto toga mogu ili puniti svoje vozilo na ad hoc osnovi, kako je predviđeno u stavku 1., ili koristiti drugo ugovorno rješenje za punjenje koje se nudi na tom mjestu za punjenje. Operatori mjesta za punjenje jasno prikazuju tu mogućnost krajnjim korisnicima i nude im je na praktičan način na svakom javno dostupnom mjestu za punjenje kojim upravljaju i na kojem stavljaaju na raspolaganje automatsku provjeru autentičnosti.

3. Cijene koje naplaćuju operatori javno dostupnih mjesta za punjenje moraju biti razumne, lako i jasno usporedive, transparentne i nediskriminirajuće. Operatori javno dostupnih mjesta za punjenje ne smiju, putem cijena koje naplaćuju, praviti razliku između krajnjih korisnika i pružatelja usluga mobilnosti, kao ni među različitim pružateljima usluga mobilnosti. Međutim, razina cijena može se razlikovati, no samo ako je ta razlika proporcionalna i objektivno opravdana.

4. Na javno dostupnim mjestima za punjenje izlazne snage jednake 50 kW ili veće ad hoc cijena koju naplaćuje operator temelji se na cijeni po kWh za isporučenu električnu energiju. Osim toga, operatori tih mjesta za punjenje mogu naplaćivati naknadu za korištenje kao određeni iznos po minuti kako bi se obeshrabrilo dugotrajno korištenje mjesta za punjenje.

Operatori javno dostupnih mjesta za punjenje izlazne snage jednake 50 kW ili veće na postajama za punjenje iskazuju ad hoc cijenu po kWh i sve eventualne naknade za korištenje izražene kao određeni iznos po minuti kako bi krajnji korisnici znali te informacije prije početka ciklusa punjenja i kako bi se olakšala usporedba cijena.

Operatori javno dostupnih mjesta za punjenje s izlaznom snagom manjom od 50 kW na postajama za punjenje kojima upravljaju jasno i jednostavno iskazuju informacije o ad hoc cijeni, sa svim njezinim cjenovnim komponentama, kako bi krajnji korisnici znali te informacije prije početka ciklusa punjenja i kako bi se olakšala usporedba cijena. Primjenjive cjenovne komponente prikazuju se sljedećim redoslijedom:

- cijena po kWh;
- cijena po minuti;
- cijena po ciklusu; i
- svaka druga cjenovna komponenta koja se primjenjuje.

Prvi i drugi podstavak primjenjuju se na sva mjesta za punjenje uvedena od 13. travnja 2024.

5. Cijene koje pružatelji usluga mobilnosti naplaćuju krajnjim korisnicima moraju biti razumne, transparentne i nediskriminirajuće. Pružatelji usluga mobilnosti krajnjim korisnicima prije početka predviđenog ciklusa punjenja stavljaju na raspolaganje sve informacije o cijenama za taj konkretni ciklus punjenja, s pomoću široko dostupnih elektroničkih sredstava s raširenom podrškom, uz jasno razlikovanje svih cjenovnih komponenti, uključujući primjenjive troškove e-roaminga i druge pristojbe ili naknade koje primjenjuje pružatelj usluga mobilnosti. Naknade moraju biti razumne, transparentne i nediskriminirajuće. Pružatelji usluga mobilnosti ne smiju primjenjivati nikakve dodatne naknade za prekogranični e-roaming.

6. Države članice osiguravaju da njihova tijela redovito prate tržište infrastrukture za punjenje i da osobito prate usklađenost operatora mjesta za punjenje i pružatelja usluga mobilnosti sa stavcima 3. i 5. Države članice također nastoje osigurati da njihova tijela redovito prate moguće nepoštene poslovne prakse koje utječu na potrošače.

7. Do 14. listopada 2024. operatori mjesta za punjenje osiguravaju da sva javno dostupna mjesta za punjenje kojima upravljaju budu digitalno povezana mjesta za punjenje.
8. Operatori mjesta za punjenje osiguravaju da na svim javno dostupnim mjestima za punjenje kojima upravljaju a koja su izgrađena nakon 13. travnja 2024. ili obnovljena nakon 14. listopada 2024. bude moguće pametno punjenje.
9. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da je na parkiralištima i odmorištima duž cestovne mreže TEN-T na kojima je uvedena infrastruktura za alternativna goriva na odgovarajući način označena točna lokacija infrastrukture za alternativna goriva.
10. Do 14. travnja 2025. operatori javno dostupnih mjesta za punjenje osiguravaju da na svim javno dostupnim mjestima za punjenje istosmjernom strujom kojima upravljaju bude ugrađen fiksni kabel za punjenje.
11. Ako operator mjesta za punjenje nije vlasnik tog mjesta, vlasnik operatoru u skladu s međusobnim dogovorima stavlja na raspolaganje mjesto za punjenje s tehničkim značajkama koje operaterima omogućuju ispunjenje obveza iz stavaka 2., 7., 8. i 10.

Članak 6.

Ciljevi za infrastrukturu za opskrbu cestovnih vozila vodikom

1. Države članice osiguravaju da se na njihovu državnom području do 31. prosinca 2030. uvede određeni minimalni broj javno dostupnih postaja za opskrbu vodikom.

U tu svrhu države članice osiguravaju da do 31. prosinca 2030. duž osnovne mreže TEN-T i na udaljenosti od najviše 200 km između njih budu uvedene javno dostupne postaje za opskrbu vodikom s projektiranim ukupnim kapacitetom od najmanje 1 tone na dan i opremljene crpkom pod tlakom od najmanje 700 bara.

Države članice osiguravaju da do 31. prosinca 2030. u svakom gradskom čvoru bude uvedena najmanje jedna javno dostupna postaja za opskrbu vodikom. Države članice osiguravaju da se provede analiza radi utvrđivanja najbolje lokacije za takve postaje za opskrbu gorivom u kojoj se posebno ispituje uvođenje takvih postaja za opskrbu gorivom u multimodalnim čvorištima u kojima bi se opskrba mogla ponuditi i za druge vrste prijevoza.

Države članice u svojim nacionalnim okvirima politike utvrđuju jasnu linearnu putanju prema ostvarenju ciljeva za 2030. i navode jasan okvirni cilj za 2027. kojim se osigurava dovoljna pokrivenost osnovne mreže TEN-T u cilju zadovoljavanja dinamične tržišne potražnje.

2. Susjedne države članice osiguravaju da se za prekogranične dionice osnovne mreže TEN-T ne prekorači najveća udaljenost iz stavka 1. drugog podstavka.
3. Operator javno dostupne postaje za opskrbu gorivom ili, ako operator nije vlasnik, vlasnik te postaje u skladu s međusobnim dogovorima osigurava da je postaja projektirana tako da opskrbljuje laka i teška vozila.
4. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, duž cesta osnovne mreže TEN-T s ukupnim prosječnim dnevnim prometom na godišnjoj razini manjim od 2 000 teških vozila i ako se uvođenje infrastrukture ne može opravdati u smislu socioekonomskih troškova i koristi, države članice mogu smanjiti kapacitet javno dostupne postaje za opskrbu vodikom koji je propisan stavkom 1. ovog članka za najviše 50 %, pod uvjetom da su zadovoljeni zahtjevi utvrđeni u tom stavku u pogledu najveće udaljenosti između postaja za opskrbu vodikom i tlaka crpke. Države članice obavješćuju Komisiju o svim slučajevima u kojima su iskoristile odstupanje iz ovog stavka. Države članice svake dvije godine preispituju te slučajeve u okviru nacionalnih izvješća o napretku iz članka 15.
5. Odstupajući od stavka 1. ovog članka, ako su troškovi uvođenja infrastrukture nerazmjerni koristima, uključujući koristi za okoliš, države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati stavak 1. ovog članka na:
 - (a) najudaljenije regije Unije iz članka 349. UFEU-a; ili

- (b) otoke koji su obuhvaćeni definicijom malih povezanih sustava ili malih izoliranih sustava u skladu s Direktivom (EU) 2019/944.

U takvim slučajevima države članice moraju obrazložiti svoje odluke Komisiji i u svojim nacionalnim okvirima politike staviti na raspolaganje sve relevantne informacije.

Članak 7.

Infrastruktura za opskrbu vodikom

1. Operatori mjesta za opskrbu vodikom na javno dostupnim mjestima za opskrbu gorivom kojima upravljaju pružaju krajnjim korisnicima mogućnost opskrbe gorivom na ad hoc osnovi.

Ad hoc opskrba gorivom mora biti omogućena na svim javno dostupnim mjestima za opskrbu vodikom s pomoću platnog instrumenta koji je u širokoj upotrebi u Uniji. U tu svrhu operatori tih mjesta prihvaćaju elektronička plaćanja putem terminala i uređaja koji se upotrebljavaju za platne usluge, uključujući barem jedno od sljedećeg:

- (a) čitače platnih kartica;
(b) uređaje s beskontaktnom funkcionalnošću koji mogu barem čitati platne kartice.

Za javno dostupna mjesta za opskrbu vodikom koja su uvedena 13. travnja 2024. zahtjevi iz ovog stavka primjenjuju se od trenutka njihova uvođenja. Za javno dostupna mjesta za opskrbu gorivom koja su uvedena prije 13. travnja 2024. zahtjevi iz ovog stavka primjenjuju se od 14. listopada 2024.

Ako operator mjesta za opskrbu vodikom nije vlasnik tog mjesta, vlasnik operatoru u skladu s međusobnim dogovorima stavlja na raspolaganje mjesta za opskrbu vodikom s tehničkim značajkama koje operatorima omogućuju ispunjenje obveza iz ovog stavka.

2. Cijene koje naplaćuju operatori javno dostupnih mjesta za opskrbu vodikom moraju biti razumne, lako i jasno usporedive, transparentne i nediskriminirajuće. Operatori javno dostupnih mjesta za opskrbu vodikom ne smiju, putem cijena koje naplaćuju, praviti razliku između krajnjih korisnika i pružatelja usluga mobilnosti, kao ni među različitim pružateljima usluga mobilnosti. Međutim, razina cijena može se razlikovati, no samo ako je ta razlika objektivno opravdana.

3. Operatori mjesta za opskrbu vodikom na javno dostupnim postajama za opskrbu vodikom kojima upravljaju jasno prikazuju informacije o *ad hoc* cijeni po kilogramu kako bi krajnji korisnici znali te informacije prije početka ciklusa opskrbe gorivom i kako bi se olakšala usporedba cijena.

4. Operatori javno dostupnih postaja za opskrbu vodikom mogu pružati usluge opskrbe vodikom kupcima na ugovornoj osnovi, među ostalim u ime i za račun drugih pružatelja usluga mobilnosti. Pružatelji usluga mobilnosti krajnjim korisnicima naplaćuju cijene koje su razumne, transparentne i nediskriminirajuće. Pružatelji usluga mobilnosti krajnjim korisnicima stavljaju na raspolaganje sve informacije o cijenama za taj konkretni predviđeni ciklus opskrbe gorivom prije početka tog ciklusa, s pomoću slobodno dostupnih elektroničkih sredstava s raširenom podrškom, uz jasno razlikovanje svih cjenovnih komponenti koje naplaćuje operator mjesta za opskrbu vodikom, uključujući primjenjive troškove e-roaminga i druge pristojbe ili naknade koje primjenjuju.

Članak 8.

Infrastruktura za ukapljeni metan za vozila u cestovnom prometu

Države članice osiguravaju da se do 31. prosinca 2024. barem duž osnovne mreže TEN-T uvede odgovarajući broj javno dostupnih mjesta za opskrbu ukapljenim metanom kako bi se osiguralo da teška vozila na ukapljeni metan mogu prometovati u cijeloj Uniji, ako postoji potražnja i ako su troškovi za to nerazmjerni u odnosu na koristi, uključujući koristi za okoliš.

Članak 9.

Ciljevi za opskrbu električnom energijom s kopna u pomorskim lukama

1. Države članice osiguravaju da se u pomorskim lukama u mreži TEN-T osigura minimalna opskrba električnom energijom s kopna za kontejnerske brodove za plovidbu morem i putničke brodove za plovidbu morem.

U tu svrhu države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi do 31. prosinca 2029. osigurale:

- (a) da su pomorske luke osnovne mreže TEN-T i pomorske luke sveobuhvatne mreže TEN-T, za koje je godišnji broj pristajanja u luku morskih kontejnerskih brodova težih od 5 000 bruto tona koji su u zadnje tri godine bili privezani u pristaništu u prosjeku veći od 100, opremljene tako da svake godine osiguraju opskrbu električnom energijom s kopna za najmanje 90 % ukupnog broja pristajanja u luku morskih kontejnerskih brodova težih od 5 000 bruto tona koji su privezani u pristaništu u dotičnoj pomorskoj luci;
- (b) da su pomorske luke osnovne mreže TEN-T i pomorske luke sveobuhvatne mreže TEN-T, za koje je godišnji broj pristajanja u luku ro-ro putničkih brodova za plovidbu morem težih od 5 000 bruto tona i brzih putničkih plovila za plovidbu morem težih od 5 000 bruto tona koji su u zadnje tri godine bili privezani u pristaništu u prosjeku veći od 40, opremljene tako da svake godine osiguraju opskrbu električnom energijom s kopna za najmanje 90 % ukupnog broja pristajanja u luku ro-ro putničkih brodova za plovidbu morem težih od 5 000 bruto tona i brzog putničkog plovila za plovidbu morem težeg od 5 000 bruto tona koji su privezani u pristaništu u dotičnoj pomorskoj luci;
- (c) da se pomorske luke osnovne mreže TEN-T i pomorske luke sveobuhvatne mreže TEN-T, za koje je godišnji broj pristajanja u luku putničkih brodova za plovidbu morem težih od 5 000 bruto tona koji su u zadnje tri godine bili privezani u pristaništu, osim ro-ro putničkih brodova za plovidbu morem i brzih putničkih plovila za plovidbu morem, u prosjeku veći od 25, opremljene tako da svake godine osiguraju opskrbu električnom energijom s kopna za najmanje 90 % ukupnog broja pristajanja u luku putničkih brodova za plovidbu morem težih od 5 000 bruto tona, osim ro-ro putničkih brodova za plovidbu morem i brzih putničkih plovila za plovidbu morem koji su privezani u pristaništu u dotičnoj pomorskoj luci.

2. Za potrebe utvrđivanja ukupnog broja pristajanja u luku brodova koji su privezani u pristaništu u dotičnoj pomorskoj luci u skladu sa stavkom 1. ovog članka u obzir se ne uzimaju pristajanja u luku brodova iz članka 6. stavka 5. točaka (a), (b), (c), (e) i (g) Uredbe (EU) 2023/1805.

3. Ako se pomorska luka osnovne mreže TEN-T ili pomorska luka sveobuhvatne mreže TEN-T nalazi na otoku ili u najudaljenijoj regiji iz članka 349. UFEU-a ili na području Ceute i Melille, koji nisu izravno povezani s kopnom elektroenergetskom mrežom, odnosno u slučaju najudaljenije regije ili Ceute i Melille s elektroenergetskom mrežom susjedne zemlje, stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se sve dok se takva veza ne uspostavi ili dok ne postoji dostatan lokalni kapacitet električne energije iz nefosilnih izvora energije kojim se pokrivaju potrebe otoka, najudaljenije regije ili Ceute i Melille, ovisno o relevantnom slučaju.

Članak 10.

Ciljevi za opskrbu električnom energijom s kopna u lukama unutarnjih plovnih putova

Države članice osiguravaju da se:

- (a) do 31. prosinca 2024. u svim lukama unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T uvede najmanje jedno postrojenje koje osigurava opskrbu električnom energijom s kopna za plovila unutarnje plovidbe;
- (b) do 31. prosinca 2029. u svim lukama unutarnjih plovnih putova sveobuhvatne mreže TEN-T uvede najmanje jedno postrojenje koje osigurava opskrbu električnom energijom s kopna za plovila unutarnje plovidbe.

Članak 11.

Ciljevi za opskrbu ukapljenim metanom u pomorskim lukama

1. Države članice osiguravaju uvođenje odgovarajućeg broja mjesta za opskrbu ukapljenim metanom u pomorskim lukama osnovne mreže TEN-T iz stavka 2. kako bi se do 31. prosinca 2024. morskim plovilima omogućila plovidba u cijeloj osnovnoj mreži TEN-T. Države članice prema potrebi surađuju sa susjednim državama članicama kako bi osigurale odgovarajuću pokrivenost osnovne mreže TEN-T.
2. Države članice u svojim nacionalnim okvirima politike određuju pomorske luke osnovne mreže TEN-T koje omogućuju pristup mjestima za opskrbu ukapljenim metanom iz stavka 1., uzimajući u obzir razvoj luka, postojeće stanice za opskrbu ukapljenim metanom i stvarnu potražnju na tržištu, kako kratkoročnu tako i dugoročnu, kao i druge promjene.

Članak 12.

Ciljevi za opskrbu zrakoplova u mirovanju električnom energijom

1. Države članice osiguravaju da se u svim zračnim lukama u osnovnoj mreži TEN-T i sveobuhvatnoj mreži TEN-T opskrba zrakoplova u mirovanju električnom energijom osigura kako slijedi:
 - (a) do 31. prosinca 2024. na svim parkirališnim mjestima za zrakoplov s kontaktom koji se upotrebljavaju za operacije komercijalnog zračnog prijevoza radi ukrcaja ili iskrcaja putnika ili utovara ili istovara robe;
 - (b) do 31. prosinca 2029. na svim parkirališnim mjestima za zrakoplov bez kontakta koji se upotrebljavaju za operacije komercijalnog zračnog prijevoza radi ukrcaja ili iskrcaja putnika ili utovara ili istovara robe.
2. Države članice mogu izuzeti zračne luke u mreži TEN-T koje su u zadnje tri godine u prosjeku ostvarile manje od 10 000 komercijalnih letova godišnje od obveze opskrbe zrakoplova u mirovanju električnom energijom na svim parkirališnim mjestima za zrakoplov bez kontakta.
3. Stavak 1. ne primjenjuje se na namjenska parkirališna mjesta za odleđivanje, parkirališna mjesta u posebno označenim vojnim zonama i parkirališna mjesta namijenjena zrakoplovima općeg zrakoplovstva najveće mase pri uzlijetanju manje od 5,7 tona.
4. Države članice najkasnije od 1. siječnja 2030. poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da električna energija koja se isporučuje na temelju stavka 1. dolazi iz elektroenergetske mreže ili se proizvodi na lokaciji bez upotrebe fosilnih goriva.

Članak 13.

Željeznička infrastruktura

U pogledu željezničke infrastrukture koja nije obuhvaćena Uredbom (EU) br. 1315/2013 države članice obavljaju procjenu, razvoja tehnologija alternativnih goriva i pogonskih sustava za dionice pruge koje se iz tehničkih razloga ili razloga troškovne učinkovitosti ne mogu u potpunosti elektrificirati, kao što su vlakovi s pogonom na vodik ili vlakovi s baterijskim pogonom i, prema potrebi, svih potreba u vezi s infrastrukturom za punjenje i opskrbu gorivom.

Članak 14.

Nacionalni okviri politike

1. Svaka država članica do 31. prosinca 2024. izrađuje i šalje Komisiji nacrt nacionalnog okvira politike za razvoj tržišta u pogledu alternativnih goriva u prometnom sektoru i za uvođenje odgovarajuće infrastrukture.

2. Nacionalni okvir politike sadržava najmanje sljedeće elemente:
- (a) procjenu trenutnog stanja i budućeg razvoja tržišta u pogledu alternativnih goriva u prometnom sektoru te razvoja infrastrukture za alternativna goriva, uzimajući u obzir intermodalni pristup infrastrukturi za alternativna goriva i, prema potrebi, prekogranični kontinuitet te razvoj infrastrukture za alternativna goriva na otocima i u najudaljenijim regijama;
 - (b) nacionalne ciljeve i opće ciljeve na temelju članaka 3., 4., 6., 8., 9., 10., 11. i 12. za koje su u ovoj Uredbi utvrđeni obvezni nacionalni ciljevi;
 - (c) politike i mjere potrebne kako bi se osiguralo postizanje obveznih ciljeva i općih ciljeva iz točke (b);
 - (d) mjere, planirane ili donesene, za promicanje uvođenja infrastrukture za alternativna goriva za vlastite vozne parkove, posebno za postaje za punjenje i postaje za opskrbu vodikom za usluge javnog prijevoza i postaje za punjenje za programe zajedničkog korištenja automobila;
 - (e) mjere, planirane ili donesene, za poticanje i olakšavanje uvođenja postaja za punjenje lakih i teških vozila na privatnim lokacijama koje nisu dostupne javnosti;
 - (f) mjere, planirane ili donesene, za promicanje infrastrukture za alternativna goriva u gradskim čvorovima, posebno u pogledu javno dostupnih mjesta za punjenje;
 - (g) mjere, planirane ili donesene, za promicanje dovoljnog broja javno dostupnih mjesta za punjenje visoke snage;
 - (h) mjere, planirane ili donesene, potrebne kako bi se osiguralo da uvođenje i rad mjesta za punjenje, uključujući geografsku distribuciju mjesta za dvosmjerno punjenje, doprinose fleksibilnosti energetskeg sustava i ulasku električne energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetski sustav;
 - (i) mjere kojima se osigurava da su javno dostupna mjesta za punjenje i opskrbu alternativnim gorivima dostupna starijim osobama, osobama smanjene pokretljivosti i osobama s invaliditetom, u skladu sa zahtjevima iz Direktive (EU) 2019/882;
 - (j) mjere, planirane ili donesene, za uklanjanje mogućih prepreka u pogledu planiranja, izdavanja dozvola, nabave i upravljanja u vezi s infrastrukturom za alternativna goriva;
 - (k) pregled trenutnog stanja, perspektiva i planiranih mjera u pogledu uvođenja infrastrukture za alternativna goriva u pomorskim lukama osim za ukapljeni metan i infrastrukture za opskrbu električnom energijom s kopna za morska plovila, na primjer za vodik, amonijak, metanol i električnu energiju;
 - (l) pregled trenutnog stanja, perspektiva i planiranih mjera u pogledu uvođenja infrastrukture za alternativna goriva, uključujući ciljeve, ključne etape i potrebno financiranje za vlakove s pogonom na vodik ili vlakove s baterijskim pogonom na dionicama pruge TEN-T koje se ne mogu elektrificirati;
 - (m) pregled trenutnog stanja, perspektiva i planiranih mjera u pogledu uvođenja infrastrukture za alternativna goriva u zračnim lukama osim za opskrbu zrakoplova u mirovanju električnom energijom, na primjer za punjenje električnom energijom i opskrbu vodikom za zrakoplove;
 - (n) pregled trenutnog stanja, perspektiva i planiranih mjera u pogledu uvođenja infrastrukture za alternativna goriva u plovidbi unutarnjim vodama, na primjer za električnu energiju i vodik.

3. Nacionalni okvir politike može sadržavati sljedeće elemente:
 - (a) pregled trenutačnog stanja, perspektiva i planiranih mjera za uvođenje infrastrukture za alternativna goriva u pomorskim lukama, na primjer za električnu energiju i vodik, za lučke usluge kako je definirano Uredbom (EU) 2017/352 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾;
 - (b) nacionalne ciljeve i mjere za promicanje infrastrukture za alternativna goriva duž cestovnih mreža koje nisu uključene u osnovnu mrežu TEN-T ili u sveobuhvatnu mrežu TEN-T, posebno u pogledu javno dostupnih mjesta za punjenje;
 - (c) mjere kojima se jamči pristup infrastrukturi za punjenje i opskrbu gorivom na čitavom državnom području države članice, pri čemu se posebna pozornost posvećuje ruralnim područjima kako bi se osigurala njihova pristupačnost i teritorijalna kohezija;
 - (d) mjere kojima se osigurava da se pri odlučivanju o gustoći javno dostupne infrastrukture za alternativna goriva na nacionalnoj razini uzima u obzir gustoća naseljenosti;
 - (e) nacionalne ciljeve i opće ciljeve za uvođenje infrastrukture za alternativna goriva povezane s točkama (a), (b), (c) i (d) za koju u ovoj Uredbi nisu utvrđeni obvezni ciljevi.
4. Države članice osiguravaju da se nacionalnim okvirima politike uzmu u obzir potrebe različitih vrsta prijevoza koje postoje na njihovu državnom području.
5. Države članice osiguravaju da se nacionalnim okvirima politike prema potrebi uzmu u obzir interesi regionalnih i lokalnih tijela, posebno u pogledu infrastrukture za punjenje i opskrbu za javni prijevoz, kao i interesi uključenih dionika.
6. Prema potrebi, države članice surađuju u okviru savjetovanja ili putem zajedničkih okvira politike kako bi osigurale da mjere potrebne za postizanje ciljeva ove Uredbe budu dosljedne i koordinirane. Države članice posebno surađuju na utvrđivanju strategija za upotrebu alternativnih goriva i uvođenje odgovarajuće infrastrukture u vodnom prometu. Komisija pomaže državama članicama u procesu suradnje.
7. Mjere potpore za infrastrukturu za alternativna goriva moraju biti u skladu s relevantnim pravilima Unije o državnim potporama.
8. Svaka država članica objavljuje svoj nacrt nacionalnog okvira politike i osigurava da se javnosti daju rane i stvarne prilike za sudjelovanje u pripremi nacrtu nacionalnog okvira politike.
9. Komisija ocjenjuje nacрте nacionalnih okvira politike i može iznijeti preporuke državama članicama. Te se preporuke iznose najkasnije šest mjeseci nakon podnošenja nacrtu nacionalnih okvira politike iz stavka 1. ovog članka. U njima se osobito može navesti sljedeće:
 - (a) razina ambicije ciljeva i općih ciljeva radi ispunjavanja obveza iz članaka 3., 4., 6., 8., 9., 10., 11., 12. i 13.;
 - (b) politike i mjere koje se odnose na nacionalne ciljeve i opće ciljeve.
10. Svaka država članica uzima u obzir sve preporuke Komisije u svojem konačnom nacionalnom okviru politike. Ako predmetna država članica ne postupi u skladu s preporukom ili s većim dijelom preporuke, dužna je Komisiji dostaviti pismeno obrazloženje.
11. Svaka država članica do 31. prosinca 2025. sastavlja svoj konačni nacionalni okvir politike u lako čitljivom i razumljivom obliku te o njemu obavješćuje Komisiju. Komisija objavljuje te konačne nacionalne okvire politike.

⁽³¹⁾ Uredba (EU) 2017/352 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2017. o uspostavi okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka (SL L 57, 3.3.2017., str. 1.).

Članak 15.

Nacionalno izvješćivanje

1. Do 31. prosinca 2027., a nakon toga svake dvije godine, svaka država članica podnosi Komisiji samostalno nacionalno izvješće o napretku provedbe svojeg nacionalnog okvira politike. Izvješće se sastavlja u lako čitljivom i razumljivom obliku te ga Komisija objavljuje.
2. Nacionalno izvješće o napretku obuhvaća informacije navedene u Prilogu I. i prema potrebi uključuje odgovarajuće obrazloženje u pogledu razine ostvarenja nacionalnih ciljeva i općih ciljeva iz članka 14. stavka 2., kao i naznaku mjera koje u budućnosti treba poduzeti za postizanje tih ciljeva i općih ciljeva.
3. Do 30. lipnja 2024., a nakon toga svake tri godine, države članice procjenjuju kako bi uvođenje i rad mjesta za punjenje mogli omogućiti električnim vozilima da dodatno doprinesu fleksibilnosti energetskeg sustava, uključujući njihovo sudjelovanje na tržištu uravnoteženja, i daljnjoj apsorpciji obnovljive električne energije. U toj se procjeni uzimaju u obzir sve vrste mjesta za punjenje, među kojima i ona koja nude pametno i dvosmjerno punjenje te sve vrste izlazne snage, javna ili privatna, te se daju preporuke u pogledu vrste mjesta za punjenje, prateće tehnologije i geografske raspodjele kako bi se korisnicima olakšala integracija njihovih električnih vozila u sustav. U sklopu te procjene utvrđuju se odgovarajuće mjere koje treba provesti kako bi se ispunili zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi, uključujući one kojima se osigurava dosljednost planiranja infrastrukture s odgovarajućim planiranjem mreže. U sklopu te procjene uzimaju se u obzir doprinosi svih dionika te se ona objavljuje. Svaka država članica može zatražiti od svojeg regulatornog tijela da provede tu procjenu. Na temelju rezultata procjene države članice prema potrebi poduzimaju odgovarajuće mjere za uvođenje dodatnih mjesta za punjenje i uključuju te mjere u nacionalna izvješća o napretku iz stavka 1. ovog članka. Operatori sustava u planovima razvoja mreže iz članka 32. stavka 3. i članka 51. Direktive (EU) 2019/944 uzimaju u obzir tu procjenu i te mjere.
4. Na temelju ulaznih podataka operatora prijenosnih sustava i operatora distribucijskih sustava regulatorno tijelo svake države članice do 30. lipnja 2024., a nakon toga svake tri godine, procjenjuje potencijalni doprinos dvosmjernog punjenja smanjenju troškova korisnika i sustava i povećanju udjela električne energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetskom sustavu. Ta se procjena objavljuje. Na temelju rezultata procjene, države članice prema potrebi poduzimaju odgovarajuće mjere za prilagodbu dostupnosti i geografske raspodjele mjesta za dvosmjerno punjenje na privatnim lokacijama te ih uključuju u nacionalna izvješća o napretku iz stavka 1.

Članak 16.

Sadržaj, struktura i format nacionalnih okvira politike i nacionalnih izvješća o napretku

Do 14. listopada 2024. Komisija donosi smjernice i predloške u vezi sa sadržajem, strukturom i formatom nacionalnih okvira politike koje države članice trebaju podnijeti u skladu s člankom 14. i sadržajem nacionalnih izvješća o napretku koja države članice trebaju podnijeti u skladu s člankom 15. stavkom 1. Komisija može donijeti smjernice i predloške kako bi se olakšala učinkovita primjena svih drugih odredaba ove Uredbe u cijeloj Uniji.

Članak 17.

Preispitivanje nacionalnih okvira politike i nacionalnih izvješća o napretku

1. Komisija do 31. prosinca 2026. procjenjuje nacionalni okvir politike o kojem su je na temelju članka 14. stavka 11. izvjestile države članice te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o procjeni tih nacionalnih okvira politike i njihovoj usklađenosti na razini Unije, uključujući prvu procjenu očekivane razine postizanja nacionalnih ciljeva i općih ciljeva iz članka 14. stavka 2.
2. Komisija procjenjuje nacionalna izvješća o napretku koja države članice dostavljaju na temelju članka 15. stavka 1. i, prema potrebi, iznosi preporuke državama članicama kako bi se osiguralo postizanje ciljeva i poštovanje obveza utvrđenih ovom Uredbom.

3. Dotična država članica u roku od šest mjeseci od primitka preporuka iz stavka 2. obavještava Komisiju o načinu na koji namjerava provesti preporuke. Ako dotična država članica odluči ne provesti preporuke ili znatan dio njih, dužna je dati Komisiji obrazloženje.
4. Nakon što država članica dostavi obavijest ili obrazloženje iz stavka 3., u svojem sljedećem nacionalnom izvješću o napretku dotična država članica dužna je navesti kako je provela preporuke.
5. Godinu dana nakon što države članice na temelju članka 15. stavka 1. podnesu nacionalna izvješća o napretku Komisija Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o svojoj procjeni tih izvješća o napretku. Ta procjena sadržava evaluaciju:
- (a) napretka koji su države članice ostvarile u pogledu postizanja ciljeva i općih ciljeva iz članka 14. stavka 2., uključujući odgovore država članica na preporuke Komisije na temelju stavka 2. ovog članka;
 - (b) usklađenost razvoja infrastrukture za alternativna goriva na razini Unije.
6. Na temelju konačnih nacionalnih okvira politike iz članka 14. stavka 11., nacionalnih izvješća o napretku iz članka 15. stavka 1. i izvješća iz članka 18. stavka 1. Komisija objavljuje i redovito ažurira informacije o nacionalnim ciljevima i općim ciljevima koje je dostavila svaka država članica u pogledu:
- (a) broja javno dostupnih mjesta za punjenje i postaja za punjenje, zasebno za mjesta za punjenje namijenjena lakim vozilima te mjesta za punjenje i postaje za punjenje namijenjene teškim vozilima, i u skladu s kategorizacijom iz Priloga III.;
 - (b) broja javno dostupnih mjesta za opskrbu vodikom;
 - (c) infrastrukture za opskrbu električnom energijom s kopna u pomorskim lukama i lukama unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T;
 - (d) infrastrukture za opskrbu električnom energijom zrakoplova u mirovanju u zračnim lukama u osnovnoj mreži TEN-T i sveobuhvatnoj mreži TEN-T;
 - (e) broja mjesta za opskrbu ukapljenim metanom u pomorskim lukama i lukama unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T;
 - (f) broja javno dostupnih mjesta za opskrbu motornih vozila ukapljenim metanom;
 - (g) broja javno dostupnih mjesta za opskrbu motornih vozila stlačenim prirodnim plinom;
 - (h) mjesta za punjenje i opskrbu drugim alternativnim gorivima u pomorskim lukama i lukama unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T;
 - (i) mjesta za punjenje i opskrbu drugim alternativnim gorivima u zračnim lukama u osnovnoj mreži TEN-T i sveobuhvatnoj mreži TEN-T;
 - (j) mjesta za punjenje i opskrbu alternativnim gorivima u željezničkom prometu.

Članak 18.

Praćenje napretka

1. Do 31. ožujka 2025. i nakon toga svake godine do 31. ožujka države članice izvješćuju Komisiju o ukupnoj agregiranoj izlaznoj snazi za punjenje i broju uvedenih javno dostupnih mjesta za punjenje, kao i broju električnih vozila na baterije i hibridnih vozila na punjenje koji su registrirani na njihovu državnom području do 31. prosinca prethodne godine, u skladu sa zahtjevima iz Priloga III.

2. Ne dovodeći u pitanje postupak utvrđen u članku 258. UFEU-a, ako je iz izvješća iz stavka 1. ovog članka ili bilo koje informacije dostupne Komisiji očito da postoji rizik da određena država članica neće postići svoje nacionalne ciljeve iz članka 3. stavka 1. ove Uredbe, Komisija može izdati nalaz u tu svrhu i preporučiti predmetnoj državi članici da poduzme korektivne mjere kako bi postigla nacionalne ciljeve. Predmetna država članica u roku od tri mjeseca od primitka nalaza Komisije obavješćuje Komisiju o:

- (a) korektivnim mjerama koje planira provesti kako bi postigla nacionalne ciljeve iz članka 3. stavka 1. ove Uredbe, uključujući sve dodatne radnje koje država članica namjerava poduzeti kako bi postigla te ciljeve; i
- (b) jasnom rasporedu mjera koji će omogućiti procjenu godišnjeg napretka u postizanju tih ciljeva.

Ako Komisija utvrdi da su korektivne mjere zadovoljavajuće, dotična država članica tim korektivnim mjerama ažurira svoje zadnje nacionalno izvješće o napretku iz članka 15. i dostavlja ga Komisiji.

Komisija objavljuje svoje preporuke te korektivne mjere i dodatne radnje predmetne države članice.

Članak 19.

Informacije za korisnike

1. Relevantne, dosljedne i jasne informacije stavljaju se na raspolaganje u pogledu motornih vozila koja se stavljaju na tržište i koja se mogu redovito puniti ili opskrbljivati gorivom.

Te informacije na raspolaganje stavljaju:

- (a) proizvođači u priručnicima za motorna vozila i na motornim vozilima kada se ta vozila stavljaju na tržište;
- (b) operatori mjesta za punjenje i opskrbu gorivom na mjestima za punjenje i opskrbu gorivom; i
- (c) distributeri u zastupstvima za motorna vozila.

2. Usklađenost vozila i infrastruktura ili goriva i vozila obuhvaćenih stavkom 1. ovog članka utvrđuje se u skladu s tehničkim specifikacijama iz točaka 10.1. i 10.2. Priloga II.

Kad se takve tehničke specifikacije odnose na grafički prikaz, uključujući shemu kodiranja bojom, taj grafički prikaz mora biti jednostavan i lako razumljiv.

Taj grafički prikaz mora biti postavljen na jasno vidljiv način:

- (a) operatori mjesta za opskrbu gorivom postavljaju ga na odgovarajućim crpkama i njihovim mlaznicama na svim mjestima za opskrbu kojima upravljaju, od datuma stavljanja goriva na tržište;
- (b) proizvođači ga postavljaju u neposrednoj blizini poklopca svih spremnika za gorivo motornih vozila za koja je određeno gorivo preporučeno i prikladno te u priručnicima za motorna vozila, kad se ta motorna vozila uvode na tržište.

3. Kad se cijene goriva prikazuju na postaji za opskrbu gorivom, države članice osiguravaju da je prikazana usporedba relevantnih jediničnih cijena, prema potrebi i osobito za vodik, u informativne svrhe u skladu sa zajedničkom metodologijom za usporedbu jediničnih cijena alternativnih goriva iz točke 10.3. Priloga II.

4. Kada europske norme kojima se utvrđuju tehničke specifikacije goriva ne uključuju odredbe o označivanju usklađenosti s dotičnim normama, kada se odredbe o označivanju ne odnose na grafički prikaz, uključujući sheme kodiranja bojom, ili kada odredbe o označivanju nisu prikladne za ispunjavanje ciljeva ove Direktive, Komisija može, u svrhu jedinstvene provedbe stavaka 1. i 2., ovlastiti europske organizacije za normizaciju da razviju specifikacije za označivanje sukladnosti.

Na temelju specifikacija za označivanje sukladnosti koje razviju europske organizacije za normizaciju na temelju ovlasti iz prvog podstavka, Komisija donosi provedbene akte kojima se određuje grafički prikaz, uključujući shemu kodiranja bojom, usklađenosti goriva koja su uvedena na tržište Unije i koja prema procjeni Komisije dosežu razinu od 1 % ukupnog obujma prodaje u više od jedne države članice.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 23. stavka 2.

5. Ako se ažuriraju odredbe o označivanju odgovarajućih europskih normi ili ako se razviju nove europske norme za alternativna goriva, odgovarajući zahtjevi u pogledu označivanja počinju se primjenjivati na sva mjesta za punjenje i opskrbu gorivom najkasnije 24 mjeseca nakon donošenja odgovarajućeg provedbenog akta te na sva motorna vozila stavljena na tržište od datuma stupanja na snagu odgovarajućeg provedbenog akta.

Članak 20.

Odredbe o podacima

1. Države članice imenuju organizaciju za registraciju identifikacije („IDRO”). Organizacija za registraciju identifikacije izdaje i upravlja jedinstvenim identifikacijskim kodom („ID”) za identifikaciju, barem operatora mjesta za punjenje i pružatelja usluga mobilnosti, do 14. travnja 2025.

2. Do 14. travnja 2025. operatori javno dostupnih mjesta za punjenje i mjesta za opskrbu alternativnim gorivima ili, u skladu s njihovim međusobnim dogovorima, vlasnici tih mjesta osiguravaju besplatno raspoložive statične i dinamične podatke o infrastrukturi za alternativna goriva kojom upravljaju ili uslugama koje su nerazdvojivo povezane s takvom infrastrukturom koju osiguravaju ili eksternaliziraju. Na raspolaganje se stavljaju sljedeće vrste podataka:

(a) statični podatci za javno dostupna mjesta za punjenje i mjesta za opskrbu alternativnim gorivima kojima upravljaju:

- i. geografska lokacija mjesta za punjenje i mjesta za opskrbu alternativnim gorivima;
- ii. broj priključaka;
- iii. broj parkirališnih mjesta za osobe s invaliditetom;
- iv. podatci za kontakt vlasnika i operatora postaje za punjenje i postaje za opskrbu gorivom;
- v. radno vrijeme;

(b) daljnji statični podatci za javno dostupna mjesta za punjenje kojima upravljaju:

- i. identifikacijski kodovi, barem operatora mjesta za punjenje,
- ii. vrsta priključka;
- iii. vrsta struje (izmjenična/istosmjerna);
- iv. najveća izlazna snaga (kW) postaje za punjenje;
- v. najveća izlazna snaga (kW) mjesta za punjenje;
- vi. kompatibilnost tipa vozila;

(c) dinamični podatci za javno dostupna mjesta za punjenje i mjesta za opskrbu alternativnim gorivima kojima upravljaju:

- i. operativni status (operativno/neispravno);
- ii. dostupnost (u upotrebi/nije u upotrebi);
- iii. ad hoc cijena;
- iv. isporučena električna energija 100 % je obnovljiva (da/ne).

Zahtjevi utvrđeni u točki (c) ne primjenjuju se na javno dostupna mjesta za punjenje na kojima nije potrebno plaćanje za uslugu punjenja.

3. Svaki operator javno dostupnih mjesta za punjenje i opskrbu alternativnim gorivima ili, u skladu s njihovim međusobnim dogovorima, vlasnik tih mjesta uspostavlja sučelje aplikacijskog programa (API) koje omogućuje besplatan i neograničen pristup podacima iz stavka 2. te nacionalnim pristupnim točkama dostavlja informacije o tom API-ju.

API svakog operatora mjesta za punjenje i opskrbu gorivom ili, u skladu s njihovim međusobnim dogovorima, API vlasnika tih mjesta, mora biti u skladu sa zajedničkim tehničkim zahtjevima koje je Komisija utvrdila u delegiranim aktima iz stavka 6. kako bi se omogućila automatizirana i ujednačena razmjena podataka između operatora javno dostupnih mjesta za punjenje i opskrbu i korisnika podataka.

4. Do 31. prosinca 2024. države članice osiguravaju da su podatci iz stavka 2. ovog članka dostupni na otvorenoj i nediskriminirajućoj osnovi svim korisnicima podataka putem njihovih nacionalnih pristupnih točaka u skladu s relevantnim odredbama povezanim s takvim podacima iz Delegirane uredbe (EU) 2022/670 i u skladu s dodatnim dopunskim specifikacijama koje se mogu donijeti u skladu sa stavkom 7. ovog članka. Ako države članice objedinjuju podatke u okviru svojih nacionalnih pristupnih točaka, mogu ih dostaviti zajedničkoj europskoj pristupnoj točki putem API-ja.

5. Komisija do 31. prosinca 2026. uspostavlja zajedničku europsku pristupnu točku koja će funkcionirati kao podatkovni pristupnik kojim se različitim nacionalnim pristupnim točkama olakšava pristup podacima iz stavka 2. Komisija je dužna osigurati da zajednička europska pristupna točka bude javno i lako dostupna svim korisnicima podataka, na primjer stvaranjem namjenskog mrežnog portala.

6. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 22. kako bi se:

- (a) izmijenio stavak 2. ovog članka uključanjem dodatnih vrsta podataka o javno dostupnim mjestima za punjenje i mjestima za opskrbu alternativnim gorivima ili uslugama koje su nerazdvojivo povezane s takvom infrastrukturom koju operatori te infrastrukture osiguravaju ili eksternaliziraju s obzirom na tehnološki razvoj ili nove usluge koje se stavljaju na raspolaganje na tržištu; i
- (b) dopunila ova Uredba utvrđivanjem zajedničkih tehničkih zahtjeva za zajedničko sučelje aplikacijskog programa radi omogućivanja automatizirane i ujednačene razmjene podataka među operatorima javno dostupnih mjesta za punjenje i mjesta za opskrbu alternativnim gorivima i korisnicima podataka.

7. Komisija može donositi provedbene akte kojima se utvrđuju:

- (a) specifikacije kojima se dopunjuju specifikacije utvrđene u Delegiranoj uredbi (EU) 2022/670, a koje se odnose na format, učestalost i kvalitetu podataka iz stavka 2. ovog članka i iz delegiranih akata donesenih na temelju stavka 6. ovog članka koji se stavljaju na raspolaganje;
- (b) detaljni postupci koji omogućuju raspoloživost i dostupnost podataka obveznih na temelju ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 23. stavka 2.

Tim se provedbenim aktima ne dovode u pitanje Direktiva 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ te delegirani i provedbeni akti doneseni na temelju te direktive.

8. Delegiranim i provedbenim aktima iz stavaka 6. i 7. predviđaju se razumna prijelazna razdoblja prije nego što odredbe sadržane u njima ili njihove izmjene postanu obvezujuće za operatore ili vlasnike mjesta za punjenje i mjesta za opskrbu alternativnim gorivima.

⁽²⁾ Direktiva 2010/40/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o okviru za uvođenje inteligentnih prometnih sustava u cestovnom prometu i za veze s ostalim vrstama prijevoza (SL L 207, 6.8.2010., str. 1.).

Članak 21.

Zajedničke tehničke specifikacije

1. Primjenjuju se tehničke specifikacije utvrđene u Prilogu II.
2. U skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 1025/2012 Komisija može od europskih organizacija za normizaciju zatražiti da izrade europske norme kojima se utvrđuju tehničke specifikacije za područja iz Priloga II. ovoj Uredbi za koja Komisija nije donijela zajedničke tehničke specifikacije.
3. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 22. radi:
 - (a) izmjene Priloga II. uvođenjem tehničkih specifikacija za područja navedena u tom Prilogu kako bi se omogućila potpuna tehnička interoperabilnost infrastrukture za punjenje i opskrbu gorivom u smislu fizičkih veza, komunikacije i pristupa za osobe smanjene pokretljivosti tim područjima; i
 - (b) bez nepotrebne odgode, a najkasnije 12 mjeseci nakon donošenja relevantnih normi, izmjene Priloga II. ažuriranjem upućivanja na norme iz tehničkih specifikacija utvrđenih u tom Prilogu.
4. Ako se delegirani akti iz stavka 3. trebaju primjenjivati na postojeće infrastrukture, ti se delegirani akti temelje na analizi troškova i koristi koja se dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću zajedno s tim delegiranim aktima.
5. Ako su europske norme kojima se utvrđuju tehničke specifikacije goriva razvijene nakon što je Komisija donijela provedbeni akt iz članka 19. stavka 4. drugog podstavka te one uključuju odredbe kojima se zahtijeva da označavanje ukazuje na usklađenost s dotičnim normama i upućuje na grafički prikaz, uključujući sheme kodiranja bojom, izmjene Priloga II. donesene delegiranim aktima iz stavka 3. ovog članka uključuju naznaku o tome koji se od tih standarda ili provedbenih akata trebaju primjenjivati i, prema potrebi, stavljaju izvan snage relevantne provedbene akte.
6. Izmjene Priloga II. donesene delegiranim aktima iz stavka 3. uključuju razumna prijelazna razdoblja za sve tehničke specifikacije koje se tim delegiranim aktima uvode ili mijenjaju, a koje tijekom tog razdoblja nisu obvezujuće za dotičnu infrastrukturu.

Članak 22.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 20. i 21. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 13. travnja 2024. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 20. i 21. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 20. i 21. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 23.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 24.

Izvršavanje i preispitivanje

1. Do 31. prosinca 2024. Komisija Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja izvješće o tehnološkoj i tržišnoj spremnosti teških vozila. U tom se izvješću uzimaju u obzir prvotne naznake o preferencijama tržišta. U njemu se uzimaju u obzir i tehnološki razvoj i razvoj tehničkih specifikacija postignutih do tog datuma te razvoj koji se očekuje u kratkoročnom razdoblju, posebno u pogledu normi i tehnologija za punjenje i opskrbu gorivom, kao što su norme za punjenje velike snage i električni cestovni sustavi te upotreba tekućeg vodika.

Kad je riječ o postajama za opskrbu vodikom, Komisija dodatno ocjenjuje zahtjeve iz članka 6. s obzirom na tehnološka i tržišna kretanja, potrebu za navođenjem većeg kapaciteta tih postaja, potrebu za utvrđivanjem ciljeva za infrastrukturu za opskrbu tekućim vodikom te datum za produljenje zahtjeva za uvođenjem postaja za opskrbu vodikom u sveobuhvatnu mrežu TEN-T.

2. Komisija do 31. prosinca 2026. i svakih pet godina nakon toga preispituje ovu Uredbu.

Pri preispitivanju Komisija posebno ocjenjuje sljedeće elemente:

- (a) jesu li pragovi u pogledu prometa iz članka 3. stavaka 6. i 7., članka 4. stavaka 4. i 5. i članka 6. stavka 4. i dalje relevantni s obzirom na očekivano povećanje udjela vozila s pogonom na vodik ili električnih vozila na baterije u ukupnom voznom parku vozila koja prometuju u Uniji;
- (b) jesu li elektronička sredstva plaćanja iz članka 5. stavka 1. i dalje prikladna;
- (c) funkcioniranje mehanizma za određivanje cijena javno dostupnih postaja za punjenje te pružaju li komponente određivanja cijena utvrđene u članku 5. stavku 4. potrošačima jasne i dostatne informacije;
- (d) moguće smanjenje granične vrijednosti bruto tonaže iz članka 9., kao i moguće proširenje područja primjene ove Uredbe na druge vrste brodova nakon relevantnih prilagodbi u drugim relevantnim pravnim aktima Unije;
- (e) trenutačno stanje i budući razvoj tržišta vodika i električnog pogona za područje zrakoplovstva;
- (f) učinke ove Uredbe u smislu potencijala i razmjera istjecanja ugljika.

U okviru tog preispitivanja Komisija procjenjuje i mjeru u kojoj su provedbom ove Uredbe ispunjeni njezini ciljevi te u kojoj je mjeri utjecala na konkurentnost relevantnih sektora koji su njome obuhvaćeni. To preispitivanje obuhvaća i interakciju ove Uredbe s drugim relevantnim pravnim aktima Unije te se njime utvrđuju sve odredbe koje bi se mogle ažurirati i pojednostavniti, kao i djelovanja i mjere koje su poduzete ili bi se mogle poduzeti kako bi se smanjio ukupni troškovni pritisak na relevantne sektore. Kao dio Komisijine analize učinkovitosti ove Uredbe, preispitivanje uključuje i procjenu opterećenja koje ova Uredba nameće poduzećima.

3. Uzimajući u obzir ishod procjene iz stavka 2. Komisija prema potrebi razmatra treba li uz to preispitivanje priložiti prijedlog za izmjenu ove Uredbe.

Članak 25.

Stavljanje izvan snage

1. Direktiva 2014/94/EU i delegirane uredbe (EU) 2019/1745 i (EU) 2021/1444 stavljaju se izvan snage s učinkom od 13. travnja 2024.
2. Upućivanja na Direktivu 2014/94/EU smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom utvrđenom u Prilogu IV.

Članak 26.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 13. travnja 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 13. rujna 2023.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednik
J. M. ALBARES BUENO

PRILOG I.

Izvjешćivanje

Nacionalno izvješće o napretku iz članka 15. stavka 1. sadržava najmanje sljedeće elemente:

1. utvrđivanje cilja;
 - (a) projekcije porasta broja vozila u upotrebi do 31. prosinca 2025., 2030. i 2035. za:
 - laka vozila, zasebno za laka električna vozila na baterije, laka hibridna vozila na punjenje i laka vozila s pogonom na vodik;
 - teška vozila, zasebno za teška električna vozila na baterije i teška vozila s pogonom na vodik;
 - (b) ciljeve za 31. prosinca 2025., 2027., 2030. i 2035. za:
 - infrastrukturu za punjenje namijenjenu lakim električnim vozilima: broj postaja za punjenje i izlaznu snagu (klasifikacija postaja za punjenje u skladu s Prilogom III.);
 - uspostavu postaja za punjenje lakih električnih vozila koje nisu dostupne javnosti, ako je primjenjivo;
 - infrastrukturu za punjenje namijenjenu teškim električnim vozilima: broj postaja za punjenje i izlaznu snagu;
 - razvoj postaja za punjenje teških električnih vozila koje nisu dostupne javnosti, ako je primjenjivo;
 - postaje za opskrbu vodikom: broj postaja za opskrbu gorivom, kapacitet postaja za opskrbu gorivom i dostupni priključak;
 - postaje za opskrbu ukapljenim metanom na cesti: broj postaja za opskrbu gorivom i kapacitet postaja;
 - mjesta za opskrbu ukapljenim metanom u pomorskim lukama osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T, uključujući lokaciju (luku) i kapacitet po luci;
 - opskrbu električnom energijom s kopna u pomorskim lukama osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T, uključujući točnu lokaciju (luku) i kapacitet svakog postrojenja u luci;
 - opskrbu električnom energijom s kopna u lukama unutarnjih plovnih putova osnovne mreže TEN-T i sveobuhvatne mreže TEN-T, uključujući lokaciju (luku) i kapacitet po luci;
 - opskrbu električnom energijom zrakoplova u mirovanju, broj postrojenja po zračnoj luci osnovne mreže TEN-T ili zračnoj luci sveobuhvatne mreže TEN-T;
 - ostale nacionalne ciljeve i opće ciljeve za koje ne postoje obvezni nacionalni ciljevi na razini Unije, ako je primjenjivo. Za infrastrukturu za alternativna goriva u lukama, zračnim lukama i za željeznicu izvješćivanje se odnosi na lokaciju i kapacitet/veličinu postrojenja;
2. stope iskorištenosti: izvješćivanje o korištenju te infrastrukture za kategorije iz točke 1. podtočke (b);
3. razinu ostvarenosti nacionalnih ciljeva koja su predmet izvješćivanja za uvođenje alternativnih goriva u razne vrste prijevoza (cestovni, željeznički, vodni i zračni):
 - razinu postizanja ciljeva za uvođenje infrastrukture kako su navedeni u točki 1. podtočki (b) za sve primjenjive vrste prijevoza, posebno za postaje za punjenje, električni cestovni sustav (ako je to primjenjivo), postaje za opskrbu vodikom, opskrbu električnom energijom s kopna u pomorskim lukama i lukama unutarnjih plovnih putova, skladištenje ukapljenog metana u pomorskim lukama osnovne mreže TEN-T, ostalu infrastrukturu za alternativna goriva u lukama, opskrbu zrakoplova u mirovanju električnom energijom;
 - za mjesta za punjenje, navođenje omjera javne i privatne infrastrukture,
 - uvođenje infrastrukture za alternativna goriva u gradskim čvorovima;
4. preispitivanje slučajeva u kojima su države članice iskoristile odstupanja utvrđena u članku 3. stavcima 6., 7. i 8., članku 4. stavcima 6., 7. i 8. te članku 6. stavku 4.;

5. pravne mjere: informacije o pravnim mjerama koje se mogu sastojati od zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih mjera za potporu izgradnji infrastrukture za alternativna goriva, kao što su građevinske dozvole, dozvole za parkirališta, certificiranje okolišne učinkovitosti za poduzeća i koncesije za postaje za punjenje i opskrbu gorivom;
 6. informacije o mjerama politike za potporu provedbi nacionalnog okvira politike, uključujući:
 - izravne poticaje za kupnju prijevoznih sredstava na alternativna goriva ili za izgradnju infrastrukture;
 - raspoloživost poreznih poticaja za promicanje prometnih sredstava na alternativna goriva i odgovarajuće infrastrukture;
 - uporabu javne nabave u svrhu potpore alternativnim gorivima, uključujući zajedničku nabavu;
 - nefinancijske poticaje na strani potražnje, na primjer povlašteni pristup područjima ograničenog pristupa, politika parkiranja i namjenske prometne trake;
 7. potporu za javno uvođenje i proizvodnju, uključujući:
 - godišnja proračunska sredstva dodijeljena za uvođenje infrastrukture za alternativna goriva, razvrstana prema alternativnom gorivu i vrsti prijevoza (cestovni, željeznički, vodni i zračni),
 - godišnja proračunska sredstva dodijeljena za potporu proizvodnim pogonima za tehnologije alternativnih goriva, raščlanjena prema alternativnom gorivu,
 - razmatranje mogućih posebnih potreba u početnoj fazi uvođenja infrastrukture za alternativna goriva;
 8. istraživanje, tehnološki razvoj i prikazane aktivnosti: godišnji javni proračun dodijeljen za potporu istraživanju, tehnološkom razvoju i prikazanim aktivnostima za alternativna goriva i razvoju alternativnih goriva.
-

PRILOG II.

Tehničke specifikacije

1. Tehničke specifikacije za opskrbu električnom energijom za cestovni prijevoz
 - 1.1. Mjesta za punjenje male snage za motorna vozila:
 - mjesta za punjenje male snage za električna vozila izmjeničnom strujom (AC) opremljena su u svrhu interoperabilnosti barem utičnicama ili priključcima za vozila tipa 2 sukladno normi EN 62196-2:2017.
 - 1.2. Mjesta za punjenje visoke snage za motorna vozila:
 - mjesta za punjenje male snage električnih vozila istosmjernom strujom (DC) opremljena su u svrhu interoperabilnosti barem priključcima kombiniranog sustava za punjenje „Combo 2” sukladno normi EN 62196-3:2014;
 - mjesta za punjenje visoke snage za električna vozila izmjeničnom strujom (AC) visoke snage opremljena su u svrhu interoperabilnosti barem priključcima za vozila tipa 2 sukladno normi EN 62196-2:2017;
 - mjesta za punjenje visoke snage za električna vozila istosmjernom strujom (DC) opremljena su u svrhu interoperabilnosti barem priključcima kombiniranog sustava za punjenje „Combo 2” sukladno normi EN 62196-3:2014.
 - 1.3. Mjesta za punjenje motornih vozila kategorije L:

Javno dostupna mjesta za punjenje izmjeničnom strujom (AC) rezervirana za električna vozila kategorije L snage do 3,7 kW opremljena su u svrhu interoperabilnosti barem jednim od sljedećeg:

 - (a) utičnicama ili priključcima za vozila tipa 3A sukladno normi EN 62196-2:2017 (za punjenje u načinu 3);
 - (b) utičnicama u skladu s normom IEC 60884-1:2002+A1:2006+A2:2013 (za punjenje u načinu 1 ili 2).
 - 1.4. Mjesta za punjenje male snage i mjesta za punjenje velike snage za električne autobuse:
 - mjesta za punjenje male snage i mjesta za punjenje velike snage električnih autobusa izmjeničnom strujom (AC) opremljena su u svrhu interoperabilnosti barem priključcima tipa 2 sukladno normi EN 62196-2:2017;
 - mjesta za punjenje male snage i mjesta za punjenje velike snage električnih autobusa istosmjernom strujom (DC) opremljena su barem priključcima kombiniranog sustava za punjenje „Combo 2” sukladno normi EN 62196-3:2014.
 - 1.5. Uređaj za automatsko spajanje s kontaktnim sučeljem za kontaktno punjenje električnih autobusa u načinu 4 u skladu s normom EN 61851-23-1:2020 opremljen je barem mehaničkim i električnim sučeljima, kako je definirano u normi EN 50696:2021, s obzirom na:
 - uređaj za automatsko spajanje (ACD) ugrađen na infrastrukturu (pantograf);
 - uređaj za automatsko spajanje (ACD) ugrađen na krov vozila;
 - uređaj za automatsko spajanje (ACD) ugrađen ispod vozila;
 - uređaj za automatsko spajanje (ACD) ugrađen na infrastrukturu koji se povezuje sa bočnim dijelom ili krovom vozila.
 - 1.6. Tehničke specifikacije za priključke za punjenje teških električnih vozila (punjenje istosmjernom strujom).
 - 1.7. Tehničke specifikacije za induktivno statično bežično punjenje osobnih automobila i lakih električnih vozila.
 - 1.8. Tehničke specifikacije za induktivno statično bežično punjenje teških električnih vozila.

- 1.9. Tehničke specifikacije za induktivno dinamično bežično punjenje osobnih automobila i lakih električnih vozila.
- 1.10. Tehničke specifikacije za induktivno dinamično bežično punjenje teških električnih vozila.
- 1.11. Tehničke specifikacije za induktivno statično bežično punjenje električnih autobusa.
- 1.12. Tehničke specifikacije za induktivno dinamično bežično punjenje električnih autobusa.
- 1.13. Tehničke specifikacije za električni cestovni sustav za dinamično nadzemno napajanje preko pantografa za teška električna vozila.
- 1.14. Tehničke specifikacije za električni cestovni sustav za dinamično nadzemno napajanje preko vodljivih tračnica za osobne električne automobile, laka električna vozila i teška električna vozila.
- 1.15. Tehničke specifikacije za zamjenu baterija za električna vozila kategorije L.
- 1.16. Ako je to tehnički izvedivo, tehničke specifikacije za zamjenu baterija za osobne električne automobile i laka električna vozila.
- 1.17. Ako je to tehnički izvedivo, tehničke specifikacije za zamjenu baterija za teška električna vozila.
- 1.18. Tehničke specifikacije postaja za punjenje kako bi se osigurao pristup korisnicima s invaliditetom.
2. Tehničke specifikacije za razmjenu komunikacija u sektoru za punjenje električnih vozila
 - 2.1. Tehničke specifikacije u pogledu komunikacije između električnog vozila i mjesta za punjenje (komunikacija između vozila i mreže).
 - 2.2. Tehničke specifikacije u pogledu komunikacije između mjesta za punjenje i sustava za upravljanje mjestom za punjenje (pozadinska komunikacija).
 - 2.3. Tehničke specifikacije u pogledu komunikacije između operatora mjesta za punjenje, pružatelja usluga elektromobilitnosti i platformi za e-roaming.
 - 2.4. Tehničke specifikacije u pogledu komunikacije između operatora mjesta za punjenje i operatora distribucijskog sustava.
3. Tehničke specifikacije za opskrbu vodikom za vozila za cestovni prijevoz
 - 3.1. Mjesta na otvorenom za opskrbu plinovitim vodikom koji se upotrebljava kao gorivo u motornim vozilima ispunjavaju barem zahtjeve u pogledu interoperabilnosti opisane u normi EN 17127:2020.
 - 3.2. Značajke u pogledu kvalitete vodika kojim mjesta za punjenje opskrbljuju motorna vozila vodikom moraju biti u skladu sa zahtjevima opisanima u normi EN 17124:2022. U normi su ujedno opisane metode kojima se osigurava postizanje kvalitete vodika.
 - 3.3. Algoritam opskrbe mora biti u skladu sa zahtjevima iz norme EN 17127:2020.
 - 3.4. Nakon što se zaključi postupak za certifikaciju norme EN ISO 17268:2020, priključci za opskrbu motornih vozila plinovitim vodikom moraju biti u skladu barem s tom normom.

- 3.5. Tehničke specifikacije za priključke za mjesta za opskrbu teških vozila plinovitim (stlačenim) vodikom.
- 3.6. Tehničke specifikacije za priključke za mjesta za opskrbu teških vozila ukapljenim vodikom.
4. Tehničke specifikacije za metan u cestovnom prometu
 - 4.1. Mjesta za opskrbu motornih vozila stlačenim prirodnim plinom (SPP) moraju imati tlak dovoda goriva (radni tlak) od 20,0 MPa (200 bara) na 15 °C. Dozvoljen je najviši tlak dovoda goriva od 26,0 MPa uz „temperaturnu kompenzaciju“, u skladu s normom EN ISO 16923:2018.
 - 4.2. Profil priključka mora biti u skladu s Pravilnikom br. 110 Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu koji se odnosi na dijelove I. i II. norme EN ISO 14469:2017.
 - 4.3. Mjesta za opskrbu motornih vozila ukapljenim metanom moraju imati tlak dovoda goriva niži od najvećeg dopuštenog radnog tlaka spremnika vozila kako je navedeno u normi EN ISO 16924:2018, „Postaje za punjenje prirodnim plinom – Postaje za punjenje vozila ukapljenim prirodnim plinom (UPP)“. Osim toga, profil priključka mora biti u skladu s normom EN ISO 12617:2017 „Cestovna vozila – Priključak za punjenje ukapljenim prirodnim plinom (UPP) – Priključak za 3,1 MPa“.
5. Tehničke specifikacije za opskrbu električnom energijom u pomorskom prometu i za plovidbu unutarnjim vodama
 - 5.1. Opskrba električnom energijom s kopna za morska plovila, uključujući projektiranje, instaliranje i testiranje sustava, mora biti barem u skladu s tehničkim specifikacijama iz norme IEC/IEEE 80005-1:2019/AMD1:2022 za visokonaponske priključke s kopna.
 - 5.2. Utikači, utičnice i brodske spojnice za visokonaponske priključke s kopna moraju biti u skladu barem s tehničkom specifikacijom iz norme IEC 62613-1:2019.
 - 5.3. Opskrba električnom energijom s kopna za plovila unutarnje plovidbe mora biti u skladu barem s normom EN 15869-2:2019 ili normom EN 16840:2017 ovisno o energetske zahtjevima.
 - 5.4. Tehničke specifikacije za mjesta za punjenje baterija s kopna za pomorska plovila, uključujući međusobno povezivanje i interoperabilnost sustava za pomorska plovila.
 - 5.5. Tehničke specifikacije za punjenje baterija s kopna za plovila unutarnje plovidbe, koje uključuju međusobno povezivanje i interoperabilnost sustava za plovila unutarnje plovidbe.
 - 5.6. Tehničke specifikacije za komunikacijska sučelja plovila – luka u automatiziranim sustavima za opskrbu električnom energijom s kopna i za punjenje baterija za pomorska plovila.
 - 5.7. Tehničke specifikacije za komunikacijska sučelja plovila – luka u automatiziranim sustavima za opskrbu električnom energijom s kopna i za punjenje baterija za plovila unutarnje plovidbe.
 - 5.8. Ako je to tehnički izvedivo, tehničke specifikacije za razmjenu i punjenje baterija na postajama na kopnu za plovila unutarnje plovidbe.
6. Tehničke specifikacije za skladištenje vodika u pomorskom prometu i za plovidbu unutarnjim vodama
 - 6.1. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje plinovitog (stlačenog) vodika za pomorska plovila s pogonom na vodik.

- 6.2. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje plinovitog (stlačenog) vodika za plovila unutarnje plovidbe s pogonom na vodik.
- 6.3. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje ukapljenog vodika za pomorska plovila s pogonom na vodik.
- 6.4. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje ukapljenog vodika za plovila unutarnje plovidbe s pogonom na vodik.
7. Tehničke specifikacije za skladištenje metanola u pomorskom prometu i za plovidbu unutarnjim vodama
- 7.1. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje metanola za pomorska plovila s pogonom na metanol.
- 7.2. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje metanola za plovila unutarnje plovidbe s pogonom na metanol.
8. Tehničke specifikacije za skladištenje amonijaka u pomorskom prometu i za plovidbu unutarnjim vodama
- 8.1. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje amonijaka za pomorska plovila s pogonom na amonijak.
- 8.2. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu i skladištenje amonijaka za plovila unutarnje plovidbe s pogonom na amonijak.
9. Tehničke specifikacije za mjesta za opskrbu ukapljenim metanom u pomorskom prometu i unutarnjoj plovidbi
- 9.1. Mjesta za opskrbu ukapljenim metanom za morska plovila koja nisu obuhvaćena Međunarodnim kodeksom za gradnju i opremanje brodova za prijevoz ukapljenog plina u različenom stanju (Kodeks IGC) moraju biti u skladu barem s normom EN ISO 20519:2017.
- 9.2. Mjesta za opskrbu ukapljenim metanom za plovila unutarnje plovidbe moraju biti u skladu barem s normom EN ISO 20519:2017 (dijelovi od 5.3. do 5.7.) samo u svrhu interoperabilnosti.
10. Tehničke specifikacije povezane s označivanjem goriva
- 10.1. Oznaka „Goriva – Identifikacija kompatibilnosti vozila – Grafički prikaz informacija za potrošače” mora biti u skladu s normom EN 16942:2016 + A1:2021.
- 10.2. „Identifikacija kompatibilnosti vozila i infrastrukture – Grafički prikaz priključka za punjenje električnog vozila (EV) kao informacija korisniku” mora biti u skladu barem s normom EN 17186:2019.
- 10.3. Zajednička metodologija za usporedbu jediničnih cijena za alternativna goriva utvrđena Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2018/732 ⁽¹⁾.
- 10.4. Tehničke specifikacije za postaje za punjenje električnom energijom i objekte za opskrbu vodikom za željeznički prijevoz.

⁽¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/732 od 17. svibnja 2018. o zajedničkoj metodologiji za usporedbu jediničnih cijena alternativnih goriva u skladu s Direktivom 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 123, 18.5.2018., str. 85.).

PRILOG III.

Zahtjevi za izvješćivanje o uvođenju električnih vozila i javno dostupne infrastrukture za punjenje

1. Države članice moraju svoja izvješća o uvođenju električnih vozila kategorizirati kako slijedi:
 - električna vozila na baterije, zasebno za kategorije M₁, N₁, M_{2/3} i N_{2/3}
 - hibridna vozila na punjenje, zasebno za kategorije M₁, N₁, M_{2/3} i N_{2/3}
2. Države članice moraju svoja izvješća o uvođenju javno dostupnih mjesta za punjenje kategorizirati kako slijedi:

Kategorija	Potkategorija	Najveća izlazna snaga	Definicija u skladu s člankom 2. ove Uredbe
Kategorija 1 (izmjenična)	Mjesto za sporo punjenje izmjeničnom strujom, jedna faza	$P < 7,4 \text{ kW}$	Mjesto za punjenje male snage
	Mjesto za srednje brzo punjenje izmjeničnom strujom, tri faze	$7,4 \text{ kW} \leq P \leq 22 \text{ kW}$	
	Mjesto za brzo punjenje izmjeničnom strujom, tri faze	$P > 22 \text{ kW}$	Mjesto za punjenje visoke snage
Kategorija 2 (istosmjerna)	Mjesto za sporo punjenje istosmjernom strujom	$P < 50 \text{ kW}$	
	Mjesto za brzo punjenje istosmjernom strujom	$50 \text{ kW} \leq P < 150 \text{ kW}$	
	Razina 1 – Mjesto za jako brzo punjenje istosmjernom strujom	$150 \text{ kW} \leq P < 350 \text{ kW}$	
	Razina 2 – Mjesto za jako brzo punjenje istosmjernom strujom	$P \geq 350 \text{ kW}$	

3. Sljedeći podatci moraju biti navedeni zasebno za javno dostupnu infrastrukturu za punjenje namijenjenu lakim vozilima i teškim vozilima:
 - broj mjesta za punjenje o kojima se izvješćuje za svaku kategoriju iz točke 2.;
 - broj postaja za punjenje o kojima se izvješćuje za svaku kategoriju iz točke 2.;
 - ukupna agregirana izlazna snaga postaja za punjenje.

PRILOG IV.

Korelacijska tablica

Direktiva 2014/94/EU	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2.	Članak 2.
Članak 3.	Članak 14.
Članak 4.	Članci 3., 4., 5., 9. i 10.
Članak 5.	Članak 6.
-	Članak 7.
Članak 6.	Članci 8. i 11.
-	Članak 12.
-	Članak 13.
Članak 7.	Članak 19.
Članak 8.	Članak 22.
Članak 9.	Članak 23.
Članak 10.	Članci 15., 16. i 24.
-	Članak 17.
-	Članak 18.
-	Članak 20.
-	Članak 21.
-	Članak 25.
Članak 11.	-
Članak 12.	Članak 26.
Članak 13.	-
Prilog I.	Prilog I.
Prilog II.	Prilog II.
-	Prilog III.

UREDBA (EU) 2023/1805 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 13. rujna 2023.****o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni
Direktive 2009/16/EZ****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Pomorski promet čini oko 75 % obujma vanjske trgovine Unije i 31 % obujma njezine unutarnje trgovine. U lukama država članica godišnje se ukrcava ili iskrcava 400 milijuna putnika, uključujući i oko 14 milijuna putnika na brodovima za kružna putovanja. Pomorski promet stoga je ključna sastavnica prometnog sustava Unije i ima ključnu ulogu za njezino gospodarstvo. Tržište pomorskog prometa obilježeno je snažnim tržišnim natjecanjem među gospodarskim subjektima unutar Unije i izvan nje, za što su neophodni jednaki tržišni uvjeti. Stabilnost i napredak tržišta pomorskog prometa i njegovih gospodarskih subjekata ovise o jasnom i usklađenom okviru politike unutar kojeg prijevoznici u pomorskom prometu, luke i drugi subjekti u tom sektoru mogu djelovati s jednakim mogućnostima. Ako dođe do narušavanja tržišta, postoji rizik da se prijevoznici u pomorskom prometu ili luke nađu u nepovoljnom položaju u odnosu na konkurente u sektoru pomorskog prometa ili u drugim prometnim sektorima. Ta nepovoljnost, pak, može dovesti do gubitka konkurentnosti industrije pomorskog prometa, manje radnih mjesta i slabije povezanosti građana i poduzeća.
- (2) Prema Izvješću o plavom gospodarstvu EU-a za 2022., plavo gospodarstvo EU-a otvorilo je ukupno oko 5,7 milijuna radnih mjesta u 2014., od čega je 3,2 milijuna otvoreno izravnim zapošljavanjem u postojećim sektorima, a dodatnih 2,5 milijuna otvoreno je putem odgovarajućih lanaca opskrbe. U tom se izvješću navodi i da su samo pomorske luke Unije otvorile oko 2,5 milijuna radnih mjesta (izravnih i neizravnih) u 2014. Od tog broja radnih mjesta samo ih je oko 0,5 milijuna obuhvaćeno sektorskim statističkim podacima jer pomorske luke stvaraju radna mjesta i gospodarske koristi u drugim sektorima, kao što su logistika i usluge brodskog prijevoza. Sedam postojećih sektora plavog gospodarstva EU-a 2019. ostvarilo je bruto dodanu vrijednost u iznosu od 183,9 milijardi EUR ⁽³⁾.

⁽¹⁾ SL C 152, 6.4.2022., str. 145.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 11. srpnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 25. srpnja 2023.

⁽³⁾ Europska komisija, Glavna uprava za pomorstvo i ribarstvo, Zajednički istraživački centar, Addamo, A., Calvo Santos, A., Guillén, J. i dr., Izvješće o plavom gospodarstvu EU-a za 2022. (The EU blue economy report 2022), Ured za publikacije Europske unije, 2022., <https://data.europa.eu/doi/10.2771/793264>.

- (3) Prema radnom dokumentu službi Komisije priloženom Komunikaciji Komisije od 9. prosinca 2020. pod naslovom „Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti”, u odnosu na druge načine prijevoza, pomorski promet i dalje je ugljično najučinkovitiji način prijevoza izražen u tona/km. Istodobno brodski promet u luke i iz luka Europskog gospodarskog prostora čini otprilike 11 % svih Unijinih emisija ugljičnog dioksida (CO₂) od prometa, te 3 do 4 % ukupnih Unijinih emisija CO₂. Očekuje se da će se emisije CO₂ iz pomorskog prometa povećati ako se ne poduzmu dodatne mjere. Svi gospodarski sektori Unije trebaju doprinijeti brzom smanjenju emisija stakleničkih plinova kako bi se najkasnije do 2050. ostvarila nulta neto stopa emisija, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾. Stoga je ključno da Unija uspostavi primjereni smjer za brzu ekološku tranziciju sektora pomorskog prometa čime bi se ujedno doprinijelo održanju i daljnjem promicanju njezine vodeće uloge u svijetu kad je riječ o zelenim tehnologijama, uslugama i rješenjima te daljnjem poticanju otvaranja radnih mjesta u povezanim vrijednosnim lancima, a istodobno bi se održavala konkurentnost.
- (4) Kako bi se unaprijedio angažman Unije u pogledu klime u skladu s Pariškim sporazumom ⁽⁵⁾ usvojenim u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („Pariški sporazum”), Uredbom (EU) 2021/1119 nastoje se do 2030. za najmanje 55 % smanjiti emisije stakleničkih plinova (emisije nakon što se odbiju uklanjanja) u odnosu na razine iz 1990. čime se osigurava da Unija najkasnije do 2050. postigne klimatsku neutralnost. Osim toga, potrebni su razni komplementarni instrumenti politike kako bi se potaknula i ubrzala upotreba održivo proizvedenih obnovljivih i niskougljičnih goriva, među ostalim i u sektoru pomorskog prometa, uz poštovanje načela tehnološke neutralnosti. Potreban razvoj tehnologije i njezino uvođenje trebaju već biti pokrenuti do 2030. kako bi se pripremilo za znatno bržu promjenu nakon toga. Također je ključno poticati inovacije i podržavati istraživanja u pogledu novih i budućih inovacija kao što su alternativna nova goriva, ekološki dizajn, materijali biološkog podrijetla, pogon na vjetar i pogon s pomoću vjetra.
- (5) U kontekstu prelaska na obnovljiva i niskougljična goriva te zamjenske izvore energije, ključno je osigurati pravilno funkcioniranje i pošteno tržišno natjecanje na tržištu pomorskog prometa Unije kad je riječ o gorivima za pomorski promet koja čine znatan udio troškova društava i brodarâ. Stoga bi mjere politike trebale biti troškovno učinkovite. Razlike u zahtjevima koji se odnose na gorivo u državama članicama mogu znatno utjecati na gospodarske rezultate brodarâ i negativno utjecati na tržišno natjecanje. Zbog međunarodne prirode pomorskog prometa brodari lako mogu puniti velike količine goriva u trećim zemljama te ih prevoziti, što bi također moglo doprinijeti riziku od gubitka konkurentnosti luka u Uniji u odnosu na luke izvan Unije. To stanje moglo bi dovesti do istjecanja ugljika i narušavanja konkurentnosti sektora ako raspoloživost obnovljivih i niskougljičnih goriva u morskim lukama u nadležnosti države članice nije popraćena zahtjevima za njihovu upotrebu koji se primjenjuju na sve brodove koji uplovljavaju u pomorske luke pod nadležnošću država članica i isplivljavaju iz njih. Stoga bi se ovom Uredbom trebale utvrditi mjere kojima bi se osiguralo da se uvođenje obnovljivih i niskougljičnih goriva na tržište goriva za pomorski promet odvija u uvjetima poštenog tržišnog natjecanja na tržištu pomorskog prometa Unije.
- (6) Sektor pomorskog prometa podložan je jakoj međunarodnoj konkurenciji. Zbog velikih razlika u regulatornom opterećenju među državama zastava često dolazi do nepoželjnih praksi poput zamjene zastave brodova. Zbog globalnog karaktera koji je svojstven tom sektoru istaknuta je važnost neutralnog pristupa u pogledu zastave broda i povoljnog regulatornog okruženja, čime bi se lakše privukla nova ulaganja i zaštitila konkurentnost Unijinih luka, brodovlasnika i brodarâ.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

⁽⁵⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

- (7) Kako bi se ostvario učinak na sve aktivnosti u sektoru pomorskog prometa, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na polovinu energije koju upotrebljava brod koji u luku pod nadležnošću države članice dolazi iz luke izvan nadležnosti države članice, polovinu energije koju upotrebljava brod koji odlazi iz luke pod nadležnošću države članice i dolazi u luku izvan nadležnosti države članice, svu energiju koju upotrebljava brod koji u luku pod nadležnošću države članice dolazi iz luke pod nadležnošću države članice te na svu energiju upotrijebljenu u luci pod nadležnošću države članice. Takvim se okvirom primjene osigurava učinkovitost ove Uredbe, među ostalim povećanjem pozitivnog učinka takvog okvira na okoliš. Tim bi se okvirom istodobno trebao ograničiti rizik od pristajanja u luke radi izbjegavanja plaćanja i rizik od premještanja aktivnosti ili njihova preusmjerenja izvan Unije. Kako bi se osiguralo neometano odvijanje pomorskog prometa i izbjegla narušavanja na unutarnjem tržištu, dosljednim pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi trebalo bi osigurati jednake uvjete među prijevoznicima u pomorskom prometu i među lukama u pogledu svih dolazaka u luke pod nadležnošću država članica i odlazaka iz njih te boravka brodova u tim lukama.
- (8) Ključno je da Komisija i nadležna tijela država članica kontinuirano osiguravaju da se u njihovim administrativnim postupcima odražava najbolja praksa i poduzimaju mjere kako bi se zajamčila dosljednost, izbjeglo udvostručavanje u sektorskom zakonodavstvu te pojednostavnilo izvršenje ove Uredbe, čime bi se na najmanju moguću mjeru svelo administrativno opterećenje za brodovlasnike, brodare, luke i verifikatore.
- (9) Ova bi Uredba trebala biti u skladu s Uredbom (EU) 2023/1804 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, Direktivom (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652 ⁽¹¹⁾ te s direktivom Vijeća o restrukturiranju okvira Unije za opozivanje energenata i električne energije (preinaka) kako bi se osigurao potreban stupanj pravne sigurnosti i sigurnosti ulaganja. Takva usklađenost trebala bi osigurati usklađen zakonodavni okvir za sektor pomorskog prometa kojim se doprinosi znatnom povećanju proizvodnje održivih alternativnih goriva, osigurava uvođenje potrebne infrastrukture i potiče upotreba tih goriva u stalno rastućem udjelu plovila.
- (10) Savjetovanja između upravljačkog tijela luke i korisnika luke te drugih relevantnih dionika, kako je predviđeno u članku 15. stavku 2. Uredbe (EU) 2017/352 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾, trebala bi se održavati s ciljem da se koordinira dostupnost lučkih usluga u pogledu planirane opskrbe alternativnim gorivom uvedene u lukama, kao i u pogledu potražnje koja se očekuje od brodova koji pristaju u tim lukama.

⁽⁶⁾ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2023/1804 od 13. rujna 2023. o uvođenju infrastrukture za alternativna goriva i stavljanju izvan snage Direktive 2014/94/EU (vidjeti stranicu 1. ovoga Službenog lista).

⁽⁷⁾ Direktiva ((EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije (SL L 130, 16.5.2023., str. 134.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ (SL L 350, 28.12.1998., str. 58.).

⁽¹¹⁾ Direktiva Vijeća (EU) 2015/652 od 20. travnja 2015. o utvrđivanju metoda izračuna i zahtjeva u vezi s izvješćivanjem u skladu s Direktivom 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva (SL L 107, 25.4.2015., str. 26.).

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2017/352 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2017. o uspostavi okvira za pružanje lučkih usluga i zajedničkih pravila o financijskoj transparentnosti luka (SL L 57, 3.3.2017., str. 1.).

- (11) Pravila utvrđena ovom Uredbom trebala bi se na nediskriminirajući način primjenjivati na brodove bez obzira na njihovu zastavu. Radi usklađenosti s Unijinim i međunarodnim pravilima u području pomorskog prometa, i kako bi se ograničilo administrativno opterećenje, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na brodove bruto tonaže (GT) veće od 5 000, ali ne bi se trebala primjenjivati na ratne brodove, vojne pomoćne brodove, brodove za ulov ili preradu ribe, drvene brodove jednostavne gradnje, brodove koji nemaju mehanički pogon ili vladine brodove koji se upotrebljavaju u nekomercijalne svrhe. Iako brodovi bruto tonaže veće od 5 000 čine otprilike samo 55 % svih brodova koji pristaju u lukama u skladu s Uredbom (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾, oni su odgovorni za otprilike 90 % emisija CO₂ iz sektora pomorskog prometa. Komisija bi trebala redovito preispitivati situaciju s ciljem da se područje primjene ove Uredbe u konačnici proširi na brodove bruto tonaže manje od 5 000.
- (12) Države članice koje na svojem državnom području nemaju ni morske luke, ni akreditiranog verifikatora, ni brodova koji plove pod njihovom zastavom a obuhvaćeni su područjem primjene ove Uredbe i koje nisu nadležne države u smislu ove Uredbe ne trebaju poduzimati nikakve mjere u vezi sa zahtjevima na temelju ove Uredbe sve dok takve okolnosti postoje.
- (13) S obzirom na povećane troškove za brodove koji ispunjavaju zahtjeve ove Uredbe, nedostatak globalne mjere pojačava rizik od zaobilazanja mjera. Pristajanja u luke izvan Unije radi izbjegavanja plaćanja i premještanje djelatnosti pretovara u luke izvan Unije neće samo umanjiti okolišne koristi internalizacije troškova emisija iz djelatnosti pomorskog prometa već može uzrokovati i dodatne emisije zbog dodatne udaljenosti koju brodovi prelaze kako bi izbjegli primjenu ove Uredbe. Stoga je primjereno da se iz pojma „luka pristajanja” isključe određena zaustavljanja u lukama izvan Unije. To bi isključenje trebalo biti usmjereno na luke u blizini Unije u kojima je rizik od izbjegavanja plaćanja najznatniji. Ograničenje od 300 nautičkih milja od luke u nadležnosti jedne od država članica razmjern je odgovor na prakse izbjegavanja plaćanja jer se njime postiže ravnoteža između dodatnog opterećenja i rizika od izbjegavanja plaćanja. Osim toga, isključivanje iz pojma „luka pristajanja” trebalo bi se odnositi samo na zaustavljanje kontejnerskih brodova u određenim lukama izvan Unije u kojima većinu kontejnerskog prometa čini prekrcaj kontejnera. Za takve se plovidbe rizik od izbjegavanja plaćanja zbog nepostojanja mjera ublažavanja sastoji i od premještanja lučkog čvorišta u luke izvan Unije, čime se pogoršavaju učinci izbjegavanja plaćanja. Kako bi se osigurala proporcionalnost te globalne mjere i jednako postupanje u skladu s njom, u obzir bi trebalo uzeti mjere u trećim zemljama koje su istovrijedne s ovom Uredbom.
- (14) Kako bi se u obzir uzela specifična situacija otočnih regija, naglašena u članku 174. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), i potreba za očuvanjem povezanosti otoka i perifernih regija Unije sa središnjim regijama Unije, trebalo bi dopustiti privremena izuzeća za putovanja koja se obavljaju putničkim brodovima koji nisu brodovi za kružna putovanja između luke pristajanja pod nadležnošću države članice i luke pristajanja pod nadležnošću iste države članice koja se nalazi na otoku s manje od 200 000 stalnih stanovnika.
- (15) Uzimajući u obzir posebne značajke i ograničenja najudaljenijih regija Unije, posebno njihovu udaljenost i izoliranost, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti očuvanju njihove dostupnosti i djelotvorne povezanosti pomorskim prometom. Stoga bi za brodove koji su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe trebalo u područje primjene ove Uredbe uključiti polovinu energije koja se upotrebljava za putovanja od luke pristajanja ili do luke pristajanja smještene u jednoj od najudaljenih regija. Iz istih bi razloga trebalo dopustiti privremena izuzeća za putovanja između jedne luke pristajanja smještene u najudaljenijoj regiji i druge luke pristajanja smještene u najudaljenijoj regiji te u odnosu na energiju koju upotrijebe brodovi tijekom njihova boravka u luci pristajanja odgovarajućih najudaljenijih regija.

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.).

- (16) Države članice koje ne dijele kopnenu granicu s nekom drugom državom članicom posebno ovise o svojoj pomorskoj povezanosti s ostatkom Unije, osobito kako bi održale povezanost potrebnu njihovim građanima. Takve se države članice moraju osloniti na ugovore o javnoj nabavi usluga ili obveze pružanja javne usluge kako bi ostvarile cilj održavanja povezanosti putničkim brodovima. Trebalo bi dopustiti privremeno izuzeće kako bi se državama članicama omogućilo da odgovore na prijeku potrebu za pružanjem usluge od općeg gospodarskog interesa i osiguraju povezivost, kao i gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju.
- (17) Uz opću mogućnost da države članice izuzmu putovanja putničkih brodova koji nisu brodovi za kružna putovanja na otoke s manje od 200 000 stalnih stanovnika, slično izuzeće trebalo bi dopustiti u pogledu domaćih plovidbi do otoka koje se obavljaju u okviru ugovora o javnoj nabavi usluga ili podliježu obvezi pružanja javne usluge. Takve ugovore i obveze uspostavile su države članice kako bi osigurale primjerenu razinu povezanosti s otočnim regijama po pristupačnim cijenama, što se tržišnim silama inače ne bi ostvarilo. Države članice trebale bi imati pravo privremeno izuzeti takva putovanja putničkih brodova između njihova kopna i otoka iste države članice kako bi se održali uvjeti pod kojima su sklopljeni ugovori o javnoj nabavi usluga ili obveze pružanja javne usluge i osigurala trajna povezanost, kao i gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija dotičnog otoka.
- (18) Člankom 2. točkom 1. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3577/92 ⁽¹⁴⁾ utvrđeno je da u pogledu luka koje se nalaze u Ceuti i Melilli treba postupati na isti način kao i s otočnim lukama. Iako po svojoj prirodi nisu otočne luke, njihov zemljopisni položaj u kontinentalnoj Africi i nepostojanje kopnenih veza sa Španjolskom znači da su, u odnosu na kontinentalnu Europu i posebno Španjolsku, te luke usporedive s otočnim lukama. Stoga bi Ceutu i Melillu trebalo smatrati otočnim lukama u odnosu na privremeno izuzeće za pomorsku kabotažu između kopna države članice i otoka pod njihovom nadležnošću.
- (19) Plovidba u uvjetima leda, posebno u sjevernim dijelovima Baltičkog mora, i tehnička svojstva brodova kategoriziranih za plovidbu područjima s ledom uzrokuju dodatne troškove za pomorski promet, a ti bi se troškovi mogli još povećati ovom Uredbom. Takve bi dodatne troškove za brodove kategorizirane za plovidbu područjima s ledom, zbog plovidbe u uvjetima leda i zbog njihovih tehničkih svojstava, trebalo smanjiti kako bi se održali jednaki uvjeti kao i za druge brodove. Stoga bi brodarskim društvima trebalo dopustiti da se za brodove kategorizirane za plovidbu područjima s ledom posluže prilagođenom količinom energije koja se upotrebljava na brodu. Osim toga, ovom bi se Uredbom za ograničeno razdoblje trebalo omogućiti izuzimanje, udjela dodatne energije koja se upotrebljava tijekom plovidbe u uvjetima leda za određena razdoblja tijekom kojih se brodovi kategorizirani za plovidbu područjima s ledom suočavaju s uvjetima plovidbe kroz led. U tu bi svrhu trebalo uspostaviti provjerljivu metodologiju kako bi se omogućila korelacija između izuzetih udjela energije i stvarnih uvjeta navigacije kroz led. Komisija bi trebala ponovno procijeniti takvu metodologiju, posebno s obzirom na pouzdanost praćenja podataka potrebnih za izvješćivanje o udaljenosti i dodatnoj energiji za plovidbu u uvjetima leda, s ciljem da se ta mjera možda produlji.
- (20) Subjekt odgovoran za osiguravanje usklađenosti s ovom Uredbom trebalo bi biti društvo, definirano kao brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, kao što je upravitelj ili zakupnik broda bez posade, koje je od brodovlasnika preuzelo odgovornost za rad broda i koje je po preuzimanju te odgovornosti pristalo preuzeti sve dužnosti i odgovornosti propisane Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja, kako je proveden u Uniji Uredbom (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾. Definicija društva u okviru ove Uredbe usklađena je s globalnim sustavom za prikupljanje podataka koji je 2016. uspostavila Međunarodna pomorska organizacija (IMO).

⁽¹⁴⁾ Uredba Vijeća (EEZ) br. 3577/92 od 7. prosinca 1992. o primjeni načela slobode pružanja usluga u pomorskom prometu unutar država članica (pomorska kabotaža) (SL L 364, 12.12.1992., str. 7).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EZ) br. 336/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o provedbi Međunarodnog pravilnika o upravljanju sigurnošću unutar Zajednice i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 3051/95 (SL L 64, 4.3.2006., str. 1.).

- (21) Za razvoj i uvođenje novih goriva i energetskih rješenja potreban je koordinirani pristup kako bi se uskladili ponuda, potražnja i osiguravanje odgovarajuće distribucijske infrastrukture. Iako je postojećim regulatornim okvirom Unije proizvodnja goriva već djelomično obuhvaćena Direktivom (EU) 2018/2001, a distribucija goriva Direktivom 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾, postoji i potreba za instrumentom kojim se uspostavljaju sve veće razine potražnje za obnovljivim i niskougljičnim gorivima za pomorski promet.
- (22) Iako se instrumentima kao što su određivanje cijene ugljika ili ciljevi za intenzitet ugljika određenih aktivnosti promiču poboljšanja energetske učinkovitosti, oni nisu prikladni za ostvarivanje znatnog pomaka prema obnovljivim i niskougljičnim gorivima u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju. Stoga je nužan poseban regulatorni pristup namijenjen uvođenju obnovljivih i niskougljičnih goriva za pomorski promet i zamjenskih izvora energije, kao što su energija vjetra ili električna energija.
- (23) Intervencije putem politike radi poticanja potražnje za obnovljivim i niskougljičnim gorivima za brodski promet trebale bi se temeljiti na ciljevima i poštovati načelo tehnološke neutralnosti. U skladu s tim, trebalo bi utvrditi granične vrijednosti intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodovima a da se ne propisuje upotreba nekog određenog goriva ili tehnologije. Takve granične vrijednosti trebalo bi uspostaviti u odnosu na referentnu vrijednost koja odgovara prosjeku, za flotu, intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodovima 2020. godine utvrđenom na osnovi podataka koji se prate i o kojima se izvješćuje u okviru Uredbe (EU) 2015/757, metodologije i zadanih vrijednosti utvrđenih u prilogima I. i II. ovoj Uredbi.
- (24) Kako bi se zadovoljile buduće potrebe, trebalo bi promicati razvoj i uvođenje obnovljivih i niskougljičnih goriva s visokim potencijalom za održivost, komercijalnu zrelost te inovacije i rast. Time će se podržati stvaranje inovativnih i konkurentnih tržišta goriva i osigurati dostatna opskrba održivim gorivima za pomorski promet u kratkoročnom i dugoročnom razdoblju kako bi se doprinijelo ambicijama Unije u pogledu dekarbonizacije prometa i istodobno ojačali njezini naponi na postizanju visoke razine zaštite okoliša. U tu bi svrhu trebala biti prihvatljiva održiva goriva za pomorski promet proizvedena iz sirovina navedenih u dijelovima A i B Priloga IX. Direktivi (EU) 2018/2001, kao i sintetičkih goriva za pomorski promet. Posebno su ključna održiva goriva za pomorski promet proizvedena iz sirovina navedenih u dijelu B Priloga IX. Direktivi (EU) 2018/2001 jer će komercijalno najzrelija tehnologija za proizvodnju takvih goriva za pomorski promet u cilju dekarbonizacije pomorskog prijevoza već biti dostupna u kratkoročnom razdoblju.
- (25) Do neizravne promjene upotrebe zemljišta dolazi kad se zbog uzgoja kultura za biogoriva, biotekućine i goriva iz biomase istiskuje tradicionalna proizvodnja kultura za hranu i hranu za životinje. Takva dodatna potražnja povećava pritisak na zemljište i može dovesti do proširenja poljoprivrednog zemljišta na područja s velikim zalihama ugljika, kao što su šume, močvarna zemljišta i tresetišta, što bi uzrokovalo dodatne emisije stakleničkih plinova i gubitak bioraznolikosti. Istraživanja su pokazala da razmjer učinka ovisi o raznim čimbenicima, uključujući vrstu sirovine koja se upotrebljava za proizvodnju goriva, razinu dodatne potražnje za sirovinama zbog upotrebe biogoriva, biotekućina i goriva iz biomase te u kojoj je mjeri zemljište s velikim zalihama ugljika zaštićeno u cijelom svijetu. Razina emisija stakleničkih plinova uzrokovana neizravnom promjenom upotrebe zemljišta ne može se nedvosmisleno i potpuno precizno utvrditi na način koji je potreban za uspostavu emisijskih faktora potrebnih zbog primjene ove Uredbe. Međutim, postoje dokazi da sva goriva proizvedena iz sirovina u određenoj mjeri uzrokuju neizravnu promjenu uporabe zemljišta. Osim što predstavlja rizik za bioraznolikost, neizravna promjena uporabe zemljišta može dovesti do emisija stakleničkih plinova povezanih s neizravnom promjenom uporabe zemljišta koje mogu djelomično ili potpuno poništiti sve uštede emisija stakleničkih plinova pojedinih biogoriva, biotekućina ili goriva iz biomase. Ti su rizici posebno ozbiljni zbog potencijalno velikog proširenja proizvodnje koje je uvjetovano znatnim povećanjem potražnje. U skladu s tim, u okviru ove Uredbe ne bi trebalo promicati upotrebu goriva koja se temelje na kulturama za proizvodnju hrane i hrane za životinje. Direktivom (EU) 2018/2001 već su utvrđene gornje granice za doprinos takvih biogoriva, biotekućina i goriva iz biomase ciljevima uštede emisija stakleničkih plinova u sektoru cestovnog i željezničkog prometa s obzirom na njihove manje koristi za okoliš, slabiji potencijal za smanjenje emisija stakleničkih plinova i raširene bojazni u pogledu njihove održivosti.

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

- (26) Kako bi se stvorio jasan i predvidljiv pravni okvir i time potakli rani razvoj tržišta i uvođenje najodrživijih i najinovativnijih tehnologija goriva s potencijalom rasta koji može zadovoljiti buduće potrebe, potreban je namjenski poticaj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla. Takav poticaj opravdan je činjenicom da te vrste goriva, zbog svog znatnog potencijala za dekarbonizaciju kao i zbog svojih procijenjenih kratkoročnih i srednjoročnih troškova proizvodnje, imaju velik potencijal za uvođenje obnovljive energije u mješavinu brodskih pogonskih goriva. Ako se proizvode s pomoću električne energije iz obnovljivih izvora i ugljika uhvaćenog i uskladištenog izravno iz zraka, sintetičkim gorivima može se postići do 100 % ušteda emisija u usporedbi s fosilnim gorivima. Ta goriva ujedno imaju znatne prednosti u odnosu na druge vrste održivih goriva u pogledu učinkovitosti resursa proizvodnog procesa, posebno kad je riječ o potrošnji vode. Međutim, troškovi proizvodnje obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla trenutačno su mnogo viši od tržišne cijene konvencionalnog goriva i očekuje se da će se u srednjoročnom razdoblju zadržati na toj razini. Stoga bi ovom Uredbom trebalo predvidjeti kombinaciju mjera kojom bi se osigurala potpora uvođenju održivih obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, uključujući mogućnost upotrebe „multiplikatora” do kraja 2033., čime bi se omogućilo da se energija iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla dvostruko zaračuna. Osim toga, podcilj od 2 % obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla trebao bi se primjenjivati od 2034. ako nakon praćenja tržišta Komisija izvijesti da je do 2031. udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u brodskim pogonskim gorivima za pomorski promet koja se upotrebljavaju na brodovima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe manji od 1 %. Tom kombinacijom mjera za potporu obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla nastoji se brodarima i opskrbljivačima gorivom pružiti prilika za ulaganje u prihvaćanje te vrste obnovljivog, prilagodljivog i održivog goriva jer se njome pruža i krajnji cilj kojim se opskrbljivačima gorivom pruža sigurnost u pogledu minimalne buduće potražnje, i prilika da tržište pronađe najučinkovitiji način za odgovarajuću prilagodbu. S obzirom na to da se tržište za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u pomorskom prometu tek treba razviti, ova Uredba uključuje zaštitne mjere i fleksibilnost usmjerene na različite moguće scenarije prihvaćanja na tržištu.
- (27) Iako obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla imaju velik potencijal za zadovoljavanje potreba za dekarbonizacijom u pomorskom sektoru, moguće je da će i druga goriva imati usporediv potencijal za dekarbonizaciju. Čimbenici kao što su tehnološka zrelost ili dostupnost pomorskom sektoru mogu utjecati na prihvaćanje obnovljivih i niskougljičnih goriva u različitim lukama. Stoga je ključno osigurati tehnološku neutralnost i izbjeći nepotrebno diskriminiranje drugih goriva s pomoću kojih se postižu slična smanjenja intenziteta stakleničkih plinova kao i s obnovljivim gorivima nebiološkog podrijetla, te izbjeći kažnjavanje brodova koji upotrebljavaju takva goriva. U tu je svrhu važno naznačiti prag uštede emisija stakleničkih plinova od 70 % za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, kako je uspostavljen direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu promicanja energije iz obnovljivih izvora te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća (EU) 2015/652. Taj prag mogu zadovoljiti i goriva koja nisu obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, a koja su biološkog ili sintetičkog podrijetla.
- (28) Potražnja u sektoru pomorskog prometa za biogorivima, biotekučinama i gorivima iz biomase podrijetlom iz kultura za hranu i hranu za životinje trenutačno je neznatna jer je više od 99 % goriva koja se aktualno upotrebljavaju u pomorskom prometu fosilnog podrijetla. Činjenica da su goriva podrijetlom iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje neprihvatljiva za doprinos ciljevima ove Uredbe ujedno smanjuje rizik od usporavanja dekarbonizacije prometnog sektora, do kojeg bi inače moglo doći zbog preusmjeravanja biogoriva podrijetlom iz kultura iz cestovnog u pomorski sektor. Ključno je to preusmjeravanje svesti na najmanju moguću mjeru jer je cestovni promet trenutačno i dalje najonečišćujući prometni sektor, a u pomorskom prometu trenutačno se upotrebljavaju pretežno goriva fosilnog podrijetla. Stoga je primjereno izbjeći stvaranje potencijalno velike potražnje za biogorivima, biotekučinama i gorivima iz biomase podrijetlom iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje promicanjem njihove upotrebe na temelju ove Uredbe. U skladu s time, zbog dodatnih emisija stakleničkih plinova i gubitka bioraznolikosti koje uzrokuju sve vrste goriva podrijetlom iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje, treba se smatrati da ta goriva imaju jednake emisijske faktore kao i najnepovoljniji proces.
- (29) Dugo prijelazno razdoblje povezano s razvojem i uvođenjem novih goriva i energetske rješenja za pomorski promet, kao i dug prosječni životni vijek brodova, uobičajeno između 25 i 30 godina, zahtijevaju brzo djelovanje i uspostavu jasnog i predvidljivog dugoročnog regulatornog okvira kojim će se olakšati planiranje i ulaganja svih uključenih dionika. Takav regulatorni okvir olakšat će razvoj i uvođenje novih goriva i energetske rješenja za pomorski promet te potaknuti ulaganja dionika. Takvim bi se regulatornim okvirom trebale utvrditi i granične vrijednosti, do 2050., intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodovima. Te bi granične vrijednosti s vremenom trebale postati ambicioznije kako bi se njima uzeo u obzir očekivani tehnološki razvoj i povećana proizvodnja obnovljivih i niskougljičnih goriva za pomorski promet.

- (30) Ovom bi Uredbom trebalo uspostaviti metodologiju i formulu za izračun godišnjeg prosječnog intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu. Ta bi se formula trebala temeljiti na potrošnji goriva koju prijavljuju brodovi i pritom bi se u obzir trebali uzeti relevantni emisijski faktori potrošenih goriva. U metodologiji bi se trebala odražavati i upotreba zamjenskih izvora energije, kao što su energija vjetra ili električna energija.
- (31) Kako bi se dobila potpunija slika o okolišnoj učinkovitosti različitih izvora energije, učinkovitost goriva u pogledu emisija stakleničkih plinova trebala bi se procjenjivati na temelju pristupa „od izvora do brazde”, uzimajući u obzir učinke proizvodnje, prijevoza, distribucije i upotrebe energije na brodu. Time se potiču tehnologije i proizvodni procesi koji imaju manji otisak emisija stakleničkih plinova i donose stvarne koristi u usporedbi s postojećim konvencionalnim gorivima.
- (32) Učinkovitost obnovljivih i niskougljičnih goriva za pomorski promet u ciklusu „od izvora do brazde” trebala bi se utvrditi primjenom zadanih ili stvarnih i certificiranih emisijskih faktora koji obuhvaćaju emisije ciklusa „od izvora do tanka” i „od tanka do brazde”. Za potrebe ove Uredbe trebali bi se koristiti samo zadani emisijski faktori ciklusa „od izvora do tanka” i zadani emisijski faktori CO₂ ciklusa „od tanka do brazde” za fosilna goriva.
- (33) U slučaju tehnološkog napretka u pogledu novih tehnologija za smanjenje emisija stakleničkih plinova, kao što je hvatanje i skladištenje ugljika na brodu, Komisija bi trebala procijeniti mogućnost da se u formulama za intenzitet stakleničkih plinova i bilancu usklađenosti utvrđenima u prilogima I. odnosno IV. prikaže doprinos takvih tehnologija smanjenju izravnih emisija stakleničkih plinova na brodovima.
- (34) Potreban je sveobuhvatan pristup najrelevantnijim emisijama stakleničkih plinova (CO₂, CH₄ i N₂O) kako bi se promicala upotreba izvora energije koji općenito imaju manji otisak emisija stakleničkih plinova. Kako bi se uvažio potencijal koji metan i dušikovi oksidi imaju u pogledu globalnog zagrijavanja, ograničenje utvrđeno ovom Uredbom trebalo bi se stoga izraziti kao „ekvivalent CO₂”.
- (35) Upotrebom obnovljivih izvora energije i alternativnih pogona, kao što su energija vjetra i solarna energija, znatno se smanjuje intenzitet stakleničkih plinova ukupne energije koju brod upotrebljava. Poteškoće pri točnom mjerenju i kvantificiranju tih izvora energije (upotreba energije s prekidima, izravni prijenos kao pogon itd.) ne bi trebale ometati njihovo priznavanje u okviru ukupne upotrebe energije broda putem približnog utvrđivanja njihova doprinosa bilanci usklađenosti broda.
- (36) Onečišćenje zraka koje uzrokuju brodovi u lukama (sumporni oksidi, dušikovi oksidi i čestice) uzrok je zabrinutosti za obalna područja i lučke gradove. Stoga bi trebalo uvesti posebne i stroge obveze radi smanjenja emisija iz brodova koji su privezani u pristaništu.
- (37) Obveza luka da osiguraju opskrbu električnom energijom s kopna, utvrđena u Uredbi (EU) 2023/1804, trebala bi biti popraćena odgovarajućom obvezom utvrđenom u ovoj Uredbi da se brodovi trebaju priključiti na infrastrukturu za opskrbu električnom energijom s kopna dok su privezani u pristaništu kako bi se osigurala učinkovitost te infrastrukture i izbjegao rizik da imovina postane neupotrebljiva.
- (38) Opskrba električnom energijom s kopna smanjuje onečišćenje zraka koje uzrokuju brodovi i smanjuje količinu emisija stakleničkih plinova koje stvara pomorski promet. Opskrba električnom energijom s kopna jest sve čišća opskrba energijom dostupna brodovima s obzirom na sve veći udio obnovljivih i nefosilnih izvora energije u kombinaciji izvora električne energije koja se upotrebljava u Uniji. Budući da je Direktivom 2014/94/EU obuhvaćeno samo osiguravanje mjesta priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna, potražnja za tom tehnologijom i, posljedično, njezino uvođenje i dalje su ograničeni. Stoga bi trebalo utvrditi posebna pravila kojima se za kontejnerske brodove i putničke brodove propisuje opskrba električnom energijom s kopna, zato što su, prema podacima prikupljenima 2018. u okviru Uredbe (EU) 2015/757, to kategorije brodova koji proizvode najveću količinu emisija po brodu dok su privezani u pristaništu.

- (39) Osim opskrbe električnom energijom s kopna, i druge bi tehnologije u lukama mogle ponuditi jednakovrijedne koristi za okoliš. Ako se pokaže da je upotreba alternativne tehnologije jednakovrijedna opskrbi električnom energijom s kopna, brod bi trebao biti izuzet od obveze da se služi opskrbom električnom energijom s kopna.
- (40) Za brodove na sidrištu ispitani su različiti projekti i rješenja u području opskrbe električnom energijom s kopna, ali trenutačno nije dostupno razrađeno i prilagodljivo tehničko rješenje. Zbog toga bi obveza upotrebe opskrbe električnom energijom s kopna u načelu trebala biti ograničena na brodove privezane u pristaništu. Bez obzira na to, Komisija bi trebala redovito preispitivati situaciju kako bi se ta obveza proširila na brodove na sidrištu kada odgovarajuće tehnologije budu dovoljno razrađene. U međuvremenu bi državama članicama trebalo omogućiti da u određenim slučajevima uvedu obvezu upotrebe opskrbe električnom energijom s kopna za brodove na sidrištu, na primjer u lukama koje su već opremljene takvom tehnologijom ili koje se nalaze na područjima na kojima bi trebalo izbjegavati svaki oblik onečišćenja.
- (41) Iznimke od obveze upotrebe opskrbe električnom energijom s kopna također bi trebalo predvidjeti iz niza objektivnih razloga, podložnih provjeri nadležnog tijela države članice u kojoj se nalazi luka pristajanja ili svih propisno ovlaštenih subjekta, nakon savjetovanja s relevantnim subjektima, prema potrebi. Takve iznimke trebale bi biti ograničene na neplanirana pristajanja u luku, koja se ne provode sustavno, a razlog im je sigurnost ili spašavanje života na moru, na kratkotrajne boravke brodova koji su privezani u pristaništu manje od dva sata jer je to najkraće vrijeme potrebno za priključenje, na slučajeve u kojima je opskrba električnom energijom s kopna nedostupna ili je nespojiva sa situacijom, na pribjegavanje proizvodnji energije na brodu u izvanrednim situacijama te na održavanje i testove funkcionalnosti.
- (42) U lukama koje su obuhvaćene zahtjevima iz članka 9. Uredbe (EU) 2023/1804, iznimke primjenjive u slučaju nedostupnosti ili nekompatibilnosti sustava za opskrbu električnom energijom s kopna trebale bi biti ograničene nakon što su brodovlasnici i upravitelji luka imali dovoljno vremena za potrebna ulaganja, kako bi se osigurali potrebni poticaji za ta ulaganja i izbjeglo nepošteno tržišno natjecanje. Brodari bi trebali pažljivo planirati pristajanja u luku kako bi bili sigurni da mogu obavljati svoje aktivnosti dok su privezani u pristaništu, a da pritom ne otpuštaju onečišćujuće tvari i stakleničke plinove u zrak kako bi se zaštitio okoliš u obalnim područjima i lučkim gradovima. Trebalo bi predvidjeti ograničen broj iznimaka primjenjivih u slučaju nedostupnosti ili nekompatibilnosti opskrbe električnom energijom s kopna kako bi se uzele u obzir situacije u kojima opskrba električnom energijom s kopna nije bila osigurana zbog razloga koji su izvan kontrole broдача. Kako bi se ublažio rizik da imovina postane neupotrebljiva, nekompatibilnost infrastrukture za opskrbu električnom energijom s kopna na brodu i na vezu, kao i neravnoteže u potražnji i ponudi alternativnih goriva, trebalo bi organizirati česte savjetodavne sastanke među relevantnim dionicima radi rasprava o zahtjevima i budućim planovima te donošenja odluka o njima.
- (43) Zahtjevom da luke osiguraju opskrbu električnom energijom s kopna, utvrđenim Uredbom (EU) 2023/1804, uzimaju se u obzir vrste brodova koji se opskrbljuju i obujam prometa dotične luke. Zahtjev da se brodovi povežu s opskrbom električnom energijom s kopna ne bi se trebao primjenjivati na brodove koji pristaju u lukama koje nisu obuhvaćene zahtjevom za opskrbu električnom energijom s kopna utvrđenim u toj uredbi, osim ako je luka ugradila sustav opskrbe električnom energijom s kopna i taj je sustav dostupan na zauzetom vezu, u kojem bi se slučaju od broda trebalo zahtijevati da se priključi na sustav opskrbe električnom energijom s kopna od 1. siječnja 2035.
- (44) S obzirom na pozitivne učinke opskrbe električnom energijom s kopna na lokalno onečišćenje zraka i potrebu da se ta tehnologija prihvati u kratkom roku, intenzitet ugljika iz proizvodnje električne energije isporučene na vezu trebao bi se računati kao nula. Komisija bi trebala predvidjeti mogućnost da se u kasnijoj fazi u obzir uzmu stvarne emisije stakleničkih plinova povezane s električnom energijom ispuštenom putem sustava opskrbe električnom energijom s kopna.
- (45) U provedbi ove Uredbe trebale bi se propisno uzeti u obzir razlike u modelima upravljanja lukama diljem Unije, posebno u odnosu na odgovornost za izdavanje potvrde o oslobađanju broda obveze priključivanja na sustav opskrbe električnom energijom s kopna.
- (46) Koordinacija između luka i broдача ključna je kako bi se osigurali neometani postupci priključivanja na električnu energiju s kopna u lukama. Brodari bi trebali obavijestiti luke u kojima pristaju o svojoj namjeri da se priključe na električnu energiju s kopna i o količini energije koja im je potrebna tijekom tog pristajanja, posebno ako je ta količina veća od procijenjenih potreba za tu kategoriju broda.

- (47) Od 2035. broj iznimaka odobrenih na temelju ove Uredbe od obveze priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna, koja se primjenjuje na određene slučajeve u kojima se brod ne može priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna, trebao bi biti ograničen po brodu tijekom razdoblja izvješćivanja. Kako bi se osiguralo pravedno postupanje prema brodovima i uvažile razlike u njihovim operativnim profilima, broj iznimaka trebao bi odražavati učestalost njihova pristajanja u luku, ali nikada ne bi trebao iznositi više od deset pristajanja u luku po razdoblju izvješćivanja. Međutim, brodu ne bi trebalo izreći kaznu, a uplovljavanja u luku ne bi se trebala uračunavati u najveći broj iznimaka ako je brod prije uplovljavanja u luku zatražio priključivanje na opskrbu električnom energijom s kopna i ako je taj zahtjev prihvatila luka ili propisno ovlašteni subjekt, ali brod nije u mogućnosti priključiti se na opskrbu električnom energijom s kopna te može dokazati da objektivno nije mogao znati da se neće moći priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna.
- (48) Ovom Uredbom trebalo bi uspostaviti pouzdan i transparentan sustav praćenja, izvješćivanja i verifikacije kako bi se pratila usklađenost s njezinim odredbama. Kako bi se osigurala točnost podataka dostavljenih u okviru tog sustava, takav bi se sustav trebao na nediskriminirajući način primjenjivati na sve brodove i zahtijevati verifikaciju koju obavlja treća strana. Radi lakšeg ostvarivanja cilja ove Uredbe te kako bi se ograničilo administrativno opterećenje za društva, verifikatore i nadležna tijela, svi podaci koji su već dostavljeni za potrebe Uredbe (EU) 2015/757 trebali bi se prema potrebi upotrebljavati za verifikaciju usklađenosti s ovom Uredbom.
- (49) Društva bi trebala biti odgovorna za praćenje količine i vrste energije koja se upotrebljava na brodovima u plovidbi i brodovima na vezu te za izvješćivanje o toj količini i vrsti energije i o drugim relevantnim informacijama, kao što su informacije o vrsti brodskog motora ili o prisutnosti tehnologija pogona s pomoću vjetera, kako bi se dokazala usklađenost s ograničenjem intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu, kako je utvrđeno ovom Uredbom. Kako bi se verifikatorima olakšalo ispunjavanje tih obveza praćenja i izvješćivanja te provedbe verifikacijskih aktivnosti, slično kao u Uredbi (EU) 2015/757, društva bi trebala dokumentirati predviđenu metodu praćenja i u planu praćenja navesti dodatne pojedinosti o primjeni ove Uredbe. Plan praćenja te prema potrebi njegove naknadne izmjene trebalo bi dostaviti verifikatoru te bi ih on trebao ocijeniti.
- (50) Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje, trebalo bi uspostaviti jedinstveni sustav praćenja, izvješćivanja i verifikacije za društva u cilju provedbe pravnih akata Unije o smanjenju emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa. U tu svrhu, ubrzo nakon objave ove Uredbe, Komisija bi trebala ispitati usklađenost ove Uredbe s Uredbom (EU) 2015/757 i moguća udvostručavanja između njih te, prema potrebi, pripremiti zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe ili Uredbe (EU) 2015/757.
- (51) Pouzdano certificiranje i praćenje goriva ključno je za postizanje ciljeva ove Uredbe i jamčenje okolišnog integriteta obnovljivih i niskougljičnih goriva za koja se očekuje da će se upotrebljavati u pomorskom sektoru. Takvo bi se certificiranje trebalo provoditi u okviru transparentnog i nediskriminirajućeg postupka. Kako bi se olakšalo certificiranje i ograničilo administrativno opterećenje, certificiranje goriva definiranih u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001 ili, ako je primjenjivo, s relevantnim odredbama pravnog akta Unije o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika, trebalo bi se oslanjati na pravila utvrđena tim pravnim aktima Unije o certificiranju. Taj bi se pristup certificiranju trebao primjenjivati i na goriva koja se ukrcavaju izvan Unije, a koja bi se trebala smatrati uvezenim gorivima, slično kao u Direktivi (EU) 2018/2001. Ako društva namjeravaju odstupiti od zadanih vrijednosti predviđenih tim pravnim aktima Unije ili ovim novim okvirom, to bi trebalo učiniti samo kad se vrijednosti mogu certificirati u okviru jednog od dobrovoljnih sustava priznatih na temelju Direktive (EU) 2018/2001 ili, ako je to primjenjivo, na temelju pravnog akta Unije koji se odnosi na unutarnja tržišta plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika i kojim se utvrđuju određene granične vrijednosti uštede emisija stakleničkih plinova te metodologije za njihov izračun (za vrijednosti „od izvora do tanka”).
- (52) Mogućnost izračuna stvarnih emisijskih faktora „od tanka do brazde”, koji odstupaju od onih utvrđenih u Prilogu II., trebala bi biti dostupna društvima, pod uvjetom da je takav izračun utvrđen u skladu s priznatim i relevantnim međunarodnim normama i da ga te norme podupiru. Takav izračun emisijskih faktora „od tanka do brazde” trebao bi se prvenstveno primjenjivati na laboratorijsko ispitivanje ili izravno mjerenje isteklih emisija iz pretvarača energije, uključujući motore s unutarnjim izgaranjem, gorivne ćelije i povezane jedinice za reformiranje, plinske turbine ili kotlove. Budući da su stvarni emisijski faktori CO₂ „od tanka do brazde” povezani sa sastavom goriva, a

ne s pretvaračem energije, ne bi se trebali razlikovati od zadanih vrijednosti iz Priloga II. Te emisijske faktore „od tanka do brazde” trebalo bi ponovno izračunati samo ako je u tu svrhu razvijena neka relevantna međunarodna norma, posebno za sintetička goriva ili biogoriva. Ne bi trebalo biti moguće odstupati od zadanih vrijednosti predstavljenih za emisijske faktore za izgaranje CO₂ koji se odnose na fosilna goriva.

- (53) Aktivnosti verifikacije provode verifikatori. Kako bi se osigurala nepristranost i učinkovitost, verifikatori bi trebali biti neovisni i stručni pravni subjekti te bi ih trebala akreditirati nacionalna akreditacijska tijela uspostavljena na temelju Uredbe (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾. Verifikatori bi trebali raspolagati sredstvima i osobljem razmjernima veličini flote za koju obavljaju aktivnosti verifikacije na temelju ove Uredbe. Verifikacijom bi se trebala osigurati točnost i potpunost praćenja i izvješćivanja koje provode društva te usklađenost s ovom Uredbom.
- (54) Na temelju podataka i informacija koje prate i prijavljuju društva, verifikatori bi trebali izračunati i utvrditi godišnji prosječni intenzitet stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu i bilancu usklađenosti broda s obzirom na ograničenje, uključujući svaki višak ili manjak usklađenosti, kao i ispunjavanje obveze opskrbe električnom energijom s kopna. Verifikator bi o tim informacijama trebao obavijestiti dotično društvo. Ako je verifikator isti subjekt kao i verifikator za potrebe Uredbe (EU) 2015/757, ta se obavijest može poslati s izvješćem o verifikaciji na temelju te uredbe.
- (55) Komisija bi trebala uspostaviti i osigurati funkcioniranje elektroničke baze podataka u kojoj se bilježi učinkovitost svakog broda i kojom se osigurava njegova usklađenost s ovom Uredbom („baza podataka FuelEU”). Baza podataka FuelEU trebala bi se upotrebljavati za sve najvažnije mjere potrebne za ispunjavanje obveza utvrđenih u ovoj Uredbi. Kako bi se olakšalo izvješćivanje i ograničilo administrativno opterećenje za društva, verifikatore i druge korisnike, baza podataka FuelEU trebala bi se temeljiti na postojećem modulu THETIS-MRV ili, u mjeri u kojoj je to moguće, trebalo bi je razviti kao njegovu ažuriranu verziju. Baza podataka FuelEU trebala bi omogućiti i upotrebu informacija i podataka prikupljenih za potrebe Uredbe (EU) 2015/757.
- (56) Usklađenost s ovom Uredbom ovisit će o elementima koji mogu biti izvan kontrole društva, kao što su pitanja povezana s dostupnošću ili kvalitetom goriva. Stoga bi društvima trebalo omogućiti fleksibilnost pri prenošenju viška usklađenosti iz jedne godine u drugu ili posuđivanje viška usklađenosti iz sljedeće godine unutar određenih granica. Budući da je ona od velike važnosti za lokalnu kvalitetu zraka u lučkim gradovima i obalnim područjima, na opskrbu električnom energijom s kopna za brod na vezu ne bi trebalo primjenjivati slične odredbe o fleksibilnosti.
- (57) Kako bi se izbjegla ovisnost o tehnologiji i nastavilo podupirati uvođenje najuspješnijih rješenja, društvima trebalo bi dopustiti da učinkovitost različitih brodova objedine u cjelinu. U tu bi svrhu trebalo biti moguće upotrijebiti prekomjernu učinkovitost jednog broda kako bi se nadoknadila nedostatna učinkovitost drugih brodova, pod uvjetom da je ukupna usklađenost objedinjena u cjelinu pozitivna. Time se stvara mogućnost za nagrađivanje prekomjerne usklađenosti i pružaju poticaji za ulaganje u naprednije tehnologije. Mogućnost odabira usklađenosti objedinjene u cjelinu trebala bi ostati dobrovoljna i trebala bi biti podložna pristanku dotičnih društava.
- (58) Dokument o usklađenosti („dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU”) koji je izdao verifikator ili, ako je to primjenjivo, nadležno tijelo nadležne države, u skladu s postupcima utvrđenima u ovoj Uredbi, trebao bi se čuvati na brodovima kao dokaz usklađenosti s graničnim vrijednostima intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu i s obvezom opskrbe električnom energijom s kopna. Verifikatori ili, ako je to primjenjivo, nadležno tijelo nadležne države u bazi podataka FuelEU trebali bi bilježiti izdavanje svakog dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

- (59) Broj neusklađenih pristajanja u luku trebali bi odrediti verifikatori u skladu sa skupom jasnih i objektivnih kriterija uzimajući u obzir sve relevantne informacije, uključujući vrijeme boravka, količinu i vrstu utrošene energije te primjenu bilo koje iznimke, za svako pristajanje u luku koje je obuhvaćeno područjem primjene ove Uredbe. Društva bi trebala te informacije staviti na raspolaganje verifikatorima u svrhu utvrđivanja usklađenosti.
- (60) Ne dovodeći u pitanje mogućnost usklađivanja s pomoću odredaba o fleksibilnosti i objedinjavanju u cjelinu, brodovi koji ne udovoljavaju graničnim vrijednostima godišnjeg prosječnog intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu trebali bi podlijegati korektivnim kaznama koje imaju odvratajući učinak, koje su proporcionalne razmjeru neusklađenosti i kojima se uklanja svaka gospodarska prednost neusklađenosti, čime bi se očuvali jednaki uvjeti u sektoru („kazna u okviru sustava FuelEU”). Kazna u okviru sustava FuelEU trebala bi se temeljiti na količini i trošku obnovljivih i niskougličnih goriva koja su brodovi trebali upotrijebiti kako bi ispunili zahtjeve ove Uredbe.
- (61) Kaznu u okviru sustava FuelEU trebalo bi izreći i za svako neusklađeno pristajanje u luku. Ta kazna u okviru sustava FuelEU trebala bi biti proporcionalna trošku upotrebe električne energije na dovoljnoj razini, imati odvratajući učinak od upotrebe izvora energije koji više onečišćuju i biti izražena u obliku fiksnog iznosa u EUR pomnoženog s utvrđenom ukupnom potrebom za električnom energijom broda na vezu i ukupnim brojem sati, zaokruženih na najbliži puni sat, provedenih na vezu u stanju neusklađenom sa zahtjevima za opskrbu električnom energijom s kopna. Zbog nedostatka točnih podataka o troškovima osiguravanja opskrbe električnom energijom s kopna u Uniji, taj bi se iznos trebao temeljiti na prosječnoj cijeni električne energije u Uniji za potrošače koji nisu kućanstva pomnoženoj s faktorom dva kako bi se uzelo u obzir druge naknade povezane s pružanjem usluge, uključujući, među ostalim, troškove priključenja i elemente povrata ulaganja.
- (62) Prihod koji nadležne države ostvaruju i prikupljaju od plaćanja kazni u okviru sustava FuelEU trebao bi se upotrebljavati za promicanje distribucije i upotrebe obnovljivih i niskougličnih goriva u sektoru pomorskog prometa te za pomoć prijevoznicima u pomorskom prometu u ostvarivanju njihovih klimatskih i okolišnih ciljeva.
- (63) Iako bi društvo i dalje trebalo biti odgovorno za ispunjavanje obveza praćenja i izvješćivanja na temelju ove Uredbe, kao i za plaćanje kazni u okviru sustava FuelEU, u skladu s načelom „onečišćivač plaća” i radi promicanja upotrebe čišćih goriva, subjekt odgovoran za kupnju goriva ili donošenje operativnih odluka koje utječu na intenzitet stakleničkih plinova energije koju brod upotrebljava mogao bi u okviru ugovornih sporazuma s društvom, u slučaju manjka usklađenosti, podlijegati obvezi isplaćivanja ili drugog oblika osiguravanja naknade društvu za troškove kazni u okviru sustava FuelEU koje proizlaze iz upravljanja brodom. To društvo trebalo bi na ugovornoj osnovi moći zatražiti od verifikatora da izračuna iznose kazni koje se odnose na upravljanje brodom koje provodi drugi subjekt tijekom razdoblja izvješćivanja. U tom kontekstu rad broda treba shvatiti kao određivanje prevezenog tereta, rute i brzine broda. Slično tome, iako bi društvo i dalje trebalo biti odgovorno za ispunjavanje obveza praćenja i izvješćivanja na temelju ove Uredbe, kao i za plaćanje kazni u okviru sustava FuelEU, društva i opskrbljivači gorivom trebali bi se moći ugovornim sporazumima dogovoriti o uzajamnim obvezama u pogledu proizvodnje, opskrbe i kupnje unaprijed određenih količina određenih goriva. Takvim ugovornim sporazumima mogla bi se predvidjeti odgovornost opskrbljivača gorivom da društvu nadoknade plaćanje kazni u slučajevima kada goriva nisu stavljena na raspolaganje društvu kako je dogovoreno.
- (64) Izvršenje obveza povezanih s ovom Uredbom trebalo bi se temeljiti na postojećim instrumentima, među ostalim onima uspostavljenima na temelju direktiva 2009/16/EZ ⁽¹⁸⁾ i 2009/21/EZ ⁽¹⁹⁾ Europskog parlamenta i Vijeća. Osim toga, države članice trebale bi utvrditi pravila o sankcijama primjenjivima na kršenja ove Uredbe. Predviđene sankcije trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Kako bi se izbjeglo neprimjereno ili dvostruko kažnjavanje za ista kršenja, takvim se sankcijama ne bi trebale udvostručavati kazne u okviru sustava FuelEU koje se primjenjuju u slučaju kad brod ima manjak usklađenosti ili je neusklađeno pristao u luku. Dokument kojim se potvrđuje usklađenost broda sa zahtjevima ove Uredbe trebalo bi dodati na popis svjedodžbi i dokumenata iz Priloga IV. Direktivi 2009/16/EZ.

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke (SL L 131, 28.5.2009., str. 57.).

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2009/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o ispunjavanju zahtjeva države zastave (SL L 131, 28.5.2009., str. 132.).

- (65) Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za društva, za nadzor izvršenja ove Uredbe za svako bi društvo trebala biti nadležna samo jedna država članica. Za određivanje nadležne države za svako društvo trebale bi se primjenjivati relevantne odredbe Direktive 2003/87/EC Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾. Nadležnoj državi trebalo bi omogućiti da za dva prethodna razdoblja izvješćivanja provodi dodatne provjere usklađenosti određenog broda s ovom Uredbom te bi ona ujedno trebala osigurati da se kazne u okviru sustava FuelEU plaćaju na vrijeme.
- (66) S obzirom na važnost posljedica koje mjere koje verifikatori poduzimaju na temelju ove Uredbe mogu imati za dotična društva, osobito u pogledu utvrđivanja neusklađenih pristajanja u luke, izračuna iznosa kazni u okviru sustava FuelEU i odbijanja izdavanja dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU, ta bi društva trebala imati pravo podnijeti zahtjev za preispitivanje takvih mjera nadležnom tijelu države članice u kojoj je verifikator akreditiran. Uzimajući u obzir pravo na djelotvoran pravni lijek, sadržano u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, odluke koje donose nadležna tijela na temelju ove Uredbe trebale bi podlijegati preispitivanju koje provodi sud države članice tog nadležnog tijela u skladu s njezinim nacionalnim pravom.
- (67) Kako bi se učinkovitim funkcioniranjem ove Uredbe održali jednaki uvjeti, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s: izmjenom popisa emisijskih faktora „od izvora do brazde”, informacijama o podcilju obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, izmjenom postojeće tablice utvrđene u Prilogu III. dodavanjem drugih tehnologija s nultom stopom emisija, utvrđivanjem dodatnih metoda i kriterija akreditacije verifikatora, prilagodbom faktora za kaznu u okviru sustava FuelEU na temelju kretanja troškova energije, i izmjenom iznosa brojčanog faktora za kaznu u okviru sustava FuelEU na temelju indeksacije prosječnog troška električne energije u Uniji. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²¹⁾ Osobito s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (68) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća. ⁽²²⁾ Komisija bi trebala uzeti u obzir mogućnost ponovne upotrebe informacija i podataka prikupljenih za potrebe Uredbe (EU) 2015/757 pri utvrđivanju, putem provedbenih akata, popisa susjednih luka za prekrcaj kontejnera isključenih iz definicije luka pristajanja, kriterija za procjenu proizvodnog kapaciteta i dostupnosti obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u sektoru pomorskog prometa i metode izračuna faktora razlike u cijeni između obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i fosilnih goriva, specifikacija pravila za primjenu podcilja obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, ako je primjenjivo, detaljnih kriterija za prihvaćanje tehnologija i način rada s njima kako bi se smatrale tehnologijama s nultom stopom emisija, informacija o brodovima koji se namjeravaju priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna ili namjeravaju upotrebljavati tehnologiju s nultom stopom emisija u lukama te postupka za pružanje takvih informacija, predložaka za standardizirane planove praćenja, među ostalim tehničkih pravila za njihovu ujednačenu primjenu, popisa međunarodnih normi i referentnih vrijednosti za certificiranje kako bi se dokazali stvarni emisijski faktori „od tanka do brazde”, dodatnih specifikacija u vezi s pravilima za aktivnosti verifikacije iz ove Uredbe, pravila za prava pristupa bazi podataka FuelEU te funkcionalnih i tehničkih specifikacija te baze podataka, i obrazaca dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU.

⁽²⁰⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ | (Tekst značajan za EGP) | (SL L 275 25.10.2003, str. 32.)

⁽²¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

- (69) S obzirom na međunarodnu dimenziju sektora pomorskog prometa, poželjniji je globalni pristup ograničavanju intenziteta stakleničkih plinova energije koju upotrebljavaju brodovi jer bi takav pristup zbog svojeg šireg područja primjene bio znatno djelotvorniji. U tom kontekstu i u cilju olakšavanja razvoja međunarodnih pravila u okviru IMO-a, Komisija bi trebala razmjenjivati relevantne informacije o provedbi ove Uredbe s IMO-om i drugim relevantnim međunarodnim tijelima, dok bi IMO-u trebalo dostaviti relevantne podneske, čime će se nastaviti naponi Unije za promicanje ambicioznih ciljeva pomorske dekarbonizacije na međunarodnoj razini. Ako se postigne dogovor o globalnom pristupu pitanjima koja su relevantna za ovu Uredbu, Komisija bi trebala preispitati tu Uredbu kako bi je, prema potrebi, uskladila s međunarodnim pravilima.
- (70) Komisija bi trebala osigurati provedbu i dostupnost alata za suradnju i razmjenu najbolje prakse u sektoru pomorskog prometa, kako je definirano u radnom dokumentu službi Komisije pod naslovom „Smjernice za bolju regulativu”.
- (71) S obzirom na to da će ova Uredba rezultirati dodatnim troškovima prilagodbe i administrativnim troškovima, ukupno regulatorno opterećenje za sektor pomorskog prometa trebalo bi pomno preispitivati. U tu svrhu Komisija bi Europskom parlamentu i Vijeću trebala podnijeti izvješće o evaluaciji funkcioniranja ove Uredbe. Komisija bi u tom izvješću trebala procijeniti u kojoj su mjeri ispunjeni ciljevi ove Uredbe i u kojoj je mjeri ona utjecala na konkurentnost sektora. To izvješće trebalo bi obuhvaćati i interakciju ove Uredbe s drugim relevantnim pravnim aktima Unije, među ostalim i moguća djelovanja i mjere koji su poduzeti ili bi se mogli poduzeti kako bi se smanjio ukupni troškovni pritisak na sektor pomorskog prometa.
- (72) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno uvođenje obnovljivih i niskougličnih goriva te zamjenskih izvora energije na brodovima koji uplovljavaju u luke pod nadležnošću države članice diljem Unije, nalaze se u njima ili isplivljavaju iz njih, države članice ne mogu dostatno ostvariti bez rizika od uvođenja prepreka na unutarnjem tržištu i narušavanja tržišnog natjecanja među lukama i među prijevoznicima u pomorskom prometu, nego se on zbog svog opsega i učinaka na bolji način može ostvariti uvođenjem jedinstvenih pravila na razini Unije kojima se stvaraju gospodarski poticaji za brodare kako bi neometano nastavili s radom uz istodobno ispunjavanje obveza u pogledu upotrebe obnovljivih i niskougličnih goriva, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Opće odredbe

Članak 1.

Predmet i cilj

Ovom se Uredbom utvrđuju jedinstvena pravila o:

- (a) ograničenju intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu koji uplovljavaju u luke pod nadležnošću države članice, ostaje u njima ili isplivljavaju iz njih; i
- (b) obvezi opskrbe električnom energijom s kopna ili upotrebe tehnologije s nultom stopom emisija u lukama pod nadležnošću države članice,

Njezin je cilj povećati dosljednu upotrebu obnovljivih i niskougličnih goriva te zamjenskih izvora energije u pomorskom prometu u cijeloj Uniji, u skladu s ciljem postizanja klimatske neutralnosti na razini Unije najkasnije do 2050., uz istodobno osiguravanje neometanog funkcioniranja pomorskog prometa, stvaranje regulatorne sigurnosti za uvođenje obnovljivih i niskougličnih goriva i održivih tehnologija te izbjegavanje narušavanja na unutarnjem tržištu.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na sve brodove s bruto tonažom većom od 5 000 tona koji služe prijevozu putnika ili tereta u komercijalne svrhe, bez obzira na njihovu zastavu, u odnosu na:

- (a) energiju upotrijebljenu tijekom boravka u luci pristajanja pod nadležnošću države članice;
- (b) ukupnu energiju upotrijebljenu za putovanja iz luke pristajanja pod nadležnošću države članice do luke pristajanja pod nadležnošću države članice;
- (c) neovisno o točki (b), polovinu energije upotrijebljenu za putovanja do luke pristajanja ili od luke pristajanja koja se nalazi u najudaljenijoj regiji pod nadležnošću države članice; i
- (d) polovinu energije upotrijebljene za putovanja do luke pristajanja ili od luke pristajanja pod nadležnošću države članice, ako je posljednja ili sljedeća luka pristajanja pod nadležnošću treće zemlje.

2. Komisija do 31. prosinca 2025. donosi provedbene akte kojima se utvrđuje popis susjednih luka za prekrcaj kontejnera. Komisija ažurira taj popis do 31. prosinca svake dvije godine nakon toga.

U provedbenim aktima iz prvog podstavka luka se navodi kao susjedna luka za prekrcaj kontejnera, ako udio prekrcaja kontejnera, izmjeren u dvadesetstopnim ekvivalentnim jedinicama, premašuje 65 % ukupnog kontejnerskog prometa te luke tijekom posljednjeg dvanaestomjesečnog razdoblja za koje su dostupni relevantni podaci i ako se ta luka nalazi izvan Unije, ali manje od 300 nautičkih milja od luke u nadležnosti države članice.

Za potrebe tih provedbenih akata smatra se da su kontejneri prekranci ako su iskrcani iz broda u luku isključivo u svrhu ukrcanja na drugi brod.

Popis susjednih luka za prekrcaj kontejnera koji je utvrdila Komisija ne uključuje luke koje se nalaze u trećoj zemlji za koju ta treća zemlja učinkovito primjenjuje mjere istovjetne ovoj Uredbi.

Provedbeni akti navedeni u prvom podstavku donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

3. Države članice mogu izuzeti određene rute i luke od primjene stavka 1. točaka (a) i (b) s obzirom na energiju koja se upotrebljava za putovanja putničkim brodovima koji nisu brodovi za kružna putovanja između luke pristajanja pod nadležnošću države članice i luke pristajanja pod nadležnošću iste države članice koja se nalazi na otoku s manje od 200 000 stalnih stanovnika te s obzirom na energiju upotrijebljenu tijekom njihova boravka u luci pristajanja na tom otoku. Nijedno takvo izuzeće ne primjenjuje se nakon 31. prosinca 2029. Prije stupanja na snagu tih izuzeća države članice o njima obavješćuju Komisiju. Komisija ta izuzeća objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

4. Države članice mogu izuzeti određene rute i luke od primjene stavka 1. točaka (a) i (c) s obzirom na energiju koju upotrebljavaju brodovi za putovanja između luke pristajanja smještene u jednoj od najudaljenijih regija i druge luke pristajanja smještene u jednoj od najudaljenijih regija te s obzirom na energiju upotrijebljenu tijekom njihova boravka u luci pristajanja tih najudaljenijih regija. Nijedno takvo izuzeće ne primjenjuje se nakon 31. prosinca 2029. Prije stupanja na snagu tih izuzeća države članice o njima obavješćuju Komisiju. Komisija ta izuzeća objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

5. Države članice koje ne dijele kopnenu granicu s drugom državom članicom mogu od primjene stavka 1. izuzeti putničke brodove koji obavljaju transnacionalna putovanja u okviru obveza pružanja javne usluge ili ugovora o obavljanju javnih usluga do luka pristajanja drugih država članica. Nijedno takvo izuzeće ne primjenjuje se nakon 31. prosinca 2029. Prije stupanja na snagu tih izuzeća države članice o njima obavješćuju Komisiju. Komisija ta izuzeća objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

6. Države članice mogu od primjene stavka 1. izuzeti putničke brodove koji pružaju usluge pomorskog prijevoza u smislu Uredbe (EEZ) br. 3577/92 u okviru obveza pružanja javne usluge ili ugovora o obavljanju javnih usluga, koji su djelovali prije 12. listopada 2023., za posebne linije između njihovih kopnenih luka pristajanja i luka pristajanja pod njihovom nadležnošću koje se nalaze na otoku ili gradovima Ceuti i Melilli. Nijedno takvo izuzeće ne primjenjuje se nakon 31. prosinca 2029. Prije stupanja na snagu tih izuzeća države članice o njima obavješćuju Komisiju. Komisija ta izuzeća objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

Za potrebe primjene ovog stavka, gradovi Ceuta i Melilla smatraju se lukama pristajanja smještenima na otoku.

7. Ova Uredba ne primjenjuje se na ratne brodove, vojne pomoćne brodove, brodove za izlov ili preradu ribe, drvene brodove jednostavne gradnje, brodove koji nemaju mehanički pogon ni brodove čiji je vlasnik ili kojima upravlja država i koji se upotrebljavaju samo u nekomercijalne svrhe.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „emisije stakleničkih plinova” znači ispuštanje ugljikova dioksida (CO₂), metana (CH₄) i dušikova monoksida (N₂O) u atmosferu;
2. „biogoriva” znači biogoriva kako su definirana u članku 2. drugom stavku točki 33. Direktive (EU) 2018/2001;
3. „bioplin” znači bioplin kako je definiran u članku 2. drugom stavku točki 28. Direktive (EU) 2018/2001;
4. „goriva iz recikliranog ugljika” znači goriva iz recikliranog ugljika kako su definirana u članku 2. drugom stavku točki 35. Direktive (EU) 2018/2001;
5. „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla kako su definirana u članku 2. drugom stavku točki 36. Direktive (EU) 2018/2001;
6. „kulture za proizvodnju hrane i hrane za životinje” znači kulture za proizvodnju hrane i hrane za životinje kako su definirane u članku 2. drugom stavku točki 40. Direktive (EU) 2018/2001;
7. „tehnologija s nultom stopom emisija” znači tehnologija koja, kada se upotrebljava za pružanje energije, ne rezultira ispuštanjem iz brodova u atmosferu sljedećih stakleničkih plinova i tvari koje onečišćuju zrak: ugljikova dioksida (CO₂), metana (CH₄), dušikova monoksida (N₂O), sumporovih oksida (SO_x), dušikovih oksida (NO_x) i čestica;
8. „zamjenski izvori energije” znači obnovljiva energija proizvedena na brodu ili opskrba električnom energijom s kopna;
9. „pogon s pomoću vjetra” znači pogon, bilo djelomični ili potpuni, broda energijom vjetra koja se iskorištava sustavima za pogon s pomoću vjetra kao što su, među ostalim, rotorska jedra, kajtovi, kruta jedra, mekana jedra, usisna krila ili turbine;

10. „luka pristajanja” znači luka u kojoj se brod zaustavlja radi utovara ili istovara tereta ili kako bi ukrcao ili iskrcao putnike, osim zaustavljanja isključivo u svrhu punjenja gorivom, uzimanja namirnica, zamjene posade, smještaja u suhom doku ili popravaka broda, njegove opreme ili oboje, zaustavljanja u luci zbog toga što brod treba pomoć ili je u nevolji, prijenosa s broda na brod koji se provode izvan luke, zaustavljanja samo radi zaklona od nepovoljnih vremenskih uvjeta ili uslijed aktivnosti traganja i spašavanja te zaustavljanja kontejnerskih brodova u susjednoj luci za prekrcaj kontejnera s popisa u provedbenom aktu donesenom na temelju članka 2. stavka 2.;
11. „putovanje” znači putovanje kako je definirano u članku 3. točki (c) Uredbe (EU) 2015/757;
12. „najudaljenija regija” znači područje iz članka 349. UFEU-a;
13. „društvo” znači brodovlasnik ili bilo koja druga organizacija ili osoba, na primjer upravitelj ili zakupnik broda bez posade, koja je od brodovlasnika preuzela odgovornost za rad broda i pristala je preuzeti sve dužnosti i odgovornosti uvedene Međunarodnim pravilnikom o sigurnom upravljanju brodovima i sprečavanju onečišćenja”;
14. „bruto tonaža” (BT) znači bruto tonaža kako je definirana u članku 3. točki (e) Uredbe (EU) 2015/757;
15. „brod na vezu” znači brod na vezu kako je definiran u članku 3. točki (n) Uredbe (EU) 2015/757;
16. „brod na sidrištu” znači brod na vezu koji nije privezan u pristaništu;
17. „energija koja se upotrebljava na brodu” znači količina energije, izražena u megadžulima (MJ), koja se upotrebljava za pogon broda i rad bilo koje brodske opreme, na moru ili na vezu;
18. „od izvora do brazde” znači metoda izračuna emisija kojom se u obzir uzima učinak stakleničkih plinova u proizvodnji, prijevozu, distribuciji i upotrebi energije na brodu, među ostalim tijekom izgaranja;
19. „intenzitet stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu” znači količina emisija stakleničkih plinova, izražena u gramima ekvivalenta CO₂, utvrđena na temelju pristupa „od izvora do brazde”, po megadžulu energije koja se upotrebljava na brodu;
20. „emisijski faktor” znači prosječni stupanj emisije stakleničkog plina u odnosu na podatke o aktivnosti toka izvora, pod pretpostavkom potpune oksidacije pri izgaranju i potpune konverzije pri svim ostalim kemijskim reakcijama;
21. „klasa leda” znači oznaka koju su brodu dodijelila nadležna nacionalna tijela države zastave ili organizacija koju ta država priznaje, a koja označava da je brod namijenjen za plovidbu u uvjetima zaleđenog mora;
22. „ledeni rub” znači razgraničenje u bilo kojem trenutku između otvorenog mora i morskog leda bilo koje vrste, bilo da se brzo kreće ili pluta, kako je utvrđeno u stavku 4.4.8. Nomenklature morskog leda Svjetske meteorološke organizacije, ožujak 2014.;
23. „plovidba u uvjetima leda” znači plovidba broda kategoriziranog za plovidbu područjima s ledom u morskom području unutar ledenog ruba;
24. „opskrba električnom energijom s kopna” znači sustav koji obuhvaća postrojenja na brodu i u luci namijenjen za opskrbu brodova na vezu električnom energijom niskog ili visokog napona izmjenične ili istosmjerne struje i koji izravno napaja glavnu rasklopnu ploču broda radi napajanja pri hladnom pogonu i radu ili radi punjenja sekundarnih baterija;
25. „potreba za električnom energijom na vezu” znači potražnja broda na vezu za električnom energijom radi ispunjavanja svih potreba za električnom energijom na brodu;

26. „utvrđena ukupna potreba za električnom energijom broda na vezu” znači najveća vrijednost, izražena u kilovatima, ukupne potražnje broda na vezu za električnom energijom, uključujući radno opterećenje pri hladnom pogonu i rukovanju teretom;
27. „verifikator” znači pravni subjekt koji provodi aktivnosti verifikacije, a kojem akreditaciju dodjeljuje nacionalno akreditacijsko tijelo na temelju Uredbe (EZ) br. 765/2008 i ove Uredbe;
28. „dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU” znači dokument specifičan za pojedini brod koji verifikator izdaje društvu, a kojim se potvrđuje da je taj brod u određenom razdoblju izvješćivanja usklađen s ovom Uredbom;
29. „putnički brod” znači putnički brod kako je definiran u članku 2. točki (i) Direktive (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾;
30. „brod za kružno putovanje” znači putnički brod koji nema palubu za teret i koji je namijenjen isključivo za komercijalni prijevoz putnika s noćenjem tijekom putovanja morem;
31. „kontejnerski brod” znači brod koji je namijenjen isključivo za prijevoz kontejnera u teretnom prostoru ili na palubi;
32. „neusklađeno pristajanje u luku” znači pristajanje u luku tijekom kojeg brod ne ispunjava zahtjev iz članka 6. stavka 1. i na koje se ne primjenjuje nijedna iznimka iz članka 6. stavka 5.;
33. „najnepovoljniji proces” znači proces dobivanja bilo kojeg goriva koji uzrokuje najveće emisije ugljika;
34. „ekvivalent CO₂” znači metrička mjera koja se upotrebljava za izračun emisija CO₂, CH₄ i N₂O na temelju njihova potencijala globalnog zagrijavanja, pretvaranjem količina CH₄ i N₂O u ekvivalentnu količinu CO₂ s istim potencijalom globalnog zagrijavanja;
35. „bilanca usklađenosti” znači mjera za prekomjernu ili nedovoljnu usklađenost broda s obzirom na granične vrijednosti godišnjeg prosječnog intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu ili podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla, a izračunava se u skladu s dijelom A Priloga IV.;
36. „višak usklađenosti” znači bilanca usklađenosti s pozitivnom vrijednošću;
37. „manjak usklađenosti” znači bilanca usklađenosti s negativnom vrijednošću;
38. „ukupna bilanca usklađenosti cjeline” znači zbroj bilanci usklađenosti svih brodova objedinjenih u cjelinu;
39. „upravljačko tijelo luke” znači upravljačko tijelo luke kako je definirano u članku 2. točki 5. Uredbe (EU) 2017/352;
40. „nadležna država” znači država članica koja se određuje primjenom članka 3. stavka 1. Direktive 2003/87/EZ u odnosu na društvo u smislu ove Uredbe, ne dovodeći u pitanje odabir nadležnih tijela u relevantnoj državi članici;
41. „razdoblje izvješćivanja” znači razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca u godini tijekom koje se prate i bilježe informacije iz ove Uredbe, pri čemu se podaci za putovanja koja započinju i završavaju u dvije različite kalendarske godine obračunavaju za predmetnu dotičnu kalendarsku godinu;
42. „razdoblje verifikacije” znači kalendarska godina koja slijedi neposredno nakon razdoblja izvješćivanja.

⁽²³⁾ Direktiva (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (SL L 132, 21.5.2016., str. 58.).

Poglavlje II.

Zahtjevi u pogledu energije koja se upotrebljava na brodovima

Članak 4.

Ograničenje intenziteta stakleničkih plinova u pogledu energije koja se upotrebljava na brodu

1. Godišnji prosječni intenzitet stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu tijekom razdoblja izvješćivanja ne smije prelaziti ograničenje utvrđeno u stavku 2.
2. Ograničenje iz stavka 1. izračunava se umanjnjem referentne vrijednosti od 91,16 grama ekvivalenta CO₂ po MJ za sljedeći postotak:
 - 2 % od 1. siječnja 2025.,
 - 6 % od 1. siječnja 2030.,
 - 14,5 % od 1. siječnja 2035.,
 - 31 % od 1. siječnja 2040.,
 - 62 % od 1. siječnja 2045.,
 - 80 % od 1. siječnja 2050.
3. Intenzitet stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu izračunava se kao količina emisija stakleničkih plinova po jedinici energije u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I.
4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene Priloga II. kako bi se uključili emisijski faktori „od izvora do brazde” povezani sa svim novim izvorima energije ili radi prilagodbe postojećih emisijskih faktora kako bi se osigurala usklađenost s budućim međunarodnim normama ili pravnim aktima Unije u području energetike, u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim i tehničkim spoznajama.

Članak 5.

Upotreba obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla

1. Za izračun intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu, od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2033. može se upotrijebiti multiplikacijski faktor „2” za nagrađivanje broda za upotrebu obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla. Metodologija za ovaj izračun utvrđena je u Prilogu I.
2. Na temelju podataka zabilježenih u bazi podataka FuelEU iz članka 19. Komisija prati, izračunava i na godišnjoj osnovi objavljuje, a najkasnije 18 mjeseci nakon završetka svakog razdoblja izvješćivanja, udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla u godišnjoj energiji koja se upotrebljava na brodovima obuhvaćenima područjem primjene ove Uredbe.
3. Ako je udio obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla iz stavka 2. manji od 1 % za razdoblje izvješćivanja 2031., za takva se goriva od 1. siječnja 2034. primjenjuje podcilj od 2 % u godišnjoj energiji koja se upotrebljava na brodu, podložno stavku 5.
4. Stavak 3. ne primjenjuje se ako se rezultatima praćenja iz stavka 2. koji su dostupni prije 1. siječnja 2033. dokaže da je udio iz stavka 2. veći od 2 %.
5. Ako na temelju aktivnosti praćenja iz stavka 2. i nakon Komisijine procjene postoje dokazi o nedovoljnom proizvodnom kapacitetu i dostupnosti obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla za pomorski sektor, nejednakoj geografskoj raspodjeli ili previsokoj cijeni tih goriva, podcilj iz stavka 3. ne primjenjuje se.

6. Komisija donosi provedbene akte kojima se određuju kriteriji za procjenu iz stavka 5. i metoda za izračun faktora razlike u cijeni između obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i fosilnih goriva iz polja 14. tablice u dijelu B Priloga IV. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi:

- (a) dopune stavka 5. ovog članka dodatnim elementima;
- (b) obavješćivanja o neprimjenjivosti podcilj iz stavka 3. ovog članka koje je rezultat praćenja iz stavka 2. ovog članka ili procjene iz stavka 5. ovog članka.

8. Ako se primjenjuje podcilj iz stavka 3. ovog članka, Komisija do 31. prosinca 2033. donosi provedbene akte radi utvrđivanja detaljnijih pravila za primjenu stavka 3. ovog članka u pogledu:

- (a) verifikacije i izračuna iz članka 16.;
- (b) primjenjivih mehanizama fleksibilnosti utvrđenih u člancima 20. i 21.;
- (c) primjenjivih kazni u okviru sustava FuelEU kako je navedeno u članku 23. i Prilogu IV.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

9. Ako je primjenjivo, podcilj iz stavka 3. ovog članka ne primjenjuje se na brod koji dokaže da isti udio godišnje energije koja se upotrebljava na brodu ostvaruju druga goriva koja omogućuju ekvivalentne uštede emisija stakleničkih plinova i koja su certificirana na temelju članka 10. ove Uredbe, isključujući biogoriva iz dijela B Priloga IX. Direktivi (EU) 2018/2001.

10. Ovaj se članak ne primjenjuje na udio godišnje energije koja se upotrebljava na brodovima iz opskrbe električnom energijom s kopna.

Članak 6.

Dodatni zahtjevi za nulte stope emisija za energiju koja se upotrebljava na vezu

1. Od 1. siječnja 2030. brod privezan u pristaništu u luci pristajanja koja je obuhvaćena člankom 9. Uredbe (EU) 2023/1804 i koja je u nadležnosti države članice priključuje se na opskrbu električnom energijom s kopna i upotrebljava je za sve svoje potrebe za električnom energijom na vezu.

2. Od 1. siječnja 2035. brod privezan u pristaništu u luci pristajanja koja nije obuhvaćena člankom 9. Uredbe (EU) 2023/1804, a koja je u nadležnosti države članice i ako je pristanište opremljeno dostupnom električnom energijom s kopna, priključuje se na tu opskrbu električnom energijom s kopna i upotrebljava je za sve svoje potrebe za električnom energijom na vezu.

3. Od 1. siječnja 2030. i do 31. prosinca 2034. te nakon savjetovanja s relevantnim dionicima, prema potrebi uključujući upravljačko tijelo luke, država članica može odlučiti da se brod privezan u pristaništu u luci pristajanja pod njezinom nadležnošću koja nije obuhvaćena člankom 9. Uredbe (EU) 2023/1804, ili u određenim dijelovima takve luke, mora priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna i upotrebljavati je za sve svoje potrebe za električnom energijom na vezu. Država članica obavješćuje Komisiju o svojoj odluci kojom se određuje takav zahtjev godinu dana prije njezine primjene. Takva se odluka primjenjuje od početka razdoblja izvješćivanja. Komisija te informacije objavljuje u Službenom listu Europske unije i objavljuje ažurirani popis dotičnih luka. Takav popis mora biti lako dostupan.

4. Stavci 1., 2. i 3. primjenjuju se na:

- (a) kontejnerske brodove;
- (b) putničke brodove.

5. Stavci 1., 2. i 3. ne primjenjuju se na brodove:
- (a) koji su privezani u pristaništu manje od dva sata, računajući prema vremenu uplovljavanja i vremenu isplovljavanja praćenima i zabilježenima u skladu s člankom 15.;
 - (b) koji upotrebljavaju tehnologije s nultom stopom emisija koje ispunjavaju opće zahtjeve za takve tehnologije iz Priloga III. i koje su popisane i navedene u delegiranim i provedbenim aktima donesenima u skladu sa stavcima 6. i 7. ovog članka, za sve svoje potrebe za električnom energijom na vezu dok su privezani u pristaništu;
 - (c) koji zbog nepredviđenih okolnosti izvan kontrole broda moraju neplanirano pristati u luku, na nesustavnoj osnovi, zbog sigurnosti ili spašavanja života na moru i zbog razloga osim onih koji su već isključeni na temelju članka 3. točke 10.;
 - (d) koji se ne mogu priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna zato što u luci nisu dostupna mjesta priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna;
 - (e) koji se ne mogu priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna jer je u iznimnom slučaju stabilnost električne mreže ugrožena zato što raspoloživa količina električne energije s kopna nije dovoljna da se zadovolje potrebe broda za električnom energijom na vezu;
 - (f) koji se ne mogu priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna jer postrojenje na obali u luci nije kompatibilno s brodskom opremom za opskrbu električnom energijom s kopna, pod uvjetom da je postrojenje na brodu za priključivanje na obalu certificirano u skladu s tehničkim specifikacijama utvrđenima u Prilogu II. Uredbi (EU) 2023/1804 za sustave pomorskih brodova za priključivanje na obalu;
 - (g) koji tijekom ograničenog razdoblja moraju proizvoditi energiju na brodu, u izvanrednim situacijama koje predstavljaju neposrednu opasnost za život, brod, okoliš ili zbog drugih razloga više sile;
 - (h) koji, dok su priključeni na opskrbu električnom energijom s kopna, tijekom razdoblja ograničenog na strogo potreban minimum, moraju proizvoditi energiju na brodu radi ispitivanja održavanja ili radi funkcionalnih ispitivanja koja se provode na zahtjev službenika nadležnog tijela ili predstavnika priznate organizacije koji provode pregled ili inspekcijski pregled.
6. Komisija je ovlaštena za donošenje i redovito ažuriranje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene neiscrpe tablice utvrđene u Prilogu III. dodavanjem drugih tehnologija s nultom stopom emisija, u smislu članka 3. točke 7.
7. Komisija može donijeti provedbene akte radi utvrđivanja detaljnih kriterija za prihvaćanje, uključujući definiciju granica sustava i zahtjeve za certificiranje, za koje se smatra da ispunjavaju opće zahtjeve za tehnologije s nultom stopom emisija iz Priloga III., uključujući njegova buduća ažuriranja.

Za popis postojećih tehnologija iz Priloga III. ti se provedbeni akti donose do 30. lipnja 2024., ako je to primjenjivo. Za sve nove tehnologije ti se provedbeni akti donose bez nepotrebne odgode kad druge tehnologije iz Priloga III. postanu dostupne.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

8. Brodovi prije ulaska u luke unaprijed obavješćuju nadležno tijelo države članice u kojoj je luka pristajanja ili bilo koji propisno ovlašten subjekt o svojoj namjeri da se priključe na opskrbu električnom energijom s kopna ili o svojoj namjeri da upotrebljavaju tehnologiju s nultom stopom emisija primjenjujući stavak 5. točku (b). Brodovi koji se namjeravaju priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna navode i količinu energije za koju očekuju da će biti potrebna tijekom tog pristajanja u luku.

Po primitku informacija od broda o priključenju na opskrbu električnom energijom s kopna navedenih u prvom podstavku, nadležno tijelo države članice u kojoj je luka pristajanja ili bilo koji propisno ovlašten subjekt potvrđuje brodu je li dostupno povezivanje na opskrbu električnom energijom s kopna.

Komisija donosi provedbene akte kojima se određuju informacije koje treba dostaviti u skladu s prvim i drugim podstavkom, kao i postupak za dostavljanje tih informacija. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

9. Nadležno tijelo države članice u kojoj je luka pristajanja ili bilo koji propisno ovlaštenu subjekt, prema potrebi nakon savjetovanja s upravljačkim tijelom luke, određuje i u bazu podataka FuelEU bez odgode bilježi sljedeće informacije:

(a) primjenu iznimke utvrđene u stavku 5.;

(b) neusklađenost broda sa zahtjevima utvrđenim u stavcima 1., 2. i 3. ako se ne primjenjuje nijedna iznimka utvrđena u stavku 5.

10. Od 1. siječnja 2035. u lukama na koje se primjenjuju zahtjevi iz članka 9. Uredbe (EU) 2023/1804 iznimke iz stavka 5. točaka (d), (e) i (f) mogu se primijeniti na maksimalno onaj broj pristajanja u luci koji iznosi 10 % od ukupnog broja pristajanja u luci nekog broda tijekom razdoblja izvješćivanja, zaokruženo na najbliži cijeli broj, ako je primjenjivo, ili na maksimalno 10 pristajanja u luku tijekom odgovarajućeg razdoblja izvješćivanja, ovisno o tome koji je broj niži.

Ako društvo na temelju razmjene informacija iz stavka 8. dokaže da objektivno nije moglo znati da se brod neće moći priključiti na opskrbu električnom energijom s kopna iz bilo kojeg od razloga navedenih u stavku 5. točkama (d), (e) ili (f), pristajanje u luku ne uzima se u obzir pri utvrđivanju usklađenosti s ovom odredbom.

11. Država članica može odlučiti da se na kontejnerske ili putničke brodove na sidrištu, u luci ili određenim dijelovima luke koji su u njezinoj nadležnosti, primjenjuju iste obveze utvrđene u ovoj Uredbi koje se primjenjuju na brodove privezane u pristaništu. Država članica obavješćuje Komisiju o svojoj odluci kojom se određuje takav zahtjev godinu dana prije njezine primjene. Takva se odluka primjenjuje od početka razdoblja izvješćivanja. Komisija te informacije objavljuje u *Službenom listu Europske unije* i objavljuje ažurirani popis dotičnih luka. Takav popis mora biti lako dostupan.

Poglavlje III.

Zajednička načela i certificiranje

Članak 7.

Zajednička načela praćenja i izvješćivanja

1. U skladu s člancima 8., 9. i 10. društva tijekom razdoblja izvješćivanja prate relevantne podatke za svaki svoj brod i izvješćuju o njima. To praćenje i izvješćivanje provode u svim lukama u nadležnosti države članice i za sva putovanja iz članka 2. stavka 1.

2. Praćenje i izvješćivanje u svakom trenutku moraju biti potpuni i obuhvaćati energiju koja se upotrebljava na brodovima, bilo da su brodovi na moru ili na vezu. Društva primjenjuju prikladne mjere za izbjegavanje svih propusta u podacima tijekom razdoblja izvješćivanja.

3. Praćenje i izvješćivanje moraju biti dosljedni i usporedivi kroz vrijeme. U tu svrhu društva primjenjuju iste metodologije praćenja i skupove podataka koji podliježu izmjenama koje ocijeni verifikator. Društva pružaju razumno jamstvo cjelovitosti podataka koji se prate i o kojima se izvješćuje.

4. a Društva pribavljaju, analiziraju i najmanje pet godina pohranjuju sve podatke i dokumentaciju o praćenju, uključujući pretpostavke, poveznice, emisijske faktore, otpremnice spremišta za gorivo kako su dopunjene u skladu s Prilogom I. i podatke o aktivnosti, te sve druge informacije potrebne za provjeru usklađenosti s ovom Uredbom, na transparentan i točan način, u papirnatom ili elektroničkom obliku, kako bi verifikator mogao utvrditi intenzitet stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodovima.

5. Pri provedbi aktivnosti praćenja i izvješćivanja utvrđenih u člancima 8., 9., 10. i 15. ove Uredbe upotrebljavaju se, prema potrebi, informacije i podaci prikupljeni za potrebe Uredbe (EU) 2015/757.

Članak 8.

Plan praćenja

1. Društva do 31. kolovoza 2024. za svaki od svojih brodova verifikatorima podnose plan praćenja u kojem je navedena metoda, odabrana među metodama iz Priloga I., za praćenje količine, vrste i emisijskog faktora energije koja se upotrebljava na brodovima te izvješćivanje o njima, kao i druge relevantne informacije.

2. Za brodove na koje se ova Uredba prvi put primijeni nakon 31. kolovoza 2024., društva verifikatoru podnose plan praćenja bez nepotrebne odgode, a najkasnije dva mjeseca nakon prvog pristajanja svakog broda u luku pod nadležnošću države članice.

3. Plan praćenja sastoji se od potpune i transparentne dokumentacije i sadržava barem sljedeće elemente:

- (a) identifikaciju i vrstu broda, uključujući njegovo ime, njegov identifikacijski broj pri Međunarodnoj pomorskoj organizaciji (IMO), njegovu luku upisa ili matičnu luku te ime brodovlasnika;
- (b) ime društva i adresu, broj telefona i adresu elektroničke pošte osobe za kontakt;
- (c) opis ugrađenih brodskih sustava za pretvorbu energije i povezanu snagu izraženu u megavatima (MW);
- (d) za brodove iz članka 6. stavka 4. točke (b), opis standarda i značajki opreme koja omogućuje priključivanje na opskrbu električnom energijom s kopna ili na tehnologiju s nultom stopom emisija;
- (e) vrijednost utvrđenih ukupnih potreba za električnom energijom broda na vezu, kako je navedena u njegovoj bilanci električnog opterećenja ili studiji električnog opterećenja broda koja se upotrebljava za dokazivanje usklađenosti s pravilima 40. i 41. poglavlja II-1. Međunarodne konvencije o zaštiti ljudskog života na moru (SOLAS), kako je odobrila uprava države zastave broda ili priznata organizacija kako je definirana u Kodeksu IMO-a o priznatim organizacijama donesenom rezolucijama MEPC.237(65) i MSC.349(92). Ako brod ne može navesti tu referentnu vrijednost, razmatrana vrijednost iznosi 25 % ukupnih maksimalnih kontinuiranih rejtinga glavnih motora broda kako je navedeno u njihovoj svjedodžbi EIAPP izdanoj primjenom Međunarodne konvencije o sprečavanju onečišćenja s brodova (MARPOL) ili, ako za motore nije propisano imati svjedodžbu EIAPP, na natpisnoj pločici motora;
- (f) opis predviđenih izvora energije koji će se upotrebljavati na brodu tijekom plovidbe i na vezu kako bi se ispunili zahtjevi iz članka 4. i 6.;
- (g) opis postupaka za praćenje potrošnje goriva broda i energije dobivene iz zamjenskih izvora energije ili tehnologije s nultom stopom emisija;
- (h) opis postupaka za praćenje emisijskih faktora energije „od izvora do tanka” i „od tanka do brazde” koja će se upotrebljavati na brodu, u skladu s metodama navedenima u članku 10. i prilogima I. i II., kao i za izvješćivanje o njima;

- (i) opis postupaka za praćenje cjelovitosti popisa putovanja;
- (j) opis postupaka koji se primjenjuju za utvrđivanje podataka o aktivnostima po putovanju, uključujući postupke, odgovornosti, formule i izvore podataka za utvrđivanje i bilježenje vremena provedenog na moru između luke isplovljavanja i luke uplovljavanja te vremena provedenog na vezu;
- (k) opis postupaka, sustava i odgovornosti upotrijebljenih za ažuriranje svih podataka iz plana praćenja tijekom razdoblja izvješćivanja;
- (l) opis metode koja se upotrebljava za utvrđivanje zamjenskih podataka koja se može upotrijebiti za ispravljanje propusta u podacima ili za utvrđivanje i ispravljanje pogrešaka u podacima;
- (m) reviziju tahografskog listića za bilježenje svih podataka o povijesti revizije;
- (n) ako društvo zatraži da se dodatna energija upotrijebljena zbog klase leda broda isključi iz izračuna bilance usklađenosti utvrđene u Prilogu IV., informacije o klasi leda broda;
- (o) ako društvo zatraži da se dodatna energija upotrijebljena zbog plovidbe u uvjetima leda isključi iz izračuna bilance usklađenosti utvrđene u Prilogu IV., informacije o klasi leda broda i opis provjerljivog postupka za praćenje prijeđene udaljenosti za cijelo putovanje, kao i prijeđene udaljenosti tijekom plovidbe u uvjetima leda, datum, vrijeme i položaj pri ulasku u uvjete leda i izlasku iz njih te potrošnju goriva pri plovidbi u uvjetima leda;
- (p) za brod koji ima pogon s pomoću vjetra, opis ugrađene opreme na brodu za pogon na vjetar i vrijednosti P_{Wind} i P_{Prop} kako su definirane u Prilogu I.

4. društva se koriste standardiziranim planovima praćenja koji se temelje na predlošcima. Komisija donosi provedbene akte kojima utvrđuje te predloške i tehnička pravila za njihovu ujednačenu primjenu. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

Članak 9.

Izmjene plana praćenja

1. Društva redovito, a najmanje jedanput godišnje, provjeravaju odražava li plan praćenja broda narav i funkcioniranje broda i mogu li se neki od podataka koje sadržava poboljšati, ispraviti ili ažurirati.
2. Društva bez nepotrebnog odgađanja mijenjaju plan praćenja ako dođe do jedne od sljedećih situacija:
 - (a) promjene društva;
 - (b) u upotrebu uđu novi sustavi za pretvorbu energije, nove vrste energije, novi sustavi za priključivanje na opskrbu brodova električnom energijom s kopna, ili novi zamjenski izvori energije ili nove tehnologije s nultom stopom emisija;
 - (c) promjena dostupnosti podataka zbog upotrebe novih vrsta mjerne opreme, novih metoda uzimanja uzoraka ili metoda analize ili iz bilo kojeg drugog razloga može utjecati na točnost prikupljenih podataka;
 - (d) društva, verifikatori ili nadležna tijela utvrde da su podaci iz primijenjene metode praćenja netočni;
 - (e) verifikatori utvrde da bilo koji dio plana praćenja nije u skladu sa zahtjevima ove Uredbe i verifikator od društva zahtijeva da ga revidira u skladu s člankom 11. stavkom 1.;

- (f) društva, verifikatori ili nadležna tijela utvrde da metode za sprečavanje propusta u podacima i utvrđivanje pogrešaka u podacima nisu prikladne za osiguravanje točnosti, potpunosti i transparentnosti podataka.
3. Društva bez nepotrebne odgode obavještavaju verifikatore o svakom prijedlogu izmjene plana praćenja.

Članak 10.

Certificiranje goriva i emisijskih faktora

1. Ako se biogoriva, bioplin, obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika, kako su definirana u Direktivi (EU) 2018/2001, trebaju uzeti u obzir za potrebe iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe, primjenjuju se sljedeća pravila:
- (a) smatra se da biogoriva i bioplin koji ne ispunjavaju kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova utvrđene u članku 29. Direktive (EU) 2018/2001 ili koji su proizvedeni iz kultura za proizvodnju hrane i hrane za životinje imaju iste emisijske faktore kao i najnepovoljniji proces dobivanja fosilnih goriva koji se primjenjuje na tu vrstu goriva;
- (b) smatra se da obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika koja nisu u skladu s pragom uštede emisija stakleničkih plinova utvrđenom u članku 25. stavku 2. Direktive (EU) 2018/2001 imaju iste emisijske faktore kao i najnepovoljniji proces dobivanja fosilnih goriva koji se primjenjuje na tu vrstu goriva.
2. Smatra se da goriva koja nisu obuhvaćena stavkom 1. imaju iste emisijske faktore kao i najnepovoljniji proces dobivanja fosilnih goriva koji se primjenjuje na dotičnu vrstu goriva, osim ako su certificirana u skladu s pravnim aktima Unije o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika, kojima se utvrđuje prag uštede emisija stakleničkih plinova i povezana metodologija za izračun emisija stakleničkih plinova iz proizvodnje takvih goriva.
3. Na temelju otpremnica spremišta za gorivo dopunjenih u skladu s Prilogom I. ovoj Uredbi, društva dostavljaju točne, potpune i pouzdane podatke o intenzitetu emisija stakleničkih plinova i svojstvima održivosti goriva koje treba uzeti u obzir za potrebe iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe, a koja su certificirana na temelju programa koji priznaje Komisija u skladu s člankom 30. stavcima 5. i 6. Direktive (EU) 2018/2001 ili, ako je primjenjivo, relevantnim odredbama pravnih akata Unije o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika.
4. društva ne smiju odstupati od zadanih vrijednosti za emisijske faktore „od izvora do tanka” utvrđenih u Prilogu II. ovoj Uredbi za fosilna goriva. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., društva imaju pravo odstupiti od zadanih vrijednosti za emisijske faktore „od izvora do tanka” utvrđenih u Prilogu II. ovoj Uredbi pod uvjetom da su stvarne vrijednosti certificirane na temelju sustava koji priznaje Komisija. To certificiranje provodi se za biogoriva, bioplin, obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika u skladu s člankom 30. stavcima 5. i 6. Direktive (EU) 2018/2001 ili, ako je primjenjivo, u skladu s relevantnim odredbama pravnih akata Unije o unutarnjim tržištima plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika.
5. Društva imaju pravo odstupiti od zadanih vrijednosti za emisijske faktore „od tanka do brazde” utvrđenih u Prilogu II., uz iznimku emisijskih faktora CO₂ „od tanka do brazde” za fosilna goriva, pod uvjetom da su stvarne vrijednosti certificirane u sklopu laboratorijskog ispitivanja ili mjerenja izravnih emisija.
6. Komisija donosi provedbene akte kako bi odredila koje su međunarodne norme i referentne vrijednosti za certificiranje prihvaćene za dokazivanje stvarnih emisijskih faktora „od tanka do brazde”. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

Poglavlje IV.**Verifikacija i akreditacija****Članak 11.****Procjena plana praćenja i izmijenjenog plana praćenja**

1. Verifikator za svaki brod i u slučaju promjene verifikatora ocjenjuje usklađenost plana praćenja sa zahtjevima utvrđenima u člancima 7., 8. i 9. Ako se ocjenom verifikatora utvrde neusklađenosti s tim zahtjevima, dotično društvo bez nepotrebne odgode i na odgovarajući način revidira plan praćenja i revidirani plan dostavlja verifikatoru na završno ocjenjivanje prije početka razdoblja izvješćivanja. Dotično društvo dogovara se s verifikatorom o vremenskom okviru koji je potreban za provođenje tih revizija. Taj vremenski okvir ni u kojem slučaju ne smije premašivati početak razdoblja izvješćivanja.
2. Izmjene plana praćenja na temelju članka 9. stavka 2. točaka (b), (c) i (d) podložne su ocjenjivanju verifikatora. Nakon tog ocjenjivanja verifikator obavješćuje dotično društvo o tome jesu li te izmjene u skladu sa zahtjevima utvrđenima u člancima 7., 8. i 9.
3. Nakon što plan praćenja i izmijenjeni plan praćenja dobiju zadovoljavajuću ocjenu, verifikator ih bilježi u bazu podataka FuelEU. Plan praćenja i izmijenjeni plan praćenja dostupni su nadležnoj državi.

Članak 12.**Opće obveze i načela za verifikatore**

1. Verifikator mora biti neovisan o društvu ili brodaru te aktivnosti iz ove Uredbe provodi u javnom interesu. U tu svrhu i kako bi se izbjegli mogući sukobi interesa, ni verifikator ni bilo koji dio pravnog subjekta čiji je dio ne smije biti društvo, brodar ili vlasnik društva. Osim toga, verifikator ne smije biti u vlasništvu društva, broдача ili vlasnika društva ni održavati odnose s društvom koji bi mogli utjecati na njegovu neovisnost i nepristranost.
2. Verifikator ocjenjuje pouzdanost, vjerodostojnost, točnost i potpunost podataka i informacija povezanih s količinom, vrstom i emisijskim faktorom energije koja se upotrebljava na brodovima, osobito:
 - (a) raspodjelu potrošnje goriva i upotrebu zamjenskih izvora energije po putovanjima i na vezu;
 - (b) prijavljene podatke o potrošnji goriva i povezana mjerenja i izračune;
 - (c) odabir i primjenu emisijskih faktora;
 - (d) upotrebu opskrbe električnom energijom s kopna ili primjenu bilo koje iznimke zabilježene u bazi podataka FuelEU u skladu s člankom 6. stavkom 9. točkom (a);
 - (e) podatke koji se traže na temelju članka 10. stavka 3.
3. Ocjena iz stavka 2. temelji se na sljedećim razmatranjima:
 - (a) jesu li prijavljeni podaci u skladu s procijenjenim podacima koji se temelje na podacima o praćenju broda i značajkama kao što je ugrađena snaga motora;
 - (b) ima li u prijavljenim podacima nedosljednosti, posebno kad se usporede ukupna količina goriva koje godišnje kupuje svaki pojedini brod i ukupna potrošnja goriva tijekom putovanja;

- (c) je li prikupljanje podataka obavljeno u skladu s primjenjivim pravilima; i
- (d) jesu li odgovarajući podaci o brodu potpuni i dosljedni.

Članak 13.

Postupci verifikacije

1. Verifikator utvrđuje moguće rizike povezane s postupkom praćenja i izvješćivanja uspoređivanjem prijavljene količine, vrste i emisijskog faktora energije koja se upotrebljava na brodu s podacima procijenjenima na temelju podataka o praćenju broda i značajkama kao što je ugrađena snaga motora. U slučaju otkrivanja znatnih odstupanja verifikator provodi daljnje analize.
2. Verifikator utvrđuje moguće rizike povezane s različitim koracima u izračunu pregledom svih izvora podataka i metodologija koje primjenjuje dotično društvo.
3. Verifikator uzima u obzir sve djelotvorne metode za kontrolu rizika koje primjenjuje dotično društvo radi smanjenja razina nesigurnosti povezanih s preciznošću specifičnom za primijenjene metode praćenja.
4. Dotično društvo na zahtjev verifikatora dostavlja sve dodatne informacije koje verifikatoru omogućuju obavljanje aktivnosti verifikacije. Kako bi se, prema potrebi, utvrdile pouzdanost, vjerodostojnost, točnost i potpunost prijavljenih podataka i informacija, verifikator tijekom postupka verifikacije provodi provjere. U slučaju sumnje verifikator može obavljati posjete na licu mjesta u prostorijama društva ili na brodu. Društvo verifikatoru omogućuje pristup prostorijama društva ili brodu kako bi se olakšale aktivnosti verifikacije.
5. Komisija donosi provedbene akte radi dodatnog utvrđivanja pravila za aktivnosti verifikacije iz ove Uredbe, barem u pogledu sljedećih elemenata: nadležnosti verifikatorâ, dokumenata koje društva trebaju dostaviti verifikatorima, procjene usklađenosti plana praćenja i izmijenjenog plana praćenja, procjene rizika, uključujući provjere, koju trebaju provesti verifikatori, verifikacije izvješća FuelEU iz članka 15. stavka 3., razine značajnosti, razumnog jamstva verifikatorâ, netočnosti i neusklađenosti, sadržaja izvješća o verifikaciji, preporuka za poboljšanja, posjeta na licu mjesta i komunikacije između društava, verifikatora, nadležnih tijela i Komisije. Pravila navedena u tim provedbenim aktima temelje se na načelima verifikacije iz članaka 11. i 12. i iz ovog članka te na odgovarajućim međunarodno prihvaćenim normama. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

Članak 14.

Akreditacija verifikatorâ

1. Za aktivnosti verifikacije koje ulaze u područje primjene ove Uredbe verifikatore akreditira nacionalno akreditacijsko tijelo na temelju Uredbe (EZ) br. 765/2008. Do kraja svake godine nacionalno akreditacijsko tijelo dostavlja Komisiji popis akreditiranih verifikatora, zajedno sa svim relevantnim podacima za kontakt.
2. Ako u ovoj Uredbi nisu utvrđene posebne odredbe o akreditaciji verifikatorâ, primjenjuju se odgovarajuće odredbe iz Uredbe (EZ) br. 765/2008.
3. Verifikatori uvijek moraju raspolagati dostatnim sredstvima i osobljem razmjernima veličini flote za koju obavljaju aktivnosti verifikacije na temelju ove Uredbe. Osobito, verifikatori uvijek moraju imati dovoljno stručnog znanja, posebno u području pomorskog prometa, kako bi mogli obavljati zadaće propisane ovom Uredbom. Oni mogu svakom mjestu rada, ako i kada je potrebno, dodijeliti sredstva i osoblje za obavljanje zadaća propisanih ovom Uredbom.

4. Nadležno tijelo koje utvrdi neusklađenost u odnosu na aktivnosti verifikatora u okviru područja primjene ove Uredbe obavješćuje nadležno tijelo države članice nacionalnog akreditacijskog tijela koje je akreditiralo verifikatora. Nadležno tijelo države članice nacionalnog akreditacijskog tijela zahtijeva od svojeg nacionalnog akreditacijskog tijela da u okviru svojih aktivnosti nadzora u obzir uzme te informacije.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem dodatnih metoda i kriterija za akreditaciju verifikatora, barem u pogledu sljedećih elemenata: zahtjeva za akreditaciju za aktivnosti verifikacije u području primjene ove Uredbe, ocjene verifikatora koju provode nacionalna akreditacijska tijela, aktivnosti nadzora koje provode nacionalna akreditacijska tijela radi potvrde produljenja akreditacije, administrativnih mjera koje treba donijeti ako verifikator ne ispunjava zahtjeve iz ove Uredbe te zahtjevâ koje nacionalna akreditacijska tijela trebaju ispunjavati kako bi bila nadležna za akreditiranje verifikatora za aktivnosti verifikacije u području primjene ove Uredbe, uključujući upućivanje na usklađene norme. Metode i kriteriji navedeni u takvim delegiranim aktima temelje se na načelima verifikacije iz članaka 11., 12. i 13. i odgovarajućim međunarodno prihvaćenim normama.

Poglavlje V.

Bilježenje, verifikacija, izvješćivanje i ocjenjivanje usklađenosti

Članak 15.

Praćenje i bilježenje

1. Od 1. siječnja 2025., na temelju plana praćenja iz članka 8. i nakon ocjenjivanja tog plana koje provodi verifikator, za svaki brod koji uplovljava u luku pristajanja ili isplovljava iz nje i za svako putovanje iz članka 2. stavka 1., društva prate i bilježe sljedeće informacije:

- (a) luku uplovljavanja i luku isplovljavanja, uključujući datum i vrijeme uplovljavanja i isplovljavanja i vrijeme provedeno na vezu;
- (b) za svaki brod na koji se primjenjuje članak 6. stavak 1., priključivanje na izvor opskrbe električnom energijom s kopna i upotrebu te energije ili primjenu neke od iznimaka navedenih u članku 6. stavku 5. kako je potvrđeno na temelju članka 6. stavka 9. točke (a), ako je to primjenjivo;
- (c) količinu svake vrste goriva potrošenog na vezu i na moru;
- (d) količinu električne energije isporučene brodu putem opskrbe električnom energijom s kopna;
- (e) za svaku vrstu goriva potrošenog na vezu i na moru, emisijski faktor „od izvora do tanka”, emisijske faktore „od tanka do brazde” za izgorjeno gorivo i emisijske faktore „od tanka do brazde” za gorivo koje je isteklo, povezane s različitim jedinicama za potrošnju goriva na brodu, pri čemu su obuhvaćeni svi relevantni staklenički plinovi;
- (f) količinu svake vrste energije iz zamjenskih izvora potrošene na vezu i na moru;
- (g) klasu leda broda, ako društvo zatraži da se dodatna energija upotrijebljena zbog klase leda broda isključi iz izračuna bilance usklađenosti utvrđene u Prilogu IV., korištenjem Preporuke 25/7 Komisije za zaštitu morskog okoliša Baltičkog mora (HELCOM) o sigurnosti zimske plovidbe u Baltičkom moru kako bi se utvrdila podudarnost između klasa leda;
- (h) klasu leda broda, datum, vrijeme i položaj pri ulasku u uvjete leda i izlasku iz njih, količinu svake vrste potrošenoga goriva i prijeđenu udaljenost pri plovidbi u uvjetima leda, kao i ukupnu udaljenost prijeđenu za sva putovanja tijekom razdoblja izvješćivanja, ako društvo zatraži da se izračuna bilance usklađenosti utvrđene u Prilogu IV. izostavi dodatna energija upotrijebljena zbog plovidbe u uvjetima leda.

2. Društva bilježe informacije i podatke navedene u stavku 1. na vrijeme i na transparentan način te ih prikupljaju jednom godišnje, kako bi se verifikatoru omogućila verifikacija usklađenosti s ovom Uredbom.
3. Društva do 31. siječnja razdoblja verifikacije verifikatoru dostavljaju izvješće koje se odnosi na brodove („izvješće FuelEU”) i sadržava informacije iz stavka 1. ovog članka te podatke i dokumentaciju o praćenju iz članka 7. stavka 4. za razdoblje izvješćivanja.
4. U slučaju prijenosa broda iz jednog društva u drugo:
 - (a) društvo prenositelj verifikatoru dostavlja informacije iz stavka 1. ovog članka za vrijeme tijekom kojeg je bilo odgovorno za upravljanje brodom;
 - (b) verifikator koji je obavljao aktivnosti verifikacije za brod pod društvom prenositeljem verificira i bilježi informacije iz točke (a) u bazu podataka FuelEU u skladu s člankom 16. što je moguće bliže datumu završetka prijenosa, a najkasnije u roku od jednog mjeseca od prijenosa; i
 - (c) ne dovodeći u pitanje točke (a) i (b), društvo koje je odgovorno za upravljanje brodom 31. prosinca razdoblja izvješćivanja odgovorno je za usklađenost broda sa zahtjevima iz članaka 4. i 6. za cijelo razdoblje izvješćivanja tijekom kojeg je izvršen prijenos ili višestruki prijenosi.

Članak 16.

Verifikacija i izračun

1. Nakon verifikacije kako je utvrđena u člancima 11., 12. i 13., verifikator procjenjuje kvalitetu, potpunost i točnost izvješća FuelEU. Verifikator u tu svrhu upotrebljava sve informacije iz baze podataka FuelEU, uključujući informacije o pristajanjima u luku u skladu s člankom 6.
2. Ako u ocjenjivanju u okviru verifikacije iz stavka 1. verifikator s razumnom sigurnošću zaključi da u izvješću FuelEU nema značajnih pogrešnih navoda ili neusklađenosti, verifikator dotičnom društvu dostavlja izvješće o verifikaciji u kojem stoji da je izvješće FuelEU usklađeno s ovom Uredbom. U izvješću o verifikaciji navode se sva pitanja važna za rad verifikatora.
3. Ako se u ocjenjivanju u okviru verifikacije utvrde pogrešni navodi ili neusklađenosti s ovom Uredbom, verifikator o tome pravodobno obavješćuje dotično društvo. Društvo zatim bez nepotrebne odgode ispravlja pogrešne navode ili neusklađenosti kako bi se omogućilo da postupak verifikacije bude dovršen na vrijeme te predaje verifikatoru izmijenjeno izvješće FuelEU i sve druge informacije potrebne da se isprave utvrđeni pogrešni navodi ili neusklađenosti. Verifikator u svojem izvješću o verifikaciji navodi je li izmijenjeno izvješće FuelEU usklađeno s ovom Uredbom. Ako prijavljeni pogrešni navodi ili neusklađenosti nisu ispravljani i dovedu do značajnih pogrešnih navoda, verifikator društvu dostavlja izvješće o verifikaciji u kojem stoji da izvješće FuelEU nije u skladu s ovom Uredbom.
4. Na temelju izvješća FuelEU koje je u skladu s ovom Uredbom verifikator izračunava:
 - (a) primjenom metode navedene u Prilogu I., godišnji prosječni intenzitet stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na dotičnom brodu;
 - (b) primjenom formule navedene u dijelu A. Priloga IV., bilancu usklađenosti broda;

- (c) broj neusklađenih pristajanja u luku u prethodnom razdoblju izvješćivanja, uključujući vrijeme koje je brod proveo privezan na pristaništu i, ako je to primjenjivo, u skladu s člankom 6. stavkom 9., na sidrištu, za svako pristajanje u luku broda koje nije u skladu sa zahtjevima iz članka 6.;
- (d) količinu godišnje energije upotrijebljene na brodu, isključujući energiju iz opskrbe električnom energijom s kopna;
- (e) količinu godišnje energije iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla upotrijebljene na brodu.

5. Verifikator do 31. ožujka razdoblja verifikacije društvu dostavlja informacije iz stavka 4. te u bazu podataka FuelEU bilježi izvješće FuelEU koje je u skladu s ovom Uredbom, izvješće o verifikaciji i informacije iz stavka 4.

Sve informacije zabilježene u bazi podataka FuelEU dostupne su nadležnoj državi.

Članak 17.

Dodatne provjere koje provodi nadležno tijelo

1. Nadležno tijelo države nadležne za društvo može u bilo kojem trenutku za bilo koji od njegovih brodova za dva prethodna razdoblja izvješćivanja provesti dodatne provjere bilo kojeg od sljedećih elemenata:

- (a) izvješća FuelEU koje je u skladu s ovom Uredbom sastavljenog u skladu s člancima 15. i 16.;
- (b) izvješća o verifikaciji sastavljenog u skladu s člankom 16.;
- (c) izračuna koje je proveo verifikator u skladu s člankom 16. stavkom 4.

2. Na zahtjev nadležnog tijela iz stavka 1., društvo dostavlja sve potrebne informacije ili dokumente koji nadležnom tijelu omogućuju provođenje dodatnih provjera i omogućuje pristup prostorijama društva ili brodu kako bi se olakšale takve dodatne provjere.

3. Nadležno tijelo iz stavka 1. ovog članka izdaje izvješće o dodatnim provjerama, uključujući, ako je to primjenjivo, ažurirane izračune provedene primjenom članka 17. stavka 1. točke (c), ažurirani iznos viška usklađenosti ili viška usklađenosti u obliku predujma te ažurirani iznos kazne u okviru sustava FuelEU.

4. Ako se u izvješću o dodatnim provjerama iz stavka 3. ovog članka utvrde pogrešni navodi, neusklađenosti ili pogrešni izračuni koji dovode do neusklađenosti sa zahtjevima iz članaka 4. ili 6., a time i do kazne u okviru sustava FuelEU ili izmjene iznosa već plaćene kazne u okviru sustava FuelEU, nadležno tijelo iz stavka 1. ovog članka obavješćuje dotično društvo o odgovarajućem iznosu kazne u okviru sustava FuelEU ili izmijenjene kazne u okviru sustava FuelEU. Države članice osiguravaju da društvo odgovorno za brod tijekom razdoblja u kojem su provedene dodatne provjere plati iznos jednak kazni u okviru sustava FuelEU ili izmijenjenoj kazni u okviru sustava FuelEU u roku od mjesec dana nakon obavijesti, u skladu s aranžmanima predviđenima u članku 23.

5. Nadležno tijelo iz stavka 1. bez odgode iz baze podataka FuelEU povlači dokument o usklađenosti broda čije društvo nije na vrijeme platilo kazne u okviru sustava FuelEU iz stavka 4. i o tom povlačenju pravodobno obavješćuje dotično društvo. Ono ponovno izdaje relevantan dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU samo ako je plaćen iznos jednak kazni u okviru sustava FuelEU, pod uvjetom da društvo ispuní ostale uvjete za posjedovanje dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU utvrđene u ovoj Uredbi.

6. Stavak 5. ne primjenjuje se na brod koji je prenesen na društvo koje nije društvo koje je bilo odgovorno za upravljanje brodom tijekom razdoblja u kojem su provedene dodatne provjere.

7. Mjere iz ovog članka, izvješće o dodatnim provjerama iz stavka 3. i dokaz o plaćanjima kazni u okviru sustava FuelEU subjekti koji su proveli te mjere, izradili izvješće odnosno izvršili plaćanje bez odgode upisuju u bazu podataka u okviru sustava FuelEU.

Članak 18.

Pomoćni alati i smjernice

Komisija razvija odgovarajuće alate za praćenje te smjernice i alate za ciljanu provjeru koji se temelje na riziku, kako bi se olakšale i koordinirale aktivnosti verifikacije i izvršenja povezane s ovom Uredbom. Takve smjernice i alati u najvećoj se mogućoj mjeri u svrhu razmjene informacija i boljeg osiguranja strogo izvršenja ove Uredbe stavljaju na raspolaganje državama članicama, verifikatorima i nacionalnim akreditacijskim tijelima.

Članak 19.

Baza podataka FuelEU i izvješćivanje

1. Komisija uspostavlja elektroničku bazu podataka za praćenje usklađenosti s ovom Uredbom („baza podataka FuelEU”), osigurava njezino funkcioniranje i ažurira je. Baza podataka FuelEU upotrebljava se za vođenje evidencije o mjerama povezanim s aktivnostima verifikacije, o bilanci usklađenosti brodova, uključujući upotrebu mehanizama fleksibilnosti utvrđenih u člancima 20. i 21., o primjeni iznimaka utvrđenih u članku 6. stavku 5., o mjerama povezanim s plaćanjem kazni u okviru sustava FuelEU određenih prema članku 23. i o izdavanju dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU. Dostupna je društvima, verifikatorima, nadležnim tijelima i svim propisno ovlaštenim subjektima, nacionalnim akreditacijskim tijelima, Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost osnovanoj Uredbom (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾ i Komisiji, s odgovarajućim pravima pristupa i funkcijama koje odgovaraju njihovim odgovornostima za provedbu ove Uredbe.

2. Svi elementi zabilježeni ili izmijenjeni u bazi podataka FuelEU prijavljuju se subjektima kojima su dostupni.

3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pravila za prava pristupa te funkcionalne i tehničke specifikacije baze podataka FuelEU, uključujući pravila o obavješćivanju i filtriranje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 29. stavka 3.

Članak 20.

Akumuliranje i posuđivanje viška usklađenosti među razdobljima izvješćivanja

1. Na temelju izračuna provedenih u skladu s člankom 16. stavkom 4., ako brod za razdoblje izvješćivanja ima višak usklađenosti u pogledu intenziteta stakleničkih plinova iz članka 4. stavka 2. ili, ako je primjenjivo, podcilja obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla iz članka 5. stavka 3., društvo ga može akumulirati u bilanci usklađenosti tog broda za sljedeće razdoblje izvješćivanja. Društvo bilježi akumuliranje viška usklađenosti za sljedeće razdoblje izvješćivanja u bazu podataka FuelEU, što mora odobriti njegov verifikator. Nakon izdavanja dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU, društvo više ne smije akumulirati višak usklađenosti.

⁽²⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost (SL L 208, 5.8.2002., str. 1.).

2. Na temelju izračuna provedenog u skladu s člankom 16. stavkom 4., ako brod ima manjak usklađenosti u razdoblju izvješćivanja, društvo može posuditi višak usklađenosti u obliku predujma u odgovarajućem iznosu iz sljedećeg razdoblja izvješćivanja. Višak usklađenosti u obliku predujma dodaje se bilanci usklađenosti broda u razdoblju izvješćivanja te se višak usklađenosti u obliku predujma pomnožen s 1,1 oduzima od bilance usklađenosti tog broda u sljedećem razdoblju izvješćivanja. Višak usklađenosti u obliku predujma ne smije se posuđivati:

(a) u iznosu koji za više od 2 % prelazi ograničenje iz članka 4. stavka 2., pomnoženo s potrošnjom energije broda izračunanom u skladu s Prilogom I;

(b) u dva uzastopna razdoblja izvješćivanja.

3. Društvo do 30. travnja razdoblja verifikacije u bazu podataka FuelEU bilježi višak usklađenosti u obliku predujma, nakon što ga je odobrio njegov verifikator.

4. Ako brod tijekom razdoblja izvješćivanja nema pristajanja u luci u Uniji, a posudio je višak usklađenosti u obliku predujma u prethodnom razdoblju izvješćivanja, nadležno tijelo nadležne države obavješćuje dotično društvo do 1. lipnja razdoblja verifikacije o iznosu kazne u okviru sustava FuelEU iz članka 23. stavka 2. koja je prvotno izbjegnuta posuđivanjem tog viška usklađenosti u obliku predujma pomnoženog s 1,1.

Članak 21.

Objedinjavanje usklađenosti u cjelinu

1. Bilance usklađenosti za intenzitet stakleničkih plinova iz članka 4. stavka 2. i, ako je primjenjivo, podcilj obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla iz članka 5. stavka 3. za dva ili više brodova, kako je izračunano u skladu s člankom 16. stavkom 4., mogu se objediniti u cjelinu u svrhu usklađivanja sa zahtjevima iz članka 4. i, ako je primjenjivo, članka 5. stavka 3. Bilanca usklađenosti broda ne smije biti uključena u više od jedne cjeline u istom razdoblju izvješćivanja.

Za cilj u pogledu intenziteta stakleničkih plinova i za podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla mogu se upotrebljavati dvije zasebne cjeline.

2. Društvo u bazi podataka FuelEU registrira svoju namjeru o uključivanju bilance usklađenosti broda u cjelinu, raspodjelu ukupne bilance usklađenosti cjeline na svaki pojedini brod i verifikatora izabranog za verifikaciju te raspodjele.

3. Ako brodove koji sudjeluju u cjelini kontroliraju dva društva ili više njih, sva dotična društva objedinjena u cjelinu potvrđuju u bazi podataka FuelEU podatke o cjelini registrirane u okviru te baze, uključujući raspodjelu ukupne bilance usklađenosti cjeline na brodove objedinjene u cjelinu te odabir verifikatora izabranoga za verifikaciju raspodjele ukupne bilance usklađenosti cjeline na svaki pojedini brod.

4. Cjelina je valjana samo ako je ukupna usklađenost objedinjena u cjelinu pozitivna, ako brodovi koji su imali manjak usklađenosti kako je izračunan u skladu s člankom 16. stavkom 4. nemaju veći manjak usklađenosti nakon raspodjele usklađenosti objedinjene u cjelinu i ako brodovi koji su imali višak usklađenosti izračunan u skladu s člankom 16. stavkom 4. nemaju manjak usklađenosti nakon dodjele usklađenosti objedinjene u cjelinu.

5. Brod se ne uključuje u cjelinu ako ne ispunjava obvezu utvrđenu u članku 24.

6. Ako ukupna bilanca usklađenosti cjeline rezultira viškom usklađenosti za pojedinačni brod, primjenjuje se članak 20. stavak 1.

7. Članak 20. stavak 2. ne primjenjuje se na brod uključen u cjelinu.
8. Do 30. travnja razdoblja verifikacije odabrani verifikator u bazu podataka FuelEU bilježi konačni sastav cjeline i raspodjelu ukupne bilance usklađenosti cjeline na svaki pojedini brod.

Članak 22.

Dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU

1. Verifikator do 30. lipnja razdoblja verifikacije dotičnome brodu izdaje dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU, pod uvjetom da brod, nakon primjene članka 20. i 21., nema manjak usklađenosti, da nema neusklađenih pristajanja u luku i da ispunjava obvezu utvrđenu u članku 24.
2. Ako je potrebno platiti kazne u okviru sustava FuelEU iz članka 23. stavka 2. ili članka 23. stavka 5., nadležno tijelo nadležne države do 30. lipnja razdoblja verifikacije izdaje dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU za dotični brod, pod uvjetom da je plaćen iznos jednak kaznama u okviru sustava FuelEU.
3. Dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU sadržava sljedeće informacije:
 - (a) identitet broda (ime, identifikacijski broj prema IMO-u, luku upisa ili matičnu luku);
 - (b) ime, adresu i glavno mjesto poslovanja brodovlasnika;
 - (c) identitet verifikatora;
 - (d) datum izdavanja tog dokumenta, razdoblje njegove valjanosti i razdoblje izvješćivanja na koje se odnosi.
4. Dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU vrijedi 18 mjeseci nakon završetka razdoblja izvješćivanja ili dok se ne izda novi dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU, ovisno o tome koji je datum raniji.
5. Verifikator ili, ako je to primjenjivo, nadležno tijelo nadležne države u bazu podataka FuelEU bez odgode bilježi izdavanje dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU.
6. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju obrasci dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU, uključujući elektroničke predloške. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 29. stavka 2.

Članak 23.

Kazne u okviru sustava FuelEU

1. Prije 1. svibnja razdoblja verifikacije, na temelju izračuna provedenih u skladu s člankom 16. stavkom 4. i nakon moguće primjene članka 20. i 21., verifikator u bazu podataka FuelEU bilježi verificirane bilance usklađenosti broda za intenzitet stakleničkih plinova iz članka 4. stavka 2. i, ako je to primjenjivo, za podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla iz članka 5. stavka 3.

Ako brod ima manjak usklađenosti za podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla iz članka 5. stavka 3., kazna u okviru sustava FuelEU izračunava se u skladu s formulom navedenom u dijelu B Priloga IV.

2. Država nadležna za društvo osigurava da to društvo do 30. lipnja razdoblja verifikacije plaća iznos jednak kazni u okviru sustava FuelEU koja proizlazi iz primjene formula navedenih u dijelu B Priloga IV. za svaki svoj brod koji 1. lipnja razdoblja verifikacije ima manjak usklađenosti za intenzitet stakleničkih plinova iz članka 4. stavka 2. ili, ako je primjenjivo, za podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla iz članka 5. stavka 3., nakon moguće potvrde njezina nadležnog tijela. Ako brod ima manjak usklađenosti tijekom dva uzastopna razdoblja izvješćivanja ili više njih, taj se iznos množi s $1 + (n-1)/10$, pri čemu je n broj uzastopnih razdoblja izvješćivanja za koje to društvo podliježe kazni u okviru sustava FuelEU za taj brod.

3. Država nadležna za društvo osigurava da to društvo, za svaki svoj brod koji je u situaciji iz članka 20. stavka 4., do 30. lipnja razdoblja verifikacije plati iznos jednak kazni u okviru sustava FuelEU prijavljenoj u skladu s tim stavkom.
4. Prije 1. svibnja razdoblja verifikacije, ako je to primjenjivo na temelju izračuna provedenog u skladu s člankom 16. stavkom 4., verifikator u bazu podataka FuelEU bilježi ukupan broj sati koje je brod proveo privezan u pristaništu u stanju neusklađenom sa zahtjevima utvrđenima u članku 6.
5. Država nadležna za društvo osigurava da to društvo za svaki svoj brod koji je najmanje jedanput neusklađeno pristao u luku, nakon moguće potvrde njezina nadležnog tijela, do 30. lipnja razdoblja verifikacije plati iznos jednak kazni u okviru sustava FuelEU koji proizlazi iz umnoška 1,5 EUR utvrđenih ukupnih potreba za električnom energijom broda na vezu i ukupnog broja sati broda na vezu, zaokruženih na najbliži puni sat, u stanju neusklađenom sa zahtjevima utvrđenima u članku 6.
6. Države članice moraju imati potreban pravni i administrativni okvir na nacionalnoj razini kako bi osigurale ispunjavanje obveza u pogledu uvođenja, plaćanja i naplate kazni u okviru sustava FuelEU.
7. Mjere iz ovog članka i dokaz o plaćanjima kazni u okviru sustava FuelEU subjekti koji su proveli te mjere ili izvršili to plaćanje bez odgode upisuju u bazu podataka u okviru sustava FuelEU.
8. Društvo je i dalje odgovorno za plaćanje kazni u okviru sustava FuelEU, ne dovodeći u pitanje mogućnost da društvo sklopi ugovorne sporazume s komercijalnim brodarima u kojima se određuje da je taj komercijalni brodar dužan društvu nadoknaditi trošak za kazne u okviru sustava FuelEU kada preuzme odgovornost za kupnju goriva ili upravljanje brodom. Za potrebe ovog stavka upravljanje brodom znači određivanje tereta koji se prevozi, rute i brzine broda.
9. Društvo je i dalje odgovorno za plaćanje kazni u okviru sustava FuelEU, ne dovodeći u pitanje mogućnost da sklopi ugovorne sporazume s opskrbljivačima gorivom u kojima se određuje da su ti opskrbljivači gorivom dužni društvu nadoknaditi trošak za kazne u okviru sustava FuelEU.
10. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 28. radi izmjene Priloga IV. kako bi se prilagodio faktor naveden u polju 7. i, ako je to primjenjivo, polju 14. tablice u dijelu B tog priloga i upotrijebio u formuli iz stavka 1. ovog članka, na temelju kretanja troškova energije, te kako bi se izmijenio multiplikacijski faktor utvrđen u stavku 5. ovog članka na temelju indeksacije prosječnog troška električne energije u Uniji.
11. Države članice nastoje osigurati da se prihod ostvaren od kazni u okviru sustava FuelEU ili ekvivalentna financijska vrijednost tog prihoda upotrebljava za potporu brzom uvođenju i upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom sektoru poticanjem proizvodnje većih količina obnovljivih i niskougljičnih goriva za pomorski sektor, olakšavanjem izgradnje odgovarajućih postrojenja za krcanje goriva ili infrastrukture za opskrbu električnom energijom s kopna u lukama te podupiranjem razvoja, ispitivanja i uvođenja najinovativnijih tehnologija u flotu radi postizanja znatnog smanjenja emisija.

Do 30. lipnja 2030. i svakih pet godina nakon toga države članice objavljuju izvješće o upotrebi prihoda ostvarenog od kazni u okviru sustava FuelEU tijekom petogodišnjeg razdoblja koje prethodi godini svakog takvog izvješća, uključujući informacije o korisnicima i razini rashoda u vezi s ciljevima iz prvog podstavka.

Članak 24.

Obveza posjedovanja valjanog dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU

1. Do 30. lipnja razdoblja verifikacije brodovi koji pristaju u luku pod nadležnošću države članice, uplovljavaju u luku pod nadležnošću države članice, nalaze se u njoj ili iz nje isplivljavaju te koji su obavili putovanja tijekom odgovarajućeg razdoblja izvješćivanja moraju imati valjan dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU.

2. Dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU izdan za dotični brod u skladu s člankom 22. dokaz je usklađenosti s ovom Uredbom.

Članak 25.

Izvršenje

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja ove Uredbe i poduzimaju sve potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim pravilima i tim mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

2. Svaka država članica osigurava da svaka inspekcija broda u luci u njezinoj nadležnosti izvršena u skladu s Direktivom 2009/16/EZ obuhvaća provjeru drži li se na brodu valjan dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU.

3. Ako brod nije usklađen s obvezom utvrđenom u članku 24. tijekom dvaju ili više uzastopnih razdoblja izvješćivanja te ako se drugim izvršnim mjerama nije osigurala usklađenost s ovom Uredbom, nadležno tijelo države članice luke pristajanja može, u odnosu na brod koji ne plovi pod zastavom te države članice i nakon što je dotičnom društvu omogućilo da dostavi primjedbe, izdati nalog o protjerivanju. Ako nadležno tijelo države članice luke pristajanja odluči izdati nalog o protjerivanju, o tom nalogu obavješćuje Komisiju, ostale države članice i dotičnu državu zastave putem baze podataka FuelEU. Sve države članice, osim države članice pod čijom zastavom brod plovi, odbijaju ulazak broda za koji je izdan nalog o protjerivanju u sve svoje luke dok društvo ne ispuni svoje obveze. Ako brod ne ispuni obvezu utvrđenu u članku 24. tijekom dvaju ili više uzastopnih razdoblja izvješćivanja i uđe u luku države članice pod čijom zastavom plovi, dotična država članica, dok se taj brod nalazi u jednoj od njezinih luka, a nakon što je dotičnom društvu omogućila da dostavi primjedbe, nalaže zabranu plovidbe dok to društvo ne ispuni svoje obveze.

4. Dotično društvo potvrđuje usklađenost s obvezom posjedovanja valjanog dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU tako što nadležnom nacionalnom tijelu koje je izdalo nalog o protjerivanju dostavi valjani dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU. Ovim stavkom ne dovode se u pitanje odredbe međunarodnog prava koje se primjenjuju u slučaju brodova u nevolji.

5. O sankcijama bilo koje države članice protiv određenog broda obavješćuju se Komisija, ostale države članice i dotična država zastave putem baze podataka FuelEU.

Članak 26.

Pravo na preispitivanje

1. Društva imaju pravo zatražiti preispitivanje izračuna i mjera koje im je izrekao verifikator u skladu s ovom Uredbom, uključujući odbijanje izdavanja dokumenta o usklađenosti u okviru sustava FuelEU u skladu s člankom 22. stavkom 1.

Zahtjev za preispitivanje podnosi se nadležnom tijelu države članice u kojoj je verifikator akreditiran u roku od mjesec dana od obavijesti verifikatora o rezultatu izračuna ili mjere.

2. Odluke koje na temelju ove Uredbe donese nadležno tijelo države članice podliježu preispitivanju suda države članice tog nadležnog tijela.

Članak 27.

Nadležna tijela

Države članice imenuju jedno ili više nadležnih tijela odgovornih za primjenu i izvršenje ove Uredbe („nadležna tijela”) i dostavljaju Komisiji njihove nazive i podatke za kontakt. Komisija na svojim internetskim stranicama objavljuje popis nadležnih tijela.

Poglavlje VI.

Delegirane i provedbene ovlasti te završne odredbe

Članak 28.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 4. stavka 4., članka 5. stavka 7., članka 6. stavka 6., članka 14. stavka 5. i članka 23. stavka 10. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme, počevši od 12. listopada 2023.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 4., članka 5. stavka 7., članka 6. stavka 6., članka 14. stavka 5. i članka 23. stavka 10. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 4. stavka 4., članka 5. stavka 7., članka 6. stavka 6., članka 14. stavka 5. i članka 23. stavka 10. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 29.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS) osnovan Uredbom (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća. ⁽²⁵⁾ Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 30.

Izvješća i preispitivanje

1. Komisija do 23. rujna 2024. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem ispituje interakciju i približavanje između ove Uredbe i Uredbe (EU) 2015/757 ili drugih sektorskih pravnih akata. Ako je potrebno, uz to se izvješće može priložiti zakonodavni prijedlog.

⁽²⁵⁾ Uredba (EZ) br. 2099/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. studenoga 2002. o osnivanju Odbora za sigurnost na moru i sprečavanje onečišćenja s brodova (COSS) i o izmjeni uredaba o pomorskoj sigurnosti i sprečavanju onečišćenja s brodova (SL L 324, 29.11.2002., str. 1.).

2. Komisija do 31. prosinca 2027. i najkasnije svakih pet godina nakon toga izvješćuje Europski parlament i Vijeće o rezultatima evaluacije funkcioniranja ove Uredbe, uključujući moguće učinke narušavanja tržišta ili izbjegavanja luka; u pogledu razvoja tehnologija s nultom stopom emisija u pomorskom prometu kao i u pogledu razvoja tehnologija i tržišta obnovljivih i niskougličinih goriva i opskrbe električnom energijom s kopna, među ostalim na sidrištu; u pogledu upotrebe prihoda ostvarenog od kazni u okviru sustava FuelEU; i u pogledu učinka ove Uredbe na konkurentnost pomorskog sektora u Uniji.

U tom izvješću Komisija, među ostalim, razmatra:

- (a) materijalno i zemljopisno područje primjene ove Uredbe u pogledu smanjenja praga bruto tonaže iz članka 2. stavka 1. ili povećanja udjela energije koju brodovi upotrebljavaju u putovanjima u treće zemlje i iz njih iz članka 2. stavka 1. točke (d);
- (b) ograničenje iz članka 4. stavka 2., radi postizanja ciljeva utvrđenih u Uredbi (EU) 2021/1119;
- (c) vrste i veličinu brodova na koje se primjenjuje članak 6. stavak 1. te proširenje obveza iz članka 6. stavka 1. na brodove na sidrištu;
- (d) iznimke predviđene u članku 6. stavku 5.;
- (e) računanje električne energije isporučene putem opskrbe električnom energijom s kopna iz Priloga I. i emisijski faktor „od izvora do tanka” povezan s tom električnom energijom definiran u Prilogu II.;
- (f) mogućnost uključivanja u područje primjene ove Uredbe namjenskih mehanizama za najodrživije i najinovativnije tehnologije goriva sa znatnim potencijalom dekarbonizacije, kako bi se stvorio jasan i predvidljiv pravni okvir te potaknuli razvoj tržišta i upotreba takvih tehnologija goriva;
- (g) izračun bilance usklađenosti za brodove koji traže isključivanje dodatne energije upotrijebljene zbog plovidbe u uvjetima leda iz priloga IV. i V. te moguće produljenje valjanosti tih odredaba nakon 31. prosinca 2034.;
- (h) mogućnost uključivanja energije dobivene iz vjetrova u izračun intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu iz Priloga I., ovisno o dostupnosti provjerljive metode za praćenje i obračun pogonske energije vjetrova;
- (i) mogućnost uključivanja novih tehnologija za smanjenje emisija stakleničkih plinova, kao što je hvatanje i skladištenje ugljika na brodu, u izračun intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu i bilancu usklađenosti kako su utvrđeni u prilogima I. odnosno IV., ovisno o dostupnosti provjerljive metode za praćenje i obračun uhvaćenog ugljika;
- (j) mogućnost uključivanja dodatnih elemenata u ovu Uredbu, osobito emisija crnog ugljika;
- (k) potrebu za mjerama za suzbijanje pokušaja društava da izbjegnu zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.

Komisija prema potrebi razmatra treba li tom izvješću priložiti prijedlog za izmjenu ove Uredbe.

3. Komisija u izvješće predviđeno u stavku 2. uključuje evaluaciju socijalnih učinaka ove Uredbe u pomorskom sektoru, među ostalim na radnu snagu u tom sektoru.

4. Tijekom pripreme izvješća iz stavka 2. Komisija razmatra u kojoj je mjeri provedba ove Uredbe ispunila svoje ciljeve i u kojoj je mjeri utjecala na konkurentnost pomorskog sektora. U okviru tog izvješća Komisija razmatra i interakciju ove Uredbe s drugim relevantnim pravnim aktima Unije te utvrđuje sve odredbe koje bi se mogle ažurirati i pojednostavniti, kao i djelovanja i mjere koje su poduzete ili bi se mogle poduzeti kako bi se smanjio ukupni troškovni pritisak na pomorski sektor. Kao dio Komisijine analize učinkovitosti ove Uredbe, izvješće uključuje i procjenu opterećenja koje se ovom Uredbom nameće poduzećima.

Komisija prema potrebi razmatra treba li tom izvješću priložiti prijedlog za izmjenu ove Uredbe s obzirom na zaključke izvješća iz prvog podstavka.

5. Ako IMO donese globalnu normu za emisije stakleničkih plinova goriva ili globalne granične vrijednosti intenziteta stakleničkih plinova za energiju koja se upotrebljava na brodovima, Komisija bez odgode podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Komisija u tom izvješću ispituje tu globalnu mjeru u pogledu njezine ambicije s obzirom na ciljeve Pariškog sporazuma i njezin cjelokupan okolišni integritet. Također ispituje sva pitanja povezana s mogućom artikulacijom ili usklađivanjem ove Uredbe s tom globalnom mjerom, uključujući potrebu da se izbjegne dvostruka regulacija emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa na razini Unije i na međunarodnoj razini.

Tom se izvješću, prema potrebi, može priložiti zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe, u skladu s obvezama Unije u pogledu emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu, s ciljem očuvanja okolišnog integriteta i učinkovitosti djelovanja Unije u području klime.

6. Komisija prati provedbu ove Uredbe u vezi s pomorskim prometom, posebno radi otkrivanja praksi izbjegavanja kako bi se takvo ponašanje spriječilo u ranoj fazi, među ostalim i u vezi s najudaljenijim regijama.

Rezultati praćenja odražavaju se u izvješću koje se sastavlja svake dvije godine i na koje se upućuje u članku 3.gg stavku 3. Direktive 2003/87/EZ.

Članak 31.

Izmjena Direktive 2009/16/EZ

Sljedeća točka dodaje se popisu utvrđenom u Prilogu IV. Direktivi 2009/16/EZ:

„51. Dokument o usklađenosti u okviru sustava FuelEU izdan na temelju Uredbe (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 234, 22. 9. 2023., str. 48.).”

Članak 32.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2025., osim članaka 8. i 9. koji se primjenjuju od 31. kolovoza 2024.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 13. rujna 2023.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednik
J. M. ALBARES BUENO

PRILOG I.

Metodologija za utvrđivanje intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu

Za potrebe izračunavanja intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu primjenjuje se sljedeća formula, pod nazivom jednačba (1):

$$GHG\ intensity\ \left[\frac{gCO_{2eq}}{MJ}\right] = f_{wind} \times (WtT + TtW) \text{ Jednačba (1)}$$

WtT	$\frac{\sum_i^n fuel\ M_i \times CO_{2eq\ WtT, i} \times LCV_i + \sum_k^c E_k \times CO_{2eq\ electricity, k}}{\sum_i^n fuel\ M_i \times LCV_i \times RWD_i + \sum_k^c E_k}$
TtW	$\frac{\sum_i^n fuel\ \sum_j^m engine\ M_{i, j} \times \left[\left(1 - \frac{1}{100} C_{slip\ j}\right) \times (CO_{2eq, TtW, i, j}) + \left(\frac{1}{100} C_{slip\ j} \times CO_{2eq\ TtW, slip, i, j}\right) \right]}{\sum_i^n fuel\ M_i \times LCV_i \times RWD_i + \sum_k^c E_k}$
fwind	faktor nagrađivanja za pogon s pomoću vjetra

Za potrebe jednačbe (1) različiti upotrijebljeni pojmovi i zabilješke prikazani su u sljedećoj tablici:

Oznaka	Objašnjenje
i	indeks koji se odnosi na vrste goriva isporučene brodu u razdoblju izvješćivanja
j	indeks koji se odnosi na jedinice za potrošnju goriva na brodu; za potrebe ove Uredbe jedinice za potrošnju goriva uzete u obzir jesu glavni motor(i), pomoćni motor(i), kotlovi, gorivne ćelije i postrojenja za spaljivanje otpada
k	indeks koji se odnosi na mjesta priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna
n	ukupna količina vrsta goriva ispuštenih brodu u razdoblju izvješćivanja
c	ukupan broj mjesta priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna
m	ukupan broj jedinica za potrošnju goriva
$M_{i, j}$	masa goriva i koje upotrebljava jedinica za potrošnju goriva j [gFuel]
E_k	električna energija isporučena brodu po mjestu priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna k [MJ]
$CO_{2eq\ WtT, i}$	emisijski faktor stakleničkih plinova od izvora do tanka za gorivo i [gCO _{2eq} /MJ]
$CO_{2eq\ electricity, k}$	emisijski faktor stakleničkih plinova od izvora do tanka povezan s električnom energijom ispuštenom brodu na vezu po mjestu priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna k [gCO _{2eq} /MJ]
LCV_i	donja kalorijska vrijednost goriva i [MJ/gFuel]
RWDi	ako je gorivo nebiološkog podrijetla od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2033. može se primijeniti faktor nagrađivanja 2; u protivnom RWDi = 1.

C_{slipj}	koeficijent neizgorenoga goriva kao postotak mase goriva i koje troši jedinica za potrošnju goriva j [%]. Cslip uključuje fugalne i istekle emisije.
$C_{fCO_{2i,j}}, C_{fCH_{4i,j}},$ $C_{fN_2O_i,j}$	emisijski faktori stakleničkih plinova od tanka do brazde za izgorjeno gorivo i u jedinici za potrošnju goriva j [gGHG/gFuel]
$CO_{2eq,TtWi,j}$	emisije ekvivalenta CO ₂ od tanka do brazde za izgorjeno gorivo i u jedinici za potrošnju goriva j [gCO ₂ eq/gFuel] $CO_{2eq,TtWi,j} = (C_{fCO_2j} \times GWP_{CO_2} + C_{fCH_4j} \times GWP_{CH_4} + C_{fN_2O_j} \times GWP_{N_2O})_i$ Jednadžba (2)
$C_{sfCO_{2i,j}}, C_{sfCH_{4i,j}},$ $C_{sfN_2O_i,j}$	emisijski faktori stakleničkih plinova od tanka do brazde za gorivo i koje je isteklo prema jedinici za potrošnju goriva j [gGHG/gFuel]
$CO_{2eq,TtWslipi,j}$	emisije ekvivalenta CO ₂ od tanka do brazde za gorivo i koje je isteklo prema jedinici za potrošnju goriva j [gCO ₂ eq/gFuel] $CO_{2eq,TtWslipi,j} = (C_{sfCO_2j} \times GWP_{CO_2} + C_{sfCH_4j} \times GWP_{CH_4} + C_{sfN_2O_j} \times GWP_{N_2O})_i$ pri čemu: $C_{sfCO_2} = 0$, $C_{sfN_2O} = 0$. $C_{sfCH_4} = 1$
$GWP_{CO_2}, GWP_{CH_4},$ GWP_{N_2O}	CO ₂ , CH ₄ , N ₂ O potencijal globalnog zagrijavanja tijekom 100 godina, kako su definirani u dijelu C stavku 4. Priloga V. Direktivi (EU) 2018/2001

Za potrebe ove Uredbe izraz $\sum_k E_k \times CO_{2eq,electricity,k}$ u brojniku jednadžbe (1) postavlja se na nulu.

Metoda za određivanje [Mi]

Masa goriva [Mi] određuje se na temelju količine prijavljene u skladu s okvirom izvješćivanja iz Uredbe (EU) 2015/757 za putovanja obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe i to na temelju metodologije praćenja koju je odabralo društvo.

Metoda za određivanje emisijskih faktora stakleničkih plinova od izvora do tanka

Emisije od izvora do tanka utvrđuju se na temelju metodologije iz ovog Priloga kako je navedeno u jednadžbi (1).

Zadane vrijednosti emisijskih faktora stakleničkih plinova od izvora do tanka ($CO_{2eq,Wt,i}$) navedene su u Prilogu II.

U slučaju fosilnih goriva upotrebljavaju se samo zadane vrijednosti iz Priloga II.

U primjeni članka 10. stavka 4. ove Uredbe mogu se upotrebljavati stvarne vrijednosti pod uvjetom da su certificirane na temelju programa koji Komisija priznaje u skladu s člankom 30. stavcima 5. i 6. Direktive (EU) 2018/2001 za biogoriva, bioplina, obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i goriva iz recikliranog ugljika ili, ako je primjenjivo, u skladu s relevantnim odredbama pravnih akata Unije za unutarnje tržište plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika.

Otpremnica spremišta za gorivo (BDN)

Na temelju postojećih pravila iz Priloga VI. Konvenciji MARPOL, BDN je obavezan te su utvrđene informacije koje se trebaju u njemu navesti.

Za potrebe ove Uredbe:

- BDN-ovi uključujući goriva koja nisu fosilna goriva, a koja se upotrebljavaju na brodu, dopunjuju se informacijama o tim gorivima koje sadržavaju sljedeće:
 - donju kalorijsku vrijednost [MJ/g],
 - za biogoriva, vrijednosti E utvrđene u skladu s metodologijama navedenima u dijelu C Priloga V. i dijelu B Priloga VI. Direktivi (EU) 2018/2001 [gCO₂eq/MJ] i povezane dokaze o usklađenosti s pravilima utvrđenima u toj direktivi za ta goriva, kojima se utvrđuje proces dobivanja goriva,
 - za goriva koja nisu fosilna goriva i biogoriva, emisijski faktor stakleničkih plinova od izvora do tanka [gCO₂eq/MJ] i povezani certifikat kojim se utvrđuje proces dobivanja goriva.
- Ako dolazi do miješanja proizvoda, informacije propisane ovom Uredbom navode se za svaki proizvod.

Dostavnica za električnu energiju (EDN)

Za potrebe ove Uredbe relevantni EDN-ovi isporučeni brodu sadržavaju najmanje sljedeće informacije:

- dobavljač: ime, adresa, telefonski broj, adresa elektroničke pošte, predstavnik;
- brod primatelj: IMO broj (MMSI broj), ime broda, vrsta broda, zastava, predstavnik;
- luka: naziv, lokacija (LOCODE), terminal/vez;
- mjesto priključenja na opskrbu električnom energijom s kopna: pojedinosti o mjestu priključenja;
- vrijeme opskrbe električnom energijom s kopna: datum/vrijeme početka/završetka;
- isporučena energija: udio snage dodijeljen mjestu opskrbe (ako je primjenjivo) [kW], potrošnja električne energije (kWh) za obračunsko razdoblje, podaci o vršnoj snazi (ako su dostupni);
- mjerenje.

Metoda za određivanje emisijskih faktora stakleničkih plinova od tanka do brazde

Emisijski faktori stakleničkih plinova od tanka do brazde utvrđuju se na temelju metodologije iz ovog Priloga kako je navedeno u jednadžbi (1) i jednadžbi (2).

Zadane vrijednosti emisijskih faktora stakleničkih plinova (CO_{2eq,TiW,j}) od tanka do brazde navedene su u Prilogu II.

U skladu s planom praćenja iz članka 8. te nakon ocjenjivanja koje provodi verifikator, društvo može primijeniti druge metode, kao što su izravno mjerenje ekvivalenta CO₂ ili laboratorijsko ispitivanje, ako se njima povećava ukupna točnost izračuna u primjeni članka 10. stavka 5.

Metoda za određivanje fugitivnih i isteklih emisija od tanka do brazde

Fugitivne i istekle emisije jesu emisije iz količine goriva koja ne dolazi do komore za izgaranje jedinice za izgaranje ili koju jedinica za potrošnju goriva nije potrošila jer nisu izgorjele, jer su ispuštene ili su iscurile iz sustava. Za potrebe ove Uredbe fugitivne i istekle emisije uzimaju se u obzir kao postotak mase goriva koju upotrebljava jedinica za potrošnju goriva. Zadane vrijednosti navedene su u Prilogu II.

Metode za određivanje faktorâ nagrađivanja povezanih s pogonom s pomoću vjetra

Ako je na brod ugrađen pogon s pomoću vjetra, može se primijeniti faktor nagrađivanja, koji se određuje kako slijedi:

Faktor nagrađivanja za pogon s pomoću vjetra – VJETAR (f_{wind})	$\frac{P_{Wind}}{P_{Prop}}$
0,99	0,05
0,97	0,1
0,95	$\geq 0,15$

pri čemu:

- P_{Wind} je dostupna stvarna snaga pogonskih sustava potpomognutih vjetrom i odgovara $f_{eff} * P_{eff}$ kako je izračunano u skladu sa smjernicama iz 2021. za obradu inovativnih tehnologija energetske učinkovitosti za izračun i verifikaciju postignutih indeksa energetske učinkovitosti (EEDI) i indeksa energetske učinkovitosti postojećih (EEXI) (MEPC.1/Circ.896),
- P_{Prop} je pogonska snaga broda i odgovara PME kako je definirano u smjernicama iz 2018. za metodu izračuna postignutog EEDI-ja za nove brodove (rezolucija IMO-a MEPC.364(79)) i smjernicama iz 2021. za metodu izračuna postignutog EEXI-ja (rezolucija IMO-a MEPC.333(76)). Ako su ugrađeni osovinski motori, $P_{Prop} = P_{ME} + P_{PTI(i) \cdot shaft}$.

Indeks intenziteta stakleničkih plinova broda zatim se izračunava množenjem rezultata jednadžbe (1) s faktorom nagrađivanja.

PRILOG II.

Zadani emisijski faktori

Zadani emisijski faktori iz tablice u nastavku upotrebljavaju se za utvrđivanje indeksa intenziteta stakleničkih plinova iz Priloga I. ovoj Uredbi, osim ako društva odstupaju od tih zadanih emisijskih faktora primjenom članka 10. stavaka 4. i 5. ove Uredbe.

U tablici u nastavku:

- pokrata TBM znači „potrebno izmjeriti” (engl. To Be Measured),
- pokrata N/A znači „nije dostupno” (engl. Not Available),
- crtica znači da nije primjenjivo.
- E se utvrđuje u skladu s metodologijama utvrđenima u dijelu C Priloga V. i dijelu B Priloga VI. Direktivi (EU) 2018/2001.

Ako je u polje navedeno TBM ili N/A, osim ako je vrijednost dokazana u skladu s člankom 10., upotrebljava se najviša zadana vrijednost klase goriva u istom stupcu.

Ako je za određenu klasu goriva u svim ćelijama istog stupca navedeno TBM ili N/A, osim ako je vrijednost dokazana u skladu s člankom 10., upotrebljava se zadana vrijednost najnepovoljnijeg procesa dobivanja fosilnog goriva. Ovo se pravilo ne primjenjuje na stupac 9, ako se TBM ili N/A odnosi na nedostupne vrijednosti za potrošača goriva. Ako nema zadane vrijednosti, trebala bi se primjenjivati certificirana vrijednost u skladu s člankom 10. stavkom 5.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
			Od izvora do tanka (WtT)	Od tanka do brazde (TtW)					
Klasa goriva	Naziv procesa	LCV [$\frac{\text{MJ}}{\text{g}}$]	CO _{2eq} WtT [$\frac{\text{gCO}_2\text{eq}}{\text{MJ}}$]	Razred jedinice za potrošnju goriva	C _f CO ₂ [$\frac{\text{gCO}_2}{\text{gFuel}}$]	C _f CH ₄ [$\frac{\text{gCH}_4}{\text{gFuel}}$]	C _f N ₂ O [$\frac{\text{gN}_2\text{O}}{\text{gFuel}}$]	C _{slip} kao postotak mase goriva koje upotrebljava motor	
fosilno	teško loživo ulje ISO 8217 kategorije od RME do RMK	0,0405	13,5	svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,114	0,00005	0,00018	–	
	lako loživo ulje ISO 8217 kategorije od RMA do RMD	0,041	13,2	svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,151	0,00005	0,00018	–	
	MDO MGO ISO 8217 kategorije od DMX do DMB	0,0427	14,4	svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,206	0,00005	0,00018	–	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
			Od izvora do tanka (WtT)	Od tanka do brazde (TtW)					
Klasa goriva	Naziv procesa	LCV [$\frac{\text{MJ}}{\text{g}}$]	CO _{2eq} WtT [$\frac{\text{gCO}_2\text{eq}}{\text{MJ}}$]	Razred jedinice za potrošnju goriva	C _f CO ₂ [$\frac{\text{gCO}_2}{\text{gFuel}}$]	C _f CH ₄ [$\frac{\text{gCH}_4}{\text{gFuel}}$]	C _f N ₂ O [$\frac{\text{gN}_2\text{O}}{\text{gFuel}}$]	C _{slip} kao postotak mase goriva koje upotrebljava motor	
fosilno	UPP	0,0491	18,5	UPP Otto (dvojno gorivo, srednja brzina)	2,750	0	0,00011	3,1	
				UPP Otto (dvojno gorivo, mala brzina)				1,7	
				UPP dizel (dvojno gorivo, mala brzina)				0,2	
				plinski motor sa siromašnom gorivom smjesom s paljenjem pomoću svjećica (LBSI)				2,6	
	ukapljeni naftni plin	0,046	7,8	svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,030 butan 3,000 propan	TBM	TBM	N/A	
	H ₂ (prirodni plin)	0,12	132	gorivne ćelije	0	0	-	-	
				motor s unutarnjim izgaranjem	0	0	TBM		
	NH ₃ (prirodni plin)	0,0186	121	gorivne ćelije	0	N/A	TBM	N/A	
				motor s unutarnjim izgaranjem	0	N/A	TBM	N/A	
	metanol (prirodni plin)	0,0199	31,3	svi motori s unutarnjim izgaranjem	1,375	TBM	TBM	-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
			Od izvora do tanka (WtT)	Od tanka do brazde (TtW)					
Klasa goriva	Naziv procesa	LCV $\left[\frac{\text{MJ}}{\text{g}}\right]$	$\text{CO}_{2\text{eq WtT}}$ $\left[\frac{\text{gCO}_{2\text{eq}}}{\text{MJ}}\right]$	Razred jedinice za potrošnju goriva	$C_{f\text{CO}_2}$ $\left[\frac{\text{gCO}_2}{\text{gFuel}}\right]$	$C_{f\text{CH}_4}$ $\left[\frac{\text{gCH}_4}{\text{gFuel}}\right]$	$C_{f\text{N}_2\text{O}}$ $\left[\frac{\text{gN}_2\text{O}}{\text{gFuel}}\right]$	C_{slip} kao postotak mase goriva koje upotrebljava motor	
biogoriva	procesi dobivanja etanola iz Direktive (EU)-2018/2001	vrijednost kako je utvrđena u Prilogu III. Direktivi (EU)-2018/2001	$E - \frac{C_{f\text{CO}_2}}{\text{LCV}}$	svi motori s unutarnjim izgaranjem	1,913	TBM	TBM	–	
	procesi dobivanja biodizela iz Direktive (EU)-2018/2001			svi motori s unutarnjim izgaranjem	2,834	TBM	TBM	–	
	procesi dobivanja biljnog ulja obrađenog vodikom (HVO) iz Direktive (EU)-2018/2001			svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,115	0,00005	0,00018	–	
	procesi dobivanja ukapljenog biometana kao goriva za upotrebu u prometu (bio-UPP) iz Direktive (EU)-2018/2001			UPP Otto (dvojno gorivo, srednja brzina)	2,750	0	0,00011	3,1	
				UPP Otto (dvojno gorivo, mala brzina)				1,7	
				UPP dizel (dvojna goriva)				0,2	
				plinski motor sa siromašnom gorivom smjesom s paljenjem pomoću svjećica (LBSI)				2,6	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
			Od izvora do tanka (WtT)	Od tanka do brazde (TtW)					
Klasa goriva	Naziv procesa	LCV [$\frac{MJ}{g}$]	CO _{2eq} WtT [$\frac{gCO_2eq}{MJ}$]	Razred jedinice za potrošnju goriva	C _{f CO2} [$\frac{gCO_2}{gFuel}$]	C _{f CH4} [$\frac{gCH_4}{gFuel}$]	C _{f N2O} [$\frac{gN_2O}{gFuel}$]	C _{slip} kao postotak mase goriva koje upotrebljava motor	
	procesi dobivanja biometanola iz Direktive (EU)-2018/2001			svi motori s unutarnjim izgaranjem	1,375	TBM	TBM	–	
	drugi procesi dobivanja goriva iz Direktive (EU)-2018/2001			svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,115	0,00005	0,00018	–	
biogoriva	procesi dobivanja bio-H2 iz Direktive (EU)-2018/2001	vrijednost kako je utvrđena u Prilogu III. Direktivi (EU)-2018/2001	N/A	gorivne ćelije	0	0	0	–	
				motor s unutarnjim izgaranjem	0	0	TBM		
obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla (RFNBO) – e-goriva	e-dizel	0,0427	upućivanje na Direktivu (EU) 2018/2001	svi motori s unutarnjim izgaranjem	3,206	0,00005	0,00018	–	
	e-metanol	0,0199	upućivanje na Direktivu (EU) 2018/2001	svi motori s unutarnjim izgaranjem	1,375	TBM	TBM	–	
	e-UPP	0,0491	upućivanje na Direktivu (EU) 2018/2001	UPP Otto (dvojno gorivo, srednja brzina)	2,750	0	0,00011	3,1	
				UPP Otto (dvojno gorivo, mala brzina)				1,7	
			UPP dizel (dvojna goriva)				0,2		
			plinski motor sa siromašnom gorivom smjesom s paljenjem pomoću svjećica (LBSI)				2,6		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
			Od izvora do tanka (WtT)	Od tanka do brazde (TtW)				
Klasa goriva	Naziv procesa	LCV [$\frac{MJ}{g}$]	CO _{2eq} WtT [$\frac{gCO_{2eq}}{MJ}$]	Razred jedinice za potrošnju goriva	C _{f CO₂} [$\frac{gCO_2}{gFuel}$]	C _{f CH₄} [$\frac{gCH_4}{gFuel}$]	C _{f N₂O} [$\frac{gN_2O}{gFuel}$]	C _{slip} kao postotak mase goriva koje upotrebljava motor
	e-H ₂	0,12	upućivanje na Direktivu (EU) 2018/2001	gorivne ćelije	0	0	0	-
				motor s unutarnjim izgaranjem	0	0	TBM	
	e-NH ₃	0,0186	N/A	gorivne ćelije	0	N/A	TBM	N/A
				motor s unutarnjim izgaranjem	0	N/A	TBM	N/A
	e-UPP	N/A	N/A		N/A	N/A	N/A	N/A
	e-DME	N/A	N/A		N/A	N/A	N/A	-
ostalo	električna energija	-	KOMBINACIJA IZVORA ENERGIJE U EU-u	opskrba električnom energijom s kopna (OPS)	-	-	-	-

U stupcu 1. navodi se klasa gorivâ, odnosno fosilna goriva, tekuća biogoriva, plinovita biogoriva i e-goriva.

U stupcu 2. navodi se naziv ili procesi dobivanja odgovarajućih goriva unutar klase.

U stupcu 3. navedena je donja kalorijska vrijednost goriva u [MJ/g]. Za tekuća biogoriva vrijednosti energetskog sadržaja u težinskim postotcima (donja kalorijska vrijednost, MJ/kg) kako je utvrđeno u Prilogu III. Direktivi (EU) 2018/2001 pretvaraju se u MJ/g i upotrebljavaju.

U stupcu 4. navedeni su emisijski faktori stakleničkih plinova od izvora do tanka u [gCO_{2eq}/MJ]:

- (a) za tekuća biogoriva zadane vrijednosti izračunavaju se primjenom vrijednosti E utvrđenih u skladu s metodologijama navedenima u dijelu C Priloga V. Direktivi (EU) 2018/2001 za sva tekuća biogoriva osim bio-UPP-a i dijelu B Priloga VI. toj direktivi za bio-UPP te na temelju zadanih vrijednosti povezanih s određenim biogorivom koje se upotrebljava kao gorivo za promet i procesom dobivanja tog goriva, kako je utvrđeno u dijelovima D i E Priloga V. toj direktivi za sva tekuća biogoriva osim bio-UPP-a i dijelu D Priloga VI. toj direktivi za bio-UPP. Međutim, vrijednosti E potrebno je prilagoditi oduzimanjem omjera vrijednosti iz stupca 6. (c_{f CO₂}) i stupca 3. (LCV). To je propisano na temelju ove Uredbe, kojom se odvajaju izračuni od izvora do tanka i od tanka do brazde, kako bi se izbjeglo dvostruko računanje emisija;
- (b) kako bi se obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla i druga goriva koja nisu navedena u točki (a) uzela u obzir za potrebe iz članka 4. stavka 1. ove Uredbe, zadane vrijednosti izračunavaju se primjenom metodologije iz delegiranog akta iz članka 28. stavka 5. Direktive (EU) 2018/2001 ili, ako je to primjenjivo, slične metodologije ako je definirana na temelju pravnog akta Unije koji se odnosi na unutarnje tržište plinova iz obnovljivih izvora i prirodnih plinova te vodika, u skladu s člankom 10. stavcima 1. i 2. ove Uredbe.

U stupcu 5. navode se glavne vrste/klase jedinice za potrošnju goriva kao što su dizelski ili Ottovi dvotaktni i četverotaktni motori s unutarnjim izgaranjem, plinski motori sa siromašnom gorivom smjesom s paljenjem pomoću svjećica (LBSI), gorivne ćelije itd.

U stupcu 6. naveden je emisijski faktor C_f za CO_2 u $[\text{gCO}_2/\text{gfuel}]$. Upotrebljavaju se vrijednosti emisijskih faktora kako su navedene u Uredbi (EU) 2015/757. Za sva goriva koja nisu navedena u Uredbi (EU) 2015/757 zadane vrijednosti navedene su u tablici.

U stupcu 7. naveden je emisijski faktor C_f za metan u $[\text{gCH}_4/\text{gfuel}]$. U slučaju UPP goriva C_f za metan postavlja se na nulu.

U stupcu 8. naveden je emisijski faktor C_f za didušikov monoksid u $[\text{gN}_2\text{O}/\text{gfuel}]$.

U stupcu 9. naveden je dio goriva izgubljen u obliku fugitivnih i isteklih emisija (C_{slip}) izražen kao postotak mase goriva koju upotrebljava određena jedinica za potrošnju goriva. Za goriva kao što je UPP za koja postoje fugitivne i istekle emisije, količina fugitivnih i isteklih emisija kako je prikazano u tablici izražava se kao postotak mase upotrijebljenog goriva (stupac 9.). Vrijednosti C_{slip} u tablici izračunavaju se na 50 % punog opterećenja motora.

PRILOG III.

Opći zahtjevi za tehnologije s nulom stopom emisija

U sljedećoj su nepotpunoj tablici navedene vrste tehnologija i opći zahtjevi za način rada s njima kako bi se smatrale tehnologijama s nulom stopom emisija u smislu članka 3. točke 7.

Vrste tehnologije	Opći zahtjevi za način rada
Gorivne ćelije	Energija iz gorivnih ćelija na brodu s gorivom ili sustavom kojima se osigurava da, kad se upotrebljavaju za pružanje energije, ne dolazi do ispuštanja u atmosferu emisija iz članka 3. točke 7.
Skladištenje električne energije na brodu	Napajanje iz sustava za pohranu električne energije na brodu koji su prethodno napunjeni s pomoću: <ul style="list-style-type: none">— proizvodnje energije na brodu na moru,— punjenja baterija s kopna,— zamjene baterija.
Proizvodnja energije na brodu iz energije vjetra i sunca	Energija koja se dobiva iz obnovljivih izvora energije na brodu, bilo izravnim napajanjem brodske mreže ili punjenjem privremenog skladišta električne energije na brodu

Energija koja se dobiva s pomoću tehnologija na brodu koje nisu navedene u ovoj tablici i kojima se postiže nulta stopa emisija, u smislu članka 3. točke 7., može se dodati u ovu tablicu delegiranim aktima u skladu s člankom 6. stavkom 6.

Ispunjavanje općih zahtjeva koji su navedeni prethodno i u članku 6. stavku 6. za druge tehnologije, kao i detaljnih kriterija za prihvaćanje navedenih u provedbenim aktima iz članka 6. stavka 7., potrebno je dokazati odgovarajućom dokumentacijom.

PRILOG IV.

Formule Za izračunavanje bilance usklađenosti i kazni u okviru sustava FueleU utvrđenih u članku 23. STAVKU 2.

A Formule za izračun bilance usklađenosti broda

- (a) Za potrebe izračuna bilance usklađenosti broda za intenzitet stakleničkih plinova kako je naveden u članku 4. stavku 2. primjenjuje se sljedeća formula:

bilanca usklađenosti [gCO _{2eq}] =	$(GHGIE_{target} - GHGIE_{actual}) \times \left[\sum_i^{n_{fuel}} M_i \times LCV_i + \sum_k^c E_k \right]$
--	---

pri čemu su:

gCO _{2eq}	grami ekvivalenta CO ₂
GHGIE _{target}	ograničenje intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu u skladu s člankom 4. stavkom 2.
GHGIE _{actual}	godišnji prosjek intenziteta stakleničkih plinova energije koja se upotrebljava na brodu izračunan za odgovarajuće razdoblje izvješćivanja

Za svaki brod koji ima klasu leda IC, IB, IA ili IA Super ili istovrijednu klasu leda društvo može do 31. prosinca 2034. zatražiti isključivanje dodatne potrošnje energije zbog plovidbe u uvjetima leda.

Za svaki brod koji ima klasu leda IA ili IA Super ili istovrijednu klasu leda društvo može zatražiti isključivanje dodatne potrošnje energije zbog tehničkih karakteristika broda.

Za oba slučaja u kojima je isključena dodatna potrošnja energije, za izračun gornje bilance usklađenosti vrijednosti M_i zamjenjuju se prilagođenom masom goriva M_iA definiranom u Prilogu V., a vrijednost GHGIE_{actual} koja se upotrebljava za izračun bilance usklađenosti ponovno se izračunava s odgovarajućim vrijednostima M_iA .

- (b) Za potrebe izračuna bilance usklađenosti broda s obzirom na podcilj za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla kako je naveden u članku 5. stavku 3. primjenjuje se sljedeća formula:

CB _{RFNBO} [MJ] =	$\left(0,02 \times \left(\sum_i^{n_{fuel}} M_i \times LCV_i \right) \right) - \left(\sum_i^{n_{RFNBO}} M_i \times LCV_i \right)$
----------------------------	---

pri čemu je:

CB _{RFNBO}	Bilanca usklađenosti u MJ podcilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla iz članka 5. stavka 3.
$\sum_i^{n_{RFNBO}} M_i \times LCV_i$	Godišnji zbroj upotrijebljene energije iz obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i/ili iz goriva kojima se ostvaruju ekvivalentne uštede emisija stakleničkih plinova iz članka 5.

B Formula za izračunavanje kazni u okviru sustava FuelEU utvrđenih u članku 23. stavku 2.

Iznos kazni u okviru sustava FuelEU utvrđenih u članku 23. stavku 2. izračunava se na sljedeći način:

- (a) kazna u okviru sustava FuelEU u vezi s bilancom usklađenosti za intenzitet stakleničkih plinova broda s obzirom na članak 4. stavak 2.

kazna u okviru sustava FuelEU =	$\frac{\text{bilanca usklađenosti}}{\text{GHGIE}_{\text{actual}} \times 41000} \times 2400$
---------------------------------	---

1. kazna u okviru sustava FuelEU	2. izražena u EUR
3. $ \text{bilanca usklađenosti} $	4. apsolutna vrijednost bilance usklađenosti
5. 5.41 000	6. tona VLSFO-a koja odgovara 41 000 MJ
7. 2 400	8. iznos koji se plaća u EUR po ekvivalentu tone VLSFO-a

- (b) kazna u okviru sustava FuelEU u pogledu podcilja za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla u skladu s člankom 5. stavkom 3.

Ako je $CB_{\text{RFNBO}} > 0$, iznos kazni u okviru sustava FuelEU iz članka 23. stavka 2. izračunava se na sljedeći način:

Kazna u okviru sustava FuelEU (RFNBO) =	$\frac{CB_{\text{RFNBO}}}{41000} \times P_d$
---	--

9. kazna u okviru sustava FuelEU	10. izražena u EUR
11. CB_{RFNBO}	12. vrijednost bilance usklađenosti za obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla
13. P_d	14. razlika u cijeni obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla i fosilnih goriva kompatibilnih s brodskim instalacijama
15. 41 000	16. 1 tona VLSFO-a koja odgovara 41 000 MJ

PRILOG V.

Izračun prilagođene mase goriva za plovidbu ledom

U ovom se Prilogu opisuje kako izračunati:

- dodatnu potrošnju energije zbog tehničkih karakteristika broda koji ima klasu leda IA ili IA Super ili istovrijednu klasu leda
- dodatnu potrošnju energije broda koji ima klasu leda IC, IB, IA ili IA Super ili istovrijednu klasu leda zbog plovidbe u uvjetima leda
- prilagođenu masu [Mi A] nakon oduzimanja dodatne energije, dodijeljene svakom gorivu i.

Dodatna energija zbog klase leda

Dodatna potrošnja energije zbog tehničkih karakteristika broda koji ima klasu leda IA ili IA Super ili istovrijednu klasu leda izračunava se na sljedeći način:

$$E_{\text{additional due to ice class}} = 0,05 \times (E_{\text{voyages, total}} - E_{\text{additional due to ice conditions}})$$

pri čemu:

$E_{\text{voyages, total}}$ označava ukupnu upotrijebljenu energiju za sva putovanja i
 $E_{\text{additional due to ice conditions}}$ označava dodatnu potrošnju energije zbog plovidbe u uvjetima leda.

Ukupna potrošena energija za sva putovanja izračunava se kako slijedi:

$$E_{\text{voyages, total}} = \sum M_{i, \text{voyages, total}} \times LCV_i$$

pri čemu:

$M_{i, \text{voyages, total}}$ označava masu goriva i upotrijebljenog za sva putovanja obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe, a
 LCV_i donju kalorijsku vrijednost goriva i.

Dodatna energija zbog plovidbe u uvjetima leda

Dodatna potrošnja energije broda koji ima klasu leda IC, IB, IA ili IA Super ili istovrijednu klasu leda zbog plovidbe u uvjetima leda računa se kako slijedi:

$$E_{\text{additional due to ice conditions}} = E_{\text{voyages, total}} - E_{\text{voyages, open water}} - E_{\text{voyages, ice conditions, adjusted}}$$

pri čemu:

$E_{\text{voyages, open water}}$ označava energiju potrošenu na putovanjima otvorenim morem, a
 $E_{\text{voyages, ice conditions, adjusted}}$ označava prilagođenu energiju potrošenu u uvjetima leda.
 $E_{\text{additional due to ice conditions}}$ ne može iznositi više od $1,3 \times E_{\text{voyages, open water}}$

Energija potrošena za putovanja koja uključuju plovidbu samo otvorenim morem izračunava se na sljedeći način:

$$E_{\text{voyages, open water}} = E_{\text{voyages, total}} - E_{\text{voyages, ice conditions}}$$

pri čemu:

$E_{\text{voyages, ice conditions}}$ označava energiju potrošenu za plovidbu u uvjetima leda, koja se izračunava na sljedeći način:

$$E_{\text{voyages, ice conditions}} = \sum M_{i, \text{voyages, ice conditions}} \times LCV_i$$

pri čemu:

$M_{i,voyages,ice\ conditions}$ označava masu goriva i potrošenog za plovidbu u uvjetima leda, u okviru područja primjene ove Uredbe.

Prilagođena energija potrošena pri plovidbi u uvjetima leda izračunava se na sljedeći način:

$$E_{voyages,ice\ conditions,adjusted} = D_{ice\ conditions} \times \frac{E}{D_{open\ water}}$$

pri čemu:

$D_{ice\ conditions}$ označava ukupnu prijeđenu udaljenost pri plovidbi u uvjetima leda u okviru područja primjene ove Uredbe.

$\frac{E}{D_{open\ water}}$ označava potrošnju energije po prijeđenoj udaljenosti na otvorenom moru koja se izračunava na sljedeći način:

$$\frac{E}{D_{open\ water}} = \frac{(E_{voyages,total} - E_{voyages,ice\ conditions})}{(D_{total} - D_{ice\ conditions})}$$

pri čemu:

$E_{voyages,ice\ conditions}$ označava potrošnju energije pri plovidbi u uvjetima leda, a

D_{total} jest ukupna godišnja prijeđena udaljenost unutar područja primjene ove Uredbe.

Ukupna dodatna energija leda zbog klase leda i plovidbe u uvjetima leda

$$E_{additional\ ice} = E_{additional\ due\ to\ ice\ class} + E_{additional\ due\ to\ ice\ conditions}$$

Prilagođena masa [Mi,A]

Društvo dodjeljuje ukupnu dodatnu energiju leda E i additional ice različitim gorivima i upotrijebljenima tijekom godine, uz sljedeće uvjete:

$$\Sigma E\ i\ additional\ ice = E\ additional\ ice$$

Za svako gorivo i,

$$E_{i,additional\ ice} \leq M_i \times LCV_i$$

prilagođena masa goriva [Mi,A] izračunava se na sljedeći način:

$$M_{i,A} = M_i - \frac{E_{i,additional\ ice}}{LCV_i}$$

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1806

od 20. rujna 2023.

o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2019/73 o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 14. stavak 1.,

budući da:

- (1) Na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine primjenjuju se konačne antidampinške pristojbe uvedene Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/73 ⁽²⁾.
- (2) Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd., dodatna oznaka TARIC ⁽³⁾ C419, društvo na koje se primjenjuje stopa antidampinške pristojbe od 24,2 % za „ostala društva koja su surađivala u antidampinškom ispitnom postupku (uz iznimku društava koja podliježu usporednoj stopi kompenzacijske pristojbe za sva ostala društva – Provedbena uredba (EU) 2019/72)”, obavijestilo je Komisiju 21. studenoga 2022. da je promijenilo naziv u Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd.
- (3) Društvo je od Komisije zatražilo potvrdu da promjena naziva ne utječe na njegovo pravo na ostvarivanje koristi od stope antidampinške pristojbe koja se na to društvo primjenjivala pod njegovim prijašnjim nazivom.
- (4) Komisija je ispitala dostavljene informacije i zaključila da je promjena naziva pravilno registrirana pri nadležnim tijelima i nije dovela do novih odnosa s drugim grupama društava koje Komisija nije istraživala.
- (5) Stoga promjena naziva ne utječe na nalaze u Provedbenoj uredbi (EU) 2019/73 ni na stopu antidampinške pristojbe koja se primjenjuje na to društvo.
- (6) Promjena naziva trebala bi početi proizvoditi učinke od datuma na koji je društvo promijenilo naziv, tj. od 22. rujna 2022. Komisija je od podnositelja zahtjeva zatražila da potvrdi je li taj datum primjeren.

⁽¹⁾ SL L 176, 30.6.2016., str. 21.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/73 od 17. siječnja 2019. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe i konačnoj naplati privremene pristojbe uvedene na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL L 16, 18.1.2019., str. 108.).

⁽³⁾ Integrirana tarifa Europske unije.

- (7) S obzirom na prethodne uvodne izjave, Komisija je smatrala da je primjereno izmijeniti Provedbenu uredbu (EU) 2019/73 kako bi se ažurirao naziv društva na koji se prethodno odnosila dodatna oznaka TARIC C419.
- (8) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem odbora osnovanog člankom 15. stavkom 1. Uredbe (EU) 2016/1036,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/73 mijenja se kako slijedi:

„Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd.	Zhejiang	C419”
---	----------	-------

zamjenjuje se sljedećim:

„Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd.	Zhejiang	C419”
--	----------	-------

2. Dodatna oznaka TARIC C419 prethodno dodijeljena društvu Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd. od 22. rujna 2022. primjenjuje se na društvo Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd. Sav iznos konačne pristojbe koji je plaćen na uvoz proizvoda koje je proizvelo društvo Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd. i koji premašuje iznos antidampinške pristojbe utvrđene člankom 1. stavkom 2. Provedbene uredbe (EU) 2019/73 za društvo Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd., vraća se ili otpušta u skladu s primjenjivim carinskim zakonodavstvom.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. rujna 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1807**od 21. rujna 2023.****o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2019/72 o uvođenju konačne kompenzacijske pristojbe na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2016/1037 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 24. stavak 1.,

budući da:

- (1) Na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine primjenjuju se konačne kompenzacijske pristojbe uvedene Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/72 ⁽²⁾.
- (2) Društvo Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd., dodatna oznaka TARIC ⁽³⁾ C419, na koje se primjenjuje stopa kompenzacijske pristojbe od 9,2 %, obavijestilo je Komisiju 21. studenoga 2022. da je promijenilo naziv u Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd.
- (3) Društvo je od Komisije zatražilo potvrdu da promjena naziva ne utječe na njegovo pravo na ostvarivanje koristi od stope pristojbe za „Ostala društva koja surađuju navedena u Prilogu I.” koja se na to društvo primjenjivala pod njegovim prijašnjim nazivom.
- (4) Komisija je ispitala dostavljene informacije i zaključila da je promjena naziva pravilno registrirana pri nadležnim tijelima i nije dovela do novih odnosa s drugim grupama društava koje Komisija nije istraživala.
- (5) Stoga promjena naziva ne utječe na nalaze u Provedbenoj uredbi (EU) 2019/72 ni na stopu kompenzacijske pristojbe koja se primjenjuje na to društvo.
- (6) Promjena naziva trebala bi početi proizvoditi učinke od datuma na koji je društvo promijenilo naziv, tj. od 22. rujna 2022. Komisija je od podnositelja zahtjeva zatražila da potvrdi je li taj datum primjeren.
- (7) S obzirom na prethodne uvodne izjave, Komisija je smatrala da je primjereno izmijeniti Provedbenu uredbu (EU) 2019/72 kako bi se ažurirao naziv društva na koji se prethodno odnosila dodatna oznaka TARIC C419.
- (8) U skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2016/1037 mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog Uredbom (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL L 176, 30.6.2016., str. 55.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/72 od 17. siječnja 2019. o uvođenju konačne kompenzacijske pristojbe na uvoz električnih bicikala podrijetlom iz Narodne Republike Kine (SL L 16, 18.1.2019., str. 5).

⁽³⁾ Integrirana tarifa Europske unije.

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2016/1036 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije (SL L 176, 30.6.2016., str. 21.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Prilog I. Provedbenoj uredbi (EU) 2019/72 mijenja se kako slijedi:

„Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd.	Zhejiang	C419”
---	----------	-------

zamjenjuje se sljedećim:

„Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd.	Zhejiang	C419”
--	----------	-------

2. Dodatna oznaka TARIC C419 prethodno dodijeljena društvu Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd. od 22. rujna 2022. primjenjuje se na društvo Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd. Sav iznos konačne pristojbe koji je plaćen na uvoz proizvoda koje je proizvelo društvo Enjoycare Technology (Zhejiang) Co., Ltd. i koji premašuje iznos kompenzacijske pristojbe utvrđene člankom 1. stavkom 2. Provedbene uredbi (EU) 2019/72 za društvo Jinhua Enjoycare Motive Technology Co., Ltd., vraća se ili otpušta u skladu s primjenjivim carinskim zakonodavstvom.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. rujna 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1808**od 21. rujna 2023.****o utvrđivanju predloška za dostavu informacija o planiranju prevencije, pripravnosti i odgovora u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju u skladu s Uredbom (EU) 2022/2371 Europskog parlamenta i Vijeća**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2022/2371 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2022. o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1082/2013/EU ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 7. stavak 3.,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) 2022/2371 uspostavljaju se mehanizmi i strukture za koordinaciju pripravnosti i odgovora na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju, uključujući izvješćivanje o planiranju prevencije, pripravnosti i odgovora.
- (2) U skladu s člankom 7. stavkom 1. prvim podstavkom Uredbe (EU) 2022/2371 države članice trebaju do 27. prosinca 2023. i svake tri godine nakon toga dostaviti Komisiji i relevantnim agencijama i tijelima Unije ažurirano izvješće o planiranju i provedbi prevencije, pripravnosti i odgovora na nacionalnoj razini te, prema potrebi, na prekograničnim međuregionalnim razinama.
- (3) U članku 7. stavku 1. drugom i trećem podstavku Uredbe (EU) 2022/2371 utvrđuju se informacije o planiranju prevencije, pripravnosti i odgovora koje su države članice dužne dostaviti Komisiji i relevantnim agencijama i tijelima Unije.
- (4) U skladu s člankom 7. stavkom 2. prvim podstavkom Uredbe (EU) 2022/2371 Komisija treba primljene informacije svake tri godine staviti na raspolaganje Odboru za zdravstvenu sigurnost u okviru izvješća koje priprema u suradnji s Europskim centrom za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i drugim relevantnim agencijama i tijelima Unije. To izvješće treba sadržavati profile zemalja radi praćenja napretka i izrade akcijskih planova za uklanjanje utvrđenih nedostataka na nacionalnoj razini za koje Komisija može izdati opće preporuke, uzimajući u obzir rezultate procjene provedene na temelju članka 8. te uredbe.
- (5) U skladu s člankom 7. stavkom 2. drugim i trećim podstavkom Uredbe (EU) 2022/2371 Komisija na temelju tog izvješća treba pokrenuti raspravu u Odboru za zdravstvenu sigurnost o napretku i nedostacima u pripravnosti. Pregled preporuka iz izvješća treba se objaviti na internetskim stranicama Komisije i ECDC-a.
- (6) Države članice trebaju informacije iz članka 7. stavka 1. te uredbe dostavljati na predlošku upitnika, što bi trebalo osigurati relevantnost tih informacija za ciljeve utvrđene u tom stavku i njihovu usporedivost, uz izbjegavanje udvostručavanja zatraženih i dostavljenih informacija. Predložak je izrađen u bliskoj suradnji s radnom skupinom za pripravnost Odbora za zdravstvenu sigurnost uz aktivno sudjelovanje većine država članica, relevantnih glavnih uprava Komisije, ECDC-a i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO). Gdje je to bilo moguće, predložak je usklađen s izvješćem države članice o samoprocjeni u vezi s Međunarodnim zdravstvenim propisima (2005.).
- (7) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju,

⁽¹⁾ SL L 314, 6.12.2022., str. 26.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Donosi se predložak koji države članice trebaju upotrebljavati pri dostavi informacija o planiranju prevencije, pripravnosti i odgovora u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe (EU) 2022/2371, kako je utvrđen u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. rujna 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

Sadržaj

A. Kapaciteti za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa (2005.)	108
1. Instrumenti politike te pravni i normativni instrumenti za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa (2005.)	108
2. Financiranje	109
3. Laboratorijski kapaciteti	110
4. Nadzor	113
5. Ljudski resursi	114
6. Upravljanje izvanrednim stanjem u području zdravlja	115
Upravljanje odgovorom na izvanredno stanje u području zdravlja	115
Upravljanje logistikom i lancem opskrbe u slučaju izvanrednog stanja	118
7. Pružanje zdravstvenih usluga	121
8. Obavješćivanje o riziku	124
9. Mjesta ulaska i zaštita zdravlja na granici	125
10. Zoonotske bolesti i prijetnje okolišnog podrijetla, uključujući one čiji je uzrok klima	126
11. Kemijski incidenti	127
B. Dodatni kapaciteti u skladu s Uredbom (EU) 2022/2371	129
12. Antimikrobna otpornost i infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi	129
Antimikrobna otpornost	129
Infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi	134
13. Koordinacija na razini Unije i pomoćne funkcije	135
14. Razvoj istraživanja i evaluacije radi podupiranja i ubrzanja pripravnosti za izvanredna stanja	137
15. Elementi oporavka	139
16. Djelovanja poduzeta za uklanjanje nedostataka utvrđenih u provedbi planova prevencije, pripravnosti i odgovora	139
C. Ostalo	141

A. KAPACITETI ZA PROVEDBU MEĐUNARODNIH ZDRAVSTVENIH PROPISA (2005.)

1. Instrumenti politike te pravni i normativni instrumenti za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa (2005.)

	Pitanje	Pokazatelj	
A.1.1.	Navedite na kojoj su razini pravni instrumenti vaše države članice za planiranje pripravnosti i odgovora:	Pokazatelj 1–5	
			Razina
	Pravni instrumenti ne obuhvaćaju koordinaciju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini vlasti tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja		1
	Pravni instrumenti obuhvaćaju koordinaciju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini vlasti tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja		2
	Pravni instrumenti obuhvaćaju koordinaciju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini vlasti tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja. Osim toga, pravni instrumenti obuhvaćaju koordinaciju sa sektorima koji su odgovorni za kritičnu infrastrukturu tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja		3
	Pravni instrumenti obuhvaćaju koordinaciju na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini vlasti tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja. Osim toga, pravni instrumenti obuhvaćaju koordinaciju sa sektorima koji su odgovorni za kritičnu infrastrukturu tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja. Nadalje, operativna pripravnost tih pravnih instrumenata testirana je u protekle tri godine		4
	Kao razina 4, ali usto postoji mehanizam za preispitivanje i reviziju pravnih instrumenata (ako je to potrebno na temelju preporuka iz testiranja)		5
— Ako ste naveli razinu 5: je li vaša zemlja revidirala te pravne instrumente u protekle tri godine? (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, učitajte relevantne poveznice ili dokumente (nije obvezno za države članice): — Dodatne napomene:			
A.1.2.	U slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, obuhvaćaju li pravni instrumenti vaše zemlje koji se koriste za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa (2005.) jasan proces donošenja odluka u kojemu može sudjelovati jedno ili više tijela? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo	

2. Financiranje

	Pitanje	Pokazatelj	
A.2.1.	Navedite na kojoj su razini planovi vaše države članice da testira financijska sredstva za odgovor u nepredviđenim situacijama koje uključuju prijetnje zdravlju:	Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo	
			Razina
	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje [na razini središnje države]		Nije primjenjivo
	Ne postoje planovi da se u sljedeće tri godine provede financijskih sredstava za odgovor u nepredviđenim situacijama koje uključuju prijetnje zdravlju		1
	Postoje planovi da se u sljedeće tri godine provede ispitivanje financijskih sredstava za odgovor u nepredviđenim situacijama koje uključuju prijetnje zdravlju, ali provest će se na <i>ad hoc</i> osnovi		2
	Postoje planovi da se provede ispitivanje financijskih sredstava za odgovor u nepredviđenim situacijama koje uključuju prijetnje zdravlju i ono će se redovito provoditi		3
	Ispitivanje financijskih sredstava za odgovor u nepredviđenim situacijama koje uključuju prijetnje zdravlju dosad se redovito provodilo te se i dalje redovito provodi		4
	Kao razina 4, ali usto su provedene preporuke iz testiranja, a odgovarajući su planovi preispitani i revidirani		5
<p>— Dodatne napomene:</p> <p><i>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i></p> <p><i>U tom slučaju navedite jesu li preporuke/smjernice na nacionalnoj razini poslone regionalnim tijelima (da/ne)</i></p> <p><i>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i ima li nedostataka ili problema</i></p> <p><i>Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</i></p>			
A.2.2.	<p>Imaju li ministarstvo zdravstva i ministarstvo financija vaše države članice posebne postupke za koordinaciju politika i aktivnosti u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite detalje: (npr. redoviti sastanci, zajednička radna skupina, smjernice, regulatorne mjere itd.) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo	

3. Laboratorijski kapaciteti

	Pitanje	Pokazatelj	
A.3.1.	Navedite na kojoj je razini u vašoj državi članici povećanje kapaciteta za laboratorijsko ispitivanje u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja:	Pokazatelj 1–5	
			Razina
	Ne postoji plan ni organizacija ⁽¹⁾ za povećanje kapaciteta za laboratorijsko ispitivanje u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja		1
	Trenutačno se izrađuje plan i uspostavlja organizacija za povećanje kapaciteta za laboratorijsko ispitivanje u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja		2
	Postoje plan i organizacija za povećanje kapaciteta za laboratorijsko ispitivanje u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, ali plan nije testiran u protekle tri godine		3
	Postoje plan i organizacija za povećanje kapaciteta za laboratorijsko ispitivanje u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja i u protekle tri godine provedeno je testiranje otpornosti tog plana na stres		4
	Kao razina 4, ali usto je sustav revidiran u skladu s rezultatima		5
	— Dodatne napomene:		
A.3.2.	Navedite na kojoj je razini u vašoj državi članici provedba novih testiranja koja se temelje na umnažanju nukleinske kiseline (NAAT-ovi) i prilagodba povezanih laboratorijskih sustava u slučaju pojave novog patogena s pandemijskim potencijalom:	Pokazatelj 1–5	
			Razina
	U mojoj državi članici provedba novih NAAT-ova i prilagodba povezanih laboratorijskih sustava ne bi bila moguća u roku od šest mjeseci.		1
	> 3–6 mjeseci		2
	> 1–3 mjeseca		3
	2–4 tjedna		4
	< 2 tjedna		5
	— Dodatne napomene:		

⁽¹⁾ U ovom se pitanju „organizacija” odnosi na službeno ovlaštenu skupinu koja je odgovorna za provedbu plana za hitne slučajeve.

A.3.3.	Navedite na kojoj je razini vaša država članica u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja s pandemijskim potencijalom zbog kojeg je potrebno ispitivanje velikih razmjera		Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo	
		Razina		
	Vaša država članica ne može odgovoriti zbog poteškoća u kvantificiranju kapaciteta za NAAT u skladu s navedenim razinama			Nije primjenjivo
	U slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja te ako je dostupan validirani NAAT, usluge dijagnostičkog ispitivanja NAAT mogle bi se povećati do kapaciteta za tjedno ispitivanje uzoraka koji odgovara udjelu do 0,01 % stanovništva u mojoj državi članici			1
	U slučaju izvanrednog stanja u području zdravlja te ako je dostupan validirani NAAT, usluge dijagnostičkog ispitivanja NAAT mogle bi se povećati do kapaciteta za tjedno ispitivanje uzoraka koji odgovara udjelu od 0,01 do 0,1 % stanovništva u mojoj državi članici			2
	U slučaju izvanrednog stanja u području zdravlja te ako je dostupan validirani NAAT, usluge dijagnostičkog ispitivanja NAAT mogle bi se povećati do kapaciteta za tjedno ispitivanje uzoraka koji odgovara udjelu od 0,1 do 1 % stanovništva u mojoj državi članici			3
	U slučaju izvanrednog stanja u području zdravlja te ako je dostupan validirani NAAT, usluge dijagnostičkog ispitivanja NAAT mogle bi se povećati do kapaciteta za tjedno ispitivanje uzoraka koji odgovara udjelu od 1 do 2 % stanovništva u mojoj državi članici			4
	U slučaju izvanrednog stanja u području zdravlja te ako je dostupan validirani NAAT, usluge dijagnostičkog ispitivanja NAAT mogle bi se povećati do kapaciteta za tjedno ispitivanje uzoraka koji odgovara udjelu od više od 2 % stanovništva u mojoj državi članici			5
<ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili „nije primjenjivo”, kvantificirajte kapacitet za NAAT prema vlastitom prijedlogu: — Dodatne napomene: 				
A.3.4.	Ima li vaša država članica pristup dodatnim izvorima laboratorijskih kapaciteta za dijagnostičke usluge u slučaju potrebe za povećanjem kapaciteta (npr. istraživački ili veterinarski laboratoriji)? (da/ne/drugo) <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite temelji li se to na formalnom dogovoru ili se primjenjuje na <i>ad hoc</i> osnovi. — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 		Nije primjenjivo	

A.3.5.	<p>Ima li vaša država članica kapacitet za izvješćivanje o rezultatima laboratorijskih ispitivanja u svrhu nacionalnog nadzora putem elektroničkog sustava izvješćivanja? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, može li taj sustav izvješćivanja obraditi povećane količine informacija o ispitivanjima? (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, može li taj sustav izvješćivanja obrađivati podatke iz raznih izvora laboratorijskih kapaciteta (npr. istraživački, bolnički, komercijalni ili veterinarski laboratoriji itd.)? (da/ne) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo
A.3.6.	<p>Navedite ima li vaša država članica pristup dobro izoliranim laboratorijima, tj. laboratorijima razine biološke sigurnosti 3 ili 4: Ima li vaša država članica pristup laboratoriju razine biološke sigurnosti 3? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili niječno, ima li vaša država članica formalni dogovor s nekom drugom državom članicom EU-a/EGP-a za tu uslugu? (da/ne) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: <p>Ima li vaša država članica pristup laboratoriju razine biološke sigurnosti 4? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili niječno, ima li vaša zemlja formalni dogovor s nekom drugom državom članicom EU-a/EGP-a za tu uslugu? (da/ne) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: <p><i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>	Nije primjenjivo
A.3.7.	<p>Ima li vaša država članica kapacitet za karakterizaciju novog patogena tehnologijom sekvenciranja sljedeće generacije? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, dostavljaju li se podaci za sekvenciranje sljedeće generacije u svrhu nacionalnog nadzora putem elektroničkog sustava izvješćivanja? (da/ne) — Ako ste odgovorili niječno, ima li vaša država dogovor s nekom drugom državom članicom? (da/ne) <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite tu državu članicu: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo
A.3.8	<p>Ima li vaša država članica poseban objekt za validaciju novouvedenih uređaja za dijagnosticiranje novog patogena? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo

4. Nadzor

	Pitanje	Pokazatelj	
A.4.1.	Obuhvaća li nadzorni sustav vaše države članice za akutne respiratorne infekcije sve razine zdravstvene skrbi? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo	
A.4.2.	Jesu li nadzorni sustavi za akutne respiratorne infekcije, bolesti slične gripi i teške akutne respiratorne infekcije u vašoj državi članici automatizirani ⁽²⁾ ? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo	
A.4.3.	Bi li se nadzorni sustav vaše države članice za respiratorne infekcije mogao proširiti tijekom pandemije (tj. povećati broj lokacija o kojima se izvješćuje, opseg podataka koji se prikupljaju, pravodobnost izvješćivanja itd.)? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo	
A.4.4.	Može li vaša država članica tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja kontinuirano pratiti sljedeće pokazatelje na cijelom državnom području (tj. uzimajući u obzir proširene kapacitete i/ili nove zdravstvene usluge)?	Nije primjenjivo	
			da/ne
	Bolnički kapacitet		
	Kapacitet odjela intenzivne skrbi u bolnicama		
	Kapacitet prostorija za hitnu medicinsku pomoć		
	Korištenje bolnica		
	Kapacitet za testiranje		
	Kapacitet za praćenje kontakata		
	Drugo, objasnite — Dodatne napomene:		
A.4.5.	Ima li vaša zemlja uspostavljen sustav za praćenje otpadnih voda u vezi s respiratornim patogenima? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo	
A.4.6.	Ima li vaša zemlja planove i infrastrukturu za pravodobnu i kontinuiranu procjenu opasnosti od pandemije, tj. za procjenu sljedećega:	Nije primjenjivo	
			da/ne
	Prenosivost, način prenošenja, efektivni reprodukcijski broj		
	Ozbiljnost		

⁽²⁾ Automatizacija obuhvaća postupak nadzora koji je ugrađen u sustav pružanja zdravstvene skrbi s automatskim ekstrahiranjem i razmjenom relevantnih informacija ili neku drugu vrstu automatizacije kojom se smanjuje ovisnost o ljudskim resursima.

Imunološki korelati zaštite	
Učinkovitost cjepiva	
Putanje i učinak epidemije na temelju matematičkog modeliranja	
Drugo, objasnite:	
— Dodatne napomene:	

5. Ljudski resursi

		Pitanje				Pokazatelj
A.5.1.	Navedite na kojoj je razini vaša država članica u slučaju potencijalnog povećanja potražnje za ljudskim resursima u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja:					Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo
		Bolničke usluge	Usluge primarne zdravstvene zaštite u ambulantama	Laboratorijske usluge (izvan bolnica)	Druge javnozdravstvene usluge	
Nije primjenjivo	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države					
Razina 1	Ne postoji mehanizam za povećanje ljudskih resursa u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja					
Razina 2	Ne postoji mehanizam za povećanje ljudskih resursa u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, ali planira se rad na strategiji uspostave tog mehanizma u sljedeće tri godine					
Razina 3	Postoji mehanizam za povećanje ljudskih resursa u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, ali to nije strukturiran operativni instrument niti se on rutinski ažurira					
Razina 4	Postoji mehanizam za povećanje ljudskih resursa u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja koji uključuje strukturiran operativni instrument koji se rutinski ažurira, uz periodično osposobljavanje sudionika					
Razina 5	Kao razina 4, ali usto se taj mehanizam testira kako bi se osiguralo njegovo funkcioniranje					

	<p>— Dodatne napomene:</p> <p><i>Vaša zemlja ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i></p> <p>— <i>U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne)</i></p> <p>— <i>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi:</i></p> <p>— <i>Ako ste odgovorili niječno, objasnite</i></p>	
A.5.2.	<p>Navedite imaju li regije u vašoj državi članici dogovore za primanje/razmjenu potpore ljudskim resursima u zdravstvenom sektoru u slučaju potrebe? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>	Nije primjenjivo

6. Upravljanje izvanrednim stanjem u području zdravlja

Upravljanje odgovorom na izvanredno stanje u području zdravlja

	Pitanje	Pokazatelj												
A.6.1.	<p>Kad je riječ o planiranju prevencije, pripravnosti i odgovora vaše države članice u slučaju izvanrednih stanja u području javnog zdravlja, navedite primjenjuje li vaša država sljedeće:</p> <p>— Opći plan prevencije, pripravnosti i odgovora? (da/ne)</p> <p>— Ekvivalentne dokumente? (da/ne)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, objasnite:</p> <p>— Drugo, objasnite:</p>	Nije primjenjivo												
A.6.2.	<p>Navedite na kojoj su razini u vašoj državi članici utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja i posebni planovi za odgovor na epidemije:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ne postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju i provodi se najmanje jednom u tri godine</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju i provodi se najmanje jednom u tri godine, a izrađeni su i posebni planovi koji se odnose na te prijetnje</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Kao razina 4, ali usto su ti planovi prema potrebi testirani i revidirani</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table>		Razina	Ne postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju	1	Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju	2	Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju i provodi se najmanje jednom u tri godine	3	Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju i provodi se najmanje jednom u tri godine, a izrađeni su i posebni planovi koji se odnose na te prijetnje	4	Kao razina 4, ali usto su ti planovi prema potrebi testirani i revidirani	5	Pokazatelj 1-5
	Razina													
Ne postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju	1													
Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju	2													
Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju i provodi se najmanje jednom u tri godine	3													
Postoji rutinsko utvrđivanje profila rizičnosti za izvanredna stanja u području zdravlja za ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju i provodi se najmanje jednom u tri godine, a izrađeni su i posebni planovi koji se odnose na te prijetnje	4													
Kao razina 4, ali usto su ti planovi prema potrebi testirani i revidirani	5													

	<p>— Dodatne napomene:</p> <p>— Ako ste naveli barem razinu 2, navedite ima li vaša država članica plan za dostupnost i upotrebu (tj. razvoj, proizvodnju, nabavu, stvaranje zaliha i distribuciju) specifičnih medicinskih protumjera za sljedeće prijetnje:</p>						
	Razvoj (da/ne)	Proizvodnja (da/ne)	Nabava (da/ne)	Stvaranje zaliha (da/ne)	Distribucija (da/ne)	Drugo:	
	Zarazne bolesti s epidemijom ili pandemijskim potencijalom						
	Kemijske i biološke prijetnje						
	Uzročnici bolesti otporni na više lijekova u kriznim situacijama						
	<p>— Ako ste bilo gdje u tablici odgovorili potvrdno, navedite dotične uzročnike bolesti i povezane medicinske protumjere: <i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>						
A.6.3.	Navedite na kojoj su razini posebni planovi vaše države članice za odgovor na epidemije, navedite koji su planovi izrađeni te, ako je to moguće, navedite poveznicu na planove za odgovor na epidemije:						Nije primjenjivo
A.6.4.	Navedite na kojoj je razini nacionalni sustav vaše države članice za upravljanje incidentima ili ekvivalentna struktura:						Pokazatelj 1–5
						Razina	
	Ne postoji sustav za upravljanje incidentima ili ekvivalentan sustav koji povezuje sektor javnog zdravlja sa sektorima koji su uključeni u planiranje pripravnosti i odgovora u području zdravlja					1	
	Ne postoji sustav za upravljanje incidentima ili ekvivalentan sustav koji povezuje sektor javnog zdravlja sa sektorima koji su uključeni u planiranje pripravnosti i odgovora u području zdravlja, no postoji plan za uspostavu takvog sustava u sljedeće tri godine					2	
	Postoji sustav za upravljanje incidentima ili ekvivalentan sustav koji povezuje sektor javnog zdravlja sa sektorima koji su uključeni u planiranje pripravnosti i odgovora u području zdravlja, no taj sustav nije testiran ili je testiran prije više od tri godine					3	
	Postoji sustav za upravljanje incidentima ili ekvivalentan sustav koji povezuje sektor javnog zdravlja sa sektorima koji su uključeni u planiranje pripravnosti i odgovora u području zdravlja i testiran je u protekle tri godine					4	
	Kao razina 4, ali usto sustav za upravljanje incidentima ima mogućnost prilagodbe svoje strukture/hijerarhije zapovijedanja i kontrole (npr. svojeg sastava, ovisno o vrsti potencijalnog događaja)					5	
	— Dodatne napomene:						

A.6.5.	Navedite na kojoj je razini vaša država članica u provedbi i evaluaciji javnozdravstvenih i socijalnih mjera te u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja:		Pokazatelj 1–5	
		Razina		
	Ne postoji mehanizam za donošenje odluka o provedbi javnozdravstvenih i socijalnih mjera tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja	1		
	Postoji mehanizam kojim se podupire donošenje odluka o provedbi javnozdravstvenih i socijalnih mjera tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, ali nije u potpunosti utvrđena njegova multidisciplinarna i međusektorska priroda	2		
	Postoji mehanizam za provedbu javnozdravstvenih i socijalnih mjera tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja i u potpunosti je utvrđena njegova multidisciplinarna i međusektorska priroda	3		
	Postoji mehanizam za provedbu javnozdravstvenih i socijalnih mjera tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, koji je multidisciplinaran i međusektorski te uključuje odredbe o evaluaciji pravodobnosti i učinkovitosti nefarmaceutskih intervencija	4		
	Kao razina 4, ali usto je taj mehanizam testiran u protekle tri godine	5		
— Dodatne napomene:				
A.6.6.	Navedite na kojoj su razini odredbe vaše države članice o prekograničnoj uzajamnoj pomoći u okviru plana prevencije i odgovora ili ekvivalentnih dokumenata:		Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo	
		Razina		
	Na pitanje se ne može odgovoriti jer država članica nema plan prevencije i odgovora ni ekvivalentne dokumente	Nije primjenjivo		
	Plan prevencije i odgovora ili ekvivalentni dokumenti ne obuhvaćaju prekograničnu uzajamnu pomoć	1		
	Plan prevencije i odgovora ili ekvivalentni dokumenti obuhvaćaju prekograničnu uzajamnu pomoć	2		
	Plan prevencije i odgovora ili ekvivalentni dokumenti obuhvaćaju prekograničnu uzajamnu pomoć, što je testirano s najmanje jednom državom članicom	3		
	Plan prevencije i odgovora ili ekvivalentni dokumenti obuhvaćaju prekograničnu uzajamnu pomoć, što je testirano s najmanje jednom državom članicom i prema potrebi ažurirano	4		
	Kao razina 4, ali usto su informacije povezane s prekograničnom uzajamnom pomoći i rezultati testiranja razmijenjeni u okviru Odbora za zdravstvenu sigurnost	5		
	— Dodatne napomene: — Ako ste naveli barem razinu 2, navedite vrstu obuhvaćene prekogranične uzajamne pomoći i državu članicu na koju se odnosi:			
	Država članica/skupina država članica (navedite):	Vrsta prekogranične uzajamne pomoći (navedite):		
— Ako ste naveli barem razinu 3, navedite države članice i vrstu testirane prekogranične uzajamne pomoći:				
Zemlja/skupina zemalja (navedite):	Vrsta prekogranične uzajamne pomoći (navedite):			

	<p>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</p> <ul style="list-style-type: none"> — U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi: — Ako ste odgovorili niječno, objasnite: 	
A.6.7.	<p>Jesu li u planu pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnim dokumentima vaše države članice predviđeni posebni nacionalni mehanizmi koordinacije ^(?) za pripravnost i odgovor u slučaju scenarija namjernog puštanja patogena? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, je li upravljačka struktura za odgovor – između zdravstvenog sektora i drugih ključnih sektora za upravljanje odgovorom – jasna i definirana? (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite koji sektor ima glavnu ulogu u odgovoru: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: <p><i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>	Nije primjenjivo

Upravljanje logistikom i lancem opskrbe u slučaju izvanrednog stanja

	Pitanje	Pokazatelj				
Ponuda i potražnja za kritičnim medicinskim protumjerama						
A.6.8.	<p>Je li vaša država članica utvrdila kritične medicinske protumjere za pripravnost i odgovor na ozbiljne prekogranične prijetnje zdravlju? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, postoji li popis te opreme? (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite poveznicu na popis ili sam popis. (Navedite poveznicu na takve medicinske protumjere kategorizirane prema konkretnim prijetnjama, ako je to primjenjivo.) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: <p><i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>	Nije primjenjivo				
A.6.9.	<p>Navedite na kojoj su razini nacionalne politike ili planovi vaše države članice za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;"></td> <td style="width: 20%; text-align: center;">Razina</td> </tr> <tr> <td>Nisu predviđene nacionalne politike ni planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> </table>		Razina	Nisu predviđene nacionalne politike ni planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama	1	Pokazatelj 1–5
	Razina					
Nisu predviđene nacionalne politike ni planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama	1					

^(?) Odnosi se na koordinaciju među sektorima kao što su sigurnost, pravosuđe, obrana i civilna zaštita, koja omogućuje poseban mehanizam za pripravnost i odgovor na namjerno puštanje patogena.

	Razmatraju se nacionalne politike ili planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama	2	
	Postoje nacionalne politike ili planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama	3	
	Postoje nacionalne politike ili planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama te se redovito preispituju, ocjenjuju i ažuriraju	4	
	Postoje nacionalne politike ili planovi za praćenje ponude i procjenu potražnje u vezi s kritičnim medicinskim protumjerama te se redovito preispituju, ocjenjuju i ažuriraju, uključujući analizu nedostataka u ponudi i potražnji	5	
	— Ako ste odgovorili potvrdno, navedite pojedinosti o tome kako se nacionalnim politikama i planovima prati ponuda i procjenjuje potražnja: — Dodatne napomene:		
A.6.10.	Navedite na kojoj je razini u vašoj državi članici uključivanje odredaba za ublažavanje slabosti u lancu opskrbe kritičnim medicinskim protumjerama u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente ili mehanizme:		Pokazatelj 1–5
		Razina	
	U planu pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnim dokumentima ili mehanizmima nema odredaba za ublažavanje slabosti u lancu opskrbe kritičnim medicinskim protumjerama	1	
	Razmatra se uključivanje odredaba za ublažavanje slabosti u lancu opskrbe kritičnim medicinskim protumjerama u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente ili mehanizme	2	
	Plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentni dokumenti ili mehanizmi sadržavaju odredbe za ublažavanje slabosti u lancu opskrbe kritičnim medicinskim protumjerama. Međutim, te odredbe još nisu provedene	3	
	Plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentni dokumenti ili mehanizmi sadržavaju odredbe za ublažavanje slabosti u lancu opskrbe kritičnim medicinskim protumjerama. Međutim, samo su neke od njih provedene ili u fazi provedbe	4	
	Plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentni dokumenti ili mehanizmi sadržavaju odredbe za ublažavanje slabosti u lancu opskrbe kritičnim medicinskim protumjerama. Sve su te odredbe provedene	5	
	— Ako ste odgovorili potvrdno, navedite pojedinosti o nacionalnim politikama: — Dodatne napomene:		

Proizvodnja medicinskih protumjera

A.6.11.	Navedite kritične medicinske protumjere iz pitanja A.6.8 koje se trenutno proizvode u vašoj državi članici kako slijedi:		Nije primjenjivo
	Vrsta proizvodnje	Informacije o proizvodu (ako je riječ o sirovinama ili sastavnim dijelovima, dodajte informacije o medicinskim protumjerama za koje se koriste)	Informacije o gospodarskom subjektu, uključujući adresu
	Cjelokupna proizvodnja, uključujući sirovine/sastavne dijelove/aktivne farmaceutske sastojke		
	Gotovi proizvodi, navedite medicinske protumjere, proizvođača gotovog proizvoda i ključne dobavljače (uključujući lokaciju) o kojima ovisi proizvodnja		
	Proizvodnja kritičnih sirovina/sastavnih dijelova/aktivnih farmaceutskih sastojaka medicinskih protumjera: navedite proizvođača i relevantne medicinske protumjere u čijem se proizvodnom procesu koriste ti materijali.		
	<p>— Dodatne napomene: <i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>		
A.6.12.	<p>Ima li vaša država članica postojeće ili planirane aranžmane kojima se osigurava da se u vrijeme kriza može pravodobno povećati proizvodnja potrebnih medicinskih protumjera, na primjer ugovore o rezervaciji proizvoda ili kapaciteta odnosno druge aranžmane? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, navedite popis obuhvaćenih medicinskih protumjera i vrstu aranžmana: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p> <p><i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>		Nije primjenjivo
Strateško stvaranje zaliha (*)			
A.6.13.	<p>Ima li vaša država članica nacionalne strateške zalihe medicinskih protumjera? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, navedite: — medicinske protumjere obuhvaćene tim zalihama: — vrstu zaliha (virtualne/fizičke): — veličinu zaliha: — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite kako upravljate svojim zalihama i postoje li preduvjeti za korištenje medicinskih protumjera iz tih zaliha: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p> <p><i>U skladu s člankom 346. stavkom 1. Ugovora nijedna država članica nije obvezna davati informacije ako smatra da bi njihovo otkrivanje bilo suprotno osnovnim interesima njezine sigurnosti.</i></p>		Nije primjenjivo

(*) Zalihe farmaceutskih proizvoda i medicinske opreme koje države članice čuvaju radi spašavanja života tijekom kriza.

7. Pružanje zdravstvenih usluga

		Pitanje				Pokazatelj	
A.7.1.	Uključuje li plan prevencije, pripravnosti i odgovora vaše države članice ili ekvivalentni dokument procjenu predviđanja potencijalnog učinka izvanrednog stanja u području zdravlja na kontinuitet usluga zdravstvene skrbi? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:				Nije primjenjivo		
A.7.2.	Navedite na kojoj je razini vaša država članica u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja ako dođe do povećanja potražnje za zdravstvenom skrbi i potencijalnog smanjenja broja zdravstvenih radnika:				Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo		
		Bolničke usluge	Usluge primarne zdravstvene zaštite u ambulantama	Laboratorijske usluge (izvan bolnica)			Druge javnozdravstvene usluge
Nije primjenjivo	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države						
Razina 1	Vaša država članica nema poseban operativni plan za kontinuitet usluga zdravstvene skrbi						
Razina 2	Vaša država članica ima poseban operativni plan za kontinuitet usluga zdravstvene skrbi						
Razina 3	Vaša država članica ima poseban operativni plan za kontinuitet usluga zdravstvene skrbi, ali taj plan nije testiran u protekle tri godine						
Razina 4	Vaša država članica ima poseban operativni plan za kontinuitet usluga zdravstvene skrbi i on je testiran u protekle tri godine						
Razina 5	Kao razina 4, ali usto su provedene preporuke iz testiranja, a operativni plan preispitan je i revidiran						
<p>— Ako ste naveli barem razinu 2, navedite uključuje li to mehanizam za određivanje prioriteta/fleksibilnost u pružanju zdravstvenih usluga kako bi se osigurao primjeren kontinuitet skrbi? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, je li riječ o trajnom ili <i>ad hoc</i> mehanizmu?</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, je li taj mehanizam testiran u protekle tri godine i postoji li odredba o redovitom testiranju?</p> <p>— Ako ste odgovorili niječno, objasnite zašto:</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>							

	<ul style="list-style-type: none"> — Dodatne napomene: <i>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i> — U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi: — Ako ste odgovorili niječno, objasnite. 	
A.7.3.	Navedite osigurava li vaša država članica interdisciplinarnu koordinaciju upravljanja krizama između svih aktera u sustavu zdravstvene skrbi (npr. bolničke službe, službe za spašavanje, druge službe javnog zdravstva, primarna zdravstvena zaštita u ambulantomama, ljekarne, laboratorijske službe, službe za zdravstvenu njegu ili rehabilitaciju)? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo
A.7.4.	Navedite na kojoj su razini u vašoj državi članici planovi kontinuiteta poslovanja za pružatelje zdravstvene skrbi u slučaju poremećaja:	Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo
		Razina
	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države	Nije primjenjivo
	Ne postoje nacionalne smjernice/preporuke za planove kontinuiteta poslovanja (ili ekvivalentne planove, kao što su planovi za nepredviđene situacije) kako bi se osigurao kontinuitet usluga zdravstvene skrbi	1
	Postoje nacionalne smjernice/preporuke za planove kontinuiteta poslovanja (ili ekvivalentne planove, kao što su planovi za nepredviđene situacije) kako bi se osigurao kontinuitet usluga zdravstvene skrbi	2
	Postoje nacionalne smjernice/preporuke za planove kontinuiteta poslovanja (ili ekvivalentne planove, kao što su planovi za nepredviđene situacije) kako bi se osigurao kontinuitet usluga zdravstvene skrbi i te su smjernice/preporuke preispitane i revidirane u protekle tri godine	3
	Postoje nacionalne smjernice/preporuke za planove kontinuiteta poslovanja (ili ekvivalentne planove, kao što su planovi za nepredviđene situacije) kako bi se osigurao kontinuitet usluga zdravstvene skrbi i te su smjernice/preporuke preispitane i revidirane u protekle tri godine primjenom višesektorskog pristupa	4
	Kao razina 4, ali usto se u svim uslugama zdravstvene skrbi provode nacionalne smjernice/preporuke za planove kontinuiteta poslovanja	5
	<ul style="list-style-type: none"> — Dodatne napomene: <i>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i> — U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi: — Ako ste odgovorili niječno, objasnite. 	

A.7.5.	<p>Navedite moraju li bolnice u vašoj državi članici imati plan uzbuđivanja i odgovora ili ekvivalentne dokumente ⁽⁹⁾ kako bi bile spremne za izvanredna stanja u području javnog zdravlja koja mogu utjecati na kapacitet i rad bolnice. (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite uključuju li ti planovi upute o tome kako održati bolničku skrb u slučaju manjka resursa (medicinskog osoblja, zaliha medicinske opreme, bolničkih objekata) ili tehničkih kvarova (npr. u području energije, vodoopskrbe, IT sustava): — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite provodi li se redovito testiranje tih planova ili ekvivalentnih dokumenata: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: <p><i>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — <i>U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne)</i> — <i>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi:</i> — <i>Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</i> 	Nije primjenjivo
A.7.6.	<p>Ima li vaša država članica kapacitet za mapiranje službi zdravstvene skrbi koje su odmah dostupne u slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo
A.7.7.	<p>Uključuju li plan prevencije, pripravnosti i odgovora vaše države članice ili ekvivalentni dokumenti dogovore i/ili odredbe s drugim zemljama o premještanju pacijenata i/ili mobilnim medicinskim timovima? (da/ne/drugo)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite uključene zemlje: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo

⁽⁹⁾ Na primjer plan odgovora i operativni plan bolnice.

8. Obavješćivanje o riziku

	Pitanje	Pokazatelj	
A.8.1.	Navedite na kojoj je razini obavješćivanje o riziku u vašoj zemlji:	Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo	
			Razina
	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države		Nije primjenjivo
	Ne postoji poseban nacionalni plan za obavješćivanje o riziku ili odjeljak o obavješćivanju o riziku u okviru plana pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnih dokumenata, a mehanizmi za komunikaciju s javnošću djeluju na <i>ad hoc</i> osnovi i obuhvaćaju samo konvencionalne medije		1
	U tijeku je izrada posebnog nacionalnog plana za obavješćivanje o riziku ili odjeljka o obavješćivanju o riziku u okviru plana pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnih dokumenata, a mehanizmi komunikacije s javnošću djeluju na <i>ad hoc</i> osnovi i obuhvaćaju konvencionalne medije uz minimalno uključivanje internetskih i društvenih medija		2
	Nacionalno obavješćivanje o riziku provodi se u obliku definiranog odjeljka u okviru plana pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnih dokumenata, a obuhvaća konvencionalne medije te internetske i društvene medije. Osim toga, provodi se analiza ciljne publike i preferiranih komunikacijskih kanala i na njoj se temelje intervencije u području obavješćivanja o riziku		3
	Izrađen je poseban namjenski nacionalni plan za obavješćivanje o riziku koji obuhvaća konvencionalne medije te internetske i društvene medije. Osim toga, provodi se analiza ciljne publike i preferiranih komunikacijskih kanala i na njoj se temelje intervencije u području obavješćivanja o riziku. Nadalje, provodi se proaktivno informiranje raznim kanalima (npr. pozivni centar, sustavi pritužbi, socijalno osluškivanje) te dnevno praćenje internetskih i neinternetskih medija radi prikupljanja povratnih informacija, a ti uvidi i podaci koriste se za prilagodbu i poboljšanje strategija obavješćivanja o riziku		4
	Kao razina 4, ali usto je nacionalni plan za obavješćivanje o riziku testiran u protekle tri godine		5
— Dodatne napomene: <i>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i> — <i>U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne)</i> — <i>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi:</i> — <i>Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</i>			
A.8.2.	Sadržava li plan za obavješćivanje o riziku vaše države članice poseban korak koji uključuje koordinaciju obavješćivanja o riziku i krizi u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju s Odborom za zdravstvenu sigurnost? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo	

9. Mjesta ulaska i zaštita zdravlja na granici

		Pitanje			Pokazatelj	
A.9.1.	Navedite na kojoj su razini planovi nacionalno određenih mjesta ulaska vaše države članice za nepredviđene situacije u području javnog zdravlja:				Pokazatelj 1–5	
			Luke	Zračne luke		Kopneni prijelazi
Razina 1	Plan nacionalno određenih mjesta ulaska za nepredviđene situacije u području javnog zdravlja ne uključuje operativne instrumente za lakšu razmjenu zdravstvenih podataka/informacija povezanih s putovanjem i izvješćivanje na nacionalnoj razini					
Razina 2	Plan nacionalno određenih mjesta ulaska za nepredviđene situacije u području javnog zdravlja uključuje operativne instrumente za lakšu razmjenu zdravstvenih podataka/informacija povezanih s putovanjem i izvješćivanje na nacionalnoj razini					
Razina 3	Plan nacionalno određenih mjesta ulaska za nepredviđene situacije u području javnog zdravlja uključuje operativne instrumente za lakšu razmjenu zdravstvenih podataka/informacija povezanih s putovanjem i izvješćivanje na nacionalnoj razini i to je testirano u protekle tri godine					
Razina 4	Plan nacionalno određenih mjesta ulaska za nepredviđene situacije u području javnog zdravlja uključuje operativne instrumente za lakšu razmjenu zdravstvenih podataka/informacija povezanih s putovanjem i izvješćivanje na nacionalnoj razini i to je testirano u protekle tri godine. Osim toga, na nacionalnoj razini postoje operativni instrumenti kojima se zatim olakšava razmjena tih informacija s drugim nacionalnim sektorima ⁽⁶⁾ i trećim stranama, npr. SZO-om i sustavom ranog upozorenja i odgovora					
Razina 5	Kao razina 4, ali usto su ti instrumenti testirani u protekle tri godine					
— Dodatne napomene:						

⁽⁶⁾ To može uključivati sektor zdravstva, civilne zaštite i granične kontrole za provedbu, prema potrebi, posebnih mjera kao što su karantena, probir, nefarmaceutске intervencije itd.

A.9.2.	Kad je riječ o provedbi i evaluaciji međunarodnih mjera povezanih s putovanjem, navedite sljedeće: <ul style="list-style-type: none"> — Je li provedba međunarodnih mjera povezanih s putovanjem testirana na najmanje jednom nacionalno određenom mjestu ulaska u protekle tri godine (da/ne/drugo)? <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: — Postoji li poseban korak koji uključuje raspravu s Odborom za zdravstvenu sigurnost prije provedbe međunarodnih mjera povezanih s putovanjem? (da/ne/drugo) <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo
--------	---	------------------

10. Zoonotske bolesti i prijetnje okolišnog podrijetla, uključujući one čiji je uzrok klima

	Pitanje	Pokazatelj														
A.10.1.	Navedite na kojoj je razini provedba pristupa „jedno zdravlje” iz članka 3. točke 7. Uredbe (EU) 2022/2371 u vašoj državi članici: <table border="1" data-bbox="327 710 1807 1276" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th data-bbox="327 710 1594 772"></th> <th data-bbox="1594 710 1807 772">Razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="327 772 1594 834">Država članica ne može odgovoriti na to pitanje jer nema plan prevencije, pripravnosti i odgovora ni ekvivalentne dokumente</td> <td data-bbox="1594 772 1807 834">Nije primjenjivo</td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 834 1594 896">Pristup „jedno zdravlje” nije uključen u plan pripravnosti i odgovora ni u ekvivalentne dokumente</td> <td data-bbox="1594 834 1807 896">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 896 1594 1011">Pristup „jedno zdravlje” trenutačno se uključuje u plan pripravnosti i odgovora ili u ekvivalentne dokumente, ali nije uspostavljena koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija</td> <td data-bbox="1594 896 1807 1011">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 1011 1594 1098">Pristup „jedno zdravlje” uključen je u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente i uspostavljena je koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija</td> <td data-bbox="1594 1011 1807 1098">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 1098 1594 1217">Pristup „jedno zdravlje” uključen je u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente i uspostavljena je koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija. Osim toga, to je testirano u protekle tri godine</td> <td data-bbox="1594 1098 1807 1217">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="327 1217 1594 1276">Kao razina 4, ali usto se ta provedba redovito prati i revidira</td> <td data-bbox="1594 1217 1807 1276">5</td> </tr> </tbody> </table> <ul style="list-style-type: none"> — Dodatne napomene: — Ako ste naveli barem razinu 2: <ul style="list-style-type: none"> — navedite je li u plan pripravnosti i odgovora ili u ekvivalentne dokumente uključena koordinacija nadzora između dvaju od triju navedenih sektora (zdravlje životinja, javno zdravlje i zaštita okoliša) i mehanizama za razmjenu informacija. (da/ne/drugo) <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite uključene sektore: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 		Razina	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje jer nema plan prevencije, pripravnosti i odgovora ni ekvivalentne dokumente	Nije primjenjivo	Pristup „jedno zdravlje” nije uključen u plan pripravnosti i odgovora ni u ekvivalentne dokumente	1	Pristup „jedno zdravlje” trenutačno se uključuje u plan pripravnosti i odgovora ili u ekvivalentne dokumente, ali nije uspostavljena koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija	2	Pristup „jedno zdravlje” uključen je u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente i uspostavljena je koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija	3	Pristup „jedno zdravlje” uključen je u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente i uspostavljena je koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija. Osim toga, to je testirano u protekle tri godine	4	Kao razina 4, ali usto se ta provedba redovito prati i revidira	5	Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo
	Razina															
Država članica ne može odgovoriti na to pitanje jer nema plan prevencije, pripravnosti i odgovora ni ekvivalentne dokumente	Nije primjenjivo															
Pristup „jedno zdravlje” nije uključen u plan pripravnosti i odgovora ni u ekvivalentne dokumente	1															
Pristup „jedno zdravlje” trenutačno se uključuje u plan pripravnosti i odgovora ili u ekvivalentne dokumente, ali nije uspostavljena koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija	2															
Pristup „jedno zdravlje” uključen je u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente i uspostavljena je koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija	3															
Pristup „jedno zdravlje” uključen je u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente i uspostavljena je koordinacija nadzora između sektora zdravlja životinja, javnog zdravlja te zaštite okoliša i mehanizama za razmjenu informacija. Osim toga, to je testirano u protekle tri godine	4															
Kao razina 4, ali usto se ta provedba redovito prati i revidira	5															

	<ul style="list-style-type: none"> — navedite jeste li osmislili ikakve zajedničke programe osposobljavanja za stručnjake za pristup „jedno zdravlje” (sektori zdravlja životinja, javnog zdravlja i zaštite okoliša) o prevenciji, otkrivanju i odgovoru na zoonoze. (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: — navedite jeste li izradili smjernice o postupcima koje javnost treba primijeniti u slučaju pronalaska bolesnih i/ili mrtvih divljih ptica ili drugih životinja. (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: — navedite postoji li popis zoonotskih bolesti koje imaju prioritet za nadzor. (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite zoonotske bolesti koje imaju prioritet: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	
A.10.2.	<ul style="list-style-type: none"> — Uključuje li vaša država članica odredbe o stvarnim ili predviđenim učincima klimatskih promjena na zoonotske bolesti? (da/ne/drugo) <p>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite potencijalne učinke i eventualne posebne odredbe za pripravnost i odgovor u području zdravlja: Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>	Nije primjenjivo
A.10.3.	<ul style="list-style-type: none"> — Uključuje li vaša država članica odredbe o stvarnim ili predviđenim učincima ekstremnih vremenskih uvjeta (kao što su toplinski valovi, poplave ili – neizravno – požari) na javno zdravlje? (da/ne/drugo) <p>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite potencijalne učinke i eventualne posebne odredbe za pripravnost i odgovor u području zdravlja: Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>	

11. Kemijski incidenti

	Pitanje	Pokazatelj	
A.11.1.	Navedite na kojoj je razini u vašoj zemlji upravljanje prijetnjama zdravlju koje su kemijskog podrijetla:	Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo	
	Razina		
	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države		Nije primjenjivo
	Ne postoji poseban plan pripravnosti i odgovora koji se odnosi na prijetnje kemijskog podrijetla ni ekvivalentni dokumenti niti je takav plan uključen u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente		1
	Postoje poseban plan pripravnosti i odgovora koji se odnosi na prijetnje kemijskog podrijetla ili ekvivalentni dokumenti i/ili je takav plan uključen u plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentne dokumente		2
	Izrađeni su plan pripravnosti i odgovora koji se odnosi na prijetnje kemijskog podrijetla ili ekvivalentni dokumenti te su razmotrene i utvrđene uloge i odgovornosti, kao i lokacije velike opasnosti		3

	Izrađeni su plan pripravnosti i odgovora koji se odnosi na prijetnje kemijskog podrijetla ili ekvivalentni dokumenti te su razmotrene i utvrđene uloge i odgovornosti, kao i lokacije velike opasnosti. Osim toga, plan odgovora koji se odnosi na prijetnje kemijskog podrijetla ili takvo poglavlje u planu pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnim dokumentima testirani su u protekle tri godine s pomoću simulacijske vježbe	4	
	Kao razina 4, ali isto su provedene preporuke iz testiranja, a odgovarajući planovi preispitani su i revidirani	5	
	<p>— Dodatne napomene:</p> <p><i>Vaša država članica ne može odgovoriti na to pitanje na razini središnje države zbog upravljačkih i zakonodavnih okvira? (da)</i></p> <p>— <i>U tom slučaju navedite jesu li regionalnim tijelima poslane preporuke/smjernice na nacionalnoj razini (da/ne)</i></p> <p>— <i>Ako ste odgovorili potvrdno, navedite je li na središnjoj razini poznato provode li se te preporuke/smjernice na regionalnoj razini i jesu li utvrđeni nedostaci ili problemi:</i></p> <p>— <i>Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</i></p>		
A.11.2.	<p>Ima li vaša država članica postupke za procjenu rizika za zdravlje u slučaju prijetnje zdravlju koja je kemijskog podrijetla? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>		Nije primjenjivo
A.11.3.	<p>Ima li vaša država članica dostupne smjernice o sljedećem:</p> <p>— Nadzoru kemijskih incidenata i trovanja/intoksikacije? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p> <p>— Procjeni kemijskih incidenata i trovanja/intoksikacije? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p> <p>— Upravljanju kemijskim incidentima i trovanjem/intoksikacijom? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili niječno, objasnite:</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>		Nije primjenjivo

12. Antimikrobna otpornost i infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi

Antimikrobna otpornost

	Pitanje	Pokazatelj												
B.12.1.	<p>Nacionalni akcijski planovi „jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti</p> <p>Kako bi se izbjeglo udvostručavanje aktivnosti, Komisija i Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) pozvat će se na podatke prikupljene u tripartitnim anketama SZO-a za samoprocjenu zemalja u pogledu antimikrobne otpornosti ⁽⁷⁾. Stoga će se nacionalno izvješćivanje na temelju samoprocjene radi praćenja antimikrobne otpornosti smatrati dijelom procjene iz članka 8. Uredbe (EU) 2022/2371.</p> <p>U PDF formatu učitajte najnovije podatke koje je vaša država članica dostavila SZO-u radi praćenja antimikrobne otpornosti.</p> <p>Je li nacionalni akcijski plan za borbu protiv antimikrobne otpornosti izmijenjen nakon posljednje dostave podataka SZO-u radi praćenja antimikrobne otpornosti?</p> <p>— Ne — Da (objasnite u okviru za slobodni unos teksta)</p>	Nije primjenjivo												
B.12.2.	<p>Resursi</p> <p>Koji su resursi dodijeljeni za provedbu nacionalnog akcijskog plana za borbu protiv antimikrobne otpornosti?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Za provedbu nacionalnog akcijskog plana nisu dostupni nikakvi resursi ili je dostupno vrlo malo resursa (proračunskih i ljudskih)</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Nisu dostupni posebni resursi, a za provedbu se koriste resursi (proračunski i ljudski) nacionalnih/regionalnih dionika (npr. relevantna nadležna tijela odgovorna za zdravlje, poljoprivredu, okoliš itd.) koji su uključeni u provedbu nacionalnog akcijskog plana</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Iz nacionalnih/regionalnih fondova mogu se pribaviti nenamjenska sredstva za aktivnosti borbe protiv antimikrobne otpornosti i mogu se iskoristiti za provedbu nacionalnog akcijskog plana</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>U nacionalnim/regionalnim fondovima dostupna su posebna namjenska sredstva za aktivnosti borbe protiv antimikrobne otpornosti i koriste se za provedbu nacionalnog akcijskog plana</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Provedba nacionalnog akcijskog plana u potpunosti se obračunava i financira u okviru posebnih proračunskih linija iz nacionalnih/regionalnih fondova</td> <td>5</td> </tr> </tbody> </table> <p>— Dodatne napomene:</p>		Razina	Za provedbu nacionalnog akcijskog plana nisu dostupni nikakvi resursi ili je dostupno vrlo malo resursa (proračunskih i ljudskih)	1	Nisu dostupni posebni resursi, a za provedbu se koriste resursi (proračunski i ljudski) nacionalnih/regionalnih dionika (npr. relevantna nadležna tijela odgovorna za zdravlje, poljoprivredu, okoliš itd.) koji su uključeni u provedbu nacionalnog akcijskog plana	2	Iz nacionalnih/regionalnih fondova mogu se pribaviti nenamjenska sredstva za aktivnosti borbe protiv antimikrobne otpornosti i mogu se iskoristiti za provedbu nacionalnog akcijskog plana	3	U nacionalnim/regionalnim fondovima dostupna su posebna namjenska sredstva za aktivnosti borbe protiv antimikrobne otpornosti i koriste se za provedbu nacionalnog akcijskog plana	4	Provedba nacionalnog akcijskog plana u potpunosti se obračunava i financira u okviru posebnih proračunskih linija iz nacionalnih/regionalnih fondova	5	Nije primjenjivo
	Razina													
Za provedbu nacionalnog akcijskog plana nisu dostupni nikakvi resursi ili je dostupno vrlo malo resursa (proračunskih i ljudskih)	1													
Nisu dostupni posebni resursi, a za provedbu se koriste resursi (proračunski i ljudski) nacionalnih/regionalnih dionika (npr. relevantna nadležna tijela odgovorna za zdravlje, poljoprivredu, okoliš itd.) koji su uključeni u provedbu nacionalnog akcijskog plana	2													
Iz nacionalnih/regionalnih fondova mogu se pribaviti nenamjenska sredstva za aktivnosti borbe protiv antimikrobne otpornosti i mogu se iskoristiti za provedbu nacionalnog akcijskog plana	3													
U nacionalnim/regionalnim fondovima dostupna su posebna namjenska sredstva za aktivnosti borbe protiv antimikrobne otpornosti i koriste se za provedbu nacionalnog akcijskog plana	4													
Provedba nacionalnog akcijskog plana u potpunosti se obračunava i financira u okviru posebnih proračunskih linija iz nacionalnih/regionalnih fondova	5													

⁽⁷⁾ [https://www.who.int/publications/m/item/tripartite-amr-country-self-assessment-survey—tracss-\(6.0\)-2022](https://www.who.int/publications/m/item/tripartite-amr-country-self-assessment-survey—tracss-(6.0)-2022).

B.12.3.	<p>Praćenje i evaluacija napretka</p> <p>Ima li vaša država članica nacionalne pokazatelje ili ciljne vrijednosti za mjerenje nacionalnog napretka u borbi protiv antimikrobne otpornosti (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi? U odjeljku s napomenama opišite te pokazatelje/ciljne vrijednosti ili navedite poveznicu na njih.</p> <table border="1" data-bbox="324 263 1803 805"> <thead> <tr> <th data-bbox="324 263 1590 311"></th> <th data-bbox="1590 263 1803 311">Razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="324 311 1590 422">Ne, u zemlji ne postoje ni nacionalni pokazatelji ni nacionalne ciljne vrijednosti za mjerenje napretka u borbi protiv antimikrobne otpornosti (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi</td> <td data-bbox="1590 311 1803 422">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 422 1590 470">Postoje planovi za uvođenje nacionalnih pokazatelja i/ili nacionalnih ciljnih vrijednosti i to će se učiniti u bliskoj budućnosti</td> <td data-bbox="1590 422 1803 470">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 470 1590 550">Postoje nacionalni pokazatelji, slični globalno dostupnim pokazateljima (npr. ciljevi održivog razvoja i SZO itd.), no bez ciljnih vrijednosti</td> <td data-bbox="1590 470 1803 550">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 550 1590 694">Da, postoje nacionalni pokazatelji koji obuhvaćaju antimikrobnu otpornost (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi, s konkretnim nacionalnim ciljnim vrijednostima koje treba postići u određenom roku uz redovito mjerenje napretka, no nisu povezani s ciljevima nacionalnog akcijskog plana za borbu protiv antimikrobne otpornosti</td> <td data-bbox="1590 550 1803 694">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 694 1590 805">Da, postoje nacionalni pokazatelji i nacionalne ciljne vrijednosti koji obuhvaćaju i antimikrobnu otpornost (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi i koji su povezani s nacionalnim akcijskim planom za borbu protiv antimikrobne otpornosti, uz redovito mjerenje napretka</td> <td data-bbox="1590 694 1803 805">5</td> </tr> </tbody> </table> <p>— Dodatne napomene:</p>		Razina	Ne, u zemlji ne postoje ni nacionalni pokazatelji ni nacionalne ciljne vrijednosti za mjerenje napretka u borbi protiv antimikrobne otpornosti (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi	1	Postoje planovi za uvođenje nacionalnih pokazatelja i/ili nacionalnih ciljnih vrijednosti i to će se učiniti u bliskoj budućnosti	2	Postoje nacionalni pokazatelji, slični globalno dostupnim pokazateljima (npr. ciljevi održivog razvoja i SZO itd.), no bez ciljnih vrijednosti	3	Da, postoje nacionalni pokazatelji koji obuhvaćaju antimikrobnu otpornost (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi, s konkretnim nacionalnim ciljnim vrijednostima koje treba postići u određenom roku uz redovito mjerenje napretka, no nisu povezani s ciljevima nacionalnog akcijskog plana za borbu protiv antimikrobne otpornosti	4	Da, postoje nacionalni pokazatelji i nacionalne ciljne vrijednosti koji obuhvaćaju i antimikrobnu otpornost (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi i koji su povezani s nacionalnim akcijskim planom za borbu protiv antimikrobne otpornosti, uz redovito mjerenje napretka	5	Pokazatelj 1–5				
	Razina																	
Ne, u zemlji ne postoje ni nacionalni pokazatelji ni nacionalne ciljne vrijednosti za mjerenje napretka u borbi protiv antimikrobne otpornosti (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi	1																	
Postoje planovi za uvođenje nacionalnih pokazatelja i/ili nacionalnih ciljnih vrijednosti i to će se učiniti u bliskoj budućnosti	2																	
Postoje nacionalni pokazatelji, slični globalno dostupnim pokazateljima (npr. ciljevi održivog razvoja i SZO itd.), no bez ciljnih vrijednosti	3																	
Da, postoje nacionalni pokazatelji koji obuhvaćaju antimikrobnu otpornost (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i/ili infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi, s konkretnim nacionalnim ciljnim vrijednostima koje treba postići u određenom roku uz redovito mjerenje napretka, no nisu povezani s ciljevima nacionalnog akcijskog plana za borbu protiv antimikrobne otpornosti	4																	
Da, postoje nacionalni pokazatelji i nacionalne ciljne vrijednosti koji obuhvaćaju i antimikrobnu otpornost (uključujući potrošnju/uporabu antimikrobnih sredstava) i infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi i koji su povezani s nacionalnim akcijskim planom za borbu protiv antimikrobne otpornosti, uz redovito mjerenje napretka	5																	
B.12.4.	<p>Glavni problemi</p> <p>Koji su najveći problemi s kojima se vaša država članica trenutačno susreće u borbi protiv antimikrobne otpornosti? Odaberite tri problema, a zatim ih poredajte od 3. (najvažniji) do 1. (najmanje važan):</p> <table border="1" data-bbox="324 981 1803 1428"> <tbody> <tr> <td data-bbox="324 981 1590 1029">Provedba mjera prevencije i kontrole u uobičajenoj praksi</td> <td data-bbox="1590 981 1803 1029"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1029 1590 1077">Proračunska ograničenja</td> <td data-bbox="1590 1029 1803 1077"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1077 1590 1125">Osiguravanje koordinacije u okviru pristupa „Jedno zdravlje” u različitim sektorima</td> <td data-bbox="1590 1077 1803 1125"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1125 1590 1173">Nepostojanje pravnog okvira ili nedostatan pravni okvir</td> <td data-bbox="1590 1125 1803 1173"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1173 1590 1220">Manjak ljudskih resursa</td> <td data-bbox="1590 1173 1803 1220"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1220 1590 1268">Infrastrukturna ograničenja (npr. manjak jednokrevetnih soba, stare bolničke zgrade itd.)</td> <td data-bbox="1590 1220 1803 1268"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1268 1590 1364">Nedovoljna informiranost dionika kao što su zdravstveni stručnjaci (npr. liječnici, medicinske sestre ili farmaceuti), držatelji životinja i poljoprivrednici te opća javnost</td> <td data-bbox="1590 1268 1803 1364"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1364 1590 1428">Ograničen pristup određenim antimikrobnim sredstvima, npr. antibioticima uskog spektra i novim antimikrobnim sredstvima</td> <td data-bbox="1590 1364 1803 1428"></td> </tr> </tbody> </table> <p>— Dodatne napomene:</p>	Provedba mjera prevencije i kontrole u uobičajenoj praksi		Proračunska ograničenja		Osiguravanje koordinacije u okviru pristupa „Jedno zdravlje” u različitim sektorima		Nepostojanje pravnog okvira ili nedostatan pravni okvir		Manjak ljudskih resursa		Infrastrukturna ograničenja (npr. manjak jednokrevetnih soba, stare bolničke zgrade itd.)		Nedovoljna informiranost dionika kao što su zdravstveni stručnjaci (npr. liječnici, medicinske sestre ili farmaceuti), držatelji životinja i poljoprivrednici te opća javnost		Ograničen pristup određenim antimikrobnim sredstvima, npr. antibioticima uskog spektra i novim antimikrobnim sredstvima		Nije primjenjivo
Provedba mjera prevencije i kontrole u uobičajenoj praksi																		
Proračunska ograničenja																		
Osiguravanje koordinacije u okviru pristupa „Jedno zdravlje” u različitim sektorima																		
Nepostojanje pravnog okvira ili nedostatan pravni okvir																		
Manjak ljudskih resursa																		
Infrastrukturna ograničenja (npr. manjak jednokrevetnih soba, stare bolničke zgrade itd.)																		
Nedovoljna informiranost dionika kao što su zdravstveni stručnjaci (npr. liječnici, medicinske sestre ili farmaceuti), držatelji životinja i poljoprivrednici te opća javnost																		
Ograničen pristup određenim antimikrobnim sredstvima, npr. antibioticima uskog spektra i novim antimikrobnim sredstvima																		

B.12.5.	<p>Prevenција prioritetnih organizama otpornih na više lijekova</p> <p>U nastavku navedite na kojoj je razini prevenција organizama otpornih na više lijekova u vašoj državi članici.</p> <p><i>Napomena:</i> razine u nastavku prilagođene su tekstu pitanja P4.3 iz Zajedničke vanjske evaluacije ⁽⁸⁾, koje se odnosi na prevenciju organizama otpornih na više lijekova.</p> <p>Organizmi otporni na više lijekova relevantni za ovaj pokazatelj navedeni su u nastavku jer se smatraju kritičnima na razini Unije. Ako određena država članica smatra da njezini odgovori ne mogu obuhvatiti sve te organizme otporne na više lijekova, to se može navesti u odjeljku s napomenama u nastavku.</p>	Pokazatelj 1–5
	Razina	
	Nacionalna tijela nisu te organizme otporne na više lijekova (fenotipovi i genotipovi) odredila kao prioritet i ne provodi se njihovo otkrivanje	1
	Postoje nacionalna strategija ili smjernice za ograničavanje organizama otpornih na više lijekova koje uključuju probir kolonizacije za prioritetne organizme otporne na više lijekova (fenotipovi i genotipovi) koje su utvrdila nacionalna tijela. Neke zdravstvene ustanove mogu otkriti prioritetne organizme otporne na više lijekova na temelju laboratorijskih podataka.	2
	Odabrane zdravstvene ustanove imaju pristup potvrdi fenotipa organizma otpornog na više lijekova. Ako otkriju prioritetne organizme otporne na više lijekova, te ustanove obavješćuju tijela na nacionalnoj razini	3
	Sve zdravstvene ustanove imaju pristup potvrdi fenotipa organizma otpornog na više lijekova. Ako otkriju prioritetne organizme otporne na više lijekova, te ustanove pravodobno obavješćuju tijela na nacionalnoj razini. Tijela na nacionalnoj razini prate odgovore i poduzimaju daljnje mjere	4
	Postoji funkcionalan sustav za brzo priopćivanje i praćenje otkrivanja, potvrde i obavješćivanja o novim ili prioritetnim organizmima otpornima na više lijekova u okviru bolnica i na nacionalnoj razini. Sve bolnice mogu pravodobno pokrenuti aktivnosti odgovora na prioritetne organizme otporne na više lijekova. Ustanove redovito priopćuju relevantne podatke o organizmima otpornima na više lijekova lokalnim mrežama za upućivanje pacijenata kako bi pridonijele aktivnostima prevencije ili ograničavanja	5
	— Dodatne napomene:	
B.12.6.	<p>Prioritetni organizmi otporni na više lijekova u bolnicama i prekograničnim premještajima pacijenata</p> <p>U nastavku navedite na kojoj su razini nacionalne aktivnosti vaše države članice povezane s probirom pacijenata u vezi s prijenosom organizama otpornih na više lijekova u trenutku prijema u bolnicu kako bi se smanjilo širenje prioritetnih organizama otpornih na više lijekova među bolnicama.</p> <p><i>Napomena:</i> organizmi otporni na više lijekova relevantni za ovaj pokazatelj navedeni su u nastavku jer se smatraju kritičnima na razini Unije. Ako određena država članica smatra da njezini odgovori ne mogu obuhvatiti sve te organizme otporne na više lijekova, to se može navesti u odjeljku s napomenama u nastavku.</p>	Pokazatelj 1–5
	Razina	
	Ne postoje nacionalni postupci i protokoli za probir pacijenata u vezi s prijenosom organizama otpornih na više lijekova u trenutku prijema u bolnicu	1
	Nacionalni postupci i protokoli za probir pacijenata u vezi s prijenosom organizama otpornih na više lijekova provode se samo za pacijente koje se premješta izravno iz bolnice u drugoj zemlji	2

⁽⁸⁾ Instrument Zajedničke vanjske evaluacije koji je razvila Svjetska zdravstvena organizacija, treće izdanje, 2022.

	Nacionalni postupci i protokoli za probir pacijenata u vezi s prijenosom organizama otpornih na više lijekova provode se samo za pacijente koje se premješta izravno iz bolnice u drugoj zemlji ili pacijente koji su nedavno bili hospitalizirani u drugoj zemlji	3	
	Nacionalni postupci i protokoli za probir pacijenata u vezi s prijenosom organizama otpornih na više lijekova provode se samo za pacijente koje se premješta izravno iz bolnice u drugoj zemlji, pacijente koji su nedavno bili hospitalizirani u drugoj zemlji ili pacijente koji dolaze na posebne odjele, kao što su odjeli intenzivne skrbi	4	
	Nacionalni postupci i protokoli za probir pacijenata u vezi s prijenosom organizama otpornih na više lijekova u trenutku prijema u bolnicu provode se za sve pacijente	5	
	<p>— Dodatne napomene:</p> <p>Postoje li na nacionalnoj razini zahtjevi za obavješćivanje o statusu infekcije pacijenta (tj. informacije o infekciji izazvanoj zaraznim mikroorganizmom, osobito prioritetnim organizmima otpornima na više lijekova, ili o prijenosu takvog mikroorganizma) pri upućivanju iz jedne bolnice (ili zdravstvene ustanove) u drugu? (da/ne/drugo)</p> <p>— Da, u slučaju prekograničnog premještanja i premještanja u bolnicu (ili zdravstvenu ustanovu) unutar zemlje</p> <p>— Da, samo u slučaju prekograničnog premještanja</p> <p>— Ne (objasnite zašto)</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p>		
B.1.2.7.	<p>Upravljanje uporabom antimikrobnih sredstava/oprezna uporaba antimikrobnih sredstava u primarnoj i sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti: U nastavku navedite na kojoj je razini optimalna uporaba antimikrobnih lijekova u području zdravlja ljudi u vašoj državi članici. Napomena: razine pokazatelja u nastavku prilagođene su tekstu pitanja P4.4 iz Zajedničke vanjske evaluacije ⁽⁹⁾, koje se odnosi na optimalnu uporabu antimikrobnih lijekova u području zdravlja ljudi.</p>		Pokazatelj 1–5
		Razina	
	Nema nacionalne politike i/ili propisa o primjerenoj uporabi, dostupnosti i kvaliteti antimikrobnih sredstava u području zdravlja ljudi ili su ta politika i/ili propisi slabi	1	
	Nacionalna politika i propisi kojima se promiče primjerena uporaba antimikrobnih sredstava ili aktivnosti upravljanja uporabom antimikrobnih sredstava osmišljeni su za zdravstvenu zaštitu u zajednici i za zdravstvene ustanove	2	
	U nekim zdravstvenim ustanovama dostupne su smjernice za primjerenu uporabu antimikrobnih sredstava i uspostavljeni su programi za upravljanje njihovom uporabom. U nacionalni popis osnovnih lijekova uključena je najnovija klasifikacija antibiotika SZO-a „Access, Watch and Reserve”	3	
	U zdravstvenim ustanovama u cijeloj zemlji provode se smjernice i metode kojima se omogućuje primjerena uporaba antimikrobnih sredstava. U svim većim zdravstvenim ustanovama postoje funkcionalni programi upravljanja antimikrobnom otpornošću. Provodi se praćenje potrošnje antibiotika koje se temelji na najnovijoj klasifikaciji antibiotika „Access, Watch and Reserve”	4	
	Za sve glavne sindrome provode se smjernice o optimiziranoj uporabi antibiotika, a podaci o uporabi sustavno se dostavljaju osobama koje propisuju lijekove. Klasifikacija antibiotika „Access, Watch and Reserve” uključena je u strategije upravljanja antimikrobnim sredstvima. Potrošnja antibiotika pomno se prati na nacionalnoj razini	5	
	— Dodatne napomene:		

⁽⁹⁾ Ibid.

B.12.8.	<p>Nadzor antimikrobne otpornosti</p> <p>U nastavku navedite na kojoj je razini nadzor antimikrobne otpornosti u vašoj državi članici. <i>Napomena:</i> razine pokazatelja u nastavku prilagođene su tekstu pitanja P4.2 iz Zajedničke vanjske evaluacije ⁽¹⁰⁾, koje se odnosi na nadzor antimikrobne otpornosti.</p>	Pokazatelj 1–5
	Razina	
	Nema kapaciteta za stvaranje, obradu i dostavljanje podataka (ispitivanje osjetljivosti na antibiotike te popratni klinički i epidemiološki podaci) ili je taj kapacitet ograničen	1
	Podaci o antimikrobnoj otpornosti prikupljaju se lokalno za uobičajene patogene kod hospitaliziranih pacijenata i korisnika zdravstvene zaštite u zajednici, ali pri prikupljanju podataka možda se ne primjenjuje standardni pristup te nema nacionalne koordinacije i/ili upravljanja kvalitetom	2
	Podaci o antimikrobnoj otpornosti prikupljaju se na nacionalnoj razini za uobičajene patogene, ali nema nacionalne koordinacije i standardizacije	3
	Postoji standardiziran nacionalni sustav nadzora antimikrobne otpornosti u okviru kojeg se prikupljaju podaci o uobičajenim patogenima kod hospitaliziranih pacijenata i korisnika zdravstvene zaštite u zajednici, s uspostavljenom mrežom lokacija na kojima se provodi nadzor, ovlaštenim nacionalnim referentnim laboratorijem za antimikrobnu otpornost i nacionalnim koordinacijskim centrom koji izrađuje izvješća o antimikrobnoj otpornosti	4
	Povrh navedenoga, podaci iz nacionalnog sustava za nadzor antimikrobne otpornosti analiziraju se, tumače i dostavljaju uz podatke o potrošnji i/ili uporabi antimikrobnih sredstava u području zdravlja ljudi te se nastoji provesti analiza sličnih podataka u različitim sektorima (zdravlje ljudi i životinja te poljoprivreda)	5
	— Dodatne napomene:	

⁽¹⁰⁾ Ibid.

Infekcije povezane sa zdravstvenom skrbi

	Pitanje	Pokazatelj								
B.12.9.	<p>Glavni problemi Koji su najveći problemi s kojima se vaša zemlja trenutačno susreće u borbi protiv infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi? Odaberite tri problema, a zatim ih poredajte od 3. (najvažniji) do 1. (najmanje važan):</p> <p>Provedba mjera prevencije i kontrole u uobičajenoj praksi</p> <p>Proračunska ograničenja</p> <p>Nepostojanje pravnog okvira ili nedostatan pravni okvir</p> <p>Manjak ljudskih resursa</p> <p>Infrastrukturna ograničenja (npr. manjak jednokrevetnih soba, stare bolničke zgrade itd.)</p> <p>Nedovoljna informiranost zdravstvenih stručnjaka, npr. liječnika, medicinskih sestara ili farmaceuta, i opće javnosti</p> <p>Ograničen pristup određenim antimikrobnim sredstvima, npr. antibioticima uskog spektra i novim antimikrobnim sredstvima</p> <p>— Dodatne napomene:</p>	Nije primjenjivo								
B.12.10.	<p>Nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi U nastavku navedite na kojoj je razini nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi u vašoj državi članici. <i>Napomena:</i> razine pokazatelja u nastavku prilagođene su tekstu pitanja R4.2 iz Zajedničke vanjske evaluacije ⁽¹⁾, koje se odnosi na nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ne postoji niti se razvija nacionalni program nadzora infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi ni nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi, uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti), ali se ne provodi</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti) i provodi se u okviru nacionalnog programa i sustava za prikupljanje podataka, analizu i povratne informacije. Odabrane zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini provode nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (kako je prethodno navedeno) te pravodobno i redovito pružaju povratne informacije višem rukovodstvu i zdravstvenim radnicima</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table>		Razina	Ne postoji niti se razvija nacionalni program nadzora infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi ni nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi, uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti	1	Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti), ali se ne provodi	2	Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti) i provodi se u okviru nacionalnog programa i sustava za prikupljanje podataka, analizu i povratne informacije. Odabrane zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini provode nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (kako je prethodno navedeno) te pravodobno i redovito pružaju povratne informacije višem rukovodstvu i zdravstvenim radnicima	3	Pokazatelj 1–5
	Razina									
Ne postoji niti se razvija nacionalni program nadzora infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi ni nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi, uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti	1									
Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti), ali se ne provodi	2									
Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti) i provodi se u okviru nacionalnog programa i sustava za prikupljanje podataka, analizu i povratne informacije. Odabrane zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini provode nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (kako je prethodno navedeno) te pravodobno i redovito pružaju povratne informacije višem rukovodstvu i zdravstvenim radnicima	3									

⁽¹⁾ Ibid.

	Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti) i provodi se u cijeloj zemlji u svim zdravstvenim ustanovama na sekundarnoj i tercijarnoj razini u okviru nacionalnog sustava, u skladu s glavnim elementima iz preporuka SZO-a o sprečavanju i kontroli infekcija. Dostupna su redovita izvješća u kojima se pružaju povratne informacije	4	
	Postoji nacionalni strateški plan za nadzor infekcija povezanih sa zdravstvenom skrbi (uključujući patogene koji su otporni na antimikrobna sredstva i/ili koji lako mogu uzrokovati izbijanje bolesti) i provodi se u cijeloj zemlji u svim zdravstvenim ustanovama na sekundarnoj i tercijarnoj razini u okviru nacionalnog programa i sustava, u skladu s glavnim elementima iz preporuka SZO-a o sprečavanju i kontroli infekcija. Podaci se razmjenjuju te kontinuirano i pravodobno upotrebljavaju kako bi pridonijeli osmišljavanju preventivnih mjera. Redovito se evaluiraju kvaliteta i učinak sustava te se u skladu s time provode mjere poboljšanja	5	
— Dodatne napomene:			

13. Koordinacija na razini Unije i pomoćne funkcije

	Pitanje	Pokazatelj
B.13.1.	Uključuju li pravni instrumenti vaše države članice za odgovor na izvanredno stanje u području javnog zdravlja koordinaciju i suradnju između nacionalne razine i razine Unije tijekom takvog izvanrednog stanja? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo
B.13.2.	Je li predstavnik vaše države članice u Odboru za zdravstvenu sigurnost uključen u nacionalne koordinacijske strukture tijekom izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, osobito kako bi olakšao protok informacija između vaše države članice i Odbora za zdravstvenu sigurnost? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili niječno, koja je uloga predstavnika u Odboru za zdravstvenu sigurnost u nacionalnom odgovoru na izvanredno stanje i ako on ne djeluje kao veza s Odborom za zdravstvenu sigurnost tijekom izvanrednih stanja u području javnog zdravlja, tko djeluje? — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo
B.13.3.	Je li operativni centar za izvanredna stanja u području javnog zdravlja vaše države članice interoperabilan s modulom sustava ranog upozorenja i odgovora za upravljanje incidentima i/ili krizama? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:	Nije primjenjivo
B.13.4.	Je li vaša država članica u protekle tri godine preuzela ili uzela u obzir mišljenja ili smjernice Odbora za sigurnost zdravlja koje se odnose na prevenciju i kontrolu ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju? (da/ne/drugo/djelomično) — Ako ste odgovorili potvrdno, opišite kako — Ako ste odgovorili niječno, objasnite zašto — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: — Ako ste odgovorili „djelomično”, objasnite:	Nije primjenjivo
B.13.5.	Je li vaša država članica u protekle tri godine preuzela ili uzela u obzir Komisijine preporuke o zajedničkim privremenim mjerama u području javnog zdravlja? (da/ne/drugo/djelomično) — Ako ste odgovorili potvrdno, opišite kako — Ako ste odgovorili niječno, objasnite zašto — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: — Ako ste odgovorili „djelomično”, objasnite:	Nije primjenjivo

B.13.6.	<p>Je li vaša država članica u protekle tri godine preuzela ili uzela u obzir preporuke ECDC-a o odgovoru na prijetnje zdravlju? (da/ne/drugo/djelomično)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ako ste odgovorili potvrdno, opišite kako — Ako ste odgovorili niječno, objasnite zašto — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: — Ako ste odgovorili „djelomično”, objasnite: 	Nije primjenjivo																																								
B.13.7.	<p>Navedite razmatraju li se u procesu planiranja pripravnosti i odgovora vaše države članice sljedeće pomoćne uloge, funkcije i instrumenti Komisije i relevantnih agencija i tijela Unije:</p> <table border="1" data-bbox="324 375 1803 1476"> <thead> <tr> <th data-bbox="324 375 1590 422"></th> <th data-bbox="1590 375 1803 422">da/ne</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="324 422 1590 478">Potpora medicinskoj evakuaciji s pomoću sustava ranog upozorenja i odgovora</td> <td data-bbox="1590 422 1803 478"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 478 1590 534">Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) za konzularnu potporu i pomoć pri repatrijaciji</td> <td data-bbox="1590 478 1803 534"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 534 1590 638">Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći (GU ECHO) i njezini pomoćni kapaciteti, uključujući one u okviru pričuve RescEU te projekata prevencije i pripravnosti Unijina mehanizma civilne zaštite (npr. javni natječaji i bespovratna sredstva za razvoj prekograničnih zdravstvenih projekata)</td> <td data-bbox="1590 534 1803 638"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 638 1590 718">Glavna uprava za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize radi potpore istraživanju i razvoju, izradi, proizvodnji, stvaranju zaliha i primjeni medicinskih protumjera (GU HERA)</td> <td data-bbox="1590 638 1803 718"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 718 1590 774">Ured za izvanredna stanja GU-a HERA</td> <td data-bbox="1590 718 1803 774"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 774 1590 821">Instrumenti za mobilizaciju financijskih sredstava EU-a za brza istraživanja</td> <td data-bbox="1590 774 1803 821"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 821 1590 869">Procjena rizika ECDC-a</td> <td data-bbox="1590 821 1803 869"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 869 1590 917">Procjena rizika Europske agencije za lijekove (EMA)</td> <td data-bbox="1590 869 1803 917"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 917 1590 965">Procjena rizika Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA)</td> <td data-bbox="1590 917 1803 965"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 965 1590 1013">Procjena rizika Europske agencije za kemikalije (ECHA)</td> <td data-bbox="1590 965 1803 1013"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1013 1590 1061">Procjena rizika Europske agencije za okoliš (EEA)</td> <td data-bbox="1590 1013 1803 1061"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1061 1590 1109">Procjena rizika Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)</td> <td data-bbox="1590 1061 1803 1109"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1109 1590 1189">Procjene rizika koje se provode u suradnji s Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) ako prijetnja proizlazi iz terorističke ili kriminalne aktivnosti</td> <td data-bbox="1590 1109 1803 1189"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1189 1590 1236">Tehnička izvješća i smjernice ECDC-a</td> <td data-bbox="1590 1189 1803 1236"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1236 1590 1284">Procjena rizika Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu</td> <td data-bbox="1590 1236 1803 1284"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1284 1590 1332"><i>Ad hoc</i> potpora ECDC-a za pripravnost i odgovor u slučaju izbijanja bolesti (npr. radna skupina EU-a za zdravlje)</td> <td data-bbox="1590 1284 1803 1332"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1332 1590 1380">Referentni laboratoriji EU-a</td> <td data-bbox="1590 1332 1803 1380"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1380 1590 1428">Drugo, objasnite:</td> <td data-bbox="1590 1380 1803 1428"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="324 1428 1590 1476">— Dodatne napomene:</td> <td data-bbox="1590 1428 1803 1476"></td> </tr> </tbody> </table>		da/ne	Potpora medicinskoj evakuaciji s pomoću sustava ranog upozorenja i odgovora		Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) za konzularnu potporu i pomoć pri repatrijaciji		Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći (GU ECHO) i njezini pomoćni kapaciteti, uključujući one u okviru pričuve RescEU te projekata prevencije i pripravnosti Unijina mehanizma civilne zaštite (npr. javni natječaji i bespovratna sredstva za razvoj prekograničnih zdravstvenih projekata)		Glavna uprava za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize radi potpore istraživanju i razvoju, izradi, proizvodnji, stvaranju zaliha i primjeni medicinskih protumjera (GU HERA)		Ured za izvanredna stanja GU-a HERA		Instrumenti za mobilizaciju financijskih sredstava EU-a za brza istraživanja		Procjena rizika ECDC-a		Procjena rizika Europske agencije za lijekove (EMA)		Procjena rizika Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA)		Procjena rizika Europske agencije za kemikalije (ECHA)		Procjena rizika Europske agencije za okoliš (EEA)		Procjena rizika Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)		Procjene rizika koje se provode u suradnji s Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) ako prijetnja proizlazi iz terorističke ili kriminalne aktivnosti		Tehnička izvješća i smjernice ECDC-a		Procjena rizika Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu		<i>Ad hoc</i> potpora ECDC-a za pripravnost i odgovor u slučaju izbijanja bolesti (npr. radna skupina EU-a za zdravlje)		Referentni laboratoriji EU-a		Drugo, objasnite:		— Dodatne napomene:		Nije primjenjivo
	da/ne																																									
Potpora medicinskoj evakuaciji s pomoću sustava ranog upozorenja i odgovora																																										
Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) za konzularnu potporu i pomoć pri repatrijaciji																																										
Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći (GU ECHO) i njezini pomoćni kapaciteti, uključujući one u okviru pričuve RescEU te projekata prevencije i pripravnosti Unijina mehanizma civilne zaštite (npr. javni natječaji i bespovratna sredstva za razvoj prekograničnih zdravstvenih projekata)																																										
Glavna uprava za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize radi potpore istraživanju i razvoju, izradi, proizvodnji, stvaranju zaliha i primjeni medicinskih protumjera (GU HERA)																																										
Ured za izvanredna stanja GU-a HERA																																										
Instrumenti za mobilizaciju financijskih sredstava EU-a za brza istraživanja																																										
Procjena rizika ECDC-a																																										
Procjena rizika Europske agencije za lijekove (EMA)																																										
Procjena rizika Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA)																																										
Procjena rizika Europske agencije za kemikalije (ECHA)																																										
Procjena rizika Europske agencije za okoliš (EEA)																																										
Procjena rizika Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA)																																										
Procjene rizika koje se provode u suradnji s Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) ako prijetnja proizlazi iz terorističke ili kriminalne aktivnosti																																										
Tehnička izvješća i smjernice ECDC-a																																										
Procjena rizika Europske agencije za sigurnost i zdravlje na radu																																										
<i>Ad hoc</i> potpora ECDC-a za pripravnost i odgovor u slučaju izbijanja bolesti (npr. radna skupina EU-a za zdravlje)																																										
Referentni laboratoriji EU-a																																										
Drugo, objasnite:																																										
— Dodatne napomene:																																										

B.13.8.	<ul style="list-style-type: none"> — Uzima li vaša država članica u obzir Unijin plan prevencije, pripravnosti i odgovora uspostavljen u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2022/2371 uključivanjem elemenata prekogranične međuregionalne pripravnosti u svoj plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnih dokumenata? Ako ste odgovorili potvrdno, opišite kako — Ako ste odgovorili niječno, objasnite zašto — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite: 	Nije primjenjivo
---------	--	------------------

14. Razvoj istraživanja i evaluacije radi podupiranja i ubrzanja pripravnosti za izvanredna stanja

	Pitanje	Pokazatelj														
B.14.1.	<p>Navedite na kojoj je razini uloga istraživanja u planu prevencije i odgovora ili ekvivalentnim dokumentima u vašoj državi članici:</p> <table border="1" data-bbox="309 539 1729 1278"> <thead> <tr> <th data-bbox="309 539 1420 603"></th> <th data-bbox="1420 539 1729 603">Razina</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="309 603 1420 687">Država članica ne može odgovoriti na to pitanje jer nema plan pripravnosti i odgovora ni ekvivalentne dokumente</td> <td data-bbox="1420 603 1729 687">Nije primjenjivo</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 687 1420 778">Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument, ali ne sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima</td> <td data-bbox="1420 687 1729 778">1</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 778 1420 895">Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, ali nisu izdvojena sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja</td> <td data-bbox="1420 778 1729 895">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 895 1420 1011">Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima i izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja</td> <td data-bbox="1420 895 1729 1011">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 1011 1420 1128">Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja i u tijeku je postupak za brzu mobilizaciju tih sredstava</td> <td data-bbox="1420 1011 1729 1128">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="309 1128 1420 1278">Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja, u tijeku je postupak za brzu mobilizaciju tih sredstava i povećan je kapacitet za istraživanje i inovacije</td> <td data-bbox="1420 1128 1729 1278">5</td> </tr> </tbody> </table> <p>— Ako ste naveli barem razinu 2: uključuje li strategija za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima (u okviru plana pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnih dokumenata) postupak povezivanja potreba u području javnog zdravlja s prioritetima i potrebama u području istraživanja? (da/ne/drugo)</p> <p>— Ako ste odgovorili potvrdno, opišite taj postupak</p> <p>— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:</p> <p>— Dodatne napomene:</p>		Razina	Država članica ne može odgovoriti na to pitanje jer nema plan pripravnosti i odgovora ni ekvivalentne dokumente	Nije primjenjivo	Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument, ali ne sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima	1	Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, ali nisu izdvojena sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja	2	Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima i izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja	3	Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja i u tijeku je postupak za brzu mobilizaciju tih sredstava	4	Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja, u tijeku je postupak za brzu mobilizaciju tih sredstava i povećan je kapacitet za istraživanje i inovacije	5	Pokazatelj 1–5 ili nije primjenjivo
	Razina															
Država članica ne može odgovoriti na to pitanje jer nema plan pripravnosti i odgovora ni ekvivalentne dokumente	Nije primjenjivo															
Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument, ali ne sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima	1															
Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, ali nisu izdvojena sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja	2															
Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima i izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja	3															
Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja i u tijeku je postupak za brzu mobilizaciju tih sredstava	4															
Postoji plan pripravnosti i odgovora ili ekvivalentan dokument koji sadržava strategiju za istraživanje i inovacije u izvanrednim stanjima, izdvojena su sredstva za provedbu istraživanja za vrijeme izvanrednih stanja u području zdravlja, u tijeku je postupak za brzu mobilizaciju tih sredstava i povećan je kapacitet za istraživanje i inovacije	5															

B.14.2.	Je li vaša država članica dio mreže mjesta kliničkih istraživanja ili kohortnih studija i. na nacionalnoj razini, ii. na razini Unije ili iii. na međunarodnoj razini čiji je cilj promicanje sudjelovanja u istraživanjima velikih razmjera koja imaju veće izgleda za postizanje značajnih rezultata u ograničenim vremenskim rokovima? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite pojedinosti (naziv i razina)			Nije primjenjivo
		Nacionalna razina	Razina Unije	Međunarodna razina
	Mjesta kliničkih istraživanja			
	Međunarodna mreža kohorti			
	— Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:			
B.14.3.	Ima li vaša država članica postupke za uspostavu usklađenih protokola i prikupljanja podataka u okviru tih mreža? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite koje: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:			Nije primjenjivo
B.14.4.	Ima li vaša država članica postupke za brzu akreditaciju mjesta kliničkih istraživanja i za ubrzano koordinirano (između nacionalnih nadležnih tijela i etičkih povjerenstava) ocjenjivanje i odobravanje kliničkih istraživanja u slučaju izvanrednog stanja u području zdravlja? (da/ne/drugo) — Ako ste odgovorili potvrdno, navedite pojedinosti, uključujući suradnju s etičkim povjerenstvima: — Ako ste odgovorili „drugo”, objasnite:			Nije primjenjivo
B.14.5.	Navedite primjenjuje li vaša država članica pristup operativnom istraživanju (npr. tijekom djelovanja) koji uključuje sljedeće:			Nije primjenjivo
		Da	Ne	
	Pripravnost za istraživanje, uključujući protokole, partnerstva, uloge i odgovornosti osmišljene prije izvanrednog stanja u području zdravlja			
	U slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja uspostavljeni su operativni instrumenti kako bi potrebni resursi bili dostupni u okviru sredstava za brzo financiranje			
	U slučaju izvanrednog stanja u području javnog zdravlja uspostavljeni su operativni instrumenti za brzu etičku provjeru i razmjenu podataka			
— Dodatne napomene:				

15. Elementi oporavka

	Pitanje		Pokazatelj
B.15.1.	Navedite na kojoj je razini plan oporavka vaše države članice ili odjeljak koji se odnosi na oporavak u planu prevencije, pripravnosti i odgovora ili ekvivalentnim dokumentima:		Pokazatelj 1–5
		Razina	
	U plan pripravnosti i odgovora ili u ekvivalentne dokumente nije uključen plan oporavka ili odjeljak koji se odnosi na oporavak	1	
	Dostupan je plan oporavka ili odjeljak koji se odnosi na oporavak	2	
	Plan oporavka ili odjeljak koji se odnosi na oporavak uključuje ili sadržava poveznicu na postupak bilježenja stečenog iskustva korištenjem analiza nakon djelovanja (engl. After Actions Reviews) ili analiza tijekom djelovanja (engl. Inter Action Reviews) i ugrađivanjem tog iskustva u praksu s pomoću akcijskog plana	3	
	Plan oporavka uključuje ili sadržava poveznicu na postupak bilježenja stečenog iskustva korištenjem analiza nakon djelovanja ili analiza tijekom djelovanja i ugrađivanjem tog iskustva u praksu na temelju sveobuhvatnog okvira kao što je nacionalni akcijski plan za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentan dokument. Taj se postupak provodi i redovito prati na nacionalnoj razini	4	
	Plan oporavka uključuje ili sadržava poveznicu na postupak bilježenja stečenog iskustva korištenjem analiza nakon djelovanja ili analiza tijekom djelovanja i ugrađivanjem tog iskustva u praksu u okviru nacionalnog akcijskog plana za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentnog dokumenta. Taj se postupak provodi i redovito prati na nacionalnoj i regionalnoj (podnacionalnoj) razini	5	
— Dodatne napomene:			

16. Djelovanja poduzeta za uklanjanje nedostataka utvrđenih u provedbi planova prevencije, pripravnosti i odgovora

	Pitanje		Pokazatelj
B.16.1.	U PDF formatu učitajte najnovije godišnje izvješće vaše države članice kao države stranke na temelju Međunarodnih zdravstvenih propisa koje je podnijela nacionalna kontaktna točka za Međunarodne zdravstvene propise.		Pokazatelji Međunarodni zdravstveni propisi
B.16.2.	Navedite je li vaša država članica u protekle tri godine koristila bilo koji od sljedećih dodatnih mehanizama kako bi ocijenila kapacitet za provedbu Međunarodnih zdravstvenih propisa i planiranje prevencije, pripravnosti i odgovora: <i>Označite odgovarajući odgovor:</i>		Nije primjenjivo
		Dovršeno u protekle tri godine? (da/ne) (Ako je objavljeno, navedite poveznicu)	
	Zajednička vanjska evaluacija		
	Analize tijekom djelovanja		

	Analize nakon djelovanja		
	SimEx		
	Zajednička procjena i otkrivanje događaja		
	Drugo: navedite pojedinosti		
B.16.3.	Navedite na kojoj je razini nacionalni akcijski plan vaše države članice za zdravstvenu sigurnost koji predlaže SZO ili ekvivalentan sustav:		Pokazatelj 1–5
		Razina	
	Nije izrađen niti se izrađuje nacionalni akcijski plan za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentan sustav	1	
	Izrađen je nacionalni akcijski plan za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentan sustav, ali još nije usklađen s pristupom kojim se obuhvaćaju „sve razine vlasti” i pristupom „jedno zdravlje za sve opasnosti”	2	
	Izrađen je nacionalni akcijski plan za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentan sustav i usklađen je s pristupom kojim se obuhvaćaju „sve razine vlasti” i pristupom „jedno zdravlje za sve opasnosti”, uključujući definirane uloge, odgovornosti i mehanizam suradnje	3	
	Izrađen je nacionalni akcijski plan za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentan sustav i usklađen je s pristupom kojim se obuhvaćaju „sve razine vlasti” i pristupom „jedno zdravlje za sve opasnosti”, uključujući definicije uloga, odgovornosti i mehanizama suradnje. Osim toga, obračunati su troškovi nacionalnog akcijskog plana za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentnog sustava	4	
	Kao razina 4, ali usto se trenutačno provodi najmanje jedna planirana aktivnost	5	
	<ul style="list-style-type: none"> — Dodatne napomene: — Ako ste naveli razinu 1: navedite planira li vaša država članica započeti izradu nacionalnog akcijskog plana za zdravstvenu sigurnost ili ekvivalentnog sustava: — Sve razine: ako vaša država članica ne primjenjuje nacionalni akcijski plan za zdravstvenu sigurnost, opišite ekvivalentni sustav: 		

C. **OSTALO**

C.1.	Navedite svoje ideje o tome koja bi daljnja djelovanja Komisija mogla poduzeti kako bi poduprla planiranje prevencije, pripravnosti, odgovora i oporavka u vezi s ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju:
C.2.	Navedite bilo kakve napomene ili pojašnjenja u vezi s prethodnim pitanjima i, ako to smatrate potrebnim, navedite sve relevantne aktivnosti koje je vaša zemlja provela ili dodatne informacije relevantne za temu ovog upitnika:

ODLUKE

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2023/1809

od 14. rujna 2023.

o utvrđivanju mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode i menstrualne čašice za višekratnu upotrebu

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2023) 6024)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 8. stavak 2.,

nakon savjetovanja s Odborom Europske unije za znak za okoliš,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 znak za okoliš EU-a može se dodijeliti onim proizvodima koji tijekom čitavog životnog ciklusa imaju smanjeno štetno djelovanje na okoliš.
- (2) Uredbom (EZ) br. 66/2010 propisuje se utvrđivanje posebnih mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a po skupinama proizvoda.
- (3) Odlukom Komisije 2014/763/EU ⁽²⁾ utvrđena su mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a i s njima povezani zahtjevi za procjenu i verifikaciju za skupinu proizvoda „upijajuće higijenski proizvodi”. Razdoblje valjanosti tih mjerila i zahtjeva produljeno je do 31. prosinca 2023. Odlukom Komisije (EU) 2018/1590 ⁽³⁾.
- (4) Kako bi se bolje uzeli u obzir najbolja tržišna praksa za tu skupinu proizvoda te kretanja u politici, potencijalne buduće prilike za širu primjenu i tržišna potražnja za održivim proizvodima, primjereno je utvrditi novi skup mjerila za upijajuće higijenske proizvode. Kao održivoj alternativni s potencijalno rastućim tržištem, primjereno je utvrditi i skup mjerila za menstrualne čašice za višekratnu upotrebu.
- (5) U izvješću o provjeri prikladnosti znaka za okoliš EU-a ⁽⁴⁾ od 30. lipnja 2017., u kojem se preispituje provedba Uredbe (EZ) br. 66/2010, zaključeno je da je potrebno razviti strateški pristup za znak za okoliš EU-a, koji bi prema potrebi uključivao povezivanje srodnih skupina proizvoda.
- (6) U skladu s tim zaključcima i nakon savjetovanja s Odborom EU-a za znak za okoliš primjereno je povezati skupinu proizvoda „upijajuće higijenski proizvodi” sa skupinom proizvoda „menstrualne čašice za višekratnu upotrebu” u istoj odluci jer obje skupine proizvoda ispunjavaju istu funkciju.

⁽¹⁾ SL L 27, 30.1.2010., str. 1.

⁽²⁾ Odluka Komisije 2014/763/EU od 24. listopada 2014. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode (SL L 320, 6.11.2014., str. 46.).

⁽³⁾ Odluka Komisije (EU) 2018/1590 od 19. listopada 2018. o izmjeni odluka 2012/481/EU, 2014/391/EU, 2014/763/EU, 2014/893/EU u pogledu razdoblja valjanosti ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za određene proizvode te s njima povezanih zahtjeva u pogledu procjene i verifikacije (SL L 264, 23.10.2018., str. 24.).

⁽⁴⁾ Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o reviziji provedbe Uredbe (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) i Uredbe (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (COM(2017) 355 final).

- (7) U skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 znak za okoliš EU-a ne dodjeljuje se ni jednoj vrsti medicinskih proizvoda, uključujući one definirane u Uredbi (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾.
- (8) U novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu ⁽⁶⁾, koji je donesen 11. ožujka 2020., utvrđeno je da će se zahtjevi u pogledu trajnosti, mogućnosti recikliranja i udjela reciklata sustavnije uključivati u mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a.
- (9) Revidiranim mjerilima za dodjelu znaka za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode i menstrualne čašice za višekratnu upotrebu trebalo bi nastojati promicati proizvode koji imaju ograničen utjecaj na okoliš tijekom svojeg životnog ciklusa i proizvode se postupcima u kojima se učinkovito upotrebljavaju materijali i energija. Konkretno, revidiranim mjerilima za dodjelu znaka za okoliš EU-a promiču se proizvodi koji tijekom proizvodnje imaju ograničen utjecaj u smislu emisija u vodu i zrak, za koje se upotrebljavaju sirovine iz šuma kojima se gospodari na održiv način i koji ispunjavaju stroge zahtjeve u pogledu štetnih tvari. Nadalje, kako bi se doprinijelo prelasku na kružno gospodarstvo, mjerilima se promiče upotreba papirnate i/ili kartonske ambalaže, kad je to moguće, kao alternative plastičnoj ambalaži, i ambalaže koja ima određeni udio reciklata i koja se može lako reciklirati.
- (10) Proizvodi za višekratnu uporabu izrađeni od tekstila počeli su se pojavljivati na tržištu kao alternativa proizvodima za jednokratnu uporabu. Revidirana mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode i za menstrualne čašice za višekratnu upotrebu ne primjenjuju se na te alternative od tekstila za višekratnu upotrebu, za koje se kritične točke u pogledu zaštite okoliša i ekološka mjerila planiraju posebno istražiti u svrhu revizije mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za tekstilne proizvode utvrđenih Odlukom Komisije 2014/350/EU ⁽⁷⁾.
- (11) Nova mjerila i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije trebali bi ostati na snazi do 31. prosinca 2029. s obzirom na inovacijski ciklus za te skupine proizvoda.
- (12) Odluku 2014/763/EU trebalo bi staviti izvan snage radi pravne sigurnosti.
- (13) Proizvođačima za čije je proizvode na temelju mjerila utvrđenih Odlukom 2014/763/EU dodijeljen znak za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode trebalo bi omogućiti prijelazno razdoblje kako bi imali dovoljno vremena za prilagodbu svojih proizvoda novim mjerilima i zahtjevima. U ograničenom razdoblju nakon donošenja ove Odluke proizvođačima upijajućih higijenskih proizvoda trebalo bi omogućiti i podnošenje zahtjeva na temelju mjerila utvrđenih Odlukom 2014/763/EU ili na temelju novih mjerila utvrđenih ovom Odlukom. Tijekom prijelaznog razdoblja trebalo bi dopustiti i upotrebu znakova za okoliš EU-a koji su dodijeljeni u skladu s mjerilima utvrđenima Odlukom 2014/763/EU.
- (14) Mjere predviđene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Odbora osnovanog člankom 16. Uredbe (EZ) br. 66/2010,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. Skupina proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” obuhvaća svaki proizvod čija je funkcija apsorpcija i zadržavanje ljudskih tekućina kao što su urin, fekalije, znoj, menstrualna tekućina ili mlijeko, osim tekstilnih proizvoda. Skupina proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” uključuje proizvode za privatnu i profesionalnu upotrebu.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2017/745 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2017. o medicinskim proizvodima, o izmjeni Direktive 2001/83/EZ, Uredbe (EZ) br. 178/2002 i Uredbe (EZ) br. 1223/2009 te o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 90/385/EEZ i 93/42/EEZ (SL L 117, 5.5.2017., str. 1.).

⁽⁶⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu (COM(2020) 98 final) (SL C 364, 28.10.2020., str. 94.).

⁽⁷⁾ Odluka Komisije 2014/350/EU od 5. lipnja 2014. o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš EU-a za tekstilne proizvode (SL L 174, 13.6.2014., str. 45.).

2. Skupina proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” ne uključuje proizvode obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2017/745

Članak 2.

1. Skupina proizvoda „menstrualne čašice za višekratnu upotrebu” obuhvaća savitljive šalice ili barijere koje se nose unutar tijela, čija je funkcija zadržavanje i prikupljanje menstrualne tekućine i koje su izrađene od silikona ili drugih elastomera.
2. Skupina proizvoda „menstrualne čašice za višekratnu upotrebu” ne uključuje proizvode obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2017/745.

Članak 3.

1. Kako bi proizvodu bio dodijeljen znak za okoliš EU-a u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 za skupinu proizvoda „upijajući higijenski proizvodi”, on mora biti obuhvaćen definicijom te skupine proizvoda iz članka 1. ove Odluke i biti u skladu s mjerilima i s njima povezanim zahtjevima u pogledu procjene i verifikacije koji su utvrđeni u Prilogu I. ovoj Odluci.
2. Kako bi proizvodu bio dodijeljen znak za okoliš EU-a u skladu s Uredbom (EZ) br. 66/2010 za skupinu proizvoda „menstrualne čašice za višekratnu upotrebu”, on mora biti obuhvaćen definicijom te skupine proizvoda iz članka 2. ove Odluke i biti u skladu s mjerilima i s njima povezanim zahtjevima u pogledu procjene i verifikacije koji su utvrđeni u Prilogu II. ovoj Odluci.

Članak 4.

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za skupine proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” i „menstrualne čašice za višekratnu upotrebu” i s njima povezani zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije vrijede do 31. prosinca 2029.

Članak 5.

1. Za administrativne potrebe skupini proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” dodjeljuje se brojučana oznaka „047”.
2. Za administrativne potrebe skupini proizvoda „menstrualne čašice za višekratnu upotrebu” dodjeljuje se brojučana oznaka „055”.

Članak 6.

Odluka 2014/763/EU stavlja se izvan snage.

Članak 7.

1. Zahtjevi za znak za okoliš EU-a za skupinu proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” kako je definirana u Odluci 2014/763/EU podneseni prije datuma početka primjene ove Odluke ocjenjuju se u skladu s uvjetima utvrđenima u Odluci 2014/763/EU.
2. Zahtjeve za znak za okoliš EU-a za proizvode koji su obuhvaćeni skupinom proizvoda „upijajući higijenski proizvodi” podnesene na datum početka primjene ove Odluke ili u roku od dva mjeseca od datuma početka njezine primjene podnositelji zahtjeva mogu temeljiti na mjerilima utvrđenima ovom Odlukom ili na mjerilima utvrđenima Odlukom 2014/763/EU te se ti zahtjevi mogu ocjenjivati u skladu s mjerilima utvrđenima ovom Odlukom ili s mjerilima utvrđenima Odlukom 2014/763/EU.
3. Znak za okoliš EU-a koji se dodijeli na temelju zahtjeva koji je ocijenjen u skladu s mjerilima utvrđenima Odlukom 2014/763/EU može se upotrebljavati 12 mjeseci od datuma početka primjene ove Odluke.

Članak 8.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Primjenjuje se od 21. rujna 2023.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. rujna 2023.

Za Komisiju
Virginijus SINKEVIČIUS
Član Komisije

PRILOG I.

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za upijajuće higijenske proizvode

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a služe za utvrđivanje najboljih upijajućih higijenskih proizvoda na tržištu u smislu ekološke učinkovitosti. Mjerila su usmjerena na glavne utjecaje na okoliš koje ti proizvodi imaju tijekom svojeg životnog ciklusa i promiču aspekte kružnog gospodarstva.

Zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije

Da bi se određenom proizvodu dodijelio znak za okoliš EU-a, on mora ispuniti svaki zahtjev. Podnositelj zahtjeva dostavlja pisanu potvrdu u kojoj navodi da su sva mjerila zadovoljena.

Za svako mjerilo navedeni su konkretni zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije.

Ako se od podnositelja zahtjeva traži dostavljanje izjava, dokumentacije, analiza, izvješća o ispitivanjima ili drugih dokaza kojima se dokazuje sukladnost s mjerilima, ti dokazi mogu, prema potrebi, potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegova ili njegovih dobavljača.

Nadležna tijela priznaju prvenstveno potvrde koje izdaju tijela akreditirana prema relevantnoj usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije te verifikacije koje provode tijela akreditirana prema relevantnoj usklađenoj normi za tijela za certificiranje proizvoda, postupaka i usluga.

Prema potrebi, osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu se primjenjivati i druge metode ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Nadležna tijela mogu prema potrebi tražiti popratnu dokumentaciju i vršiti neovisne provjere.

Nadležnim tijelima dostavlja se obavijest o promjenama dobavljača i proizvodnih postrojenja za proizvode kojima je dodijeljen znak za okoliš EU-a, zajedno s popratnim podacima koji omogućuju verifikaciju kontinuirane sukladnosti s mjerilima.

Preduvjet je da proizvod ispunjava sve odgovarajuće pravne zahtjeve zemlje/zemalja u kojoj/kojima se taj proizvod namjerava staviti na tržište. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti proizvoda s tim zahtjevima.

Uz zahtjev za znak za okoliš EU-a dostavljaju se sljedeće informacije:

- (a) opis proizvoda, zajedno s masom pojedinačnih jedinica proizvoda i ukupnom masom proizvoda;
- (b) opis prodajne ambalaže, zajedno s njezinom ukupnom masom, ako je primjenjivo;
- (c) opis skupne ambalaže, zajedno s njezinom ukupnom masom, ako je primjenjivo;
- (d) opis zasebnih sastavnih dijelova, zajedno s njihovom pojedinačnom masom;
- (e) sastavni dijelovi, materijali i tvari koji su korišteni u proizvodu s njihovim masama i, kad je to primjenjivo, s brojevima CAS.

Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „aditivi” znači tvari koje se dodaju sastavnim dijelovima, materijalima ili konačnom proizvodu kako bi se poboljšala ili očuvala neka od njihovih obilježja;
2. „plastika na biološkoj osnovi” znači plastika proizvedena od biološki dobivenih sirovina kao glavnih sirovina za njezinu proizvodnju. Dok se konvencionalna plastika proizvodi od fosilnih resursa (nafta i prirodni plin), plastika na biološkoj osnovi proizvodi se od biomase. Biomasa danas uglavnom potječe od biljaka kao što su šećerna trska, žitarice, uljarice, koje se namjenski uzgajaju kako bi se upotrebljavale kao sirovina za zamjenu fosilnih resursa, ili od neprehrambenih materijala kao što je drvo. Ostali su izvori organski otpad i nusproizvodi, kao što su korišteno ulje za kuhanje, bagasa i talovo ulje. Plastika može biti potpuno ili djelomično proizvedena od sirovina na biološkoj osnovi. Plastika na biološkoj osnovi može biti biološki razgradiva i biološki nerazgradiva;
3. „celulozna pulpa” znači vlaknasti materijal koji se uglavnom sastoji od celuloze i dobiven je obradom lignoceluloznih materijala jednom ili više vodenih otopina kemijskih proizvoda za razvlaknjivanje i/ili izbjeljivanje;

4. „sastavni dio” znači jedan ili više materijala i kemijskih proizvoda koji zajedno ispunjavaju poželjnu funkciju u upijajućem higijenskom proizvodu, kao što su apsorpcijska jezgra, ljepila ili vanjski zaštitni sloj;
5. „višeslojna (kompozitna) ambalaža” znači jedinica ambalaže izrađena od dva ili više materijala, osim materijala za etikete, zatvarače i pečaćenje, koji se ne mogu odvojiti ručno i koji stoga čine jednu nedjeljivu cjelinu;
6. „skupna ambalaža”, poznata i kao sekundarna ambalaža, znači ambalaža osmišljena tako da u trenutku kupnje čini skup određenog broja prodajnih jedinica, bilo da se on kao takav prodaje krajnjem korisniku ili služi samo kao sredstvo kojim se pune police na prodajnom mjestu ili stvara inventarna ili distribucijska jedinica, a može se odvojiti od proizvoda bez utjecanja na njegova svojstva;
7. „nečistoće” znači ostaci, onečišćujuće tvari, kontaminanti itd. iz proizvodnje, uključujući proizvodnju sirovina, koji ostaju u sirovini/sastojku i/ili u kemijskom proizvodu (koji se upotrebljava u konačnom proizvodu ili bilo kojem njegovom sastavnom dijelu) u koncentracijama manjima od 100 ppm (0,0100 % masenog udjela, 100 mg/kg);
8. „ulazna tvar” znači sve tvari koje čine kemijski proizvod (upotrijebljen u konačnom proizvodu ili nekom njegovom sastavnom dijelu), uključujući aditive (npr. konzervanse i stabilizatore) u sirovinama. Ulaznim tvarima smatraju se i tvari za koje je poznato da se otpuštaju iz ulaznih tvari (npr. formaldehid i arilamin);
9. „umjetna celulozna vlakna”, poznata i kao regenerirana vlakna, znači vlakna proizvedena od sirovine koja sadržava celulozu, uključujući viskozozu, modalna vlakna, liocel, bakrena vlakna i triacetat;
10. „materijali” znači materijali od kojih su napravljeni različiti sastavni dijelovi upijajućeg higijenskog proizvoda, kao što su paluljasta celuloza, pamuk ili polipropilen (PP);
11. „ambalaža” znači predmeti od bilo kojeg materijala namijenjeni za držanje, zaštitu, rukovanje, isporuku ili prezentiranje proizvoda i koji se mogu podijeliti na oblike ambalaže ovisno o njihovoj funkciji, materijalu i dizajnu, uključujući:
 - (a) predmete koji su nužni za držanje, podržavanje ili čuvanje proizvoda tijekom njegova životnog vijeka, ali nisu njegov sastavni dio, i koji su predviđeni za korištenje, trošenje ili zbrinjavanje zajedno s proizvodom;
 - (b) sastavne ili pomoćne dijelove predmeta iz podtočke (a) koji su uključeni u taj predmet;
 - (c) pomoćne dijelove predmeta iz podtočke (a) koji su izravno obješeni ili pričvršćeni na proizvod i koji su u funkciji ambalaže, ali nisu sastavni dio proizvoda, i koji su predviđeni za korištenje, trošenje ili zbrinjavanje zajedno s proizvodom itd.;
12. „plastični materijali” ili „plastika” znači polimeri u smislu članka 3. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, kojima se mogu dodati aditivi ili druge tvari i koji mogu funkcionirati kao glavni sastavni dijelovi konačnih proizvoda i/ili ambalaže, osim prirodnih polimera koji nisu kemijski modificirani;
13. „polimer” znači tvar sastavljena od molekula s nizom jedne ili više vrsta monomernih jedinica. Molekularne mase tih molekula moraju biti u rasponu u kojemu se razlike u molekularnoj masi mogu prije svega pripisati razlikama u broju monomernih jedinica. Polimer sadržava: (a) više od 50 % masenog udjela molekula s najmanje tri monomernne jedinice koje su kovalentnom vezom povezane s najmanje jednom drugom monomernom jedinicom ili drugim reaktantom; (b) manje od 50 % masenog udjela molekula iste molekularne mase. U kontekstu ove definicije „monomerna jedinica” znači izreagirani oblik monomerne tvari u polimeru, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 1907/2006;
14. „jedinica proizvoda” znači najmanji predmet koji potrošač može upotrijebiti, a koji ispunjava funkciju proizvoda;

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

15. „kapacitet recikliranja” znači količina (masa ili postotak) predmeta dostupnog za recikliranje;
16. „udio reciklata” znači količina predmeta (po površini, duljini, obujmu ili masi) koja se dobiva iz recikliranog materijala koji su koristili potrošači i/ili iz recikliranog materijala nastalog nakon upotrebe u industriji. Predmet se pritom može odnositi na proizvod ili ambalažu;
17. „recikliranje” znači, u skladu s člankom 3. Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ^(?), svaki postupak oporabe kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari bilo u izvornu ili druge svrhe. Ono obuhvaća preradu organskog materijala, ali ne i uporabu energije ni preradu u materijale koji će se koristiti kao goriva ili za nasipavanje;
18. „prodajna ambalaža”, ili primarna ambalaža, znači ambalaža osmišljena tako da zajedno s proizvodom čini prodajnu jedinicu za krajnjeg korisnika ili potrošača na prodajnom mjestu;
19. „zaseban sastavni dio”, ili dodatan sastavni dio, znači sastavni dio ambalaže koji se razlikuje od glavnog dijela ambalažne jedinice i može biti od drugog materijala, potrebno ga je u cijelosti i trajno odvojiti od glavnog dijela ambalažne jedinice da bi se pristupilo proizvodu te se obično odlaže prije ambalažne jedinice i odvojeno od nje. U slučaju upijajućih higijenskih proizvoda to je svaki sastavni dio sa zaštitnom ili higijenskom funkcijom koji se uklanja prije upotrebe proizvoda, npr. pojedinačni omot ili folija u kojoj se neki upijajući higijenski proizvod nalazi unutar prodajne ambalaže (uglavnom za tampone i higijenske uloške), odstranjivi zaštitni film i papir u dječjim pelenama i higijenskim ulošcima ili aplikator za tampone;
20. „tvari za koje je utvrđeno da imaju svojstva endokrine disrupcije” ili endokrini disruptori znači tvari za koje je utvrđeno da imaju svojstva endokrine disrupcije (za zdravlje ljudi i/ili okoliš) u skladu s člankom 57. točkom (f) Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (popis predloženih posebno zabrinjavajućih tvari za odobrenje) ili u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ^(?) ili Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ ili Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾;
21. „superupijajući polimeri” znači sintetički polimeri napravljeni za upijanje i zadržavanje velikih količina tekućine u odnosu na vlastitu masu;
22. „sintetički polimeri” znači makromolekularne tvari, osim celulozne pulpe, namjerno dobivene:
 - (a) postupkom polimerizacije, kao što je poliadicija ili polikondenzacija, ili nekim drugim sličnim postupkom u kojem se kombiniraju monomeri i druge ulazne sirovine;
 - (b) kemijskom modifikacijom prirodnih ili sintetičkih makromolekula;
 - (c) mikrobnom fermentacijom.

Mjerilo 1. Pahuljasta celuloza

Ovo mjerilo primjenjuje se na pahuljastu celulozu masenog udjela u konačnom proizvodu ≥ 1 %.

1.1. Nabava pahuljaste celuloze

Svaki dobavljač pahuljaste celuloze (100 %) mora imati valjanu potvrdu o lancu nadzora izdanu u okviru programa certificiranja koji provode neovisne treće strane, primjerice programa FSC, PEFC ili nekog drugog istovrijednog programa.

^(?) Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

^(?) Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ (SL L 309, 24.11.2009., str. 1.).

⁽⁵⁾ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

Za minimalno 70 % drvnih sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju pahuljaste celuloze moraju postojati valjane potvrde o održivom upravljanju šumama izdane u okviru programa certificiranja koji provode neovisne treće strane, primjerice programa FSC, PEFC ili nekog drugoga istovrijednog programa. Preostali udio drvnih sirovina, uključujući neobrađeni drveni materijal, mora činiti drvena sirovina kontroliranog podrijetla obuhvaćena sustavom verifikacije kojim se osigurava da je pribavljena u skladu sa zakonom i svim drugim zahtjevima tog programa certificiranja koji se odnose na necertificirani materijal.

Certifikacijska tijela koja izdaju potvrde o lancu nadzora i/ili potvrde o održivom upravljanju šumama moraju biti akreditirana/priznata na temelju tog programa certificiranja.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu valjanom, neovisno certificiranom potvrdom o lancu nadzora za dobavljače sve (100 %) pahuljaste celuloze upotrijebljene u proizvodu. Kao neovisni programi certificiranja koje provodi treća strana prihvaćaju se FSC, PEFC ili drugi jednakovrijedni programi.

Osim toga, podnositelj zahtjeva dostavlja revidirane računovodstvene dokumente kojima se dokazuje da je najmanje 70 % drvene sirovine upotrijebljene u proizvodnji pahuljaste celuloze definirano kao certificirani materijal u skladu s valjanim programima FSC, PEFC ili nekim drugim jednakovrijednim programima. Revidirani računovodstveni dokumenti valjani su tijekom cijelog trajanja dozvole za znak za okoliš EU-a. Nadležna tijela ponovno provjeravaju računovodstvene dokumente 12 mjeseci nakon dodjele dozvole za znak za okoliš EU-a.

Ako se pahuljasta celuloza upotrebljava za proizvodnju *air-laid* materijala, tada dobavljač *air-laid* materijala dodjeljuje kreditne jedinice za *air-laid* materijal upotrijebljen u proizvodu, pri čemu dostavlja račune kojima se potkrepljuje broj dodijeljenih kreditnih jedinica.

Za preostali udio drvnih sirovina dostavlja se dokaz da udio necertificiranog neobrađenog materijala ne prelazi 30 % i da je riječ o drvnj sirovini kontroliranog podrijetla obuhvaćenoj sustavom verifikacije kojim se osigurava da je taj materijal pribavljen u skladu sa zakonom i da ispunjava sve druge zahtjeve programa certificiranja koji se odnose na necertificirani materijal. Ako se sustavom certificiranja izričito ne propisuje da sav neobrađeni materijal bude od vrsta koje nisu genetski modificirane, potrebno je dostaviti dodatan dokaz toga.

1.2. Bijeljenje pahuljaste celuloze

Celuloza koja se koristi u proizvodu ne smije se izbjeljivati elementarnim klorom (Cl₂).

Kad je riječ o celulozi bez elementarnog klora (ECF), prosječne godišnje emisije adsorpcijskih organski vezanih halogena (AOX), izražene u kg/ADt, iz proizvodnje celuloze upotrijebljene u proizvodima sa znakom za okoliš EU-a ne smiju prijeći 0,140 kg/ADt.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom potkrijepljenu izvješćem o ispitivanju provedenom primjenom ispitne metode ISO 9562:2004, uključujući emisije adsorpcijskih organski vezanih halogena (AOX) u odnosu na celulozu izbijeljenu bez elementarnog klora, izražene u kg AOX/ADt celuloze. Ako se upotrebljavaju različiti razredi kvalitete celuloze, podnositelj zahtjeva dostavlja pojedinačne emisije AOX za svaki razred kvalitete celuloze. Istovrijedne metode mogu se prihvatiti kao metode ispitivanja ako ih treća strana smatra istovrijednima te im se prilažu detaljni izračuni kojima se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom i pripadajuća popratna dokumentacija.

Mjerenja emisija AOX provode se na nefiltriranim i neistaloženim uzorcima na kanalizacijskom ispustu za pročišćavanje otpadnih voda iz tvornice. U slučajevima kad se efluent iz tvornice šalje u komunalni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda ili uređaj treće strane za pročišćavanje otpadnih voda, nefiltrirani i neistaloženi uzorci iz kanalizacijskog ispusta tvornice analiziraju se, a rezultati množe sa standardnim faktorom učinkovitosti uklanjanja za komunalne uređaje za pročišćavanje otpadnih voda ili uređaje treće strane za pročišćavanje otpadnih voda. Faktor učinkovitosti uklanjanja temelji se na informacijama koje dostavlja operator komunalnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili uređaja treće strane za pročišćavanje otpadnih voda.

Podaci o emisijama AOX izražavaju se kao godišnji prosjek iz najmanje 12 mjerenja koja se provode barem svaki mjesec. U slučaju novog ili obnovljenog proizvodnog postrojenja mjerenja se temelje na razdoblju od najmanje 45 uzastopnih dana neprekinutog rada postrojenja. Popratna dokumentacija mora sadržavati oznaku učestalosti mjerenja.

AOX se mjeri jedino u postupcima u kojim se za bijeljenje celuloze upotrebljavaju spojevi klora (bijeljenje bez elementarnog klora – ECF). AOX nije potrebno mjeriti u efluentu iz proizvodnje celuloze bez bijeljenja ili ako se za bijeljenje koriste tvari koje ne sadržavaju klor.

Podnositelj zahtjeva također dostavlja izjavu od proizvođača da za proizvodnju celuloze nije korišten elementarni klor (Cl_2). Ako podnositelj zahtjeva uopće ne upotrebljava celulozu bez elementarnog klora, dovoljna je izjava o tome.

1.3. Emisije iz proizvodnje pahuljaste celuloze u vodu (kemijska potrošnja kisika – KPK i fosfor (P)) i u zrak (spojevi sumpora (S) i dušikovi oksidi (NOx))

Emisije u vodu i zrak tijekom proizvodnje celuloze izražavaju se u bodovima (P_{KPK} , P_P , P_S , P_{NOx}). Bodovi se izračunavaju dijeljenjem stvarnih emisija s referentnim vrijednostima navedenima u tablici 1.

— Nijedan od pojedinačnih bodova P_{KPK} , P_P , P_S , i P_{NOx} ne smije iznositi više od 1,5.

— Ukupni broj bodova ($P_{ukupno} = P_{KPK} + P_P + P_S + P_{NOx}$) ne smije prelaziti 4,0.

Za svaku upotrijebljenu celulozu „i” odgovarajuće izmjerene emisije (izražene u kg/ADt) ponderiraju se prema udjelu upotrijebljene celuloze (celuloza „i” u odnosu na zrakom sušenu tonu celuloze „i”) i zbrajaju. Referentne vrijednosti za svaku vrstu korištene celuloze navedene su u tablici 1. Konačno, ukupna količina emisija dijeli se s ukupnom referentnom vrijednošću, kako je prikazano u sljedećoj formuli za KPK:

$$P_{COD} = \frac{COD_{total}}{COD_{ref, total}} = \frac{\sum_{i=1}^n [pulp_i \times COD_{pulp, i}]}{\sum_{i=1}^n [pulp_i \times COD_{ref, pulp, i}]}$$

Tablica 1.

Referentne vrijednosti za emisije iz različitih vrsta celuloze CTMP = kemijsko-termomehanička celuloza; NSSC = neutralna sulfitna polukemijska celuloza

	Referentne vrijednosti (kg/ADt)			
	KPK _{ref}	P _{ref}	S _{ref}	NOx _{ref}
Integrirane tvornice				
Izbijeljena kemijska celuloza (osim sulfitne celuloze)	16,0	0,030 ⁽¹⁾ 0,05 ⁽²⁾	0,6	1,5
Izbijeljena kemijska celuloza (sulfitna celuloza)	24,0	0,03	0,6	1,5
Nebijeljena kemijska celuloza	6,5	0,02	0,6	1,5
Nebijeljena kemijska celuloza (samo nebijeljena sulfitna celuloza – UKP-E celuloza)	6,5	0,035	0,6	1,5
Kemijsko-termomehanička celuloza (CTMP)	15,0	0,01	0,2	0,3
Neutralna sulfitna polukemijska celuloza (NSSC)	11	0,02	0,4	1,5
Neintegrirane tvornice ⁽³⁾				
Proces prerade	1	0,001	0,15	0,6

⁽¹⁾ Pri izračunu su u obzir uzete neto emisije fosfora. Fosfor koji se prirodno nalazi u drvnim sirovinama i u vodi može se oduzeti od ukupnih emisija fosfora. Prihvaćaju se smanjenja do 0,010 kg/ADt.

⁽²⁾ Gornja vrijednost odnosi se na tvornice u kojima se koriste eukaliptus i vrste bora s juga SAD-a iz regija s višim razinama fosfora, a primjenjuje se do 31. prosinca 2026. Od 1. siječnja 2027. ograničenje od 0,03 kg P/ADt primjenjuje se i na tvornice u kojima se upotrebljavaju eukaliptus i vrste bora s juga SAD-a iz regija s višim razinama fosfora.

⁽³⁾ Za neintegrirane tvornice celulozna sirovina mora biti u skladu s vrijednostima navedenima za integrirane tvornice kojima bi trebalo dodati emisije koje proizlaze iz procesa prerade.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja detaljne izračune i podatke o ispitivanju kojima se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom, zajedno s pripadajućom popratnom dokumentacijom koja uključuje izvješća o ispitivanju uz primjenu sljedećih standardnih metoda ispitivanja za kontinuirano ili periodično praćenje: KPK: ISO 15705 ili ISO 6060; ukupni P: EN ISO 6878, NOx: EN 14792, ISO 11564 ili metoda EPA 7e; S (sumporovi oksidi): EN 14791, metoda EPA br. 6C ili 8; S (reducirani sumpor): EPA br. 15 A, 16 A, 16B ili 16c; udio S u nafti: ISO 8754; udio S u ugljenu: ISO 19579; udio S u

biomasi: EN 15289. Prihvaćaju se metode ispitivanja čija se područja primjene i norme u pogledu zahtjeva smatraju jednakovrijednima onima navedenih nacionalnih i međunarodnih normi i koje je kao takve potvrdila neovisna treća strana. Za praćenje emisija mogu se koristiti i brzi testovi dok god se redovito izvode (npr. jedanput mjesečno) u skladu s relevantnim prethodno navedenim normama ili odgovarajućim jednakovrijednim normama.

U slučaju mjerenja KPK-a, kontinuirano praćenje na temelju analize ukupnog organskog ugljika (TOC) prihvaća se sve dok je za predmetno postrojenje utvrđena korelacija između rezultata KPK-a i TOC-a.

Mjerenja KPK-a i ukupnih emisija fosfora (P) provode se najmanje jednom tjedno. Emisije S i NO_x mjere se najmanje dvaput u kalendarskoj godini (u razmaku od četiri mjeseca ili do šest mjeseci).

Podaci se iskazuju kao godišnji prosjek, osim u sljedećim slučajevima:

- proizvodna kampanja traje samo ograničeno razdoblje,
- u slučaju novog ili obnovljenog proizvodnog postrojenja mjerenja se temelje na razdoblju od najmanje 45 uzastopnih dana neprekinutog rada postrojenja.

Rezultati mjerenja moraju biti reprezentativni za odgovarajuću proizvodnu kampanju i mora se izvršiti dovoljan broj mjerenja emisija za svaki emisijski parametar. Popratna dokumentacija mora sadržavati podatke o učestalosti mjerenja i izračun bodova za KPK, ukupni P, S i NO_x.

Mjerenja emisija u vodu provode se na nefiltriranim i neistaloženim uzorcima na kanalizacijskom ispustu za pročišćavanje otpadnih voda iz tvornice. U slučajevima kad se efluent iz tvornice šalje u komunalni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda ili uređaj treće strane za pročišćavanje otpadnih voda, nefiltrirani i neistaloženi uzorci iz kanalizacijskog ispusta tvornice analiziraju se, a rezultati množe sa standardnim faktorom učinkovitosti uklanjanja za komunalne uređaje za pročišćavanje otpadnih voda ili uređaje treće strane za pročišćavanje otpadnih voda. Faktor učinkovitosti uklanjanja temelji se na informacijama koje dostavlja operator komunalnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda ili uređaja treće strane za pročišćavanje otpadnih voda.

Emisije u zrak uključuju sve emisije S i NO_x tijekom proizvodnje celuloze, uključujući paru koja nastane izvan proizvodnog postrojenja, osim emisija povezanih s proizvodnjom električne energije. U slučajevima kogeneracije toplinske i električne energije u istom postrojenju emisije S i NO_x koje su posljedica proizvodnje električne energije u tom postrojenju oduzimaju se od ukupnog iznosa. Udio emisija koje nastaju stvaranjem električne energije računa se kako slijedi:

$$2 \times (\text{MWh}(\text{električna energija})) / [2 \times \text{MWh}(\text{električna energija}) + \text{MWh}(\text{toplinska energija})]$$

U tom izračunu „električna energija” je električna energija proizvedena u kogeneracijskom postrojenju, a „toplinska energija” je neto toplinska energija koja se oslobađa iz kogeneracijskog postrojenja pri proizvodnji celuloze.

Mjerenja spojeva sumpora i dušikovih oksida uključuju kotlove za regeneraciju topline, vapnene peći za sušenje, parne kotlove i peći za spaljivanje plinova jakog mirisa. Uzimaju se u obzir i difuzne emisije.

Navedene vrijednosti emisija spojeva sumpora uključuju emisije oksidiranog i reduciranog sumpora (SO₂ i ukupni reducirani sumpor (TRS) – mjereno kao S). Emisije S povezane s proizvodnjom toplinske energije iz nafte, ugljena i drugih vanjskih goriva u kojima je poznat udio sumpora mogu se izračunati umjesto da se mjere i uzimaju se u obzir.

1.4. Emisije ugljikova dioksida (CO₂) iz proizvodnje pahuljaste celuloze

Emisije CO₂ iz proizvodnje pahuljaste celuloze ne smiju prelaziti vrijednosti navedene u tablici 2., uključujući emisije iz proizvodnje električne energije (u postrojenju ili izvan njega). Podaci o emisijama CO₂ uključuju sve izvore energije upotrijebljene tijekom proizvodnje celuloze.

Referentne vrijednosti emisija u skladu s tablicom 3. koriste se pri izračunu emisija CO₂ iz različitih izvora energije. Prema potrebi, emisijski faktori CO₂ za druge izvore energije mogu se pronaći u Prilogu VI. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/2066⁽⁶⁾, dok bi emisijski faktori CO₂ za električnu energiju iz mreže trebali biti u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2019/331⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 od 19. prosinca 2018. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012, C/2018/8588 (SL L 334, 31.12.2018., str. 1.).

⁽⁷⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. o utvrđivanju prijelaznih pravila na razini Unije za usklađenu besplatnu dodjelu emisijskih jedinica na temelju članka 10.a Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 59, 27.2.2019., str. 8.).

Tablica 2.

Granične vrijednosti za različite vrste celuloze. CTMP: kemijsko-termomehanička celuloza

Integrirane tvornice	
Kemijska i polukemijska celuloza	400 kg CO ₂ /ADt
Kemijsko-termomehanička celuloza (CTMP)	900 kg CO ₂ /ADt
Neintegrirane tvornice	
Proces prerade ⁽¹⁾	95 kg CO ₂ /ADt

⁽¹⁾ Za neintegrirane tvornice celulozna sirovina mora biti u skladu s vrijednostima navedenima za integrirane tvornice kojima bi trebalo dodati emisije koje proizlaze iz procesa prerade.

Tablica 3.

Referentne vrijednosti za emisije CO₂ iz različitih izvora energije

Gorivo	Emisije CO ₂	Jedinica	Referentni dokumenti
Ugljen	94,6	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Sirova nafta	73,3	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Loživo ulje 1	74,1	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Loživo ulje 2–5	77,4	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Ukapljeni naftni plin (UNP)	63,1	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Prirodni plin	56,1	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Električna energija iz mreže	376	g CO ₂ fossil/MJ	Uredba (EU) 2019/331

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja podatke i detaljne izračune kojima se pokazuje sukladnost s ovim mjerilom, zajedno s pripadajućom popratnom dokumentacijom.

Za svaku upotrijebljenu vrstu celuloze proizvođač celuloze podnositelju zahtjeva dostavlja jedinstvenu vrijednost emisija CO₂ izraženu u kg CO₂/ADt.

Podaci o emisijama CO₂ uključuju sve izvore energije upotrijebljene tijekom proizvodnje celuloze, uključujući emisije iz proizvodnje električne energije (u postrojenju ili izvan njega).

Pri izračunu emisija CO₂ smatra se da količina energije iz obnovljivih izvora kupljena i upotrijebljena za proizvodne postupke ima nultu stopu emisija CO₂. Kad je riječ o izgaranju biomase, to znači da biomasa mora ispunjavati relevantne kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova kako je navedeno u Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾. Podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju da se ta vrsta energije stvarno upotrebljava u tvornici ili da je kupljena izvana (preslika ugovora i račun na kojem je naveden udio kupljene električne energije iz obnovljivih izvora).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

Razdoblje za izračune i/ili bilance mase temelji se na proizvodnji tijekom 12 mjeseci. Izračuni se provode na godišnjoj osnovi. U slučaju novog ili obnovljenog proizvodnog postrojenja izračuni se temelje na razdoblju od najmanje 45 uzastopnih dana neprekinutog rada postrojenja. Izračuni moraju biti reprezentativni za odgovarajuću proizvodnu kampanju.

Za električnu energiju iz mreže upotrebljava se prethodno navedena vrijednost (europski prosjek), osim ako podnositelj zahtjeva dostavi dokumentaciju o konkretnoj vrijednosti za svoje dobavljače električne energije (ugovor za određenu električnu energiju ili certificiranu električnu energiju). U tom slučaju podnositelj zahtjeva može upotrijebiti tu vrijednost umjesto navedene vrijednosti. Dokumentacija koja se koristi kao dokaz sukladnosti mora uključivati tehničke specifikacije u kojima se navodi prosječna vrijednost (npr. preslik ugovora).

1.5. Potrošnja energije za proizvodnju pahuljaste celuloze

Potrošnja energije za proizvodnju celuloze uključuje i potrošnju električne energije i potrošnju goriva za proizvodnju topline, a izražava se u bodovima ($P_{\text{električna energija}}$ i P_{gorivo}). Primjenjuju se sljedeća ograničenja i referentne vrijednosti:

- $P_{\text{električna energija}} < 1,5$;
- $P_{\text{gorivo}} < 1,5$;
- zbroj bodova ($P_{\text{ukupno}} = P_{\text{električna energija}} + P_{\text{gorivo}}$) ne smije biti veći od 2,5.

Izračun bodova potrošnje električne energije:

$$P_{\text{electricity}} = \frac{\sum_{i=1}^n [pulp_i \times E_{pulp, i}]}{\sum_{i=1}^n [pulp_i \times E_{ref, pulp, i}]}$$

pri čemu vrijedi sljedeće:

$E_{\text{celuloza, i}}$ = interno proizvedena električna energija + kupljena električna energija – prodana električna energija;

$E_{\text{ref, celuloza, i}}$ kao u tablici 4.

$E_{\text{celuloza, i}}$ izražava se u kWh/ADt i izračunava za svaku vrstu celuloze „i” upotrijebljenu u konačnom proizvodu.

Izračun bodova potrošnje goriva:

$$P_{\text{fuel}} = \frac{\sum_{i=1}^n [pulp_i \times F_{pulp, i}]}{\sum_{i=1}^n [pulp_i \times F_{ref, pulp, i}]}$$

pri čemu vrijedi sljedeće:

$F_{\text{celuloza, i}}$ = interno proizvedeno gorivo + kupljeno gorivo – prodano gorivo – $1,25 \times$ interno proizvedena električna energija;

$F_{\text{ref, celuloza, i}}$ kao u tablici 4.

$F_{\text{celuloza, i}}$ izražava se u kWh/ADt i izračunava za svaku vrstu celuloze „i” upotrijebljenu u konačnom proizvodu.

Količina goriva upotrijebljenog za proizvodnju prodane toplinske energije dodaje se izrazu „prodano gorivo” u prethodno navedenoj jednadžbi.

Kad je riječ o mješavini celuloze, referentne vrijednosti za potrošnju električne energije i goriva za proizvodnju topline ponderiraju se prema udjelu svake od upotrijebljenih vrsta celuloze (celuloza „i” u odnosu na zrakom sušenu tonu celuloze) i zbrajaju. Dodaje se i energija potrošena pri miješanju celuloze i energija upotrijebljena u procesu prerade.

Tablica 4.

Referentne vrijednosti za električnu energiju i gorivo

Vrsta celuloze	$E_{\text{ref, celuloza}}$ kWh/ADt	$F_{\text{ref, celuloza}}$ kWh/ADt
Integrirane tvornice		
Kemijska i polukemijska celuloza	800	5 400

Kemijsko-termomehanička celuloza (CTMP)	1 800	900
Neintegrirane tvornice ⁽¹⁾		
Proces prerade	250	1 800

(¹) Za neintegrirane tvornice celulozna sirovina mora biti u skladu s vrijednostima navedenima za integrirane tvornice kojima bi trebalo dodati energiju potrošenu tijekom procesa prerade.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja podatke o ukupnoj potrošnji električne energije i goriva zajedno s izračunima i pripadajućom popratnom dokumentacijom kojima se dokazuje usklađenost s ovim mjerilom.

Podnositelj zahtjeva izračunava ukupnu ulaznu energiju, podijeljenu na toplinsku energiju/gorivo i električnu energiju upotrijebljene tijekom proizvodnje celuloze. Ako se koristi mješavina pahuljaste celuloze, potrošnja energije mora se razmjerno izračunati za svaku vrstu pahuljaste celuloze. Energija koja se koristi za prijevoz sirovina nije uključena u izračune potrošnje energije. Razdoblje za izračune ili bilance mase temelji se na proizvodnji tijekom 12 mjeseci. Izračuni se provode na godišnjoj osnovi. U slučaju novog ili obnovljenog proizvodnog postrojenja izračuni se temelje na razdoblju od najmanje 45 uzastopnih dana neprekinutog rada postrojenja. Izračuni moraju biti reprezentativni za odgovarajuću proizvodnu kampanju.

Ukupna potrošnja električne energije E_{celuloza} uključuje neto uvezenu električnu energiju iz mreže i interno proizvedenu električnu energiju koja je izmjerena kao električna snaga. Električna energija korištena za pročišćavanje vode ne uključuje se u izračun.

Ukupna potrošnja goriva G_{celuloza} uključuje sva kupljena goriva, toplinsku energiju oporabljenu spaljivanjem otopina (luga) i otpada iz postupaka u postrojenju (npr. drveni otpad, piljevina, otopine itd.) kao i toplinu oporabljenu internom proizvodnjom električne energije. Međutim, podnositelj zahtjeva treba računati samo 80 % toplinske energije iz takvih izvora prilikom izračuna ukupne toplinske energije.

Kad se pri uporabi električne energije kao toplinskog izvora proizvodi para, izračunava se toplinska vrijednost pare, koja se potom dijeli s 0,8 i pridodaje ukupnoj potrošnji goriva.

Mjerilo 2. Umjetna celulozna vlakna

Ovo mjerilo primjenjuje se na umjetna celulozna vlakna masenog udjela u konačnom proizvodu ≥ 1 %.

2.1. Nabava umjetnih celuloznih vlakana

Svaki dobavljač topljive celuloze (100 %) mora imati valjanu potvrdu o lancu nadzora izdanu u okviru programa certificiranja koji provode neovisne treće strane, primjerice programa FSC, PEFC ili nekog drugog jednakovrijednog programa.

Za minimalno 70 % sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju topljive celuloze moraju postojati valjane potvrde o održivom upravljanju šumama izdane u okviru programa certificiranja koji provode neovisne treće strane, primjerice programa FSC, PEFC ili nekog drugoga istovrijednog programa. Preostali udio sirovina upotrijebljenih za proizvodnju topljive celuloze mora činiti drvena sirovina kontroliranog podrijetla obuhvaćena sustavom verifikacije kojim se osigurava da je pribavljena u skladu sa zakonom i svim drugim zahtjevima tog programa certificiranja koji se odnose na necertificirani materijal.

Certifikacijska tijela koja izdaju potvrde o lancu nadzora i/ili potvrde o održivom upravljanju šumama moraju biti akreditirana/priznata na temelju tog programa certificiranja.

Topljiva celuloza proizvedena od pamučnog lintersa mora ispunjavati mjerilo 3.1. za pamuk (nabava i sljedivost).

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu valjanom, neovisno certificiranom potvrdom o lancu nadzora za dobavljače sve (100 %) topljive celuloze upotrijebljene u proizvodu. Kao neovisni programi certificiranja koje provodi treća strana prihvaćaju se FSC, PEFC ili drugi jednakovrijedni programi.

Osim toga, podnositelj zahtjeva dostavlja revidirane računovodstvene dokumente kojima se dokazuje da je najmanje 70 % sirovina upotrijebljenih u proizvodnji topljive celuloze definirano kao certificirani materijal u skladu s valjanim programima FSC, PEFC ili drugim jednakovrijednim programima. Revidirani računovodstveni dokumenti moraju biti valjani tijekom cijelog trajanja dozvole za znak za okoliš EU-a. Nadležna tijela ponovno provjeravaju računovodstvene dokumente 12 mjeseci nakon dodjele dozvole za znak za okoliš EU-a.

Ako se umjetna celulozna vlakna upotrebljavaju za proizvodnju *air-laid* materijala ili drugog netkanog materijala, dobavljač *air-laid* materijala ili drugog netkanog materijala ili proizvođač *air-laid* materijala ili drugog netkanog materijala dodjeljuje kreditne jedinice za *air-laid* materijal ili netkani materijal upotrijebljen u proizvodnju i dostavlja račune kojima se potkrepljuje broj dodijeljenih kreditnih jedinica.

Za preostali udio sirovina dostavlja se dokaz da udio necertificiranog neobrađenog materijala ne prelazi 30 % i da je riječ o sirovini kontroliranog podrijetla obuhvaćenoj sustavom verifikacije kojim se osigurava da je taj materijal pribavljen u skladu sa zakonom i da ispunjava sve druge zahtjeve programa certificiranja koji se odnose na necertificirani materijal.

Ako se sustavom certificiranja izričito ne propisuje da sav neobrađeni materijal bude od vrsta koje nisu genetski modificirane, potrebno je dostaviti dodatan dokaz toga.

2.2. **Bijeljenje umjetnih celuloznih vlakana**

Ovo se podmjerilo ne odnosi na celulozu potpuno izbijeljenu bez klora (TCF).

Celuloza koja se koristi za proizvodnju umjetnih celuloznih vlakana ne smije se izbjeljivati elementarnim klorom (Cl₂).

Ukupna količina adsorpcijskih organski vezanih halogena (AOX) i organski vezanog klora (OCI) ne smije biti veća od:

- 0,140 kg/ADt ako se mjeri u otpadnim vodama nastalim proizvodnjom celuloze (AOX); i
- 150 ppm izmjereno u gotovim umjetnim celuloznim vlaknima (OCI).

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača celuloze da klorini plin nije korišten i, ako je moguće, izvješće o ispitivanju kojim dokazuje sukladnost sa zahtjevima u pogledu AOX i OCI dobivenih primjenom prikladne ispitne metode:

- za AOX: ISO 9562 ili istovrijedni EPA 1650C,
- za OCI: ISO 11480.

Učestalost mjerenja za AOX određuje se u skladu s mjerilom 1.2. za pahuljastu celulozu.

Ako podnositelj zahtjeva ne može dostaviti podatke o stvarnoj vrijednosti razine AOX-a izmjerenoj u otpadnim vodama nastalim proizvodnjom celuloze, dostavlja se odgovarajuća izjava o sukladnosti koju je potpisao proizvođač celuloze u skladu s izloženim zahtjevom.

Ako podnositelj zahtjeva uopće ne upotrebljava celulozu bez elementarnog klora, dovoljna je izjava o tome.

2.3. **Proizvodnja umjetnih celuloznih vlakana**

- (a) Više od 50 % topljive celuloze korištene za proizvodnju umjetnih celuloznih vlakana mora se dobiti iz tvornica topljive celuloze koje povrate vrijednost tekućina utrošenih u postupak proizvodnje:
 - i. stvaranjem električne energije i/ili pare u postrojenju; ili
 - ii. proizvodnjom kemijskih suproizvoda.

- (b) Sljedeće granične vrijednosti za emisije nekoliko spojeva u zrak i vodu treba poštovati u procesu proizvodnje viskoze i modalnih vlakana:

Tablica 5.

Vrijednosti emisija pri proizvodnji viskoze i modalnih vlakana

Vrsta vlakna	Emisije sumpora u zrak – granična vrijednost (g/kg)	Emisije cinka u vodu – granična vrijednost (g/kg)	Mjerenje KPK-a u vodi – granična vrijednost (g/kg)	Emisije sulfata (SO ₄ ²⁻) u vodu – granična vrijednost (g/kg)
Rezano vlakno	20	0,05	5	300
Filamentno vlakno				
— pranje u serijama	40	0,10	5	200
— integrirano pranje	170	0,50	6	250

Napomena: Granične vrijednosti izražene su kao godišnji prosjek. Sve vrijednosti izražene su u gramima (g) onečišćujuće tvari po kilogramu (kg) proizvoda.

Procjena i verifikacija:

- (a) Podnositelj zahtjeva dostavlja popratnu dokumentaciju i dokaze da odgovarajući udio dobavljača topljive celuloze ima prikladnu opremu za proizvodnju energije ili sustave za oporabu i proizvodnju suproizvoda ugrađene u odgovarajućim proizvodnim postrojenjima. Dostavlja se i popis tih dobavljača topljive celuloze.
- (b) Kad je riječ o metodama ispitivanja:
- i. podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i izvješća o ispitivanjima kojima se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom te izjavu o sukladnosti;
 - ii. emisije sumpora u zrak: koristiti se metodom utvrđenom u normama EN 14791, EPA br. 8, 15 A, 16 A ili 16B ili DIN 38405-D27;
 - iii. emisije cinka u vodu: koristiti se metodom utvrđenom u normi EN ISO 11885;
 - iv. mjerenja KPK-a u vodi: koristiti se metodom utvrđenom u normama ISO 6060, DIN ISO 15705, DIN 38409-01 ili DIN 38409-44;
 - v. emisije sulfata (SO₄²⁻) u vodu: koristiti se metodom utvrđenom u normi ISO 22743;
 - vi. Prihvaćaju se metode ispitivanja čija se područja primjene i norme u pogledu zahtjeva smatraju jednakovrijednima onima navedenih nacionalnih i međunarodnih normi i koje je kao takve potvrdila neovisna treća strana.
 - vii. detaljna dokumentacija i izvješća o ispitivanjima moraju sadržavati podatke o učestalosti mjerenja za S, Zn, KPK i SO₄²⁻. Mjerenja za emisije KPK-a, S, Zn i SO₄²⁻ provode se najmanje jednom tjedno i vrše se uz sva mjerenja utvrđena u regulatornim zahtjevima.

Mjerilo 3. Pamuk i druga prirodna celulozna sjemenska vlakna**3.1. Nabava i sljedivost pamuka i drugih prirodnih celuloznih sjemenskih vlakana**

Ovo mjerilo primjenjuje se na pamuk i druga prirodna celulozna sjemenska vlakna masenog udjela u konačnom proizvodu ≥ 1 %.

- (a) Sav pamuk i druga prirodna celulozna sjemenska vlakna uzgajaju se u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Uredbi Vijeća (EZ) br. 834/2007 ⁽⁹⁾ i Uredbi (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, američkom Nacionalnom programu ekološke proizvodnje (NOP ⁽¹¹⁾) ili jednakovrijednim pravnim obvezama koje su utvrdili trgovinski partneri Europske unije. Udio organskog pamuka može uključivati organski uzgojen pamuk i prijelazni organski pamuk.
- (b) Pamuk i druga prirodna celulozna sjemenska vlakna uzgojena u skladu s mjerilom 3.1.(a) koja se upotrebljavaju za proizvodnju upijajućih higijenskih proizvoda moraju biti sljedeća.

Vrpce tampona izuzimaju se od ovog zahtjeva.

Procjena i verifikacija:

- (a) Za udio organskog pamuka i/ili drugih prirodnih celuloznih sjemenskih vlakana neovisno kontrolno tijelo izdaje potvrdu da je proizveden u skladu sa zahtjevima za proizvodnju i pregled utvrđenima Uredbom (EZ) br. 834/2007 i Uredbom (EU) 2018/848, američkim Nacionalnim programom ekološke proizvodnje (NOP) ili jednakovrijednim pravnim obvezama koje su utvrdili trgovinski partneri Europske unije. Provjera se obavlja na godišnjoj osnovi i za svaku zemlju podrijetla.
- (b) Podnositelj zahtjeva na godišnjoj osnovi dokazuje sukladnost sa zahtjevom u pogledu udjela materijala za godišnju količinu pamuka i/ili drugih prirodnih celuloznih sjemenskih vlakana kupljenih radi proizvodnje konačnih proizvoda i za svaku proizvodnu liniju. Dostavljaju se evidencija o transakcijama ili računi s podacima o količini pamuka i/ili drugih prirodnih celuloznih sjemenskih vlakana kupljenih na godišnjoj osnovi od poljoprivrednika ili skupina proizvođača i podaci o ukupnoj masi certificiranih bala.

3.2. Bijeljenje pamuka i drugih prirodnih celuloznih sjemenskih vlakana

Pamuk i druga prirodna celulozna sjemenska vlakna izbjeljuju se samo primjenom tehnologija bez klora.

Ovo se podmjerilo ne primjenjuje na pamučne linterse koji se upotrebljavaju za proizvodnju topljive celuloze.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu dobavljača pamuka i/ili drugih prirodnih celuloznih sjemenskih vlakana o uporabi tehnologija bez klora.

Mjerilo 4. Proizvodnja sintetičkih polimera i plastičnih materijala

Ovo mjerilo primjenjuje se na svaki sintetički polimer i plastični materijal masenog udjela u konačnom proizvodu i/ili ambalaži $\geq 5\%$.

Proizvodna postrojenja u kojima se proizvode sintetički polimeri i plastični materijali koji se upotrebljavaju u konačnom proizvodu moraju imati sustave za:

- (a) uštedu vode. Sustav za upravljanje vodom mora biti dokumentiran ili objašnjen i uključivati informacije o najmanje sljedećem: praćenju protoka vode; prikupljanju dokaza o cirkulaciji vode u zatvorenim sustavima; i ciljevima za stalno poboljšavanje i ciljnim vrijednostima koje se odnose na smanjenje stope stvaranja otpadnih voda i njihovu optimizaciju (ako je to relevantno, tj. ako se voda upotrebljava u postrojenju);
- (b) integrirano gospodarenje otpadom, u obliku plana kojim se prednost daje drugim mogućnostima obrade otpada koje ne uključuju zbrinjavanje za cjelokupni otpad koji nastane u proizvodnim postrojenjima te plana za praćenje hijerarhije otpada u odnosu na sprečavanje, ponovnu uporabu, recikliranje, uporabu i konačno zbrinjavanje otpada. Plan gospodarenja otpadom mora biti dokumentiran ili objašnjen i uključivati informacije o najmanje sljedećem: odvajanju različitih frakcija otpada; postupanju s materijalima za recikliranje iz toka neopasnog otpada te njihovu skupljanju, odvajanju i upotrebi; uporabi materijala za druge primjene; postupanju s opasnim otpadom, kako ga definiraju nadležna lokalna i nacionalna regulatorna tijela, njegovu skupljanju, odvajanju i zbrinjavanju; i ciljevima za stalno poboljšavanje i ciljnim vrijednostima koje se odnose na sprečavanje nastanka otpada te na ponovnu uporabu, recikliranje i uporabu frakcija otpada čiji se nastanak ne može spriječiti (uključujući energetske uporabu);

⁽⁹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91 (SL L 189, 20.7.2007., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007, PE/62/2017/REV/1 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Nacionalni program ekološke proizvodnje, Pravilo Službe za stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda doneseno 21.12.2000., 65 FR 80547.

- (c) optimizaciju energetske učinkovitosti i gospodarenje energijom. Sustav gospodarenja energijom obuhvaća sve uređaje koji troše energiju, uključujući strojeve, rasvjetu, klimatizaciju i hlađenje. Sustav gospodarenja energijom uključuje mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i informacije o najmanje sljedećem: uspostavi i provedbi plana prikupljanja podataka o energiji kako bi se utvrdile ključne vrijednosti potrošnje energije, analizi potrošnje energije koja uključuje popis sustava, procesa i postrojenja koji troše energiju; utvrđivanju mjera za učinkovitiju upotrebu energije; ciljevima za stalno poboljšavanje i ciljnim vrijednostima koje se odnose na smanjenje potrošnje energije.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom od dobavljača sintetičkih polimera i plastičnih materijala upotrijebljenih u konačnom proizvodu i/ili ambalaži. Izjava se potkrepljuje izvješćem u kojem se detaljno opisuju postupci koje su dobavljači uveli kako bi ispunili zahtjeve za svako od predmetnih proizvodnih postrojenja u skladu s normama kao što su ISO 14001 i/ili ISO 50001 za planove za vodu, otpad i energiju.

Ako je gospodarenje otpadom eksternalizirano, podizvođač dostavlja i izjavu o sukladnosti s tim mjerilom.

Smatra se da su podnositelji zahtjeva registrirani u sustavu EU-a za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (EMAS) i/ili certificirani u skladu s normama ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 ili jednakovrijednom normom/programom ispunili te zahtjeve ako je:

- (a) uključivanje planova gospodarenja vodom, otpadom i energijom za proizvodna postrojenja dokumentirano u izjavi poduzeća o okolišu u sustavu EMAS; ili
- (b) uključivanje planova gospodarenja vodom, otpadom i energijom za proizvodna postrojenja u dovoljnoj mjeri obuhvaćeno normama ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 ili jednakovrijednom normom/programom.

Mjerilo 5. Plastični materijali na biološkoj osnovi

Ovo mjerilo primjenjuje se samo na konačni proizvod, zasebne sastavne dijelove i/ili ambalažu masenog udjela u plastičnom materijalu na biološkoj osnovi > 1 %.

Određeni postotak ukupnih sintetičkih polimera i plastičnih materijala u odnosu na ukupnu masu polimera u konačnom proizvodu (uključujući superupijajuće polimere (SAP)), zasebnim sastavnim dijelovima i/ili ambalaži može dolaziti od biološki dobivenih sirovina koje podnositelj zahtjeva može nabaviti na dobrovoljnoj osnovi. Odabir sirovina treba se temeljiti na načelima kružnog gospodarstva (na primjer, proizvođači prednost trebaju dati upotrebi organskog otpada i nusproizvoda kao sirovine) ⁽¹²⁾.

U tom se slučaju primjenjuje sljedeće:

- (a) bolji okolišni profil biološki dobivenih sirovina koje se upotrebljavaju za proizvodnju plastike na biološkoj osnovi u konačnom proizvodu, zasebnim sastavnim dijelovima i/ili ambalaži dokazuje se u skladu s najnovijim primjenjivim metodologijama za procjenu učinaka plastike na biološkoj osnovi u usporedbi s plastikom proizvedenom od fosilnih goriva ⁽¹³⁾;
- (b) biološki dobivene sirovine koje se upotrebljavaju za proizvodnju plastike na biološkoj osnovi u konačnom proizvodu, zasebnim sastavnim dijelovima i/ili ambalaži moraju biti obuhvaćene potvrđama o lancu nadzora izdanima u okviru programa certificiranja koje provodi neovisna treća strana koju je službeno priznala Europska komisija ⁽¹⁴⁾.

⁽¹²⁾ U skladu s Komunikacijom Europske komisije o okviru politike EU-a o plastici na biološkoj osnovi, biorazgradivoj plastici i plastici koja se može kompostirati. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0682&qid=1680246180511>.

⁽¹³⁾ U najnovije metodologije ubrajaju se okvir koji je razvio Zajednički istraživački centar Komisije, nazvan „metoda procjene životnog ciklusa plastike”, dostupan na <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC125046> ili Preporuka Komisije od 8.12.2022. o uspostavi europskog okvira za procjenu za kemikalije i materijale „sigurne i održive po dizajnu” dostupna na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022H2510&from=EN>.

⁽¹⁴⁾ U skladu sa zahtjevima u pogledu održivosti povezanim s nabavom biološki dobivenih sirovina iz revizije Direktive o energiji iz obnovljivih izvora (RED III). Programi certificiranja plastike na biološkoj osnovi koje je službeno priznala Europska komisija dostupni su na: https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/bioenergy/voluntary-schemes_hr

Konačni proizvod, zasebni sastavni dijelovi i/ili ambalaža mogu se dobrovoljno označiti kao proizvodi koji sadržavaju plastiku na biološkoj osnovi. U tom slučaju tvrdnja je: „x % plastike u proizvodu [zasebni sastavni dijelovi i/ili ambalaža] je na biološkoj osnovi” (pri čemu je $x > 1$, a x točan i mjerljiv udio plastike na biološkoj osnovi u proizvodu [zasebni sastavni dijelovi i/ili ambalaža]). Ne upotrebljavaju se općeniti nazivi kao što su „bioplastika”, „biološkog podrijetla”, „biljnog podrijetla”, „prirodno” i slično.

Procjena i verifikacija:

- (a) Kako bi dokazao bolji okolišni profil plastičnih sirovina na biološkoj osnovi koje se upotrebljavaju u proizvodu, zasebnim sastavnim dijelovima i/ili ambalaži, podnositelj zahtjeva dostavlja potvrdu neovisne treće strane koja se odnosi na trenutačno dostupnu metodologiju ⁽¹⁵⁾.
- (b) Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu valjanom, neovisno certificiranom potvrdom o lancu nadzora od dobavljača za sve plastične sirovine na biološkoj osnovi upotrijebljene u proizvodu, zasebnim sastavnim dijelovima i/ili ambalaži. Potvrde o lancu nadzora valjane su tijekom cijelog trajanja dozvole za znak za okoliš EU-a. Nadležna tijela ponovno provjeravaju potvrde o nadzornom lancu 12 mjeseci nakon dodjele dozvole za znak za okoliš EU-a.

Ako je primjenjivo, podnositelj zahtjeva dostavlja fotografiju prodajne ambalaže visoke rezolucije na kojoj se jasno vide informacije o tome da je riječ o plastici na biološkoj osnovi. Norme koje se temelje na metodama radioaktivnog ugljika, kao što su EN 16640 ili EN 16785 ili ASTM D 6866-12, upotrebljavaju se za utvrđivanje udjela ugljika na biološkoj osnovi u sintetičkim polimerima i plastičnim materijalima u proizvodu, zasebnom sastavnom dijelu i/ili ambalaži. Ako se ne mogu koristiti metode radioaktivnog ugljika, metoda masene bilance dopuštena je ako je osigurana visoka razina transparentnosti i odgovornosti u skladu s dogovorenim normama.

Kako bi plastične sirovine na biološkoj osnovi bile sljedive, ne smiju se koristiti kupljene potvrde na temelju sustava *book and claim*. Dokazi o kupnji plastičnih sirovina na biološkoj osnovi temelje se na postupcima u skladu sa sustavima odvajanja ili masene bilance.

Ako se sustavom certificiranja izričito ne propisuje da sav neobrađeni materijal bude od vrsta koje nisu genetski modificirane, potrebno je dostaviti dodatan dokaz toga.

Mjerilo 6. Učinkovitost materijala u proizvodnji konačnog proizvoda

Zahtjevi iz ovog mjerila primjenjuju se na postrojenja za proizvodnju konačnog proizvoda.

Količina otpada koji nastaje tijekom proizvodnje i pakiranja proizvoda i koji se šalje na odlagalište ili spaljivanje bez uporabe energije ne smije premašivati:

- (a) 8 % masenog udjela u konačnim proizvodima za tampone;
- (b) 4 % masenog udjela u konačnim proizvodima za sve ostale proizvode.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva potvrđuje sukladnost s gore navedenim zahtjevima.

Podnositelj zahtjeva prilaže dokaz o količini otpada koji nije ponovno upotrijebljen u postupku proizvodnje niti prerađen u materijale i/ili pretvoren u energiju.

Podnositelj zahtjeva mora predložiti sve od sljedećeg:

- (a) masu proizvoda i ambalaže;
- (b) sve otpadne tokove nastale tijekom proizvodnje;
- (c) odgovarajuću obradu frakcije oporabljenog otpada i otpada koji se šalje na odlagalište ili spaljivanje.

Količina otpada koji se šalje na odlagalište ili spaljivanje bez uporabe energije izračunava se kao razlika između količine proizvedenog otpada i količine oporabljenog otpada (ponovno iskorištenog, recikliranog itd.).

⁽¹⁵⁾ Pod trenutačno dostupnom metodologijom podrazumijeva se prethodno objašnjen pojam.

Mjerilo 7. Tvari čija je upotreba zabranjena ili ograničena**7.1. Ograničenja za tvari razvrstane u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008**

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Osim ako za njih postoji odstupanje u tablici 8., konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne smiju sadržavati ulazne tvari (samostalne ili u smjesama) kojima su dodijeljeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja iz tablice 6. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

Tablica 6.

Zabranjeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja

Karcinogeno, mutageno ili reproduktivno toksično	
Kategorije 1.A i 1.B	2. kategorija
H340 Može izazvati genetska oštećenja	H341 Sumnja na moguća genetska oštećenja
H350 Može uzrokovati rak	H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka
H350i Može uzrokovati rak ako se udiše	-
H360F Može štetno djelovati na plodnost	H361f Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost
H360D Može naškoditi nerođenom djetetu	H361d Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete
H360FD Može štetno djelovati na plodnost. Može naškoditi nerođenom djetetu	H361fd Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete
H360Fd Može štetno djelovati na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	H362 Može štetno djelovati na djecu koja se hrane majčinim mlijekom
H360Df Može naškoditi nerođenom djetetu. Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	
Akutna toksičnost	
1. i 2. kategorija	3. kategorija
H300 Smrtonosno ako se proguta	H301 Otroavno ako se proguta
H310 Smrtonosno u dodiru s kožom	H311 Otroavno u dodiru s kožom
H330 Smrtonosno ako se udahne	H331 Otroavno ako se udahne
H304 Može biti smrtonosno ako se proguta i uđe u dišni sustav	EUH070 Otroavno u dodiru s očima
Specifična toksičnost za ciljne organe	
1. kategorija	2. kategorija
H370 Uzrokuje oštećenje organa	H371 Može uzrokovati oštećenje organa
H372 Uzrokuje oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	H373 Može uzrokovati oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti
Izazivanje preosjetljivosti dišnih putova i kože	
Kategorija 1.A	Kategorija 1.B
H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži	H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži

H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem	H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem
Endokrini disruptori za zdravlje ljudi i okoliš	
1. kategorija	2. kategorija
EUH380 Može uzrokovati endokrinu disrupciju u ljudi	EUH381 Sumnja se da uzrokuje endokrinu disrupciju u ljudi
EUH430 Može uzrokovati endokrinu disrupciju u okolišu	EUH431 Sumnja se da uzrokuje endokrinu disrupciju u okolišu
Postojana, bioakumulativna i toksična tvar	
PBT	vPvB
EUH440 Nakuplja se u okolišu i živim organizmima, uključujući ljude	EUH441 U velikoj se mjeri nakuplja u okolišu i živim organizmima, uključujući ljude
Postojana, mobilna i toksična tvar	
PMT	vPvM
EUH450 Može uzrokovati dugotrajno i raspršeno onečišćenje vodnih resursa	EUH451 Može uzrokovati vrlo dugotrajno i raspršeno onečišćenje vodnih resursa

Štoviše, osim ako za njih postoji odstupanje u tablici 8., konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne smiju sadržavati ulazne tvari (samostalne ili u smjesama) kojima su dodijeljeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja iz tablice 7. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 u koncentracijama većima od 0,010 % (maseni udio).

Tablica 7.

Ograničeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja

Opasno za vodeni okoliš	
1. i 2. kategorija	3. i 4. kategorija
H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš	H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima
H410 Vrlo otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	H413 Može uzrokovati dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš
H411 Otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	
Opasno za ozonski sloj	
H420 Štetno za zdravlje ljudi i okoliš zbog uništavanja ozona u višoj atmosferi	

Tablica 8.

Odstupanja od ograničenja za tvari s usklađenim razvrstavanjem u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008

Vrsta tvari	Razred opasnosti, kategorija i šifra oznake upozorenja na koje se primjenjuje odstupanje	Uvjeti odstupanja
2-metil-2H-izotiazol-3-on (MIT)	H400, H314, H301, H311, H318, H410, H330 i H317	Samo u tintama topljivima u vodi i u koncentraciji manjoj od 15 ppm u tinti (prije primjene) i manjoj od 0,1 ppm u konačnom proizvodu. Tinta mora biti u skladu s podmjerilom 7.3.4.
Dipropilen glikol dibenzoat	H412	Samo u vruće topljenim ljepilima koja se upotrebljavaju za prikazivanje vlažnosti
Tvari i smjese s usklađenim razvrstavanjem H304	H304	Tvari viskoznosti ispod 20,5 cSt na 40 °C.
Titanijev dioksid (nanooblik)	H351	Samo ako se upotrebljava kao pigment. Ne može se upotrebljavati u obliku praha ili spreja.

Oznake upozorenja obično se odnose na tvari. Međutim, kad nije moguće dobiti podatke o tvarima, primjenjuju se pravila za razvrstavanje za smjese.

Od prethodno navedenog zahtjeva izuzima se upotreba tvari ili smjesa koje su kemijski izmijenjene tijekom proizvodnog procesa tako da više nije primjenjiva nijedna relevantna opasnost na temelju koje je tvar ili smjesa razvrstana u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

Ovo mjerilo ne primjenjuje se na:

- tvari koje nisu uključene u područje primjene Uredbe (EZ) br. 1907/2006 kako je definirano u članku 2. stavku 2. te uredbe,
- tvari koje su obuhvaćene člankom 2. stavkom 7. točkom (b) Uredbe (EZ) br. 1907/2006, u kojoj se određuju mjerila za izuzimanje tvari iz Priloga V. toj uredbi od zahtjeva za registraciju, daljnje korisnike i evaluaciju.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s podmjerilom 7.1., zajedno s odgovarajućim izjavama proizvođača sastavnih dijelova, popisom svih upotrijebljenih kemikalija, njihovim sigurnosno-tehničkim listovima ili izjavom dobavljača kemikalija te svim relevantnim izjavama kojima se dokazuje sukladnost sa zahtjevom.

Za ograničene tvari i neizbježne nečistoće koje su razvrstane kao ograničene, koncentracija ograničene tvari ili nečistoće i pretpostavljeni faktor zadržavanja od 100 % upotrebljavaju se za procjenu količine ograničene tvari ili nečistoće preostale u konačnom proizvodu. U kemijskom proizvodu mogu biti prisutne nečistoće u masenim udjelima do 0,0100 %, osim u slučaju dodatnih ograničenja na temelju mjerila 7.3.8. Tvari za koje je poznato da se oslobađaju ili razgrađuju od ulaznih tvari smatraju se ulaznim tvarima, a ne nečistoćama.

Navode se obrazloženja za svako odstupanje od faktora zadržavanja od 100 % (npr. isparavanje otapala) ili za kemijsku izmjenu ograničene nečistoće.

Za tvari koje su izuzete od podmjerila 7.1. (vidjeti priloge IV. i V. Uredbi (EZ) br. 1907/2006) za dokazivanje sukladnosti dovoljna je izjava podnositelja zahtjeva o sukladnosti.

Budući da jedna dozvola za znak za okoliš EU-a može obuhvaćati više proizvoda ili mogućih proizvoda u kojima se upotrebljavaju iste procesne kemikalije, taj izračun mora se dostaviti samo za svaku nečistoću u najproblematičnijem proizvodu ili sastavnom dijelu obuhvaćenom dozvolom (npr. sastavni dio s najvećom količinom tiska pri provjeri tinta koje su razvrstane kao ograničene).

Svaki dobavljač u lancu opskrbe podnositelja zahtjeva može prethodno navedene dokaze dostaviti izravno nadležnim tijelima.

7.2. *Posebno zabrinjavajuće tvari*

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne smiju sadržavati ulazne tvari (samostalne ili u smjesama) koje ispunjavaju kriterije iz članka 57. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i koje su identificirane u skladu s postupkom opisanim u članku 59. te uredbe i izvršene na popis predloženih posebno zabrinjavajućih tvari za autorizaciju.

Procjena i verifikacija

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu da konačni proizvod i bilo koji njegovi sastavni dijelovi ne sadržavaju posebno zabrinjavajuće tvari. Izjava mora biti potkrijepljena sigurnosno-tehničkim listovima svih isporučenih kemikalija i materijala upotrijebljenih u proizvodnji konačnog proizvoda i njegovih sastavnih dijelova.

Popis tvari utvrđenih kao posebno zabrinjavajuće i izvršenih na popis predloženih tvari u skladu s člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 nalazi se ovdje:

<https://www.echa.europa.eu/candidate-list-table>.

Na popis se upućuje na dan podnošenja zahtjeva za znak za okoliš EU-a.

Za neizbježne nečistoće koje su utvrđene kao posebno zabrinjavajuće, koncentracija nečistoće i pretpostavljeni faktor zadržavanja od 100 % upotrebljavaju se za procjenu količine posebno zabrinjavajuće nečistoće preostale u konačnom proizvodu. U kemijskom proizvodu mogu biti prisutne nečistoće u masenim udjelima do 0,0100 %, osim u slučaju dodatnih ograničenja na temelju mjerila 7.3.8. Tvari za koje je poznato da se oslobađaju ili razgrađuju od ulaznih tvari smatraju se ulaznim tvarima, a ne nečistoćama.

Navode se obrazloženja za svako odstupanje od faktora zadržavanja od 100 % (npr. isparavanje otapala) ili za kemijsku izmjenu posebno zabrinjavajuće nečistoće.

7.3. *Ostala konkretna ograničenja*

7.3.1 *Navedene tvari čija je upotreba zabranjena*

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Sljedeće tvari ne smiju se dodavati (samostalne ili u smjesama) kemijskom proizvodu koji se upotrebljava u konačnom proizvodu ili njegovim sastavnim dijelovima:

- (a) 5-kloro-2-metil-4-izotiazolin-3-on (CMIT);
- (b) akrilamid u superupijajućim polimerima;
- (c) alkilfenoletoksilati (APEO-i) i drugi alkilfenolni derivati [1]. Dopusćeni su sterički ometani fenolni antioksidansi molekularne mase > 600 g/mola;
- (d) antibakterijska sredstva (npr. nanosrebro i triklosan);
- (e) formaldehid i tvari koje otpuštaju formaldehid [2];
- (f) nitromošusi i policiklični mošusi;
- (g) organokositreni spojevi koji se upotrebljavaju kao katalizatori u proizvodnji silikona;
- (h) parabeni;
- (i) ftalati[3];
- (j) tvari za koje je utvrđeno da imaju svojstva endokrine disrupcije;
- (k) tvari koje se smatraju potencijalnim endokrinim disruptorima 1. ili 2. kategorije s EU-ova popisa prioritarnih tvari koje treba dodatno istražiti s obzirom na učinke endokrine disrupcije.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača. Tvari navedene u ovom podmjerilu dopuštene su samo kao nečistoće, ali u koncentracijama manjima od 0,0100 % masenog udjela u kemijskom proizvodu, osim ako su dodatno ograničene na temelju mjerila 7.3.8. Tvari za koje je poznato da se oslobađaju ili razgrađuju od ulaznih tvari smatraju se ulaznim tvarima, a ne nečistoćama.

[Napomene:

[1] Ime tvari = „alkilfenol” na: <https://echa.europa.eu/hr/advanced-search-for-chemicals>

[2] Uporaba formaldehida i tvari koje otpuštaju formaldehid u ljepilima regulirana je u skladu s podmjerilom 7.3.5.

[3] DINP se može dopustiti ako se upotrebljava u formulacijama ljepila s najvećom koncentracijom od 0,010 % masenog udjela u određenoj formulaciji ljepila.]

7.3.2. Mirisi

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod, sve njegove sastavne dijelove, zasebne sastavne dijelove i ambalažu.

Mirisi se ne smiju dodavati konačnom proizvodu, njegovim sastavnim dijelovima, zasebnim sastavnim dijelovima ni ambalaži.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom.

7.3.3. Losioni

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Losioni se ne smiju koristiti ni u proizvodu ni u njegovim sastavnim dijelovima.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom.

7.3.4. Tinte i bojila

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove. Ovaj zahtjev ne primjenjuje se na zasebne sastavne dijelove, prodajnu ambalažu i informacijske listove.

(a) Konačni proizvod i bilo koji njegovi sastavni dijelovi ne smiju se bojiti ili tiskati.

(b) Sljedeći su sastavni dijelovi izuzeti i smiju se bojiti i tiskati:

i. vrpce tampona;

ii. sustavi zatvaranja;

iii. materijali koji nisu u izravnom kontaktu s kožom, ako boja ili tinta ispunjava posebne funkcije (npr. smanjenje vidljivosti proizvoda kroz bijelu ili svijetlu odjeću, označavanje ljepljivog područja vrpce, prikazivanje vlažnosti, označavanje stražnje strane proizvoda) ili ima dekorativne svrhe.

U tim slučajevima udio antimona, arsena, barija, kadmija, kroma, olova, žive, selena, primarnih aromatskih amina i polikloriranih bifenila koji se pojavljuju kao nečistoće u bojilima i tintama mora biti ispod graničnih vrijednosti navedenih u Rezoluciji Vijeća Europe AP (89) 1 o uporabi bojila u plastičnim materijalima koji dolaze u dodir s hranom ⁽¹⁶⁾.

Bojila osim toga moraju biti u skladu sa sljedećim:

- (a) ako se upotrebljavaju u plastičnim materijalima: preporukom br. IX. njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika (*njem.* Bundesinstitut für Risikobewertung, BfR) o bojilima za plastiku i druge polimere koji se upotrebljavaju u robi ⁽¹⁷⁾ ili priložima 2. ⁽¹⁸⁾ i 10. ⁽¹⁹⁾ švicarskoj Uredbi br. 817.023.21,
- (b) ako se upotrebljavaju u celuloznim materijalima: preporukom njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika br. XXXVI. o papiru i kartonu koji dolaze u dodir s hranom ⁽²⁰⁾.

Bojila i tinte također moraju biti u skladu s podmjerilima 7.1. i 7.2.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača.

Ako se upotrebljavaju bojila i/ili tinte, njihovo korištenje mora biti opravdano navođenjem posebne funkcije koju ispunjavaju i dostavlja se dokumentacija kojom se osigurava da su nečistoće u bojilu ili tinti u skladu s Rezolucijom Vijeća Europe AP (89) 1 i da su upotrijebljena bojila odobrena u skladu s preporukom br. IX. njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika o bojilima za plastiku i druge polimere koji se upotrebljavaju u robi, priložima 2. i 10. švicarskoj Uredbi br. 817.023.21 ili preporukom njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika br. XXXVI. o papiru i kartonu koji dolaze u dodir s hranom.

7.3.5 Dodatna ograničenja koja se primjenjuju na ljepila

Udio slobodnog formaldehida u skrućenom ljepilu ne smije biti veći od 10 ppm. Gornja granica za udio formaldehida nastao tijekom proizvodnje ljepila je 250 ppm, mjereno u novoproduzvedenoj disperziji polimera. Topljena ljepila izuzimaju se od ovog zahtjeva.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača, sigurnosno-tehničke listove za sve tvari/smjese i podatke o njihovoj koncentraciji u ljepilu.

Podnositelj zahtjeva dostavlja i rezultate ispitivanja za udio formaldehida u skladu s metodom ispitivanja ISO 14184-1:2011 ili jednakovrijednom metodom.

7.3.6 Superupijajući polimeri (SAP)

Superupijajući polimeri koji se upotrebljavaju u proizvodu:

- (a) smiju sadržavati najviše 1 000 ppm zaostanih monomera [4] kojima su dodijeljene oznake upozorenja (H-oznake) navedene u podmjerilu 7.1. Za natrijev poliakrilat ova granična vrijednost primjenjuje se na ukupnu koncentraciju neizreagirane akrilne kiseline i sredstava za unakrsno povezivanje;
- (b) smiju sadržavati najviše 10 % (masenog udjela) ekstrakata topljivih u vodi [5], koji moraju biti u skladu s podmjerilima 7.1., 7.2. i 7.3.1. Za natrijev poliakrilat te tvari uključuju monomere i oligomere akrilne kiseline s manjom molekularnom masom od superupijajućih polimera u skladu s normom ISO 17190;
- (c) superupijajući polimeri ne smiju sadržavati akrilamid.

⁽¹⁶⁾ Vijeće Europe, Odbor ministara, Rezolucija AP(89)1 o uporabi bojila u plastičnim materijalima koji dolaze u dodir s hranom. Dostupno na: <https://rm.coe.int/16804f8648>.

⁽¹⁷⁾ <https://www.bfr.bund.de/cm/349/IX-Colorants-for-Plastics-and-other-Polymers-Used-in-Commodities.pdf>

⁽¹⁸⁾ https://www.blv.admin.ch/dam/blv/fr/dokumente/lebensmittel-und-ernaehrung/rechts-und-vollzugsgrundlagen/lebensmit-telrecht2017/anhang2-verordnung-materialien-kontakt-lm-gg.pdf.download.pdf/Annexe_2.pdf.

⁽¹⁹⁾ <https://www.blv.admin.ch/dam/blv/en/dokumente/lebensmittel-und-ernaehrung/rechts-und-vollzugsgrundlagen/lebensmit-telrecht2017/anhang10-verordnung-materialien-kontakt-lm-gg.pdf.download.pdf/Annex-10-ordinance-fdha-materials-and-articles-intended-to-come-into-contact-with-food-stuffs.pdf>.

⁽²⁰⁾ <https://www.dssmith.com/contentassets/1bbf9877253f458aa0eed26b76f2d705/360-english.pdf>

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača, sigurnosno-tehničke listove za sve tvari/smjese i podatke o njihovoj koncentraciji u konačnom proizvodu.

Osim toga, podnositelj zahtjeva dostavlja i izjavu dobavljača u kojoj se dokumentira sastav superupijajućih polimera upotrijebljenih u proizvodu i količina ekstrakata topljivih u vodi u superupijajućim polimerima. Izjava mora biti potkrijepljena sigurnosno-tehničkim listovima ili rezultatima ispitivanja u kojima se navode rezidualni monomeri u superupijajućim polimerima i njihove količine. Preporučene metode ispitivanja su ISO 17190 i WSP 210. Količine zaostatnih monomera i topljivih ekstrakata prosječne su vrijednosti dobivene ponovljenim mjerenjima tijekom određenog vremenskog razdoblja. Opisuju se upotrijebljene metode i učestalost mjerenja za analize, uključujući informacije o laboratorijima u kojima su se provodile analize.

[Napomene:

- [4] Pod zaostatnim monomerima podrazumijeva se ukupna koncentracija neizreagirane akrilne kiseline i sredstava za unakrsno povezivanje.
- [5] Pod ekstraktima topljivima u vodi u superupijajućim polimerima podrazumijevaju se monomeri i oligomeri akrilne kiseline manje molekularne mase od mase superupijajućih polimera, i soli]

7.3.7. Silikon

Ovo podmjerilo primjenjuje se na odstranjivi zaštitni film.

- (a) Ne smiju se upotrebljavati silikonski premazi na bazi otapala.
- (b) Oktametil ciklotetrasiloksan D4 (CAS 556-67-2), dekametil ciklopentasiloksan D5 (CAS 541-02-6) i dodekamilcikloheksasiloksanon D6 (CAS 540-97-6) ne smiju biti prisutni u silikonskoj smjesi [6] u koncentracijama iznad 800 ppm (0,08 % masenog udjela). Granična vrijednost od 800 ppm primjenjuje se zasebno na svaku tvar.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom koju je potpisao proizvođač odstranjivog zaštitnog filma, potkrijepljenu sigurnosno-tehničkim listovima.

[Napomena:

- [6] Pod silikonskom smjesom ovdje se podrazumijeva tekuća smjesa sastavljena od dviju ili više silikonskih sirovina koja se upotrebljava kao premaz na zaštitnom papiru ili zaštitnoj foliji koja se rabi kao odstranjivi zaštitni film na nekim ženskim higijenskim proizvodima (npr. dnevni ulošci i higijenski ulošci) ili na samoljepljivim vrpčama peleni]

7.3.8 Druge zabrinjavajuće kemikalije

Ovo podmjerilo primjenjuje se na nečistoće u konačnom proizvodu.

Sljedeće kemikalije ne smiju biti prisutne u konačnom proizvodu u koncentraciji većoj od one navedene u tablici 9.

Tablica 9.

Popis ograničenih kemikalija

Tvari	Ograničenja
Formaldehid	< 16 ppm
Dibenzo-p-dioksini (PCDD-i): 2,3,7,8-TCDD; 1,2,3,7,8-PeCDD; 1,2,3,4,7,8-HxCDD; 1,2,3,6,7,8-HxCDD; 1,2,3,7,8,9-HxCDD; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDD; OCDD	zbroj TEQ (ekvivalenti toksičnosti) otkrivenih kongenera PCDD-a, PCDF-a i DLPCB-a < 2 ng/kg
Dibenzofurani (PCDF-i): 2,3,7,8-TCDF; 1,2,3,7,8-PeCDF; 2,3,4,7,8-PeCDF; 1,2,3,4,7,8-HxCDF; 1,2,3,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,7,8,9-HxCDF; 2,3,4,6,7,8-HxCDF; 1,2,3,4,6,7,8-HpCDF; OCDF	
Dioksinima slični poliklorirani bifenili (DLPCB-i): PCB 77; PCB 81; PCB 126; PCB 169; PCB 105; PCB 114; PCB 118; PCB 123; PCB 156; PCB 157; PCB 167; PCB 189	

Tvari	Ograničenja
PAH-i	
Benzo[a]antracen; benzo[a]piren; benzo[e]piren; krizen; benzo[b]fluoranten; benzo[k]fluoranten; dibenzo[a,h]antracen; benzo[j]fluoranten; benzo[g,h,i]perilen; indeno[1,2,3,cd]piren; fenantren; piren; antracen; fluoranten; naftalen	svaki PAH < 0,2 mg/kg zbroj PAH-a < 1 mg/kg
Fenoli	
Bisfenol A	< 0,02 %
Nonilfenol-di-etoksilat	< 10 mg/kg
Nonilfenol	< 10 mg/kg
Ftalati	
DINP, DEHP, DNOP, DIDP, BBP, DBP, DiBP, DIHP, BMEP, DPP/DIPP, DnPP, DnHP, DMP, DHNUP, DCHP, DHxP, DIHxP, DIOp, DPrP, DNP, 1,2-benzendikarboksilna kiselina, di-C6-10 alkil esteri, 1,2-benzendikarboksilna kiselina, pomiješani decil- i heksil- i oktil- diesteri	< 0,01 % svaki
Pesticidi	
Glifosat	< 0,5 mg/kg
AMPA	< 0,5 mg/kg
Kvintozen	< 0,5 mg/kg
Heksaklorbenzen	< 0,5 mg/kg
Organokositreni spojevi	
Tributilkositar	< 2 ppb
Drugi organokositreni spojevi: monobutilkositar; dibutilkositar; trifenilkositar; dioktilkositar; monoooktiltin	Svaki organokositreni spoj < 10 ppb
Teški metali	
Antimon	< 30 mg/kg
Kadmij	< 0,1 mg/kg
Krom	< 1 mg/kg
Olovo	< 0,2 mg/kg
Živa	< 0,02 mg/kg

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača.

Osim toga, podnositelj zahtjeva dostavlja rezultate analiza provedenih na konačnom proizvodu. Ispitivanja se provode na reprezentativnom proizvodu. U slučaju istovjetno proizvedenih proizvoda (npr. higijenskih proizvoda različitih veličina) dovoljno je provesti ispitivanja na jednoj od veličina proizvoda. Međutim, analize se mogu provesti zasebno na svakom materijalu od kojeg se sastoji konačni (reprezentativni) proizvod. Opisuju se upotrijebljene metode i datum mjerenja za analize, uključujući informacije o laboratorijima u kojima su se provodile analize. Preporučene metode ispitivanja su NWSP 360.1R0 ili jednakovrijedna metoda za pripremu uzorka, NWSP 360.2R0 ili jednakovrijedna metoda za ekstrakciju analita i NWSP 360.3R0 ili jednakovrijedna metoda za instrumentalnu analizu. Mjerenja se obavljaju najmanje jedanput godišnje.

Mjerilo 8. Ambalaža

Ovim mjerilom utvrđuju se zahtjevi za prodajnu i skupnu ambalažu.

Skupna ambalaža izbjegava se ili izrađuje samo od kartona i/ili papira.

(a) Karton i/ili papir koji se upotrebljava za ambalažu

Prodajna ambalaža izrađena od kartona i/ili papira mora sadržavati najmanje 40 % recikliranog materijala.

Skupna ambalaža izrađena od kartona i/ili papira mora sadržavati najmanje 80 % recikliranog materijala.

Za preostali udio (100 % minus postotak recikliranog sadržaja) kartona i/ili papira upotrijebljenog za prodajnu i skupnu ambalažu moraju postojati valjane potvrde o održivom upravljanju šumama izdane u okviru programa certificiranja koji provode neovisne treće strane, primjerice programa FSC, PEFC ili drugog jednakovrijednog programa. Certifikacijska tijela koja izdaju potvrde o održivom upravljanju šumama moraju biti akreditirana/priznata na temelju tog programa certificiranja.

(b) Plastika koja se upotrebljava za ambalažu

— do 31. prosinca 2026. prodajna ambalaža izrađena od plastike mora sadržavati najmanje 20 % recikliranog materijala,

— od 1. siječnja 2027. prodajna ambalaža izrađena od plastike mora sadržavati najmanje 35 % recikliranog materijala.

(c) Kapacitet recikliranja

Udio prodajne ambalaže (kartona i/ili papira ili plastike) i skupne ambalaže (kartona i/ili papira) koji je dostupan za recikliranje mora iznositi najmanje 95 % masenog udjela ambalaže, a ostalih 5 % mora biti kompatibilno s recikliranjem.

(d) Dodatni zahtjevi

— uporaba višeslojne (kompozitne) ambalaže (prodajna i skupna) ili miješane plastike ili premazivanje kartona i/ili papira plastikom ili metalima nisu dopušteni,

— udio reciklata i kapacitet recikliranja prodajne i skupne ambalaže naznačuje se na prodajnoj ambalaži.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja (1) potpisanu izjavu o sukladnosti u kojoj se, prema potrebi, navodi postotni udio reciklata u prodajnoj i skupnoj ambalaži; (2) izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi kapacitet recikliranja prodajne i skupne ambalaže i (3) fotografiju prodajne ambalaže visoke rezolucije na kojoj se jasno vide informacije o udjelu reciklata i kapacitetu recikliranja prodajne i skupne ambalaže.

Nadležna tijela provjeravaju izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi postotni udio plastičnog reciklata za prodajnu ambalažu nakon 1. siječnja 2027.

Podnositelj zahtjeva dostavlja revidirane računovodstvene dokumente kojima se dokazuje da je preostali udio (100 % minus postotak recikliranog sadržaja) kartona i/ili papira upotrijebljenog za prodajnu ili skupnu ambalažu definiran kao certificirani materijal u skladu s valjanim programima FSC, PEFC ili drugim jednakovrijednim programima. Revidirani računovodstveni dokumenti valjani su tijekom cijelog trajanja dozvole za znak za okoliš EU-a. Nadležna tijela ponovno provjeravaju računovodstvene dokumente 12 mjeseci nakon dodjele dozvole za znak za okoliš EU-a.

Udio reciklata provjerava se u skladu s normama EN 45557 ili ISO 14021, a kapacitet recikliranja u skladu s normama EN 13430 ili ISO 18604.

Udio plastičnog reciklata u ambalaži mora biti u skladu s normama lanca nadzora kao što su ISO 22095 ili EN 15343. Jednakovrijedne metode mogu se prihvatiti kao metode ispitivanja ako ih treća strana smatra jednakovrijednima te im se prilažu detaljna obrazloženja kojima se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom i pripadajuća popratna dokumentacija. Dostavljaju se računi kojima se dokazuje kupnja recikliranog materijala.

Osim toga, mogućnost recikliranja ambalaže (dostupnost i kompatibilnost za recikliranje) ispituje se standardnim ispitnim protokolima. Mogućnost recikliranja ambalaže od kartona i/ili papira ocjenjuje se ispitivanjem mogućnosti razvlaknjivanja i u tom slučaju podnositelj zahtjeva dokazuje mogućnost razvlaknjivanja ambalaže od kartona i/ili papira potkrijepljenu rezultatima izvješća o ispitivanju u skladu s metodom PTS-RH 021, evaluacijskim sustavom ATICELCA 501 ili jednakovrijednim standardnim metodama koje nadležno tijelo prihvaća kao metode kojima se dobivaju podaci jednake znanstvene kvalitete. Sustavi odvajanja ili kontroliranog miješanja kao što je RecyClass prihvaćaju se kao neovisni programi certificiranja za plastičnu ambalažu koje provodi treća strana. Jednakovrijedne metode ispitivanja mogu se prihvatiti ako ih treća strana smatra jednakovrijednima.

Mjerno 9. Smjernice o uporabi i zbrinjavanju proizvoda i ambalaže

Upute za uporabu konačnog proizvoda moraju biti dostupne na ambalaži ili u tiskanom i/ili digitalnom napatku.

Na prodajnoj ambalaži naznačuju se smjernice o zbrinjavanju prodajne ambalaže, skupne ambalaže (ako postoji), zasebnih sastavnih dijelova i rabljenog proizvoda. Na prodajnoj ambalaži moraju biti napisane ili vizualnim simbolima naznačene sljedeće informacije:

- prodajna ambalaža, skupna ambalaža (ako postoji), zasebni sastavni dijelovi i rabljeni proizvod ne smiju se baciti u zahod; i
- način ispravnog zbrinjavanja prodajne ambalaže, skupne ambalaže (ako postoji), zasebnih sastavnih dijelova i rabljenog proizvoda.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja fotografiju uputa za uporabu proizvoda visoke rezolucije.

Podnositelj zahtjeva dostavlja fotografiju prodajne ambalaže visoke rezolucije na kojoj se jasno vide informacije o načinu njezina zbrinjavanja.

Mjerno 10. Prikladnost za uporabu i kvaliteta proizvoda

Djelotvornost/kvaliteta konačnog proizvoda mora biti zadovoljavajuća i barem jednaka onoj proizvoda koji su već na tržištu.

Prikladnost za uporabu ispituje se s obzirom na obilježja i parametre navedene u tablici 10. Pragovi uspješnosti, ako su utvrđeni, moraju biti postignuti.

Tablica 10.

Obilježja i parametri koji opisuju prikladnost za uporabu proizvoda koji se ispituje

Obilježje		Propisani postupak ispitivanja (prag uspješnosti)			
		Dječje pelene	Ženski ulošci	Tamponi	Jastučići za dojenje
Ispitivanja pri uporabi	U1 Upijanje i zaštita od propuštanja ⁽¹⁾	ispitivanje potrošača (80 % potrošača koji su ispitali proizvod ocjenjuju ga zadovoljavajućim)			
	U2 Suhoća kože	ispitivanje potrošača (80 % potrošača koji su ispitali proizvod ocjenjuju ga zadovoljavajućim)	nije primjenjivo	kao i za dječje pelene i ženske uloške	
	U3 Pristajanje i udobnost	ispitivanje potrošača (80 % potrošača koji su ispitali proizvod ocjenjuju ga zadovoljavajućim)			
	U4 Ukupni rezultati	ispitivanje potrošača (80 % potrošača koji su ispitali proizvod ocjenjuju ga zadovoljavajućim)			

Obilježje		Propisani postupak ispitivanja (prag uspješnosti)			
		Dječje pelene	Ženski ulošci	Tamponi	Jastučići za dojenje
Tehnička ispitivanja	T1 Upijanje i zaštita od propuštanja ⁽¹⁾	brzina upijanja i kapacitet upijanja prije propuštanja		metoda syngina	kao i za dječje pelene i ženske uloške
	T2 Suhoća kože ⁽¹⁾	TEWL, postupak ponovnog vlaženja ili ispitivanje korneometrom		nije primjenjivo	kao i za dječje pelene i ženske uloške

⁽¹⁾ Ulošci namijenjeni zaštiti ženskog rublja (tanki ulošci) izuzeti su od tih zahtjeva.

Procjena i verifikacija:

Izvješće o ispitivanju dostavlja se za ispitivanja pri uporabi i tehnička ispitivanja. U izvješću o ispitivanju opisuju se barem metode ispitivanja, rezultati ispitivanja i korišteni podaci. Ispitivanja se provode u laboratorijima koji su certificirani za provedbu sustava upravljanja kvalitetom.

Ispitivanja se provode za konkretnu vrstu i veličinu proizvoda za koji se podnosi prijava za dodjelu znaka za okoliš EU-a. Ipak, ako se može dokazati da proizvodi imaju isti učinak, ispituje se samo jedna veličina ili reprezentativna kombinacija veličina za svaki model proizvoda.

Posebna pažnja posvećuje se uzorkovanju, prijevozu i skladištenju proizvoda, kako bi se zajamčili rezultati koji se mogu ponoviti. Preporučuje se ne pakirati proizvode u neprovidne materijale ili ih ponovno pakirati u neutralne ambalaže zbog rizika od promjene učinkovitosti proizvoda i/ili ambalaže, osim ako se promjena može isključiti.

Informacije o ispitivanju moraju biti dostupne nadležnim tijelima, uz poštovanje povjerljivosti. Rezultati ispitivanja moraju se jasno objasniti i predstaviti na jeziku te uz uporabu jedinica i simbola koji su razumljivi korisniku podataka. Navode se sljedeći elementi: mjesto i datum ispitivanja; kriteriji za odabir ispitanih proizvoda i njihova reprezentativnost; odabrane značajke ispitivanja i, ako je primjenjivo, razlozi zbog kojih neke nisu bile uključene; upotrijebljene metode ispitivanja i njihova ograničenja ako ih ima. Daju se jasne smjernice o uporabi rezultata ispitivanja.

Dodatne smjernice za ispitivanja u uporabi:

- uzorkovanje, plan ispitivanja, sastavljanje panela i analiza rezultata ispitivanja moraju biti u skladu sa standardnom statističkom praksom (AFNOR Q 34-019, ASTM E1958-07e1 ili istovrijedne metode),
- svaki se proizvod procjenjuje na temelju upitnika. Ispitivanje treba trajati najmanje 72 sata, a ako je moguće, punih tjedan dana te se mora ostvariti u uobičajenim uvjetima uporabe proizvoda,
- preporučeni broj osoba za ispitivanje je najmanje 30 (za proizvode posebno osmišljene za neku namjenu ili namijenjene uporabi oba spola). Svi pojedinci koji sudjeluju u ispitivanju moraju trenutno koristiti konkretni tip/veličinu proizvoda koji se ispituje,
- ako proizvod nije posebno namijenjen jednom spolu, omjer muških i ženskih osoba je 1:1,
- mješovita skupina pojedinaca koji proporcionalno zastupaju različite skupine potrošača dostupne na tržištu sudjeluje u ispitivanju. Dob, zemlju i spol potrebno je jasno navesti,
- bolesne osobe i one koje imaju kronične kožne bolesti ne sudjeluju u ispitivanju. U slučajevima kad se pojedinci razbole tijekom razdoblja ispitivanja, to treba navesti u upitniku i odgovori se ne uzimaju u obzir pri ocjenjivanju,
- za sva ispitivanja pri uporabi (upijanje i zaštita od propuštanja, suhoća kože, pristajanje i udobnost te ukupni rezultati) potrebno je da 80 % potrošača koji ispituju proizvod ocijeni rezultate proizvoda zadovoljavajućima, uz ocjenu veću od 60 (na kvantitativnoj ljestvici od 1 do 100). Druga je mogućnost da 80 % potrošača koji ispituju proizvod ocijeni proizvod dobrim ili vrlo dobrim (od pet kvalitativnih ocjena: vrlo loš, loš, prosječan, dobar, vrlo dobar),
- rezultati se statistički vrednuju po završetku ispitivanja,
- treba izvijestiti o vanjskim čimbenicima, kao što su brendiranje, tržišni udjeli i oglašavanje, koji mogu utjecati na percepciju učinkovitosti proizvoda.

Dodatni zahtjevi za tehnička ispitivanja:

- metode ispitivanja temelje se, što je više moguće, na metodama koje su relevantne za proizvod, ponovljive i stroge,
- ispituje se najmanje pet uzoraka. Prosječni rezultati dostavljaju se zajedno s naznakom standardnog odstupanja,
- tehnička ispitivanja koja se preporučuju za jastučice za dojenje ista su kao za dječje pelene i za ženske uloške.

Masa, dimenzije i značajke dizajna proizvoda opisuju se i dostavljaju u skladu s informacijama navedenima u općem tekstu zahtjeva koji se odnosi na procjenu i verifikaciju.

Mjerilo 11. Društveno odgovorno poslovanje s obzirom na radne aspekte

Ovim mjerilom utvrđuju se zahtjevi koji se primjenjuju na postrojenje za završno sastavljanje upijajućeg higijenskog proizvoda.

Uzimajući u obzir Trostranu deklaraciju Međunarodne organizacije rada (ILO) o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku ⁽²¹⁾, Globalni sporazum UN-a (2. stup) ⁽²²⁾, vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima ⁽²³⁾ te Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća ⁽²⁴⁾, podnositelj zahtjeva dobavlja potvrdu treće strane potkrijepljenu terenskim revizijama o tome da se u postrojenjima za završno sastavljanje proizvoda poštuju primjenjiva načela sadržana u spomenutim međunarodnim tekstovima i dodatnim odredbama u nastavku.

Temeljne konvencije ILO-a:

i. dječji rad:

- Konvencija o najnižoj dobi za zapošljavanje, 1973. (br. 138),
- Konvencija o najgorim oblicima dječjeg rada, 1999. (br. 182);

ii. prisilni i obvezni rad:

- Konvencija o prisilnom radu, 1930. (br. 29) i Protokol uz Konvenciju o prisilnom radu iz 2014.,
- Konvencija o ukidanju prisilnog rada, 1957. (br. 105);

iii. sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje:

- Konvencija o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948. (br. 87),
- Konvencija o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, 1949. (br. 98);

iv. diskriminacija:

- Konvencija o jednakosti plaća, 1951. (br. 100),
- Konvencija o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje, 1958. (br. 111).

Dodatne odredbe:

v. radno vrijeme:

- Konvencija ILO-a o radnom vremenu u industriji, 1919. (br. 1),
- Konvencija ILO-a o tjednom odmoru u industrijskim poduzećima, 1921. (br. 14);

vi. naknada:

- Konvencija ILO-a o utvrđivanju minimalne plaće, 1970. (br. 131),
- Konvencija ILO-a o plaćenom godišnjem odmoru (revidirana), 1970. (br. 132),

⁽²¹⁾ ILO NORMLEX (<http://www.ilo.org/dyn/normlex/en>) i popratne smjernice.

⁽²²⁾ Globalni sporazum UN-a (2. stup), <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/participants/141550>

⁽²³⁾ Vodeća načela o poslovanju i ljudskim pravima, <https://www.unglobalcompact.org/library/2>.

⁽²⁴⁾ Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, <https://www.oecd.org/daf/inv/mne/48004323.pdf>.

- plaća dostatna za život: podnositelj zahtjeva osigurava da su plaće (bez poreza, bonusa, doplataka i naknada za prekovremeni rad) koje se isplaćuju za uobičajeni radni tjedan (ne dulji od 48 sati) dovoljne za ispunjavanje osnovnih potreba (stanovanje, energija, prehrana, odjeća, zdravstvena zaštita, obrazovanje, pitka voda, skrb o djeci i prijevoz) radnika i četveročlane obitelji te da omogućuju određeni višak prihoda. Provedba se revidira u skladu sa smjernicom SA8000 ⁽²⁵⁾ o naknadi;

vii. zdravlje i sigurnost:

- Konvencija ILO-a o upotrebi kemikalija na radu, 1981. (br. 170),
- Konvencija ILO-a o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu, 1990. (br. 155),
- Konvencija ILO-a o radnom okruženju (onečišćenje zraka, buka i vibracije) iz 1977. (br. 148);

viii. socijalna zaštita i uključivanje:

- Konvencija ILO-a o zdravstvenoj zaštiti i naknadama za slučaj bolesti, 1969. (br. 130),
- Konvencija ILO-a o socijalnoj sigurnosti (minimalni standardi), 1952. (br. 102),
- Konvencija ILO-a o davanjima za slučaj nesreće na poslu i profesionalnih bolesti, 1964. (br. 121),
- Konvencija ILO-a o jednakom postupanju (naknada štete od nezgode), 1925. (br. 19),
- Konvencija ILO-a o zaštiti majčinstva, 2000. (br. 183);

ix. opravdani otkaz:

- Konvencija ILO-a o prestanku radnog odnosa, 1982. (br. 158).

Na lokacijama na kojima su prava na slobodu udruživanja i kolektivno pregovaranje ograničena zakonom poduzeće ne smije ograničavati radnike u razvoju alternativnih mehanizama za izražavanje pritužbi i zaštitu njihovih prava povezanih s radnim uvjetima i uvjetima zaposlenja te mora priznavati zakonita udruženja zaposlenika, s kojima može započeti dijalog o pitanjima na radnom mjestu.

Postupak revizije uključuje savjetovanje s dionicima iz vanjskih organizacija neovisnih o industriji u lokalnim područjima oko postrojenja, uključujući sindikate, organizacije u zajednicama, nevladine organizacije i stručnjake u području rada. Produktivna savjetovanja provode se s najmanje dva dionika iz dviju različitih podskupina. Na lokacijama na kojima se nacionalnim pravom ne može osigurati primjerenost društveno odgovornog poslovanja u skladu s prethodno navedenim međunarodnim konvencijama, postupak revizije mora uključivati terenske revizije koje provode treće strane, a koje se sastoje od nenajavljenih inspekcija na terenu koje provode neovisni ocjenjivači.

Tijekom razdoblja valjanosti dozvole za znak za okoliš EU-a podnositelj zahtjeva na internetu objavljuje objedinjene rezultate i glavne zaključke revizija (uključujući pojedinosti o (a) broju i težini povreda pojedinih radničkih prava i standarda sigurnosti i zdravlja na radu; (b) strategiji za ispravljanje – pri čemu ispravljanje uključuje sprečavanje u skladu s konceptom iz vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; (c) procjeni temeljnih uzroka opetovanih povreda koja je rezultat savjetovanja s dionicima – s kim se savjeovalo, koja su pitanja otvorena, kako je to utjecalo na korektivni akcijski plan) kako bi zainteresiranim potrošačima pružio dokaze o svojem poslovanju.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost s tim zahtjevima dostavljanjem primjeraka najnovije inačice svojeg kodeksa postupanja, koji mora biti usklađen s prethodno navedenim odredbama, i primjerke popratnih revizijskih izvješća za svako postrojenje za završno sastavljanje proizvoda za modele za koje se traži dodjela znaka za okoliš, zajedno s poveznicom na internetsku stranicu na kojoj su objavljeni rezultati i zaključci.

Neovisne revizije na terenu provode revizori kvalificirani za ocjenjivanje sukladnosti industrijskih proizvodnih postrojenja sa socijalnim standardima ili kodeksima postupanja ili inspektor(i) rada koje imenuje javno tijelo u zemljama u kojima je ratificirana Konvencija o inspekciji rada Međunarodne organizacije rada (ILO) iz 1947. (br. 81) te se nadzorom ILO-a potvrđuje da je nacionalni sustav inspekcije rada učinkovit ⁽²⁶⁾ i da su njime obuhvaćena prethodno navedena područja ⁽²⁷⁾.

⁽²⁵⁾ Social Accountability International, Social Accountability 8000 International Standard, <http://www.sa-intl.org>.

⁽²⁶⁾ Vidjeti bilješku 21.

⁽²⁷⁾ Vidjeti bilješku 21.

Prihvaćaju se valjane potvrde u okviru programa treće strane ili inspekcijskih postupaka kojima se revidira sukladnost s primjenjivim načelima navedenih temeljnih konvencija ILO-a te s dodatnim odredbama o radnom vremenu, naknadama te zdravlju i sigurnosti i savjetovanju s vanjskim dionicima. Te potvrde ne smiju biti starije od 12 mjeseci na dan podnošenja zahtjeva.

Mjerilo 12. Informacije na znaku za okoliš EU-a

Znak za okoliš EU-a može se naznačiti na prodajnoj ambalaži proizvoda. Ako se upotrebljava neobvezna oznaka s poljem za tekst, ona sadržava sljedeće tri izjave:

- „Osmišljeno za smanjenje utjecaja na okoliš”,
- „Ispunjava stroge zahtjeve u pogledu štetnih tvari”,
- „Provjereni rezultati”.

Podnositelj zahtjeva dužan je slijediti upute za upotrebu logotipa znaka za okoliš EU-a navedene u Smjernicama za logotip znaka za okoliš EU-a:

http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom i fotografiju prodajne ambalaže proizvoda visoke rezolucije na kojoj se jasno vide oznaka, registracijski broj/broj dozvole i, prema potrebi, izjave koje mogu biti navedene zajedno s oznakom.

PRILOG II.

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a za menstrualne čašice za višekratnu upotrebu

Mjerila za dodjelu znaka za okoliš EU-a služe za utvrđivanje najboljih menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu na tržištu u smislu ekološke učinkovitosti. Mjerila su usmjerena na glavne utjecaje na okoliš koje ti proizvođači imaju tijekom svojeg životnog ciklusa i promiču aspekte kružnog gospodarstva.

Zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije

Da bi se određenom proizvodu dodijelio znak za okoliš EU-a, on mora ispuniti svaki zahtjev. Podnositelj zahtjeva dostavlja pisanu potvrdu u kojoj navodi da su sva mjerila zadovoljena.

Za svako mjerilo navedeni su konkretni zahtjevi u pogledu procjene i verifikacije.

Ako se od podnositelja zahtjeva traži dostavljanje izvjava, dokumentacije, analiza, izvješća o ispitivanjima ili drugih dokaza kojima se dokazuje sukladnost s mjerilima, ti dokazi mogu, prema potrebi, potjecati od podnositelja zahtjeva i/ili njegova ili njegovih dobavljača.

Nadležna tijela priznaju prvenstveno potvrde koje izdaju tijela akreditirana prema relevantnoj usklađenoj normi za ispitne i umjerne laboratorije te verifikacije koje provode tijela akreditirana prema relevantnoj usklađenoj normi za tijela za certificiranje proizvoda, postupaka i usluga.

Prema potrebi, osim ispitnih metoda navedenih za svako mjerilo mogu se primjenjivati i druge metode ako ih nadležno tijelo koje procjenjuje zahtjev prihvati kao jednakovrijedne.

Nadležna tijela mogu prema potrebi tražiti popratnu dokumentaciju i vršiti neovisne provjere.

Nadležnim tijelima dostavlja se obavijest o promjenama dobavljača i proizvodnih postrojenja za proizvode kojima je dodijeljen znak za okoliš EU-a, zajedno s popratnim podacima koji omogućuju verifikaciju kontinuirane sukladnosti s mjerilima.

Preduvjet je da proizvod ispunjava sve odgovarajuće pravne zahtjeve zemlje/zemalja u kojoj/kojima se taj proizvod namjerava staviti na tržište. Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti proizvoda s tim zahtjevima.

Uz zahtjev za znak za okoliš EU-a dostavljaju se sljedeće informacije:

- (a) opis proizvoda, zajedno s masom pojedinačnih jedinica proizvoda i ukupnom masom proizvoda;
- (b) opis prodajne ambalaže, zajedno s njezinom ukupnom masom, ako je primjenjivo;
- (c) opis skupne ambalaže, zajedno s njezinom ukupnom masom, ako je primjenjivo;
- (d) opis zasebnih sastavnih dijelova, zajedno s njihovom pojedinačnom masom;
- (e) sastavni dijelovi, materijali i tvari koji su korišteni u proizvodu s njihovim masama i, kad je to primjenjivo, s brojevima CAS.

Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „aditivi” znači tvari koje se dodaju sastavnim dijelovima, materijalima ili konačnom proizvodu kako bi se poboljšala ili očuvala neka od njihovih obilježja;
2. „višeslojna (kompozitna) ambalaža” znači jedinica ambalaže izrađena od dva ili više materijala, osim materijala za etikete, zatvarače i pečačenje, koji se ne mogu odvojiti ručno i koji stoga čine jednu nedjeljivu cjelinu;
3. „skupna ambalaža”, poznata i kao sekundarna ambalaža, znači ambalaža osmišljena tako da u trenutku kupnje čini skup određenog broja prodajnih jedinica, bilo da se on kao takav prodaje krajnjem korisniku ili služi samo kao sredstvo kojim se pune police na prodajnom mjestu ili stvara inventarna ili distribucijska jedinica, a može se odvojiti od proizvoda bez utjecanja na njegova svojstva;
4. „nečistoće” znači ostaci, onečišćujuće tvari, kontaminanti itd. iz proizvodnje, uključujući proizvodnju sirovina, koji ostaju u sirovini/sastojku i/ili u kemijskom proizvodu (koji se upotrebljava u konačnom proizvodu ili bilo kojem njegovom sastavnom dijelu) u koncentracijama manjima od 100 ppm (0,0100 % masenog udjela, 100 mg/kg);

5. „ulazna tvar” znači sve tvari koje čine kemijski proizvod (upotrijebljen u konačnom proizvodu ili nekom njegovom sastavnom dijelu), uključujući aditive (npr. konzervanse i stabilizatore) u sirovinama. Ulaznim tvarima smatraju se i tvari za koje je poznato da se otpuštaju iz ulaznih tvari (npr. formaldehid i arilamin);
6. „ambalaža” znači predmeti od bilo kojeg materijala namijenjeni za držanje, zaštitu, rukovanje, isporuku ili prezentiranje proizvoda i koji se mogu podijeliti na oblike ambalaže ovisno o njihovoj funkciji, materijalu i dizajnu, uključujući:
 - (a) predmete koji su nužni za držanje, održavanje ili čuvanje proizvoda tijekom njegova životnog vijeka, ali nisu njegov sastavni dio, i koji su predviđeni za korištenje, trošenje ili zbrinjavanje zajedno s proizvodom;
 - (b) sastavne ili pomoćne dijelove predmeta iz podtočke (a) koji su uključeni u taj predmet;
 - (c) pomoćne dijelove predmeta iz podtočke (a) koji su izravno obješeni ili pričvršćeni na proizvod i koji su u funkciji ambalaže, ali nisu sastavni dio proizvoda, i koji su predviđeni za korištenje, trošenje ili zbrinjavanje zajedno s proizvodom; itd.;
7. „plastični materijali” ili „plastika” znači polimeri u smislu članka 3. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1907/2006, kojima se mogu dodati aditivi ili druge tvari i koji mogu funkcionirati kao glavni sastavni dijelovi konačnih proizvoda i/ili ambalaže, osim prirodnih polimera koji nisu kemijski modificirani;
8. „polimer” znači tvar sastavljena od molekula s nizom jedne ili više vrsta monomernih jedinica. Molekularne mase tih molekula moraju biti u rasponu u kojemu se razlike u molekularnoj masi mogu prije svega pripisati razlikama u broju monomernih jedinica. Polimer sadržava: (a) više od 50 % masenog udjela molekula s najmanje tri monomerne jedinice koje su kovalentnom vezom povezane s najmanje jednom drugom monomernom jedinicom ili drugim reaktantom; (b) manje od 50 % masenog udjela molekula iste molekularne mase. U kontekstu ove definicije „monomerna jedinica” znači izreagirani oblik monomerne tvari u polimeru, kako je definirano u Uredbi (EZ) br. 1907/2006;
9. „kapacitet recikliranja” znači količina (masa ili postotak) predmeta dostupnog za recikliranje;
10. „udio reciklata” znači količina predmeta (po površini, duljini, obujmu ili masi) koja se dobiva iz recikliranog materijala koji su koristili potrošači i/ili iz recikliranog materijala nastalog nakon upotrebe u industriji. Predmet se pritom može odnositi na proizvod ili ambalažu;
11. „recikliranje” znači, u skladu s člankom 3. Direktive 2008/98/EZ, svaki postupak uporabe kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari bilo u izvornu ili druge svrhe. Uključuje preradu organskog materijala, ali ne uključuje uporabu energije ni preradu u materijale koji će se koristiti kao goriva ili za nasipavanje;
12. „prodajna ambalaža” ili primarna ambalaža znači ambalaža osmišljena tako da zajedno s proizvodom čini prodajnu jedinicu za krajnjeg korisnika ili potrošača na prodajnom mjestu;
13. „zaseban sastavni dio”, ili dodatan sastavni dio, znači sastavni dio ambalaže koji se razlikuje od glavnog dijela ambalažne jedinice i može biti od drugog materijala, potrebno ga je u cijelosti i trajno odvojiti od glavnog dijela ambalažne jedinice da bi se pristupilo proizvodu te se obično odlaže prije ambalažne jedinice i odvojeno od nje. U slučaju menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu, to je svaki sastavni dio (sa zaštitnom ili higijenskom funkcijom) koji se uklanja prije uporabe proizvoda, npr. torbica/vrećica u kojoj se menstrualne čašice obično prodaju;
14. „tvari za koje je utvrđeno da imaju svojstva endokrine disrupcije”, ili endokrini disruptori, znači tvari za koje je utvrđeno da imaju svojstva endokrine disrupcije (za zdravlje ljudi i/ili okoliš) u skladu s člankom 57. točkom (f) Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (popis predloženih posebno zabrinjavajućih tvari za odobrenje) ili u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012, Uredbom (EZ) br. 1107/2009 ili Uredbom (EZ) br. 1272/2008;

15. „sintetički polimeri” znači makromolekularne tvari, osim celulozne pulpe, namjerno dobivene:

- (a) postupkom polimerizacije, kao što je poliadicija ili polikondenzacija, ili nekim drugim sličnim postupkom u kojem se kombiniraju monomeri i druge ulazne sirovine;
- (b) kemijskom modifikacijom prirodnih ili sintetičkih makromolekula;
- (c) mikrobnom fermentacijom.

Mjerilo 1. Emisije tijekom proizvodnje sirovina

1.1. Emisije prašine i klorida u zrak

(a) Emisije prašine

i. Ovaj zahtjev primjenjuje se samo na silikone.

Pri skladištenju i rukovanju sirovinom elementarnog silicija primjenjuje se barem jedna od sljedećih tehnika:

- skladištenje elementarnog silicija u silosima (nakon mljevenja);
- skladištenje elementarnog silicija u natkrivenim prostorima zaštićenima od kiše i vjetra (nakon mljevenja);
- uporaba opreme s napama i vodovima za skupljanje emisija raspršenih čestica prašine tijekom punjenja u uređaje za skladištenje elementarnog silicija (nakon mljevenja);
- održavanje atmosfere uređaja za mljevenje pod nešto nižim tlakom od atmosferskog.

ii. Ovaj zahtjev primjenjuje se na silikone i druge elastomere.

Godišnji prosjek usmjerenih emisija prašine mora biti niži od 5 mg/Nm³. Potrebno je kontinuirano pratiti emisije prašine.

(b) Emisije klorida

i. Ovaj zahtjev primjenjuje se samo na silikone.

Ispušni plinovi iz metil klorida te procesnih faza izravne sinteze i destilacije podvrgavaju se toplinskoj oksidaciji nakon koje slijedi pranje. Spaljivanje kloriranih spojeva odobreno je pri procesu toplinske oksidacije.

ii. Ovaj zahtjev primjenjuje se na elastomere osim silikona.

Emisije polikloriranih dibenzodioksina (PCDD-i) i dibenzofurana (PCDF-i) moraju biti niže od 0,01 ng TEQ/Nm³ (prosijek tijekom razdoblja uzorkovanja). Praćenje emisija PCDD-a/PCDF-a trebalo bi se provoditi svakih šest mjeseci.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva od dobavljača sirovina dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 1.1. Osim toga, izjavom se dokazuje sukladnost s:

- mjerilom 1.1. točkom (a) podtočkom i., dobavljač silikona navodi koja se tehnika upotrebljava u postrojenju i prilaže slike ili tehničke opise kao dodatne podatke,
- mjerilom 1.1. točkom (a) podtočkom ii., dobavljač sirovina dostavlja rezultate mjerenja emisija prašine u postrojenju, zajedno s godišnjom prosječnom vrijednosti emisija prašine. Prihvaćene su metode EN 15267-1, EN 15267-2, EN 15267-3, EN 15267-4, EN 13284-1 i EN 13284-2. Kad je riječ o proizvodnji silikona, mjerenje podrazumijeva barem mljevenje, skladištenje i rukovanje elementarnim silicijem,
- mjerilom 1.1. točkom (b) podtočkom i.: dobavljač silikona dostavlja detalje o obradi ispušnih plinova iz metil klorida te procesnih faza izravne sinteze i destilacije,
- mjerilom 1.1. točkom (b) podtočkom ii.: dobavljač sirovina dostavlja rezultate mjerenja emisija PCDD-a/PCDF-a obrađenih plinova. Prihvaćene su metode EN 1948-1, EN 1948-2 i EN 1948-3.

1.2. Emisije bakra i cinka u vodu

Ovaj zahtjev primjenjuje se samo na silikone.

Otpadne vode iz faze proizvodnje polidimetilsiloksana (PDMS) moraju se prethodno obraditi taloženjem ili flokulacijom u lužnatim uvjetima, nakon čega slijedi sedimentiranje i filtriranje. To uključuje:

- (a) uklanjanje vode iz mulja prije zbrinjavanja; i
- (b) oporabu ostataka krutih metala u postrojenjima za oporabu metala.

Koncentracija bakra u pročišćenoj otpadnoj vodi mora biti manja od 0,5 mg/l, a koncentracija cinka mora biti manja od 2 mg/l.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva od dobavljača silikona dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom 1.2. i dokaz da se u postrojenju upotrebljava sustav pročišćavanja otpadnih voda koji se sastoji od faze taloženja/flokulacije nakon koje slijedi faza sedimentiranja. Nadalje, dobavljač silikona dostavlja rezultate mjerenja za bakar i cink u pročišćenim otpadnim vodama.

1.3. Emisije CO₂

Ovaj zahtjev primjenjuje se samo na silikone.

Emisije CO₂ iz proizvodnje silikona ne smiju biti veće od 6,58 kg po kilogramu silicija, uključujući emisije iz proizvodnje električne energije (u postrojenju ili izvan njega). Podaci o emisijama CO₂ uključuju sve obnovljive izvore energije upotrijebljene tijekom proizvodnje silikona. Referentne vrijednosti emisija u skladu s tablicom 1. koriste se pri izračunu emisija CO₂ iz različitih izvora energije. Prema potrebi, emisijski faktori CO₂ za druge izvore energije mogu se pronaći u Prilogu VI. Uredbi (EU) 2018/2066, dok bi emisijski faktori CO₂ za električnu energiju iz mreže trebali biti u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2019/331.

Tablica 1.

Referentne vrijednosti za emisije CO₂ iz različitih izvora energije

Gorivo	Emisije CO ₂	Jedinica	Referentni dokumenti
Ugljen	94,6	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Sirova nafta	73,3	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Loživo ulje 1	74,1	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Loživo ulje 2–5	77,4	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Ukapljeni naftni plin (UNP)	63,1	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Prirodni plin	56,1	g CO ₂ (fossil.)/MJ	Uredba (EU) 2018/2066
Električna energija iz mreže	376	g CO ₂ fossil/MJ	Uredba (EU) 2019/331

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja podatke i detaljne izračune emisija CO₂ iz proizvodnje silikona.

Podaci o emisijama CO₂ uključuju sve izvore energije upotrijebljene tijekom proizvodnje sirovina, uključujući emisije iz proizvodnje električne energije (u postrojenju ili izvan njega).

Pri izračunu emisija CO₂ smatra se da količina energije iz obnovljivih izvora kupljena i upotrijebljena za proizvodne postupke ima nultu stopu emisija CO₂. Kad je riječ o izgaranju biomase, to znači da biomasa mora ispunjavati relevantne kriterije održivosti i uštede emisija stakleničkih plinova kako je navedeno u Direktivi (EU) 2018/2001. Podnositelj zahtjeva dostavlja odgovarajuću dokumentaciju da se ta vrsta energije stvarno upotrebljava u postrojenju ili da je kupljena izvana (preslika ugovora i račun na kojem je naveden udio kupljene električne energije iz obnovljivih izvora).

Razdoblje za izračune i/ili bilance mase temelji se na proizvodnji tijekom 12 mjeseci. Izračuni se provode na godišnjoj osnovi. U slučaju novog ili obnovljenog proizvodnog postrojenja izračuni se temelje na razdoblju od najmanje 45 uzastopnih dana neprekinutog rada postrojenja. Izračuni moraju biti reprezentativni za odgovarajuću proizvodnu kampanju.

Za električnu energiju iz mreže upotrebljava se prethodno navedena vrijednost (europski prosjek), osim ako podnositelj zahtjeva dostavi dokumentaciju o konkretnoj vrijednosti za svoje dobavljače električne energije (ugovor za određenu električnu energiju ili certificiranu električnu energiju). U tom slučaju podnositelj zahtjeva može upotrijebiti tu vrijednost umjesto navedene vrijednosti. Dokumentacija koja se koristi kao dokaz sukladnosti mora uključivati tehničke specifikacije u kojima se navodi prosječna vrijednost (npr. preslik ugovora).

Mjerilo 2. Upravljanje proizvodnjom s obzirom na okoliš

Sva postrojenja u kojima se proizvode sirovine (silikon ili drugi elastomeri) ili konačni proizvodi moraju imati sustave za:

- (a) uštedu vode. Sustav za upravljanje vodom mora biti dokumentiran ili objašnjen i uključivati informacije o najmanje sljedećem: praćenju protoka vode; prikupljanju dokaza o cirkulaciji vode u zatvorenim sustavima; i ciljevima za stalno poboljšavanje i ciljnim vrijednostima koje se odnose na smanjenje stope stvaranja otpadnih voda i njihovu optimizaciju (ako je to relevantno, tj. ako se voda upotrebljava u postrojenju);
- (b) integrirano gospodarenje otpadom, u obliku plana kojim se prednost daje drugim mogućnostima obrade otpada koje ne uključuju zbrinjavanje za cjelokupni otpad koji nastane u proizvodnim postrojenjima te plana za praćenje hijerarhije otpada u odnosu na sprečavanje, ponovnu uporabu, recikliranje, oporabu i konačno zbrinjavanje otpada. Plan gospodarenja otpadom mora biti dokumentiran ili objašnjen i uključivati informacije o najmanje sljedećem: odvajanju različitih frakcija otpada; postupanju s materijalima za recikliranje iz toka neopasnog otpada te njihovu skupljanju, odvajanju i upotrebi; uporabi materijala za druge primjene; postupanju s opasnim otpadom, kako ga definiraju nadležna lokalna i nacionalna regulatorna tijela, njegovu skupljanju, odvajanju i zbrinjavanju; i ciljevima za stalno poboljšavanje i ciljnim vrijednostima koje se odnose na sprečavanje nastanka otpada te na ponovnu uporabu, recikliranje i oporabu frakcija otpada čiji se nastanak ne može spriječiti (uključujući energetske oporabu);
- (c) optimizaciju energetske učinkovitosti i gospodarenje energijom. Sustav gospodarenja energijom obuhvaća sve uređaje koji troše energiju, uključujući strojeve, rasvjetu, klimatizaciju i hlađenje. Sustav gospodarenja energijom uključuje mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti i informacije o najmanje sljedećem: uspostavi i provedbi plana prikupljanja podataka o energiji kako bi se utvrdile ključne vrijednosti potrošnje energije, analizi potrošnje energije koja uključuje popis sustava, procesa i postrojenja koji troše energiju; utvrđivanju mjera za učinkovitiju upotrebu energije; ciljevima za stalno poboljšavanje i ciljnim vrijednostima koje se odnose na smanjenje potrošnje energije.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s mjerilom od (1) proizvođača sirovina (silikona ili drugih elastomera) i (2) od proizvođača menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu. Izjava se potkrepljuje izvješćem u kojem se detaljno opisuju postupci koje su dobavljači uveli kako bi ispunili zahtjeve za svako od predmetnih proizvodnih postrojenja u skladu s normama kao što su ISO 14001 i/ili ISO 50001 za planove za vodu, otpad i energiju.

Ako je gospodarenje otpadom eksternalizirano, podizvođač dostavlja i izjavu o sukladnosti s tim mjerilom.

Smatra se da su podnositelji zahtjeva registrirani u sustavu EU-a za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (EMAS) i/ili certificirani u skladu s normama ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 ili jednakovrijednom normom/programom ispunili te zahtjeve ako je:

- (a) uključivanje planova gospodarenja vodom, otpadom i energijom za proizvodna postrojenja dokumentirano u izjavi poduzeća o okolišu u sustavu EMAS; ili

(b) uključivanje planova gospodarenja vodom, otpadom i energijom za proizvodna postrojenja u dovoljnoj mjeri obuhvaćeno normama ISO 14001, ISO 50001, EN 16247 ili jednakovrijednom normom/programom.

Mjerilo 3. Učinkovitost materijala u proizvodnji konačnog proizvoda

Zahtjevi iz ovog mjerila primjenjuju se na postrojenja za proizvodnju konačnog proizvoda.

Količina otpada koji nastaje tijekom proizvodnje i pakiranja konačnih proizvoda i koji se šalje na odlagalište ili spaljivanje bez uporabe energije ne smije premašivati 4 % masenog udjela u konačnim proizvodima.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva potvrđuje sukladnost s gore navedenim zahtjevom.

Podnositelj zahtjeva prilaže dokaz o količini otpada koji nije ponovno upotrijebljen u postupku proizvodnje niti prerađen u materijale i/ili pretvoren u energiju.

Podnositelj zahtjeva mora predložiti sve od sljedećeg:

- (a) masu proizvoda i ambalaže;
- (b) sve otpadne tokove nastale tijekom proizvodnje i
- (c) odgovarajuću obradu frakcije oporabljene otpada i otpada koji se šalje na odlagalište ili spaljivanje.

Količina otpada koji se šalje na odlagalište ili spaljivanje bez uporabe energije izračunava se kao razlika između količine proizvedenog otpada i količine oporabljene otpada (ponovno iskorištenog, recikliranog itd.).

Mjerilo 4. Tvari čija je upotreba zabranjena ili ograničena

4.1. Ograničenja za tvari razvrstane u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008

Ovo mjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Osim ako za njih postoji odstupanje u tablici 4., konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne smiju sadržavati ulazne tvari (samostalne ili u smjesama) kojima su dodijeljeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja iz tablice 2. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

Tablica 2.

Zabranjeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja

Karcinogeno, mutageno ili reproduktivno toksično	
Kategorije 1.A i 1.B	2. kategorija
H340 Može izazvati genetska oštećenja	H341 Sumnja na moguća genetska oštećenja
H350 Može uzrokovati rak	H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka
H350i Može uzrokovati rak ako se udiše	-
H360F Može štetno djelovati na plodnost	H361f Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost
H360D Može naškoditi nerođenom djetetu	H361d Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete
H360FD Može štetno djelovati na plodnost. Može naškoditi nerođenom djetetu	H361fd Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete
H360Fd Može štetno djelovati na plodnost. Sumnja na mogućnost štetnog djelovanja na nerođeno dijete	H362 Može štetno djelovati na djecu koja se hrane majčinim mlijekom
H360Df Može naškoditi nerođenom djetetu. Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost	

Akutna toksičnost	
1. i 2. kategorija	3. kategorija
H300 Smrtonosno ako se proguta	H301 Otrovno ako se proguta
H310 Smrtonosno u dodiru s kožom	H311 Otrovno u dodiru s kožom
H330 Smrtonosno ako se udahne	H331 Otrovno ako se udahne
H304 Može biti smrtonosno ako se proguta i uđe u dišni sustav	EUH070 Otrovno u dodiru s očima
Specifična toksičnost za ciljne organe	
1. kategorija	2. kategorija
H370 Uzrokuje oštećenje organa	H371 Može uzrokovati oštećenje organa
H372 Uzrokuje oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti	H373 Može uzrokovati oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti
Izazivanje preosjetljivosti dišnih putova i kože	
Kategorija 1.A	Kategorija 1.B
H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži	H317 Može izazvati alergijsku reakciju na koži
H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem	H334 Ako se udiše može izazvati simptome alergije ili astme ili poteškoće s disanjem
Endokrini disruptori za zdravlje ljudi i okoliš	
1. kategorija	2. kategorija
EUH380 Može uzrokovati endokrinu disrupciju u ljudi	EUH381 Sumnja se da uzrokuje endokrinu disrupciju u ljudi
EUH430 Može uzrokovati endokrinu disrupciju u okolišu	EUH431 Sumnja se da uzrokuje endokrinu disrupciju u okolišu
Postojana, bioakumulativna i toksična tvar	
PBT	vPvB
EUH440 Nakuplja se u okolišu i živim organizmima, uključujući ljude	EUH441 U velikoj se mjeri nakuplja u okolišu i živim organizmima, uključujući ljude
Postojana, mobilna i toksična tvar	
PMT	vPvM
EUH450 Može uzrokovati dugotrajno i raspršeno onečišćenje vodnih resursa	EUH451 Može uzrokovati vrlo dugotrajno i raspršeno onečišćenje vodnih resursa

Štoviše, osim ako za njih postoji odstupanje u tablici 4., konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne smiju sadržavati ulazne tvari (samostalne ili u smjesama) kojima su dodijeljeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja iz tablice 3. u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 u koncentracijama većima od 0,010 % (maseni udio).

Tablica 3.

Ograničeni razredi opasnosti, kategorije i povezane šifre oznaka upozorenja

Opasno za vodeni okoliš	
1. i 2. kategorija	3. i 4. kategorija
H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš	H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima
H410 Vrlo otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	H413 Može uzrokovati dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš
H411 Otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima	
Opasno za ozonski sloj	
H420 Štetno za zdravlje ljudi i okoliš zbog uništavanja ozona u višoj atmosferi	

Tablica 4.

Odstupanja od ograničenja za tvari s usklađenim razvrstavanjem u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008

Vrsta tvari	Razred opasnosti, kategorija i šifra oznake upozorenja na koje se primjenjuje odstupanje	Uvjeti odstupanja
Tvari i smjese s usklađenim razvrstavanjem H304	H304	Tvari viskoznosti ispod 20,5 cSt na 40 °C.
Titanijev dioksid (nanooblik)	H351	Samo ako se upotrebljava kao pigment. Ne može se upotrebljavati u obliku praha ili spreja.

Oznake upozorenja obično se odnose na tvari. Međutim, kad nije moguće dobiti podatke o tvarima, primjenjuju se pravila za razvrstavanje za smjese.

Od prethodno navedenog zahtjeva izuzima se upotreba tvari ili smjesa koje su kemijski izmijenjene tijekom proizvodnog procesa tako da više nije primjenjiva nijedna relevantna opasnost na temelju koje je tvar ili smjesa razvrstana u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008.

Ovo mjerilo ne primjenjuje se na:

- tvari koje nisu uključene u područje primjene Uredbe (EZ) br. 1907/2006 kako je definirano u članku 2. stavku 2. te uredbe,
- tvari koje su obuhvaćene člankom 2. stavkom 7. točkom (b) Uredbe (EZ) br. 1907/2006, u kojoj se određuju mjerila za izuzimanje tvari iz Priloga V. toj uredbi od zahtjeva za registraciju, daljnje korisnike i evaluaciju.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s podmjerilom 4.1., zajedno s odgovarajućim izjavama proizvođača sastavnih dijelova, popisom svih upotrijebljenih kemikalija, njihovim sigurnosno-tehničkim listovima ili izjavom dobavljača kemikalija te svim relevantnim izjavama kojima se dokazuje sukladnost sa zahtjevom.

Za ograničene tvari i neizbježne nečistoće koje su razvrstane kao ograničene, koncentracija ograničene tvari ili nečistoće i pretpostavljeni faktor zadržavanja od 100 % upotrebljavaju se za procjenu količine ograničene tvari ili nečistoće preostale u konačnom proizvodu. U kemijskom proizvodu mogu biti prisutne nečistoće u masenim udjelima do 0,0100 %. Tvari za koje je poznato da se oslobađaju ili razgrađuju od ulaznih tvari smatraju se ulaznim tvarima, a ne nečistoćama.

Navode se obrazloženja za svako odstupanje od faktora zadržavanja od 100 % (npr. isparavanje otapala) ili za kemijsku izmjenu ograničene nečistoće.

Za tvari koje su izuzete od podmjerila 4.1. (vidjeti priloge IV. i V. Uredbi (EZ) br. 1907/2006) za dokazivanje sukladnosti dovoljna je izjava podnositelja zahtjeva o sukladnosti.

Budući da jedna dozvola za znak za okoliš EU-a može obuhvaćati više proizvoda ili mogućih proizvoda u kojima se upotrebljavaju iste procesne kemikalije, taj izračun mora se dostaviti samo za svaku nečistoću u najproblematičnijem proizvodu ili sastavnom dijelu obuhvaćenom dozvolom (npr. sastavni dio s najvećom količinom tiska pri provjeri tinta koje su razvrstane kao ograničene).

Svaki dobavljač u lancu opskrbe podnositelja zahtjeva može prethodno navedene dokaze dostaviti izravno nadležnim tijelima.

4.2. **Posebno zabrinjavajuće tvari**

Ovo mjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne smiju sadržavati ulazne tvari (samostalne ili u smjesama) koje ispunjavaju kriterije iz članka 57. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i koje su identificirane u skladu s postupkom opisanim u članku 59. te uredbe i uvrštene na popis predloženih posebno zabrinjavajućih tvari za autorizaciju.

Procjena i verifikacija

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu da konačni proizvod i njegovi sastavni dijelovi ne sadržavaju posebno zabrinjavajuće tvari. Izjava mora biti potkrijepljena sigurnosno-tehničkim listovima svih isporučenih kemikalija i materijala upotrijebljenih u proizvodnji konačnog proizvoda i njegovih sastavnih dijelova.

Popis tvari utvrđenih kao posebno zabrinjavajuće i uvrštenih na popis predloženih tvari u skladu s člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 nalazi se ovdje:

<https://www.echa.europa.eu/candidate-list-table>.

Na popis se upućuje na dan podnošenja zahtjeva za znak za okoliš EU-a.

Za neizbježne nečistoće koje su utvrđene kao posebno zabrinjavajuće, koncentracija nečistoće i pretpostavljeni faktor zadržavanja od 100 % upotrebljavaju se za procjenu količine posebno zabrinjavajuće nečistoće preostale u konačnom proizvodu. U kemijskom proizvodu mogu biti prisutne nečistoće u masenim udjelima do 0,0100 %. Tvari za koje je poznato da se oslobađaju ili razgrađuju od ulaznih tvari smatraju se ulaznim tvarima, a ne nečistoćama.

Navode se obrazloženja za svako odstupanje od faktora zadržavanja od 100 % (npr. isparavanje otapala) ili za kemijsku izmjenu posebno zabrinjavajuće nečistoće.

4.3. **Ostala konkretna ograničenja**

4.3.1 **Navedene tvari čija je upotreba zabranjena**

Ovo mjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Sljedeće tvari ne smiju se dodavati (samostalne ili u smjesama) kemijskom proizvodu koji se upotrebljava u konačnom proizvodu ili njegovim sastavnim dijelovima:

- (a) 5-kloro-2-metil-4-izotiazolin-3-on (CMIT);
- (b) alkilfenoletoksilati (APEO-i) i drugi alkilfenolni derivati [1];
- (c) antibakterijska sredstva (npr. nanosrebro i triklosan);
- (d) formaldehid i tvari koje otpuštaju formaldehid;
- (e) metilizotiazolinon (MIT);
- (f) nitromošusi i policiklični mošusi;

- (g) organokositreni spojevi koji se upotrebljavaju kao katalizatori u proizvodnji silikona;
- (h) parabeni;
- (i) ftalati;
- (j) tvari za koje je utvrđeno da imaju svojstva endokrine disrupcije;
- (k) tvari koje se smatraju potencijalnim endokrinim disruptorima 1. ili 2. kategorije s EU-ova popisa prioriternih tvari koje treba dodatno istražiti s obzirom na učinke endokrine disrupcije.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača. Tvari navedene u ovom podmjerilu dopuštene su samo kao nečistoće, ali u koncentracijama manjima od 0,0100 % masenog udjela u kemijskom proizvodu. Tvari za koje je poznato da se oslobađaju ili razgrađuju od ulaznih tvari smatraju se ulaznim tvarima, a ne nečistoćama.

[Napomena:

[1] Ime tvari = „alkilfenol” na: <https://echa.europa.eu/es/advanced-search-for-chemicals>]

4.3.2 Mirisi

Ovo mjerilo primjenjuje se na konačni proizvod, sve njegove sastavne dijelove, zasebne sastavne dijelove i ambalažu.

Mirisi se ne smiju dodavati konačnom proizvodu, njegovim sastavnim dijelovima, zasebnim sastavnim dijelovima ni ambalaži.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom.

4.3.3 Tinte i bojila

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove. Ovaj zahtjev ne primjenjuje se na zasebne sastavne dijelove, prodajnu ambalažu i informacijske listove.

Bojila i tinte koji se koriste za menstrualne čašice za višekratnu upotrebu ne smiju premašivati 2 % ukupne mase čašice.

Udio antimona, arsena, barija, kadmija, kroma, olova, žive, selena, primarnih aromatskih amina i polikloriranih bifenila koji se pojavljuju kao nečistoće u bojilima i tintama mora biti ispod graničnih vrijednosti navedenih u Rezoluciji Vijeća Europe AP (89) 1 o uporabi bojila u plastičnim materijalima koji dolaze u dodir s hranom ⁽¹⁾.

Upotrijebljena bojila moraju biti u skladu s preporukom br. IX. njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika (njem. Bundesinstitut für Risikobewertung, BfR) o bojilima za plastiku i druge polimere koji se upotrebljavaju u robi ⁽²⁾ ili priložima 2. ⁽³⁾ i 10. ⁽⁴⁾ švicarskoj Uredbi br. 817.023.21.

Bojila i tinte također moraju biti u skladu s podmjerilima 4.1. i 4.2.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača, i dokumentaciju kojom se osigurava da su nečistoće u bojilu ili tinti u skladu s Rezolucijom Vijeća Europe AP (89) 1 i da su upotrijebljena bojila i tinte odobreni u skladu s preporukom br. IX. njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika o bojilima za plastiku i druge polimere koji se upotrebljavaju u robi, priložima 2. i 10. švicarskoj Uredbi br. 817.023.21 ili preporukom njemačkog Saveznog instituta za procjenu rizika br. XXXVI. o papiru i kartonu koji dolaze u dodir s hranom.

⁽¹⁾ Vidjeti bilješku 16.

⁽²⁾ Vidjeti bilješku 17.

⁽³⁾ Vidjeti bilješku 18.

⁽⁴⁾ Vidjeti bilješku 19.

4.3.4 **Ciklosiloksani**

Ovo podmjerilo primjenjuje se na konačni proizvod i sve njegove sastavne dijelove.

Oktametil ciklotetrasiloksan D4 (CAS 556-67-2), dekametil ciklopentasiloksan D5 (CAS 541-02-6) i dodekametilcikloheksasiloksanon D6 (CAS 540-97-6) ne smiju biti prisutni u silikonskim sirovinama u koncentracijama iznad 100 ppm (0,0100 % masenog udjela). Granična vrijednost od 100 ppm primjenjuje se zasebno na svaku tvar.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja potpisanu izjavu o sukladnosti s ovim podmjerilom, prema potrebi popraćenu izjavama dobavljača.

Mjerilo 5. Ambalaža

Ovim mjerilom utvrđuju se zahtjevi za prodajnu i skupnu ambalažu.

Skupna ambalaža izbjegava se ili izrađuje samo od kartona i/ili papira.

(a) Karton i/ili papir koji se upotrebljava za ambalažu

Prodajna ambalaža izrađena od kartona i/ili papira mora sadržavati najmanje 40 % recikliranog materijala.

Skupna ambalaža izrađena od kartona i/ili papira mora sadržavati najmanje 80 % recikliranog materijala.

Za preostali udio (100 % minus postotak recikliranog sadržaja) kartona i/ili papira upotrijebljenog za prodajnu i skupnu ambalažu moraju postojati valjane potvrde o održivom upravljanju šumama izdane u okviru programa certificiranja koji provode neovisne treće strane, primjerice programa FSC, PEFC ili drugog jednakovrijednog programa. Certifikacijska tijela koja izdaju potvrde o održivom upravljanju šumama moraju biti akreditirana/priznata na temelju tog programa certificiranja.

(b) Plastika koja se upotrebljava za ambalažu

— do 31. prosinca 2026. prodajna ambalaža izrađena od plastike mora sadržavati najmanje 20 % recikliranog materijala,

— od 1. siječnja 2027. prodajna ambalaža izrađena od plastike mora sadržavati najmanje 35 % recikliranog materijala.

(c) Kapacitet recikliranja

Udio prodajne ambalaže (kartona i/ili papira ili plastike) i skupne ambalaže (kartona i/ili papira) koji je dostupan za recikliranje mora iznositi najmanje 95 % masenog udjela ambalaže, a ostalih 5 % mora biti kompatibilno s recikliranjem.

(d) Dodatni zahtjevi

— uporaba višeslojne (kompozitne) ambalaže (prodajna i skupna) ili miješane plastike ili premazivanje kartona i/ili papira plastikom ili metalima nisu dopušteni,

— udio reciklata i kapacitet recikliranja prodajne i skupne ambalaže naznačuje se na prodajnoj ambalaži.

(e) Zasebni sastavni dijelovi torbica ili vrećica

Menstrualne čašice za višekratnu upotrebu prodaju se s torbicom ili vrećicom za višekratnu upotrebu izrađenom od 100 % certificiranih održivih vlakana.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja (1) potpisanu izjavu o sukladnosti u kojoj se, prema potrebi, navodi postotni udio reciklata u prodajnoj i skupnoj ambalaži; (2) izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi kapacitet recikliranja prodajne i skupne ambalaže i (3) fotografiju prodajne ambalaže visoke rezolucije na kojoj se jasno vide informacije o udjelu reciklata i kapacitetu recikliranja prodajne i skupne ambalaže.

Nadležna tijela provjeravaju izjavu o sukladnosti u kojoj se navodi postotni udio plastičnog reciklata za prodajnu ambalažu nakon 1. siječnja 2027.

Podnositelj zahtjeva dostavlja revidirane računovodstvene dokumente kojima se dokazuje da je preostali udio (100 % minus postotak recikliranog sadržaja) kartona i/ili papira upotrijebljenog za prodajnu ili skupnu ambalažu definiran kao certificirani materijal u skladu s valjanim programima FSC, PEFC ili drugim jednakovrijednim programima. Revidirani računovodstveni dokumenti valjani su tijekom cijelog trajanja dozvole za znak za okoliš EU-a. Nadležna tijela ponovno provjeravaju računovodstvene dokumente 12 mjeseci nakon dodjele dozvole.

Udio reciklata provjerava se u skladu s normama EN 45557 ili ISO 14021, a kapacitet recikliranja u skladu s normama EN 13430 ili ISO 18604.

Udio plastičnog reciklata u ambalaži mora biti u skladu s normama lanca nadzora kao što su ISO 22095 ili EN 15343. Jednakovrijedne metode mogu se prihvatiti kao metode ispitivanja ako ih treća strana smatra jednakovrijednima te im se prilažu detaljna obrazloženja kojima se dokazuje sukladnost s ovim mjerilom i pripadajuća popratna dokumentacija. Dostavljaju se računi kojima se dokazuje kupnja recikliranog materijala.

Osim toga, mogućnost recikliranja ambalaže (dostupnost i kompatibilnost za recikliranje) ispituje se standardnim ispitnim protokolima. Mogućnost recikliranja ambalaže od kartona i/ili papira ocjenjuje se ispitivanjem mogućnosti razvlaknjivanja i u tom slučaju podnositelj zahtjeva dokazuje mogućnost razvlaknjivanja ambalaže od kartona i papira potkrijepljenu rezultatima izvješća o ispitivanju u skladu s metodom PTS-RH 021, evaluacijskim sustavom ATICELCA 501 ili jednakovrijednim standardnim metodama koje nadležno tijelo prihvaća kao metode kojima se dobivaju podaci jednake znanstvene kvalitete. Sustavi odvajanja ili kontroliranog miješanja kao što je RecyClass prihvaćaju se kao neovisni programi certificiranja za plastičnu ambalažu koje provodi treća strana. Jednakovrijedne metode ispitivanja mogu se prihvatiti ako ih treća strana smatra jednakovrijednima.

Nadalje, podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti potkrijepljenu valjanom, neovisno certificiranom potvrdom o lancu nadzora za torbicu ili vrećicu za višekratnu upotrebu. Kao programi certificiranja koje provode neovisne treće strane prihvaćaju se FSC, PEFC, OEKO-TEX, GOTS ili drugi jednakovrijedni programi.

Mjerilo 6. Smjernice o zbrinjavanju proizvoda i ambalaže

Na prodajnoj ambalaži naznačuju se smjernice o zbrinjavanju prodajne ambalaže, skupne ambalaže (ako postoji), zasebnih sastavnih dijelova i rabljenog proizvoda. Na prodajnoj ambalaži moraju biti napisane ili vizualnim simbolima naznačene sljedeće informacije:

- (a) prodajna ambalaža, skupna ambalaža (ako postoji), zasebni sastavni dijelovi i čašica ne smiju se bacati u zahod; i
- (b) način ispravnog zbrinjavanja prodajne ambalaže, skupne ambalaže (ako postoji), zasebnih sastavnih dijelova i čašice na kraju njihova životnog vijeka.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja fotografiju prodajne ambalaže visoke rezolucije na kojoj se jasno vide informacije o načinu njezina zbrinjavanja.

Mjerilo 7. Informacije o uporabi proizvoda

Uz proizvod se prilažu upute za njegovu uporabu. Proizvođač osigurava da korisnik dobije barem sljedeće informacije:

- (a) kako odabrati odgovarajuću veličinu čašice. Te informacije naznačuju se na mjestu koje je korisniku vidljivo prije kupnje (npr. na primarnoj ambalaži);
- (b) kako ispravno nositi čašicu kako bi se izbjeglo propuštanje i/ili neugoda;
- (c) koliko dugo nositi čašicu prije njezina pražnjenja. Podaci o najduljem trajanju nošenja moraju biti potkrijepljeni ispitivanjima. Te informacije naznačuju se na vidljiv način, npr. logotipom ili podebljanim slovima, na ambalaži i u uputama za uporabu;
- (d) kako očistiti čašicu prije i nakon uporabe tijekom istog menstrualnog ciklusa, uključujući barem informacije o važnosti pranja ruku, potrebi za prokuhavanjem (da/ne i ako da, koliko dugo), vodi (topla/hladna), sapunu (da/ne i ako da, koliko) i trajanju čišćenja. Te informacije trebale bi biti potkrijepljene ispitivanjima;

- (e) kako očistiti i pohranjivati čašicu između menstrualnih ciklusa, uključujući barem informacije o važnosti pranja ruku, potrebi za prokuhavanjem (da/ne i ako da, koliko dugo), vodi (topla/hladna), sapunu (da/ne i ako da, koliko) i trajanju čišćenja. Te informacije trebale bi biti potkrijepljene ispitivanjima;
- (f) koliko je dugo moguće upotrebljavati čašicu (životni vijek čašice). Osim toga, potrebno je istaknuti da eventualna promjena boje čašice ne utječe na njezin životni vijek i funkciju.
- (g) Navode se informacije o riziku od razvoja sindroma toksičnog šoka.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja primjerak informacijskog lista/naputka i, prema potrebi, ambalaže koja se prodaje s čašicom, na kojoj su naznačene informacije namijenjene korisniku. Podnositelj zahtjeva dostavlja i odgovarajuća ispitivanja/studije, npr. procjene biološkog rizika ili toksikološke studije, kojima se potkrepljuju gore navedeni zahtjevi.

Mjerilo 8. Prikladnost za uporabu i kvaliteta proizvoda

Djelotvornost/kvaliteta konačnog proizvoda mora biti zadovoljavajuća i barem jednaka onoj proizvoda koji su već na tržištu.

Prikladnost za uporabu ispituje se s obzirom na obilježja i parametre navedene u tablici 5. Pragovi uspješnosti, ako su utvrđeni, moraju biti postignuti.

Prikladnost za uporabu ispituje se s obzirom na tehnička ispitivanja biokompatibilnosti materijala koji se upotrebljavaju za proizvodnju menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu. U okviru ispitivanja biokompatibilnosti daje se biološka procjena citotoksičnosti, pirogenosti, izazivanja preosjetljivosti, nadraživanja kože i implantacije (90 dana).

Tablica 5.

Obilježja i parametri koji opisuju prikladnost za uporabu proizvoda koji se ispituje

Obilježje		Propisani postupak ispitivanja (prag uspješnosti)
Ispitivanja pri uporabi	U1 Zaštita od propuštanja	Ispitivanje potrošača (80 % potrošača koji su ispitali proizvod ocjenjuju ga zadovoljavajućim)
	U2 Pristajanje i udobnost	
	U3 Ukupni rezultati	
Tehnička ispitivanja	T1 Biokompatibilnost	Ispitivanjima citotoksičnosti, pirogenosti, preosjetljivosti, nadraživanja kože i implantacije (90 dana) u skladu s normom ISO 10993 nisu utvrđeni bitni biološki učinci. Alternativno se može izvjestiti o sukladnosti s normom USP razreda VI. (akutna sistemska toksičnost, intradermalna toksičnost i implantacijski test).

Procjena i verifikacija:

Dostavlja se izvješće o ispitivanju u kojem se opisuju metode ispitivanja, rezultati ispitivanja i korišteni podaci. Ispitivanja se provode u laboratorijima koji su certificirani za provedbu sustava upravljanja kvalitetom.

Ispitivanja pri uporabi provode se za konkretne proizvode za koje se podnosi prijava za dodjelu znaka za okoliš EU-a. Ipak, ako se može dokazati da proizvodi imaju ista svojstva, može biti dovoljno ispitati samo jednu veličinu ili reprezentativnu kombinaciju veličina za svaki model proizvoda.

Tehnička ispitivanja provode se za materijale koji se upotrebljavaju za proizvodnju menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu za koje je podnesen zahtjev za znak za okoliš EU-a. Ako se može dokazati da se od istog materijala proizvodi nekoliko modela menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu, može biti dovoljno ispitati taj materijal samo jednom. Nije potrebno provoditi tehnička ispitivanja menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu, nego samo materijala koji se upotrebljavaju u njihovoj proizvodnji (to uključuje silikone, unakrsno povezane silikonske elastomere, druge elastomere, upotrijebljena bojila i sve druge materijale).

Posebna pozornost posvećuje se uzorkovanju, prijevozu i skladištenju materijala i proizvoda kako bi se zajamčili rezultati koji se mogu ponoviti. Preporučuje se ne pakirati proizvode u neprovidne materijale ili ih ponovno pakirati u neutralne ambalaže zbog rizika od promjene učinkovitosti proizvoda i/ili ambalaže, osim ako se promjena može isključiti.

Informacije o ispitivanju moraju biti dostupne nadležnim tijelima, uz poštovanje povjerljivosti. Rezultati ispitivanja moraju se jasno objasniti i predstaviti na jeziku te uz uporabu jedinica i simbola koji su razumljivi korisniku podataka. Navode se sljedeći elementi: mjesto i datum ispitivanja; kriteriji za odabir ispitanih materijala i njihova reprezentativnost; odabrane značajke ispitivanja i, ako je primjenjivo, razlozi zbog kojih neke nisu bile uključene; upotrijebljene metode ispitivanja i njihova ograničenja ako ih ima. Daju se jasne smjernice o uporabi rezultata ispitivanja.

Dodatne smjernice za ispitivanja pri uporabi:

- uzorkovanje, plan ispitivanja, sastavljanje panela i analiza rezultata ispitivanja moraju biti u skladu sa standardnom statističkom praksom (AFNOR Q 34-019, ASTM E1958-07e1 ili jednakovrijedne metode),
- svaki se proizvod procjenjuje na temelju upitnika. Ispitivanje treba trajati najmanje 72 sata, a ako je moguće, punih tjedan dana te se mora izvesti u uobičajenim uvjetima uporabe proizvoda.
- preporučeni broj osoba za ispitivanje je najmanje 30. Sve osobe koje sudjeluju u ispitivanju moraju trenutno koristiti konkretni tip/veličinu proizvoda koji se ispituje,
- mješovita skupina osoba koje proporcionalno zastupaju različite skupine potrošača dostupne na tržištu sudjeluje u ispitivanju. Potrebno je jasno navesti dob i zemlje,
- bolesne osobe i one koje imaju kronične bolesti ne sudjeluju u ispitivanju. U slučajevima kad se osobe razbole tijekom razdoblja ispitivanja, to treba navesti u upitniku i odgovori se ne uzimaju u obzir pri ocjenjivanju,
- za sva ispitivanja pri uporabi (zaštita od propuštanja, pristajanje i udobnost te ukupni rezultati) potrebno je da 80 % potrošača koji ispituju proizvod ocijeni rezultate proizvoda zadovoljavajućima, uz ocjenu veću od 60 (na kvantitativnoj ljestvici od 1 do 100). Druga je mogućnost da 80 % potrošača koji ispituju proizvod ocijeni proizvod dobrim ili vrlo dobrim (od pet kvalitativnih ocjena: vrlo loš, loš, prosječan, dobar, vrlo dobar);
- rezultati se statistički vrednuju po završetku ispitivanja,
- treba izvjestiti o vanjskim čimbenicima, kao što su brendiranje, tržišni udjeli i oglašavanje, koji mogu utjecati na percepciju učinkovitosti proizvoda.

Dodatni zahtjevi za tehnička ispitivanja:

- metode ispitivanja temelje se, što je više moguće, na metodama koje su relevantne za proizvod, ponovljive i stroge,
- tehnička ispitivanja provode se u skladu sa serijom normi ISO 10993 ili normom USP razreda VI.,
- prihvaćaju se metode ispitivanja čija se područja primjene i norme u pogledu zahtjeva smatraju jednakovrijednima onima navedenih nacionalnih i međunarodnih normi i koje je kao takve potvrdila neovisna treća strana.

Masa, dimenzije i značajke dizajna proizvoda opisuju se i dostavljaju u skladu s informacijama navedenima u općem tekstu zahtjeva koji se odnosi na procjenu i verifikaciju.

Mjerilo 9. Društveno odgovorno poslovanje s obzirom na radne aspekte

Ovim mjerilom utvrđuju se zahtjevi koji se primjenjuju na postrojenje za završnu proizvodnju menstrualnih čašica za višekratnu upotrebu.

Uzimajući u obzir Trostranu deklaraciju Međunarodne organizacije rada (ILO) o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku ⁽⁵⁾, Globalni sporazum UN-a (2. stup) ⁽⁶⁾, vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima ⁽⁷⁾ te Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća ⁽⁸⁾, podnositelj zahtjeva dobavlja potvrdu treće strane potkrijepljenu terenskim revizijama o tome da se u postrojenjima za završno sastavljanje proizvoda poštuju primjenjiva načela sadržana u spomenutim međunarodnim tekstovima i dodatnim odredbama u nastavku.

⁽⁵⁾ Vidjeti bilješku 21.

⁽⁶⁾ Vidjeti bilješku 22.

⁽⁷⁾ Vidjeti bilješku 23.

⁽⁸⁾ Vidjeti bilješku 24.

Temeljne konvencije ILO-a:

(a) dječji rad:

- Konvencija o najnižoj dobi za zapošljavanje, 1973. (br. 138),
- Konvencija o najgorim oblicima dječjeg rada, 1999. (br. 182);

(b) prisilni i obvezni rad:

- Konvencija o prisilnom radu, 1930. (br. 29) i Protokol uz Konvenciju o prisilnom radu iz 2014.,
- Konvencija o ukidanju prisilnog rada, 1957. (br. 105);

(c) sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje:

- Konvencija o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948. (br. 87),
- Konvencija o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, 1949. (br. 98);

(d) diskriminacija:

- Konvencija o jednakosti plaća, 1951. (br. 100),
- Konvencija o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje, 1958. (br. 111);

dodatne odredbe:

(e) radno vrijeme:

- Konvencija ILO-a o radnom vremenu u industriji, 1919. (br. 1),
- Konvencija ILO-a o tjednom odmoru u industrijskim poduzećima, 1921. (br. 14);

(f) naknada:

- Konvencija ILO-a o utvrđivanju minimalne plaće, 1970. (br. 131),
- Konvencija ILO-a o plaćenom godišnjem odmoru (revidirana), 1970. (br. 132);
- plaća dostatna za život: podnositelj zahtjeva osigurava da su plaće (bez poreza, bonusa, doplataka i naknada za prekovremeni rad) koje se isplaćuju za uobičajeni radni tjedan (ne dulji od 48 sati) dovoljne za ispunjavanje osnovnih potreba (stanovanje, energija, prehrana, odjeća, zdravstvena zaštita, obrazovanje, pitka voda, skrb o djeci i prijevoz) radnika i četveročlane obitelji te da omogućuju određeni višak prihoda. Provedba se revidira u skladu sa smjernicom SA8000 (*) o naknadi;

(g) zdravlje i sigurnost:

- Konvencija ILO-a o upotrebi kemikalija na radu, 1981. (br. 170),
- Konvencija ILO-a o sigurnosti i zaštiti zdravlja na radu, 1990. (br. 155),
- Konvencija ILO-a o radnom okruženju (onečišćenje zraka, buka i vibracije) iz 1977. (br. 148);

(h) socijalna zaštita i socijalna uključenost:

- Konvencija ILO-a o zdravstvenoj zaštiti i naknadama za slučaj bolesti, 1969. (br. 130),
- Konvencija ILO-a o socijalnoj sigurnosti (minimalni standardi), 1952. (br. 102),
- Konvencija ILO-a o davanjima za slučaj nesreće na poslu i profesionalnih bolesti, 1964. (br. 121),
- Konvencija ILO-a o jednakom postupanju (naknada štete od nezgode), 1925. (br. 19),
- Konvencija ILO-a o zaštiti majčinstva, 2000. (br. 183);

(i) opravdani otkaz:

- Konvencija ILO-a o prestanku radnog odnosa, 1982. (br. 158).

Na lokacijama na kojima su prava na slobodu udruživanja i kolektivno pregovaranje ograničena zakonom poduzeće ne smije ograničavati radnike u razvoju alternativnih mehanizama za izražavanje pritužbi i zaštitu njihovih prava povezanih s radnim uvjetima i uvjetima zaposlenja te mora priznavati zakonita udruženja zaposlenika, s kojima može započeti dijalog o pitanjima na radnom mjestu.

(*) Vidjeti bilješku 25.

Postupak revizije uključuje savjetovanje s dionicima iz vanjskih organizacija neovisnih o industriji u lokalnim područjima oko postrojenja, uključujući sindikate, organizacije u zajednicama, nevladine organizacije i stručnjake u području rada. Produktivna savjetovanja provode se s najmanje dva dionika iz dviju različitih podskupina. Na lokacijama na kojima se nacionalnim pravom ne može osigurati primjerenost društveno odgovornog poslovanja u skladu s prethodno navedenim međunarodnim konvencijama, postupak revizije mora uključivati terenske revizije koje provode treće strane, a koje se sastoje od nenajavljenih inspekcija na terenu koje provode neovisni ocjenjivači.

Tijekom razdoblja valjanosti dozvole za znak za okoliš EU-a podnositelj zahtjeva na internetu objavljuje objedinjene rezultate i glavne zaključke revizija (uključujući pojedinosti o (a) broju i težini povreda pojedinih radničkih prava i standarda sigurnosti i zdravlja na radu; (b) strategiji za ispravljanje – pri čemu ispravljanje uključuje sprečavanje u skladu s konceptom iz vodećih načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima; (c) procjeni temeljnih uzroka opetovanih povreda koja je rezultat savjetovanja s dionicima – s kim se savjetovalo, koja su pitanja otvorena, kako je to utjecalo na korektivni akcijski plan) kako bi zainteresiranim potrošačima pružio dokaze o svojem poslovanju.

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost s tim zahtjevima dostavljanjem primjeraka najnovije inačice svojeg kodeksa postupanja, koji mora biti usklađen s prethodno navedenim odredbama, i primjerke popratnih revizijskih izvješća za svako postrojenje za završno sastavljanje proizvoda za modele za koje se traži dodjela znaka za okoliš, zajedno s poveznicom na internetsku stranicu na kojoj su objavljeni rezultati i zaključci.

Neovisne revizije na terenu provode revizori kvalificirani za ocjenjivanje sukladnosti industrijskih proizvodnih postrojenja sa socijalnim standardima ili kodeksima postupanja ili inspektor(i) rada koje imenuje javno tijelo u zemljama u kojima je ratificirana Konvencija o inspekciji rada Međunarodne organizacije rada (ILO) iz 1947. (br. 81) te se nadzorom ILO-a potvrđuje da je nacionalni sustav inspekcije rada učinkovit ⁽¹⁰⁾ i da su njime obuhvaćena prethodno navedena područja ⁽¹¹⁾.

Prihvataju se valjane potvrde u okviru programa treće strane ili inspeksijskih postupaka kojima se revidira sukladnost s primjenjivim načelima navedenih temeljnih konvencija ILO-a te s dodatnim odredbama o radnom vremenu, naknadama te zdravlju i sigurnosti i savjetovanju s vanjskim dionicima. Te potvrde ne smiju biti starije od 12 mjeseci na dan podnošenja zahtjeva.

Mjerilo 10. Informacije na znaku za okoliš EU-a

Znak za okoliš EU-a može se naznačiti na prodajnoj ambalaži proizvoda. Ako se upotrebljava neobvezna oznaka s poljem za tekst, ona sadržava sljedeće tri izjave:

- „Osmišljeno za smanjenje utjecaja na okoliš”,
- „Ispunjava stroge zahtjeve u pogledu štetnih tvari”,
- „Provjereni rezultati”.

Podnositelj zahtjeva dužan je slijediti upute za upotrebu logotipa znaka za okoliš EU-a navedene u Smjernicama za logotip znaka za okoliš EU-a:

https://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/logo_guidelines.pdf

Procjena i verifikacija:

Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s ovim mjerilom i fotografiju prodajne ambalaže proizvoda visoke rezolucije na kojoj se jasno vide oznaka, registracijski broj/broj dozvole i, prema potrebi, izjave koje mogu biti navedene zajedno s oznakom.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti bilješku 21.

⁽¹¹⁾ Vidjeti bilješku 21.

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2023/1810**od 19. rujna 2023.**

o zahtjevu za proširenu kumulaciju između Kambodže i Vijetnama, u skladu s člankom 56. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446, u pogledu pravila o podrijetlu koja se primjenjuju za potrebe sustava općih carinskih povlastica na temelju Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 za određene materijale ili dijelove koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 64. stavak 3.,

uzimajući u obzir Delegiranu uredbu Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije ⁽²⁾, a posebno njezin članak 56.,

budući da:

- (1) Člankom 56. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 predviđa se da zemlje korisnice općeg sustava povlastica Europske unije (OSP) mogu zatražiti proširenu kumulaciju sa zemljom s kojom je Unija sklopila sporazum o slobodnoj trgovini (FTA) u skladu s člankom XXIV. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) koji je na snazi.
- (2) Člankom 56. stavkom 1. i člankom 56. stavkom 2. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 utvrđeni su uvjeti pod kojima se zemljama korisnicama OSP-a može dopustiti uporaba, u okviru proširene kumulacije, materijala iz zemlje s kojom Unija ima na snazi sporazum o slobodnoj trgovini u skladu s člankom XXIV. GATT-a. Konkretno, člankom 56. stavkom 1. predviđa se da se takva kumulacija može primjenjivati tek nakon što se zemlje uključene u proširenu kumulaciju obvežu na poštovanje ili usklađenost s pravilima o podrijetlu u okviru OSP-a, pravilima o podrijetlu utvrđenima u Sporazumu o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama i svim drugim odredbama koje se odnose na provedbu pravila o podrijetlu i na administrativnu suradnju potrebnu za pravilnu provedbu tih pravila u odnosu na Uniju i među sobom.
- (3) Komisija treba donijeti odluku o takvom zahtjevu u skladu sa svojim unutarnjim postupcima.
- (4) Dopisom od 2. prosinca 2022. Kambodža je podnijela zahtjev za proširenu kumulaciju s Vijetnamom u skladu s člankom 56. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446. Zahtjev se odnosi na određene materijale ili dijelove podrijetlom iz Vijetnama koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala kao materijali podrijetlom iz Kambodže za proizvodnju i izvoz bicikala iz tarifnih brojeva 87.11, 87.12 i 95.03 Harmoniziranog sustava (HS) u Europsku uniju u skladu s povlaštenim stopama OSP-a.
- (5) U prilog svojem zahtjevu Kambodža je navela da se, s obzirom na to da je Vijetnam brisan s popisa zemalja korisnica općeg dogovora o OSP-u od 1. siječnja 2023., vijetnamski materijali ili dijelovi koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala smatraju materijalima bez podrijetla te da zbog toga kambodžanski proizvođači bicikala ne mogu iskoristiti bescarinski pristup kambodžanskih bicikala Uniji. Međutim, kako bi diversificirala svoje gospodarstvo i nastavila

⁽¹⁾ SL L 269, 10.10.2013., str. 1.

⁽²⁾ SL L 343, 29.12.2015., str. 1.

osiguravati radna mjesta i sredstva za život tisućama ljudi, kambodžanska industrija bicikala treba i dalje imati pristup određenim materijalima ili dijelovima podrijetlom iz Vijetnama koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala u okviru proširene kumulacije kako je predviđeno člankom 56. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446.

- (6) Zahtjevu je priložena zajednička izjava Kambodže i Vijetnama o administrativnoj suradnji u okviru članka 56. stavka 1. točke (a) Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 kako bi se, s jedne strane, osigurala usklađenost s odgovarajućim pravilima o podrijetlu u okviru Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama za materijale s podrijetlom iz Vijetnama koji će se upotrebljavati u proizvodnji bicikala u Kambodži i pravilima o podrijetlu u okviru OSP-a u pogledu proizvoda koje Kambodža izvozi u Uniju, a s druge strane osigurala administrativna suradnja s Unijom i među njima.
- (7) Prethodno navedena zajednička izjava u prilogima sadržava popis materijala ili dijelova podrijetlom iz Vijetnama na koje se odnosi proširena kumulacija, iz poglavlja 32, 38, 39, 40, 48, 49, 73, 74, 76, 83, 85 i 87 HS-a, kao i popis adresa i podaci za kontakt kambodžanskih i vijetnamskih državnih tijela odgovornih za izdavanje i provjeru dokaza o podrijetlu.
- (8) Komisija je razmotrila zahtjev Kambodže, zajedno sa zajedničkom izjavom Kambodže i Vijetnama o administrativnoj suradnji i njezinim prilogima, i zaključila da su ispunjeni uvjeti za odobrenje proširene kumulacije za materijale ili dijelove podrijetlom iz Vijetnama za proizvodnju bicikala koji će se upotrebljavati kao materijali s podrijetlom iz Kambodže za proizvodnju i izvoz bicikala u Uniju u okviru OSP-a. Kambodža je trenutno zemlja korisnica OSP-a u smislu članka 2. točke (d) Uredbe (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾. Osim toga, bicikli nisu na popisu proizvoda za koje su Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/550 ⁽⁴⁾ privremeno ukinute carinske povlastice odobrene Kambodži na temelju općeg dogovora iz članka 1. stavka 2. točke 1. podtočke (a) Uredbe o OSP-u.
- (9) S obzirom na prethodno navedeno, trebalo bi odobriti mogućnost da Kambodža primjenjuje proširenu kumulaciju na određene materijale ili dijelove iz poglavlja HS-a 32, 38, 39, 40, 48, 49, 73, 74, 76, 83, 85 i 87 podrijetlom iz Vijetnama koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala za proizvodnju bicikala iz tarifnih brojeva HS-a 87.11 i 87.12. Međutim, s obzirom na to da su proizvodi obuhvaćeni tarifnim brojem 95.03 za koje je to zatraženo već oslobođeni carine, ova Odluka ne obuhvaća tarifni broj 95.03.
- (10) Tvrdnje o podrijetlu sastavljene za proizvode proizvedene primjenom kumulacije trebale bi sadržavati posebnu napomenu kako bi se utvrdilo kada se primjenjuje kumulacija u skladu s Prilogom 22–07 Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2015/2447 ⁽⁵⁾.
- (11) Kumulacija odobrena ovom Odlukom trebala bi se primjenjivati do datuma utvrđenog u članku 43. stavku 3. Uredbe (EU) br. 978/2012.
- (12) Europska komisija pratit će uvoz koji proizlazi iz kumulacije u skladu s ovom Odlukom,

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o primjeni sustava općih carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 732/2008 (SL L 303, 31.10.2012., str. 1.).

⁽⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/550 od 12. veljače 2020. o izmjeni priloga II. i IV. Uredbi (EU) br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu privremenog opoziva dogovora iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EU) br. 978/2012 u odnosu na određene proizvode podrijetlom iz Kraljevine Kambodže (SL L 127, 22.4.2020., str. 1.).

⁽⁵⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.).

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

U skladu s člankom 56. stavkom 1. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446 Kambodža ima pravo u proizvodnji bicikala upotrebljavati određene materijale ili dijelove, navedene u Prilogu I. u nastavku, podrijetlom iz Vijetnama u skladu s Prilogom II. Protokolu 1. uz Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama, u okviru proširene kumulacije podrijetla, za proizvodnju bicikala navedenih u Prilogu II. i njihov izvoz u Uniju u okviru povlaštenih carinskih stopa OSP-a, pod uvjetom da je u trenutku izvoza tih proizvoda u Uniju Kambodža i dalje zemlja korisnica OSP-a u smislu članka 2. točke (d) Uredbe (EU) br. 978/2012, da povlašteni dogovori iz članka 1. stavka 2. te uredbe za bicikle navedene u Prilogu II. nisu privremeno opozvani u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 978/2012 te da se primjenjuju pravila o podrijetlu utvrđena u glavi II. poglavlju 1. odjeljku 2. pododjeljku 2. Delegirane uredbe (EU) 2015/2446.

Članak 2.

Tvrđnje o podrijetlu koje sastavljaju izvoznici u Kambodži za proizvode iz članka 1. moraju uključivati navod „extended cumulation with Vietnam” u mjestu 6(d) za upis kriterija podrijetla u Prilogu 22–07 Provedbenoj uredbi (EU) 2015/2447.

Članak 3.

Nadležna tijela Kambodže do kraja mjeseca koji slijedi nakon svakog kalendarskog tromjesečja dužna su dostaviti Komisiji tromjesečno izvješće o primjeni kumulacije iz članka 1. To izvješće mora sadržavati popis tvrdnji o podrijetlu sastavljenih tijekom prethodnog razdoblja za proizvode iz članka 1., dotične izvoznike identificirane njihovim brojem REX, količinu i tarifni broj HS-a materijala ili dijelova podrijetlom iz Vijetnama upotrijebljenih u proizvodnji bicikala te količinu bicikala izvezenih u Uniju.

Članak 4.

Na proizvode proizvedene u okviru kumulacije iz članka 1. primjenjuje se opći dogovor iz članka 1. stavka 2. točke 1. podtočke (a) Uredbe (EU) br. 978/2012 pri uvozu u Uniju do datuma utvrđenog u članku 43. stavku 3. te uredbe.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. rujna 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG I.

Materijali ili dijelovi podrijetlom iz Vijetnama koji se upotrebljavaju u proizvodnji bicikala u skladu s pravilima utvrđenima Protokolom 1. uz Sporazum o slobodnoj trgovini između EU-a i Vijetnama, za kumulaciju u proizvodnji bicikala u Kambodži na temelju proširene kumulacije

Oznaka HS2022	Opis robe
3208 90	- ostalo
3209 90	- ostalo
3814 00	- Složena organska otapala i razrjeđivači nespomenuti niti uključeni na drugome mjestu; pripremljena sredstva za skidanje boja ili lakova
3923 50	- čepovi, poklopci, zaklopci i ostali zatvarači
3923 90	- ostalo
4011 50	- vrsta koje se rabi za bicikle
4012 90	- ostalo
4013 20	- vrsta koje se rabi za bicikle
4016 99	-- ostalo
4819 10	- kutije i kutijice, od valovitog papira ili kartona
4819 20	- složive kutije i kutijice, od nevalovitog papira ili kartona
4821 10	- tiskane
4823 90	- ostalo
4908 90	- ostalo
4911 99	-- ostalo
7303 00	Cijevi i šuplji profili od lijevanog željeza
7304 90	- ostalo
7307 99	-- ostalo
7315 11	-- valjkasti lanci
7318 22	-- ostale podloške
7318 24	-- klinovi i rascjepke
7326 90	- ostalo
7415 33	-- vijci; svornjaci i matice
7601 20	- slitine aluminija
7606 92	-- od slitina aluminija
7608 10	- od nelegiranog aluminija
7608 20	- od slitina aluminija
7616 10	- čavli, čavličići, spajalice (klamerice) (osim onih iz tarifnog broja 8305), vijci, svornjaci, matice, vijci s kukom, zakovice, klinovi, rascjepke, podloške i slični proizvodi:
8302 50	- kuke za vješanje šešira, konzole i slično

8311 30	- obložene šipke i žice s jezgrom, od običnih kovina, za meko lemljenje, tvrdo lemljenje ili plinsko zavarivanje
8507 60	- litij-ionski
8528 72	-- ostali, u boji
8537 10	- za napone ne veće od 1 000 V
8714 10	- za motocikle (uključujući i mopede)
8714 91	-- okviri i vilice te njihovi dijelovi
8714 92	-- naplatci i žbice kotača
8714 93	-- glavčine, osim glavčina s nožnom (torpedo) kočnicom i kočnica za glavčinu te sklopovi stražnjih lančanika (kasete)
8714 94	-- kočnice, uključujući glavčine s nožnom (torpedo) kočnicom i kočnice za glavčinu te njihovi dijelovi
8714 95	-- sjedala
8714 96	-- pedale i sklopovi pogonskog lančanika te njihovi dijelovi
8714 99	-- ostalo

PRILOG II.

Gotovi bicikli proizvedeni u Kambodži u okviru proširene kumulacije s Vijetnamom

Oznaka HS2022	Opis robe
8711 60	- s električnim pogonskim motorom
8712 00	Bicikli i druga slična vozila (uključujući dostavne tricikle), bez motornog pogona

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2023/1811**od 20. rujna 2023.****o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2020/1550 utvrđivanjem programa kontrola Komisije za 2024. u državama članicama radi verifikacije primjene propisa Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2017/625 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 118. stavak 1. točku (b),

budući da:

- (1) Za izvršavanje zakonodavstva Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu odgovorne su države članice, čija nadležna tijela organiziranjem službenih kontrola prate i verificiraju djelotvorno ispunjavanje i izvršavanje zahtjeva Unije. Usporedno s tim praćenjem i verifikacijom, člankom 116. Uredbe (EU) 2017/625 zahtijeva se da stručnjaci Komisije provode kontrole, uključujući revizije, u državama članicama kako bi verificirali primjenu propisa Unije. Te kontrole Komisije trebalo bi provoditi u područjima sigurnosti hrane i hrane za životinje, zdravlja i dobrobiti životinja, zdravlja bilja, sredstava za zaštitu bilja te funkcioniranja nacionalnih sustava kontrola i nadležnih tijela koja njima upravljaju, uzimajući u obzir sinergije s mehanizmima kontrole u okviru zajedničke poljoprivredne politike.
- (2) U poglavljima od 1. do 10. Priloga Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2020/1550 ⁽²⁾ utvrđen je višegodišnji program kontrola za razdoblje 2021. – 2025. koje trebaju provoditi stručnjaci Komisije u državama članicama radi verifikacije primjene propisa Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu, koji je usklađen s mandatom Komisije i odražava njegove prioritete.
- (3) U skladu s člankom 118. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2017/625, poglavlje 11. Priloga Provedbenoj odluci (EU) 2020/1550 o utvrđivanju programa kontrola Komisije za sljedeću godinu priopćuje se državama članicama do kraja svake godine. Poglavlje 11. trebalo bi ažurirati kako bi sadržavalo program kontrola Komisije planiranih za 2024.
- (4) Provedbenu odluku (EU) 2020/1550 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (5) Budući da se ta izmjena odnosi na godišnji program kontrola za 2024., koji se primjenjuje od 1. siječnja 2024., datum početka primjene ove Odluke trebalo bi odgoditi do tog datuma,

⁽¹⁾ SL L 95, 7.4.2017., str. 1.

⁽²⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/1550 od 23. listopada 2020. o utvrđivanju višegodišnjeg programa kontrola za razdoblje 2021.–2025. koje trebaju provoditi stručnjaci Komisije u državama članicama radi verifikacije primjene propisa Unije o poljoprivredno-prehrambenom lancu (SL L 354, 26.10.2020., str. 9.).

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog Provedbenoj odluci (EU) 2020/1550 mijenja se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2024.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. rujna 2023.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

Prilog Provedbenoj odluci (EU) 2020/1550 mijenja se kako slijedi:

1. u šestom odlomku druga rečenica zamjenjuje se sljedećim:

„U poglavlju 11. utvrđen je program kontrola za 2024.”;

2. poglavlje 11. zamjenjuje se sljedećim:

„11. Program kontrola za 2024.

Područje	Prioritetno područje	Naglasak u 2024.
Hrana i sigurnost hrane	Hrana životinjskog podrijetla	Sigurnost mesa sisavaca i ptica i proizvoda od njih Sigurnost mlijeka i mliječnih proizvoda Sigurnost proizvoda ribarstva
	Hrana neživotinjskog podrijetla	Mikrobiološka sigurnost
	Ostaci u živim životinjama i hrani životinjskog podrijetla	Kemijska sigurnost – ostaci
Hrana za životinje i sigurnost hrane za životinje	Sigurnost hrane za životinje	Opća higijena hrane za životinje (uključujući ljekovitu hranu za životinje)
		Nusproizvodi životinjskog podrijetla i od njih dobiveni proizvodi
Zdravlje životinja	Bolesti kategorije A u skladu s Uredbom (EU) 2016/429	Afrička svinjska kuga Visokopatogena influenza ptica Boginje ovaca i koza
	Bolesti kategorije B i C u skladu s Uredbom (EU) 2016/429	Bolesti riba Sustav praćenja za bolesti kategorije B i C
	Pripravnost i prevencija	Krizni planovi obuhvaćeni revizijama slučajeva afričke svinjske kuge i visokopatogene influence ptica
Dobrobit životinja	Na poljoprivrednom gospodarstvu	Purani Riba (uključujući klanje i prijevoz)
Zdravlje bilja	Pojava organizama štetnih za bilje	Pojava organizama štetnih za bilje koji predstavljaju znatnu prijetnju
	Premještanje bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta unutar Unije	Biljne putovnice
	Pripravnost i prevencija	Programi nadzora zdravlja bilja
Sredstva za zaštitu bilja i održiva upotreba pesticida	Sredstva za zaštitu bilja	Kemijska sigurnost (odobranje, stavljanje na tržište i upotreba pesticida, nezakoniti pesticidi, ostaci pesticida)

Područje	Prioritetno područje	Naglasak u 2024.
Kvaliteta hrane	Ekološka poljoprivreda	Ekološka poljoprivreda
Ulazak u Uniju životinja i robe iz trećih zemalja	Službene kontrole životinja i robe	Životinje i roba
Antimikrobna otpornost	Praćenje antimikrobne otpornosti zoonotskih i komenzalnih bakterija	Antimikrobna otpornost zoonotskih i komenzalnih bakterija
Opći aspekti u poljoprivredno-prehrambenom lancu	Daljnje mjere na temelju preporuka revizije	Opće i sektorske daljnje mjere na temelju preporuka revizije
	Genetski modificirani organizmi (GMO)	Genetski modificirani organizmi
	Izvanredne situacije, novi problemi i novi razvoji događaja	Izvanredne situacije, novi problemi i novi razvoji događaja

POSLOVNICI

ODLUKA br. 37-2023 EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA O JAVNOM PRISTUPU DOKUMENTIMA SUDA

EUROPSKI REVIZORSKI SUD (SUD),

Uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 15. stavak 3.;

Uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezin članak 42.;

Uzimajući u obzir svoj Poslovnik ⁽¹⁾, a posebno njegov članak 35.;

Uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 258. stavak 1. drugu rečenicu i članak 259. stavak 1.;

Uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ ⁽³⁾;

Uzimajući u obzir Odluku Suda br. 6-2019 o politici otvorenih podataka i ponovnoj uporabi dokumenata ⁽⁴⁾;

Uzimajući u obzir Odluku Suda br. 41/2021 o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (EUCI) ⁽⁵⁾;

Uzimajući u obzir Politiku klasifikacije informacija na Sudu ⁽⁶⁾;

budući da

- (1) se u članku 1. drugom podstavku Ugovora o Europskoj uniji utvrđuje načelo otvorenosti djelovanja te se navodi da Ugovor označuje novu fazu u procesu stvaranja sve tješnje povezane unije među narodima Europe, u kojoj se odluke donose na što otvoreniji način i na razini što je moguće bližoj građanima;
- (2) se člankom 15. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ponovno utvrđuje načelo otvorenosti djelovanja te se jamči da ga institucije, tijela, uredi i agencije Unije, radi promicanja dobrog upravljanja i osiguranja sudjelovanja civilnog društva, pri svome radu poštuju koliko je god to moguće;
- (3) se člankom 15. stavkom 3. prvim podstavkom UFEU-a utvrđuje da svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili sjedištem u nekoj državi članici ima pravo na pristup dokumentima institucija, tijela, ureda i agencija Unije neovisno o njihovom mediju;
- (4) u skladu s člankom 15. stavkom 3. trećim podstavkom UFEU-a svaka institucija, tijelo, ured ili agencija osigurava transparentnost svojih postupanja i u svojem poslovniku utvrđuje posebne odredbe u vezi s pristupom svojim dokumentima;

⁽¹⁾ SL L 103, 23. travnja 2010, str. 1..

⁽²⁾ SL L 193, 30. srpnja 2018., str. 1.

⁽³⁾ SL L 295, 21. studenoga 2018, str. 39..

⁽⁴⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/DECISION_ECA_6_2019/ECA-Decision_06-2019_EN.pdf.

⁽⁵⁾ SL L 256 od 19. srpnja 2021., str. 106.

⁽⁶⁾ https://www.eca.europa.eu/ContentPagesDocuments/Legal_framework/Information_Classification_Policy_EN.pdf.

- (5) se otvorenošću djelovanja povećava legitimnost, djelotvornost i odgovornost uprave, čime se jačaju načela demokracije i zbog čega je bitno promicati primjere dobre administrativne prakse u pogledu pristupa dokumentima;
- (6) je određene javne i privatne interese svejedno potrebno zaštititi izuzećima od načela javnog pristupa dokumentima, posebice u vezi s primjenom međunarodnih revizijskih standarda o povjerljivoj prirodi revizijskih informacija;

DONIO JE SLJEDEĆU ODLUKU:

Članak 1.

Svrha

Svrha je ove Odluke utvrditi uvjete, ograničenja i postupke u skladu s kojima Europski revizorski sud daje javni pristup svojim dokumentima.

Članak 2.

Korisnici i područje primjene

1. Unutar okvira i ograničenja odredbi utvrđenih ovom Odlukom i međunarodnih standarda kojima se uređuje povjerljivost informacija povezanih s revizijom svaki građanin Unije i svaka fizička ili pravna osoba s boravištem ili registriranim sjedištem u državi članici ima pravo na pristup dokumentima kojima raspolaže Sud.
2. Sud može u skladu s istim načelima, uvjetima i ograničenjima odobriti pristup dokumentima svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja ne boravi ili nema sjedište u državi članici.
3. Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje pravo na javni pristup dokumentima kojima raspolaže Sud, a koje može proizići iz instrumenata međunarodnog prava ili akata kojima se ono provodi.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Odluke:

- (1) „dokument” znači svaki sadržaj neovisno o mediju (pisan na papiru ili pohranjen u elektroničkom obliku ili kao zvučni, vizualni ili audiovizualni zapis), koji je Sud izradio, primio ili njime raspolaže te koji se tiče njegovih politika, aktivnosti i odluka;
- (2) „treća strana” znači svaka fizička ili pravna osoba, ili drugi subjekt izvan Suda, uključujući države članice, zemlje izvan EU-a te druge institucije i tijela EU-a i izvan EU-a.

Članak 4.

Izuzeća

1. Sud uskraćuje pristup dokumentu ako bi se njegovim davanjem na uvid ugrozila zaštita:
 - (a) javnog interesa, uključujući:
 - javnu sigurnost;
 - obranu i vojna pitanja;
 - međunarodne odnose;
 - financijsku, monetarnu ili gospodarsku politiku Europske unije ili države članice.

(b) privatnosti i integriteta pojedinaca i njihovih osobnih podataka, posebice u skladu s propisima EU-a o zaštiti osobnih podataka.

2. U skladu s pravilima o povjerljivosti utvrđenima u članku 258. stavku 1. i članku 259. stavku 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i u odgovarajućim odredbama u drugim instrumentima prava EU-a Sud uskraćuje pristup svojim preliminarnim revizijskim opažanjima. Sud također može uskratiti pristup dokumentima upotrijebljenima za pripremu tih opažanja.

3. Sud uskraćuje pristup dokumentu ako bi se njegovim davanjem na uvid ugrozila zaštita:

- komercijalnih interesa fizičke ili pravne osobe;
- intelektualnog vlasništva;
- sudskih i arbitražnih postupaka, postupaka za rješavanje sporova te pravnog savjetovanja;
- inspekcija, istraga i revizija.

4. Pristup sljedećim dokumentima uskraćuje se ako bi njihovo davanje na uvid ozbiljno ugrozilo donošenje odluka Suda:

- (a) dokumentima koje je Sud sastavio ili primio za internu uporabu, a koji su povezani s pitanjem o kojem još nije donesena odluka;
- (b) dokumentima koji sadržavaju mišljenja za internu uporabu u sklopu rasprava i preliminarnih savjetovanja unutar Suda, čak i nakon donošenja predmetne odluke;

5. Neovisno o izuzećima utvrđenima u stavcima 2., 3. i 4., Sud odobrava pristup dokumentu ili njegovim dijelovima ako postoji prevladavajući javni interes za njegovo davanje na uvid.

6. Prevladavajući javni interes kojim se obrazlaže davanje dokumenata na uvid mora biti objektivne i općenite prirode. Osoba koja tvrdi da postoji prevladavajući javni interes mora navesti točne okolnosti kojima se obrazlaže davanje predmetnih dokumenata na uvid.

7. Ako su izuzećima iz ovog članka obuhvaćeni samo dijelovi traženog dokumenta, preostali se dijelovi dokumenta daju na uvid. Djelomični pristup može primjerice podrazumijevati smanjenje količine podataka (anonimizaciju ili pseudoanonimizaciju sadržaja), zatamnjenje ili brisanje dijela sadržaja ili uklanjanje jedne ili više stranica iz dokumenta.

8. Izuzeća iz ovog članka primjenjuju se ne dovodeći u pitanje odredbe o javnom pristupu povijesnim arhivima Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju utvrđene u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom) br. 354/83 (⁽⁷⁾), s kasnijim izmjenama i dopunama.

9. Ovaj članak primjenjuje se ne dovodeći u pitanje ostale odredbe članka 5.

Članak 5.

Dokumenti trećih strana

1. Ako se zahtjev za pristup dokumentima odnosi na dokumente kojima Sud raspolaže, ali nije njihov autor, Sud potvrđuje primitak zahtjeva te navodi ime osobe, institucije ili tijela kojem je potrebno uputiti zahtjev.

2. Ako je dokument sastavljen zajedno s trećom stranom, Sud se prije donošenja odluke mora posavjetovati s trećom stranom.

(⁷) Uredba Vijeća (EEZ, Euratom) br. 354/83 od 1. veljače 1983. o otvaranju za javnost povijesnih arhiva Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju (SL L 43, 15.2.1983., str. 1.).

*Članak 6.***Dokumenti Suda s oznakom osjetljivih i klasificiranih dokumenata EU-a**

1. Dokumenti Suda s oznakom osjetljivih i klasificiranih dokumenata EU-a dokumenti su kojima su te oznake dodijeljene u skladu s politikom klasifikacije informacija Suda ili s Odlukom Suda br. 41/2021.
2. Zahtjeve za pristup takvim dokumentima obrađuje samo osoblje Suda koje ima pravo na uvid u njih. To osoblje prilikom odgovora na zahtjeve za pristup dokumentima ujedno procjenjuje može li se dokumentima Suda dodijeliti oznaka osjetljivih ili klasificiranih dokumenata EU-a.
3. Pristup dokumentima Suda s oznakom osjetljivih ili klasificiranih dokumenata EU-a može se odobriti samo nakon deklasifikacije. Odluči li Sud uskratiti pristup navedenim dokumentima, obrazloženje za tu odluku mora navesti na način koji ne ugrožava interese zaštićene u okviru članka 4.

*Članak 7.***Zahtjevi**

1. Zahtjevi za pristup dokumentima moraju se poslati u pisanom obliku, po mogućnosti pomoću obrasca za kontakt (*) dostupnog na internetskim stranicama Suda, te moraju biti sastavljeni na jednom od službenih jezika Unije. U iznimnim okolnostima zahtjevi za pristup dokumentima mogu se slati poštom.
2. Zahtjevi za pristup dokumentima moraju biti dovoljno precizni i moraju posebno sadržavati elemente koji omogućuju identifikaciju traženog dokumenta/traženih dokumenata te ime i podatke za kontakt podnositelja.
3. Podnositelji nisu dužni pružiti obrazloženje za zahtjeve koje podnose.
4. U slučaju da podneseni zahtjev nije dovoljno precizan ili da nije moguće identificirati tražene dokumente, Sud će zatražiti od podnositelja da pojasni zahtjev i pružiti mu pomoć pri tome.
5. Rokovi utvrđeni u članku 8. počinju teći tek nakon što Sud primi zatražena pojašnjenja.
6. Ako se zahtjev odnosi na vrlo dugačak dokument ili na velik broj dokumenata, Sud može obaviti neslužbeno savjetovanje s podnositeljem zahtjeva kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje.

*Članak 8.***Obrada početnih zahtjeva**

1. Zahtjeve za pristup dokumentima obrađuje informacijski ured Suda (ECA-INFO).
2. Podnositeljima zahtjeva bez odgode se šalje potvrda o primitku.
3. Ovisno o predmetu zahtjeva, ECA-INFO savjetuje se s odgovarajućim odjelom i, prema potrebi, sa službenom osobom za zaštitu podataka i/ili službenom osobom za informacijsku sigurnost, kako bi se odlučilo kako postupiti sa zahtjevom. Glavni tajnik tijelo je ovlašteno za odlučivanje o odgovoru na početni zahtjev za pristup određenom dokumentu, te tu ovlast može delegirati.
4. U roku od najviše mjesec dana od upisa zahtjeva Sud odobrava pristup traženom dokumentu u skladu s člankom 11. ili u pisanom odgovoru navodi razloge za potpuno ili djelomično odbijanje zahtjeva i obavješćuje podnositelja zahtjeva o njegovu pravu da od Suda zatraži ponovno razmatranje svojeg stajališta u skladu s člankom 9.

(*) <https://www.eca.europa.eu/hr/contact>.

5. Ako se zahtjev odnosi na vrlo dugačak dokument ili na velik broj dokumenata, ili ako je potrebno interno savjetovanje s trećim stranama, rok utvrđen u stavku 4. može se produljiti za mjesec dana, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva o tome bude unaprijed obaviješten i da se pruži obrazloženje.
6. U slučaju da zaposlenici Suda osobno prime zahtjev za pristup dokumentima, dužni su ga bez odlaganja proslijediti ECA-INFO-u.

Članak 9.

Ponovni zahtjevi

1. U slučaju da je zahtjev u potpunosti ili djelomično odbijen, podnositelj može u roku od mjesec dana od primitka odgovora Suda podnijeti ponovni zahtjev predsjedniku Suda i u njemu zatražiti da Sud ponovno razmotri svoje stajalište.
2. Ako Sud ne odgovori u roku propisanom u članku 8., podnositelj također ima pravo zatražiti ponovno razmatranje.
3. Ponovni zahtjevi podliježu istim uvjetima iz članka 7. koji vrijede i za početne prijave.

Članak 10.

Obrada ponovnih zahtjeva

1. Po primitku ponovnog zahtjeva, predsjednik Suda posavjetovat će se s pravnom službom i, ovisno o predmetu zahtjeva, dotičnim odjelom i, prema potrebi, sa službenom osobom za zaštitu podataka i/ili službenom osobom za informacijsku sigurnost
2. U roku od najviše mjesec dana od upisa ponovnog zahtjeva Sud odobrava pristup traženom dokumentu u skladu s člankom 11. ili u pisanom odgovoru navodi razloge za potpuno ili djelomično odbijanje zahtjeva.
3. U slučaju potpunog ili djelomičnog odbijanja Sud obavješćuje podnositelja zahtjeva o pravnim lijekovima koji su mu dostupni, to jest o mogućnosti pokretanja sudskog postupka protiv Suda i/ili podnošenja pritužbe Ombudsmanu u skladu s člankom 263., odnosno člankom 228. UFEU-a.
4. U iznimnim slučajevima, primjerice, ako se zahtjev odnosi na vrlo dugačak dokument ili na velik broj dokumenata, ili ako je potrebno interno savjetovanje s trećim stranama, razdoblje utvrđeno u stavku 2. može se produljiti za mjesec dana, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva o tome bude unaprijed obaviješten i da se pruži obrazloženje.
5. Ako Sud ne odgovori u prethodno propisanom roku, smatra se da je odgovor negativan i podnositelj ima pravo upotrijebiti pravne lijekove iz stavka 3.

Članak 11.

Pristup nakon podnošenja zahtjeva

1. Dokumenti se dostavljaju u postojećoj inačici i obliku (po mogućnosti u elektroničkom obliku služeći se sredstvima za jamčenje sigurnosti informacija koja je odobrio Sud), vodeći računa o izboru podnositelja zahtjeva. Sud nije dužan izraditi novi dokument ni prikupiti informacije za podnositelja zahtjeva.
2. Ako je riječ o dokumentima koji su opsežni ili teški za rukovanje, podnositelj zahtjeva može biti pozvan da u njih izvrši uvid na licu mjesta na datum i u vrijeme u dogovoru sa Sudom.
3. Za troškove izrade i slanja preslika može se naplatiti naknada podnositelju zahtjeva koja ne smije premašivati stvarno nastale troškove. Uvid u dokument na licu mjesta, preslike koje obuhvaćaju manje od 20 stranica formata A4 i izravan pristup u elektroničkom obliku ne naplaćuju se.

4. Ako je dokument javno dostupan, Sud svoju obvezu davanja pristupa može ispuniti obavješćivanjem podnositelja zahtjeva o načinu na koji može pristupiti traženom dokumentu.

Članak 12.

Umnožavanje dokumenata

1. Dokumente dane na uvid u skladu s ovom Odlukom nije dopušteno umnožavati ni iskorištavati u komercijalne svrhe bez prethodnog pisanog odobrenja Suda.
2. Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje nijedno postojeće pravilo o autorskim pravima kojim se trećoj strani može ograničiti pravo na umnožavanje ili uporabu dokumenata danih na uvid ni Odluka Suda br. 6-2019.

Članak 13.

Portal za transparentnost

1. Kako bi ostvarivanje prava građana u skladu s ovom Odlukom bilo djelotvorno, internetske stranice Suda sadržavaju portal za transparentnost.
2. Pristup dokumentima na koje se upućuje u okviru portala za transparentnost omogućuje se preko poveznica kad god je to moguće.

Članak 14.

Završne odredbe

1. Odluka Suda br. 12-2005 od 10. ožujka 2005. stavlja se izvan snage.
2. Ova se Odluka objavljuje u Službenom listu Europske unije.
3. Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u Službenom listu Europske unije.

Sastavljeno u Luxembourg 13. srpnja 2023.

Za Revizorski sud
Tony MURPHY
Predsjednik

ISPRAVCI

Ispravak Odluke Vijeća (ZVSP) 2023/432 od 25. veljače 2023. o izmjeni Odluke 2014/145/ZVSP o mjerama ograničavanja s obzirom na djelovanja kojima se podrivaju ili ugrožavaju teritorijalna cjelovitost, suverenitet i neovisnost Ukrajine

(Službeni list Europske unije L 100 od 13. travnja 2023.)

Ovaj se ispravak smatra ništavim.

Ispravak Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2023/429 od 25. veljače 2023. o provedbi Uredbe (EU) br. 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine

(Službeni list Europske unije L 100 od 13. travnja 2023.)

Ovaj se ispravak smatra ništavim.

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR